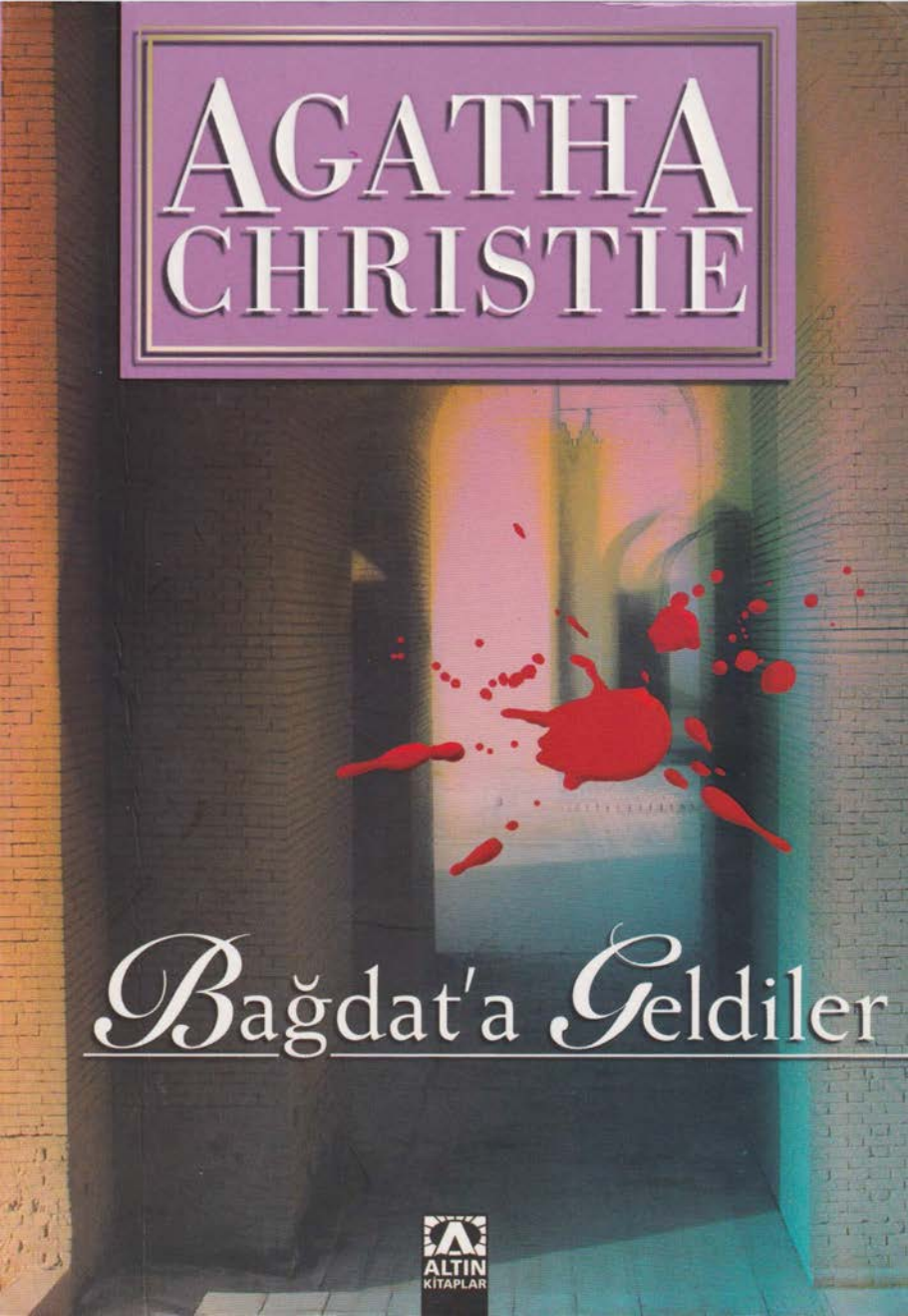
AGATHA CHRISTIE

Bağdat'a Geldiler

ALTIN KİTAPLAR

Süper güçlerin gizli toplantısının Bağdat'ta yapılmasına karar verilmiştir. Ancak, bu haber dışarıya sızmış ve Ortadoğu'daki bir yeraltı örgütü toplantıyı sabote etmeye karar vermiştir.

Bu arada serüven peşinde bir kadın olan Victoria Jones, bir şekilde bu karışık ortamın içine düşer ve beklediğinden fazlasını bulur.

Jones kaldığı otel odasında ölmek üzere olan bir ajanla karşılaşır. Ajan son nefesini verirken, "Şeytan... Basra... Lafarge..." gibi sözcükler mırıldanır. Victoria Jones bundan sonra ölen ajanın söylediklerinin ne anlama geldiğini anlamaya çalışır. Artık düğümü çözmek için fazla zamanı kalmamıştır.

Agatha Christie

ISBN 975-21-0568-8

9 789752 105683

ALTIN
KİTAPLAR

KİTABIN ORİJİNAL ADI

THEY CAME TO BAGHDAD

YAYIN HAKLARI

AGATHA CHRISTIE ©
AKCALI TELİF HAKLARI AJANSI
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
VE TİCARET A.Ş.©

KAPAK

SELÇUK ÖZDOĞAN

BASKI

1. BASIM / MAYIS 2005
AKDENİZ YAYINCILIK A.Ş.
Matbaacılar Sitesi No: 83
Bağcılar - İstanbul

BU KİTABIN HER TÜRLÜ YAYIN HAKLARI
FİKİR VE SANAT ESERLERİ YASASI GEREĞİNCE
ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ VE TİCARET A.Ş.'YE AİTTİR.

ISBN 975 - 21 - 0568 - 8

ALTIN KİTAPLAR YAYINEVİ
Celâl Ferdi Gökçay Sk. Nebioğlu İşhanı
Cağaloğlu - İstanbul

Tel: 0.212.513 63 65 / 526 80 12
0.212.520 62 46 / 513 65 18

Faks: 0.212.526 80 11

http://www.altinkitaplar.com.tr
info@altinkitaplar.com.tr

AGATHA CHRISTIE

Bağdat'a Geldiler

TÜRKÇESİ
GÜLDEN ŞEN

Bağdat'taki tüm dostlarıma...

BÖLÜM 1

I

Yüzbaşı Crosbie bankadan çek tahsil ederken hesabında sandığından biraz daha fazla para bulunduğunu görerek sevinmiş bir adam havasında çıktı.

Yüzbaşı Crosbie genelde kendinden memnun görünürdü. O tür bir adamdı. Tip olarak kısa boylu ve tıknazdı, kırmızıya çalan bir yüzü ve gür asker bıyıkları vardı. Biraz kurumlu yürürdü. Giysileri de belki birazcık fazla gösterişliydi ve güzel hikâyeleri severdi. Erkekler arasında sevilirdi. Neşeli bir adamdı; basit ama iyi kalpli ve bekârdı. Kayda değer hiçbir yanı yoktu. Doğu'da Crosbie gibilerinden yığınla vardı.

Yüzbaşı Crosbie'nin çıktığı caddeye, kentteki bankalardan çoğunun orada sıralanmış olması gibi çok isabetli bir nedenden dolayı Bankalar Caddesi denirdi. Bankanın içi serin, loş ve biraz da rutubetliydi. Kulağa en çok gelen ses arka plandaki çok sayıda daktilonun tıkırtısıydı.

Bankalar Caddesi dışarıda güneşli, toz bulutları içinde, çeşit çeşit yüksek seslerden oluşan gürültülü bir yerdi. Kornalar sürekli

çalıyor, sokak satıcıları bağırarak çeşit çeşit mallarını satıyorlardı. Aslında sıkı dost olan, ama sanki birbirlerini öldürmeye hazırmış gibi görünen küçük gruplar arasında hararetli tartışmalar oluyordu. Erkekler, delikanlı ve çocuklar; her tür ağaç, tatlı, portakal ve muz, banyo havlusu, tarak, tıraş bıçağı ve tepsiler üstünde hızla sokaklardan geçirilen çeşitli başka mallar satıyorlardı. Sürekli bir de gırtlak temizleme ve tükürme sesi vardı ve araçlarla yayaların arasından eşek ya da atla geçen adamların ince melankolik sızlanması duyuluyordu: '*Balek - Balek*!'

Bağdat şehrinde saat sabahın on biriydi.

Yüzbaşı Crosbie elinde gazetelerle hızla koşan bir oğlanı durdurup bir tane aldı. Bankalar Caddesi'nin köşesinden dönüp, Raşit Caddesi'ne saptı. Burası Bağdat'ın ana caddesiydi ve dört mil boyunca Dicle'ye paralel uzanıyordu.

Yüzbaşı Crosbie gazetenin manşetlerine bir göz attı, sonra kolunun altına sıkıştırıp iki yüz metre kadar gitti ve küçük bir ara sokağa sapıp büyük bir han ya da avluya girdi. Avlunun karşı ucundaki pirinç levhalı bir kapıyı itince kendini bir büroda buldu.

Derli toplu genç bir Iraklı kâtip, daktilosunun başından kalkıp gülümseyerek buyur etti onu.

"Günaydın Yüzbaşı Crosbie. Sizin için ne yapabilirim?"

"Bay Dakin odasında mı? Güzel, yanına geçeyim."

Bir kapıdan geçti, çok dik bir merdivenden çıktı ve biraz kirlice bir koridordan yürüdü. Koridorun sonundaki kapıyı vurunca içeriden bir ses geldi. "Gel."

Yüksek tavanlı, boşça bir odaydı. Bir gaz sobası üstünde bir kâse su, alçak, uzun, minderli bir divan, önünde alçak bir kahve seh-

pası ve bir de biraz döküntü bir yazı masası vardı. Elektrik lambası yanıyordu ve gün ışığı özenle engellenmişti. Döküntü masanın başında biraz dağınık bir adam vardı. Yüzü yorgun ve kararsızdı, dünyada istediğini elde edememiş, bunu bilen ve artık umursamayan bir yüzdü bu.

İki adam; neşeli ve kendinden emin Crosbie ile melankolik ve yorgun Dakin bakıştılar.

Dakin, "Merhaba Crosbie," dedi. "Kerkük'ten yeni mi geldin?"

Diğeri başıyla onayladı. Kapıyı dikkatle arkasından kapadı. Eski görünüşlü bir kapıydı, kötü boyanmıştı, ama hiç umulmayacak bir niteliği vardı; çerçevesine iyi uyuyordu, aralık veya altta boşluk yoktu.

Aslında ses geçirmezdi.

Kapı kapanınca iki adamın da kişilikleri hafif değişti. Yüzbaşı Crosbie daha az girişken ve kendinden daha az emin bir havaya büründü. Bay Dakin'in de omuzları biraz dikleşti, tavırları daha az çekingen oldu. Odada durmuş dinleyen biri olsa, asıl yetkili olanın Dakin olduğunu görüp şaşırırdı.

Crosbie, "Haber var mı efendim?" diye sordu.

"Evet." Dakin iç çekti. Önünde şifresini çözmekle uğraştığı bir belge vardı. İki harf daha yazdıktan sonra şöyle dedi.

"Bağdat'ta toplanacak."

Sonra bir kibrit çaktı, kâğıdı tutuşturdu ve yanmasını seyretti. Kül olunca hafifçe üfledi. Küller uçuşup dağıldı.

"Evet," dedi. "Bağdat'ta karar kıldılar. Önümüzdeki ayın yirmisinde. Tam gizliliği sağlayacağız."

Crosbie kuru bir ifadeyle, "Üç gündür çarşıda konuşuyorlar," dedi.

Uzun boylu adam yorgun gülümsemesiyle sırıttı.

"Çok gizli! Doğu'da hiçbir şey çok gizli değildir, değil mi Crosbie?"

"Hayır, efendim. Bana sorarsanız, hiçbir yerde çok gizli bir şey yoktur. Savaşta çoğu zaman Londra'da bir berberin bile genelkurmaydan daha çok bildiğini fark etmişimdir."

"Bu durumda pek önemli değil. Eğer toplantının Bağdat'ta yapılması ayarlanmışsa, çok geçmeden açıklanması gerekecek. Sonra da eğlence -bizim özel eğlencemiz- başlayacak."

Crosbie şüpheyle, "Sizce hiç gerçekleşecek mi efendim?" diye sordu. "Joe Amca gerçekten gelmek niyetinde mi?" Yüzbaşı Crosbie, Avrupa'nın büyük bir gücünün başına böyle saygısızca hitap ediyordu.

Dakin düşünceli bir ifadeyle, "Sanırım bu kez niyetli, Crosbie," dedi. "Evet, sanırım. Eğer toplantı gerçekleşirse -sorunsuz yapılırsa- bu her şeyin kurtuluşu olabilir. Bir tür anlaşmaya varılabilseydi..." Sözlerini tamamlamadı.

Crosbie hâlâ kuşkulu görünüyordu. "Beni bağışlayın efendim ama herhangi bir tür anlaşma *mümkün* mü?"

"Senin dediğin anlamda, Crosbie, *değil* herhalde! Eğer yalnızca bütünüyle farklı ideolojileri temsil eden iki adamın bir araya gelmesi olsa, her zamanki gibi artan kuşkular ve yanlış anlamalarla sona erebilirdi. Ancak üçüncü bir unsur daha var: Eğer Carmichael'ın o harika hikâyesi doğruysa..."

Yine sözlerini tamamlamadı.

"Ama herhalde doğru olamaz efendim. *Çok* hayali!"

Diğeri birkaç dakika sustu. Dürüst ve dertli bir yüzü çok net olarak gözlerinin önüne getiriyor, sıradan bir sesin hayali ve inanılmaz şeyler anlatmasını dinliyordu. O zaman dediği gibi, yine kendi kendine söyleniyordu. "Ya en iyi, en güvenilir adamım delirdi ya da bunlar doğru..."

Yine aynı ince, melankolik sesle konuştu.

"Carmichael inanmıştı. Öğrenebildiği her şey hipotezini doğruluyordu. Oraya gidip daha fazlasını öğrenmek istedi... kanıt olsun diye. Onu bırakmakla akıllılık mı ettim, bilmiyorum. Eğer geri dönmezse, elimizdeki yalnızca Carmichael'ın bana anlattıklarına dayanan bir hikâye ve ona da birisi anlatmış. Bu yeterli mi? Sanmıyorum. Dediğin gibi, inanılmaz bir hikâye... Ama eğer ayın yirmisinde adam kendisi burada, Bağdat'ta olur ve görgü tanığı olarak kendi hikâyesini anlatırsa ve kanıt gösterirse..."

Crosbie sertçe, "Kanıt mı?" dedi.

Diğeri başını salladı.

"Evet, kanıtları var."

"Nereden biliyorsunuz?"

"Kararlaştırdığımız formülle. Mesaj Salih Hasan'dan geldi." Dikkatle aktardı: "*Beyaz bir deve yulaf yüküyle Geçit'ten geçip geliyor*."

Durakladı, sonra devam etti.

"Yani Carmichael almak istediğini almış, ama şüphe çekmeden kaçamamış. Hangi yolu izlerse izlesin gözetlenecek ve daha da tehlikelisi, onu bekliyor olacaklar. Burada. Önce sınırda. Eğer sını-

rı geçmeyi başarırsa, elçiliklerle konsoloslukların çevresi kordon altına alınmış olacak. Şuna bak..."

Masasındaki kâğıtları karıştırıp yüksek sesle okudu.

"Otomobiliyle İran'dan Irak'a gitmekte olan bir İngiliz -tahminen haydutlar tarafından- vuruldu. Dağlardan gelen bir Kürt tacir tuzağa düşürülüp öldürüldü. Bir başka Kürt; sigara kaçakçısı olduğundan kuşkulanılan Abdül Hasan, polis tarafından vuruldu. Sonradan Ermeni bir kamyon sürücüsü olarak tanımlanan bir adamın cesedi Rowanduz Yolu'nda bulundu. Dikkatini çekerim, hepsinin eşkâli aşağı yukarı aynı. Boy, kilo, saç, yapı; hepsi Carmichael'a uyuyor. İşi şansa bırakmıyorlar. Onun peşindeler. Irak'a girdiğinde tehlike daha da artacak. Elçilikte bir bahçıvan; konsoloslukta bir uşak; havaalanında, gümrükte, demiryolu istasyonlarında bir yetkili... Bütün oteller gözetlenecek... Sıkı sıkı gerilmiş bir kordon."

Crosbie kaşlarını kaldırdı.

"O kadar yaygın olduğunu mu düşünüyorsunuz efendim?"

"Hiç kuşkum yok. Bizim gösteride bile sızıntılar oldu. En kötüsü de bu. Carmichael'ı sağ salim Bağdat'a getirmek için benimsediğimiz önlemlerin karşı tarafça bilinmediğinden nasıl emin olacağım? Bildiğin gibi, karşı kampta bir adamının olması oyunun temel hamlelerinden biridir."

"Kuşkulandığınız kimse var mı?"

Dakin başını ağır ağır iki yana salladı.

Crosbie iç çekti.

"Bu arada," dedi. "Devam ediyor muyuz?"

"Evet."

"Ya Crofton Lee?"

"Bağdat'a gelmeyi kabul etti."

Crosbie, "Herkes Bağdat'a geliyor," dedi. "Size göre Joe Amca bile, efendim. Ama eğer Başkan'a bir şey olacak olursa -buradayken- balon intikamla patlar."

Dakin, "Hiçbir şey olmamalı," dedi. "O bizim işimiz. Olmamasını sağla."

Crosbie gittiğinde Dakin masasına eğildi. Hafifçe mırıldandı.

"Bağdat'a geldiler..."

Kurutma kâğıdının üstünde bir daire çizip altına *Bağdat* yazdı -sonra çevresine bir deve, bir uçak, bir buharlı gemi ve bir "çuf çuf" tren yerleştirdi- hepsi tek bir dairede toplanıyorlardı. Sonra, kâğıdın köşesine bir örümcek ağı çizdi. Örümcek ağının ortasına bir isim yazdı: *Anna Scheele*. Altına kocaman bir soru işareti koydu.

Sonra şapkasını aldı ve bürodan çıktı. Raşit Caddesi'nde yürürken adamın biri bir başkasına onun kim olduğunu sordu.

"O mu? Oh, o Dakin. Petrol şirketlerinden birinde çalışır. İyi adamdır, ama beceriksizdir. Çok tembel. İçtiğini söylüyorlar. Hiçbir yere varamaz hayatta. Buralarda ilerlemek için hırslı olmak gerekir."

II

"Krugenhorf Malikânesi'nin raporları sizde mi Bayan Scheele?"

"Evet, Bay Morganthal."

Bayan Scheele soğukkanlı ve becerikli bir tavırla belgeleri patronunun önüne koydu.

Adam homurdanarak okudu.

"Tatminkâr, sanırım."

"Ben de öyle düşünüyorum, Bay Morganthal."

"Schwartz burada mı?"

"Ön büroda bekliyor."

"Onu hemen içeri gönderin."

Bayan Scheele altı düğmeden birine bastı.

"Bana ihtiyacınız olacak mı, Bay Morganthal?"

"Hayır, sanmıyorum, Bayan Scheele."

Anna Scheele sessizce odadan çıktı.

Saçları platin sarısıydı ama çarpıcı bir sarışın değildi. Solgun, ince telli saçları alnından geriye doğru taranıp ensede derli toplu bir topuz yapılmıştı. Açık mavi, zeki gözleri dünyaya kalın camların arkasından bakıyordu. Yüz hatları ince, düzgün, ama oldukça ifadesizdi. Dünyada çekiciliğiyle değil, becerikliliğiyle ilerlemişti. Ne kadar karmaşık olursa olsun her şeyi; isimleri, tarihleri ve zamanları notlara bakmadan ezberleyebiliyordu. Büyük bir büronun personelini öyle iyi örgütlüyordu ki, büro iyi yağlanmış bir makine gibi işliyordu. Çok ketumdu, kontrollü ve disiplinliydi ve enerjisi hiç azalmıyordu.

Morganthal, Brown ve Shipperke Uluslararası Bankerlik Şirketi'nin Başkanı Otto Morganthal, Anna Sheele'e olan borcunun yalnız parayla ödenemeyeceğini biliyordu. Ona tümüyle güveniyordu. Belleğine, deneyimine, sağduyusuna, soğukkanlılığına paha biçilemezdi. Ona yüksek maaş veriyordu ve istese daha da artırabilirdi.

Anna, onun yalnızca iş hayatının değil, özel hayatının da ayrıntılarını biliyordu. İkinci Bayan Morganthal konusunda ona danış-

tığında boşanmasını salık vermiş ve kesin bir nafaka miktarı da önermişti. Ne yakınlık, ne de merak belirtisi göstermemişti. Bay Morganthal'in diyeceği gibi o, o tür bir kadın değildi. Onun duyguları olduğunu sanmıyordu ve neler düşündüğünü merak etmek de hiç aklına gelmemişti. Eğer onun düşünceleri -yani, Morganthal, Brown ve Shipperke'in ve Otto Morganthal'in sorunlarından başka birtakım düşünceleri olduğu söylense, çok şaşırırdı.

O yüzden, bürodan çıkmaya hazırlanırken Anna'dan şu sözleri duymayı hiç beklemiyordu.

"Mümkünse üç hafta izin istiyorum, Bay Morganthal. Önümüzdeki salıdan itibaren."

Morganthal, ona bakakaldı ve huzursuz bir biçimde, "Çok zor olacak... çok zor!" dedi.

"Fazla zor olacağını sanmam, Bay Morganthal. Bayan Wygate işleri pek güzel idare edebilir. Bay Cornwall da Ascher Birleşmesi'yle ilgilenebilir."

Bay Morganthal yine çekinerek sordu.

"Hasta filan değilsiniz ya?"

"Oh hayır, Bay Morganthal. Londra'ya gidip oradaki kız kardeşimi görmek istiyorum."

"Kız kardeşinizi mi?" Onun bir kız kardeşi olduğunu bilmiyordu. Bayan Scheele'nin ailesi ya da akrabaları olacağı hiç aklına gelmemişti. Kimsesi olduğundan hiç söz etmemişti. İşte şimdi kalkmış, sanki önemli değilmişçesine Londra'daki kız kardeşinden söz ediyordu. Geçen sonbaharda onunla beraber Londra'ya gitmiş, ama o zaman bir kız kardeşi olduğundan hiç söz etmemişti.

Alınarak konuştu.

"İngiltere'de bir kız kardeşiniz olduğunu hiç bilmiyordum!"

Bayan Scheele hafifçe gülümsedi.

"Oh evet, Bay Morganthal. British Museum'da çalışan bir İngilizle evli. Çok ciddi bir ameliyat geçirmesi gerekiyor. Benim de yanında olmamı istiyor. Gitmek istiyorum."

Bir başka deyişle, Otto Morganthal onun gitmeyi aklına koymuş olduğunu gördü.

Homurdanarak, "Pekâlâ, pekâlâ," dedi. "Olabildiğince çabuk dönün. Piyasayı hiç bu kadar hareketli görmedim. Hep şu lanet olası komünizm yüzünden. Her an savaş çıkabilir. Bazen tek çözümün de bu olduğunu düşünüyorum. Bütün ülke bununla uğraşıyor. Şimdi de Başkan, Bağdat'taki şu aptalca konferansa gitmeye kararlı. Bana göre bir numara. Onu ele geçirmek istiyorlar. Bağdat! Ne kadar olmayacak bir yer!"

Bayan Scheele, "Oh, eminim çok iyi korunacaktır," diye yatıştırdı onu.

"Geçen yıl İran Şahı'nı vurdular, değil mi? Filistin'de Bernadotte'u aldılar. Delilik bu -başka bir şey değil- çıldırdılar."

"Ama öte yandan," diye ağır ağır ekledi Bay Morganthal. "Bütün dünya çıldırdı."

BÖLÜM 2

I

Victoria Jones, FitzJames Parkı'nda düşünceli bir ifadeyle bir bankta oturuyordu. Bütünüyle düşüncelerine ya da belki de insanın belirli yeteneklerini yanlış anda kullanması hakkında ahlak yürütmeye dalmıştı.

Victoria da çoğumuz gibi hem olumlu nitelikleri, hem de kusurları olan bir kızdı. Olumlu özellikleri arasında cömertliği, sıcak kalpliliği ve cesareti vardı. Güvende olmaya çok değer verilen bu çağda, onun serüvenciliğe yönelik doğal eğilimi; ya olumlu ya da tersi olarak kabul edilebilirdi. Başlıca kusuru hem uygun, hem de uygunsuz zamanlarda yalan söyleyiverme eğilimiydi. Kurgunun gerçeğe göre daha büyüleyici olması Victoria'ya her zaman dayanılmaz gelmişti. Akıcı bir şekilde, kolayca ve sanatsal bir hevesle yalan söylüyordu. Bir randevuya geç kalsa (ki sık sık kalıyordu), saatinin durduğu (ki bu da sık sık oluyordu) ya da otobüsün elinde olmadan geciktiği yolunda bir mazeret mırıldanmakla yetinmiyordu. Kaçak bir filin otobüsün yolunda yattığını ya da kendisinin polise yardım ederek rol oynadığı çok heyecanlı bir kapkaç olayı yüzün-

den geciktiğini söylüyordu. Victoria'ya göre Thames'ın kıyısında kaplanların dolaştığı, Tooting'de tehlikeli eşkıyanın kol gezdiği bir dünya çok hoş olurdu.

İnce, uzun bir kızdı. Hoş bir tipi ve birinci sınıf bacakları vardı. Yüz hatları aslında sıradan olarak tanımlanabilirdi. Ufak tefek ve düzgündüler. Ancak yüzünde bir çekicilik vardı ve hayranlarından birinin deyimiyle 'Kauçuk Yüzlü Kız'; o hareketsiz yüz hatlarını oynatarak hemen herkesin şaşırtıcı bir taklidini yapabilirdi.

Onu halen içinde bulunduğu duruma sokan da işte bu son yeteneğiydi. Graysholme Caddesi, WC2'deki Greenholtz, Simmons ve Lederbetter firmasından Bay Greenholtz'un yanında sekreter olarak çalışırken; sıkıcı geçen bir sabahta diğer üç sekreter kızla yardımcı oğlanı, kocasının bürosunu ziyarete gelen Bayan Greenholtz'un canlı bir performansıyla eğlendiriyordu. Bay Greenholtz'un avukatlarına gittiğinden emin olarak kendini iyice kaptırmıştı.

Tiz bir sesle, "Neden o Knole kanepeyi alamayacağımızı söylüyorsun, Daddee?" diye sızlandı. "Bayan Dievtakis'te elektrik mavisi satenden olanı var. Para yok mu diyorsun? Ama o zaman neden o sarışın kızı yemeğe ve dansa götürüyorsun? -Ah! Bilmediğimi sanıyorsun! Eğer o kızı alırsan- ben de kanepeyi alıp şeftali rengi döşetecek ve dore yastıklarla süsleyeceğim. İş yemeği olduğunu söylüyorsan çok aptalsın -evet- çünkü gömleğinde ruj lekesiyle geliyorsun. Yani ben Knole kanepeyi alıp bir de kürk etol ısmarlayayım -çok güzel- aynı samur gibi, ama gerçek samur değil ve çok ucuza alırım, hesaplı olur..."

İlk başta büyülenmiş gibi seyreden seyircilerinin birdenbire dikkatlerinin dağılıp hep birlikte işlerine dönmeleri, Victoria'nın sö-

zünü tam orta yerinde kesip dönmesine yol açtı. Bay Greenholtz kapıda durmuş, onu seyrediyordu.

Söyleyecek hiçbir şey bulamayan Victoria yalnızca, "Oh!" dedi.

Bay Greenholtz homurdandı.

Paltosunu çıkarıp odasına girdi ve kapıyı çarptı. Hemen anında diyafon iki kısa bir uzun çaldı. Victoria'yı çağırıyordu.

İş arkadaşlarından biri gereksiz yere, "Seni çağırıyor Jonesey," dedi. Gözleri başkalarının başına gelen felaketlerden duyulan zevkle parlıyordu. Öteki sekreterler de onun bu duygularına katıldı. "İşin bitti Jones," ve "Paspasa kondun Jonesey." Yardımcı oğlan da sevimsiz bir çocuktu ve parmağıyla boğazını keser gibi yapıp sinsi bir ses çıkartmakla yetindi.

Victoria not defteriyle kalemini alıp elinden geldiği kadar kendinden emin bir tavırla Bay Greenholtz'un ofisine girdi.

Yorgun bakışlarını adama yönelterek, "Beni mi istediniz Bay Greenholtz?" dedi.

Bay Greenholtz üç adet sterlin banknotunu hışırdatıyor ve ceplerinde bozuk para arıyordu.

"Demek geldin," dedi. "Artık yettin, genç hanım. Sana ihtar yerine bir haftalık ücretini verip hemen şuracıkta göndermemem için herhangi bir neden görebiliyor musun?"

Victoria (öksüzdü) tam şu anda önemli bir ameliyat geçirmekte olan annesinin derdinden moralinin çok bozulduğunu, ne yaptığını bilemediğini ve annesinin tüm geçiminin bu ufacık maaşından ibaret olduğunu anlatmak üzere ağzını açmıştı ki; Bay Greenholtz'un tatsız yüzüne bir bakış fırlatıp çenesini kapadı ve fikrini değiştirdi.

İçtenlikle ve nezaketle, "Size tümüyle katılıyorum," dedi. "Bence kesinlikle *haklısınız,* ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?"

Bay Greenholtz hafifçe gafil avlanmış göründü. İşten kovmalarının bu şekilde takdir ve tebrik edilmesine alışkın değildi. İçindeki hafif huzursuzluğu gizlemek için önündeki masada duran bir yığın bozuk parayı ayırdı. Sonra bir kez daha ceplerinde arandı.

Asık yüzle, "Dokuz pens eksik," diye homurdandı.

Victoria tatlı tatlı, "Aldırmayın," dedi. "Onunla bir sinemaya gidersiniz ya da şeker alırsınız."

"Pulum da kalmamış."

"Önemli değil. Ben hiç mektup yazmam."

Bay Greenholtz, "Sonradan gönderebilirim." dedi, ama kendi de pek inanmıyor gibiydi.

"Zahmet etmeyin. Referans mektubu ne olacak?" diye sordu Victoria.

Bay Greenholtz yine öfkelendi.

Sinirli sinirli, "Neden sana referans verecekmişim?" diye sordu.

Victoria, "Âdettir," dedi.

Bay Greenholtz önüne bir kâğıt parçası çekip birkaç satır çiziktirdi. Victoria'ya doğru itti.

"Bu yeter mi?"

"Bayan Jones sekreter olarak iki ay yanımda çalışmıştır. Stenosu hatalı, imlası bozuktur. Mesai saatinde boş işlerle uğraşmak yüzünden ayrılmıştır."

Victoria yüzünü buruşturdu.

"Bu pek tavsiye sayılmaz," dedi.

"Niyetim o değildi zaten," dedi Bay Greenholtz.

Victoria, "En azından," dedi. "Dürüst, ciddi ve saygıdeğer biri olduğumu söylemeniz gerekir diye düşünüyorum. Öyleyim, biliyorsunuz ve belki ketum olduğumu da eklersiniz."

Bay Greenholtz "Ketum mu?" diye bağırdı.

Victoria, onun bakışlarına masum bir bakışla cevap verdi.

Yavaşça, "Ketum," dedi.

Bay Greenholtz Victoria'nın yazıp daktiloya çektiği çeşitli mektupları hatırlayarak hıncına rağmen temkinli davranmaya karar verdi.

Kâğıdı geri çekti, yırttı ve yeni bir tane yazdı.

"Bayan Jones iki ay sekreter olarak yanımda çalışmıştır. Personel sayısının fazlalığından dolayı ayrılmaktadır."

"Buna ne dersin?"

"Daha iyi olabilirdi," dedi Victoria. "Ama işe yarar."

II

Böylece Victoria çantasında bir haftalık maaşıyla (dokuz pens eksikti) FitzJames Parkı'nda bir bankta oturmuş düşünüyordu. Burası bir kilisenin yanında ve yüksek bir deponun önünde, geçkin çalılarla dolu üçgen bir parktı.

Victoria yağmurun yağmadığı her gün; bir büfeden yeşil salatalı, peynirli ve domatesli sandviç alıp bu basit yemeğini yeşillikli bir ortamda yerdi.

Bugün de lokmalarını düşünceli düşünceli çiğnerken kendi kendine kim bilir kaçıncı kez her şeyin bir yeri ve zamanı olduğunu ve büronun kesinlikle patronun karısının taklidini yapmaya uygun bir yer olmadığını söylüyordu. Gelecekte kendisini sıkıcı bir işi canlandırmaya iten doğal hareketliliğini dizginlemesi gerekecekti. Bu arada Greenholtz, Simmons ve Lederbetter'den kurtulmuştu ve başka bir yerde iş bulma olasılığı da içinde tatlı bir heyecan uyandırıyordu. Victoria yeni bir işe girmeden önce hep sevinirdi. İnsan neler olacağını hiç bilemez, diye düşünürdü.

Son ekmek kırıntısını da kendisini ilgiyle izleyen üç kırlangıca verip kuşlar şiddetle birbirleriyle mücadeleye giriştiklerinde, bankın öteki ucunda oturan genç adamın farkına vardı. Victoria onu gözucuyla görmüştü, ama aklı geleceğe yönelik olumlu kararlar almakla meşgul olduğundan şimdiye dek dikkatle bakmamıştı. Şimdi (yine gözucuyla) gördüklerinden ise pek hoşlandı. Yakışıklı bir adamdı, melek gibi sarışındı, ama kararlı bir çenesi ve herhalde bir süredir Victoria'yı gizli bir hayranlıkla izlemekte olduğunu sandığı masmavi gözleri vardı.

Victoria halka açık yerlerde yabancı genç adamlarla ahbaplık etmekten hiç çekinmezdi. Kendini insan sarrafı sayar ve bekâr erkeklerin yersiz girişkenliklerini önleyebileceğini bilirdi.

Ona içtenlikle gülümsedi ve genç adam da ipi çekilen kukla gibi hemen karşılık verdi.

"Merhaba!" dedi genç adam. "Güzel bir yer. Buraya sık gelir misiniz?"

"Hemen her gün."

"Ne şans, ben daha önce hiç gelmemiştim. O yediğiniz öğle yemeğiniz miydi?"

"Evet."

"Bence yeterli değil. Ben yalnızca iki sandviç yeseydim açlıktan ölürdüm. Gelip Tottenham Court Yolu'nda sosis yemeye ne dersiniz?"

"Hayır, teşekkürler. Ben iyiyim. Daha fazlasını yiyemem."

Onun, "Bir başka gün o halde," demesini bekledi, ama o demedi. Yalnızca iç çekti ve, "Adım Edward," dedi. "Ya sizinki?"

"Victoria."

"Sizinkiler size neden bir tren garının adını vermişler?"

Bayan Jones, "Victoria yalnızca bir tren garı değil ki," dedi. "Bir de Kraliçe Victoria var."

"Ha, evet. Öteki isminiz ne?"

"Jones."

Edward dilinde yuvarlayarak, "Victoria Jones," dedi. Sonra başını salladı. "Yakışmıyor."

Victoria içtenlikle, "Çok haklısınız," dedi. "Adım Jenny olsa hoş olurdu. Jenny Jones. Ama Victoria daha havalı bir şey istiyor. Victoria Sackville-West örneğin. Öyle bir şey gerek. İnsanın ağzının içinde yuvarlayabileceği bir şey."

Edward sempatik bir ilgiyle, "Jones'a bir şey ekleyebilirsiniz," dedi.

"Bedford Jones."

"Carisbrooke Jones."

"St. Clair Jones."

"Lonsdale Jones."

Bu hoş oyun Edward'ın saatine göz atıp dehşet içinde bağırmasıyla son buldu.

"Ben gözlerini kırpıştırıp duran patronuma koşmalıyım... ee... ya siz?"

"Ben işsizim. Bu sabah kovuldum."

Edward içten bir kaygıyla, "Oh, çok üzüldüm," dedi.

"Boşuna üzülmeyin, çünkü ben hiç de üzgün değilim. Kolaylıkla başka bir iş bulabilirim, hem aslında eğlenceliydi de."

Edward'ın işe dönüşünü daha da geciktirerek ona sabahki sahneyi heyecanlı bir şekilde anlattı, Bayan Greenholtz'un taklidiyle onu eğlendirdi.

"Gerçekten harikasın Victoria," dedi Edward. "Aslında sahneye çıkmalısın."

Victoria bu övgüyü memnun bir gülümsemeyle kabul etti ve Edward'ın kendisi de kovulmak istemiyorsa acele etmesi gerektiğini hatırlattı.

Edward kıskanç bir sesle, "Evet, hem ben senin kadar kolay iş bulamam," dedi. "Sekreter olmak harika bir şey olmalı."

Victoria dürüstçe, "Aslında pek de iyi bir sekreter değilim," diye itiraf etti. "Ama neyse ki, bugünlerde sekreterlerin en kötüsü bile iş bulabiliyor. En azından eğitim ya da hayır işlerinde. Onlar pek iyi para veremediklerinden benim gibilerini alıyorlar. Ben en çok bilimsel işleri seviyorum. Bu bilimsel isim ve terimler zaten öyle korkunç ki, doğru dürüst yazamayınca kimse sizi mahcup edemiyor, çünkü zaten kimse yazamıyor. Senin işin nedir? Sanırım ordudan terhis oldun. Hava Kuvvetleri'nden mi?"

"İyi tahmin ettin."

"Savaş pilotu musun?"

"Yine doğru. Bize iş bulma konularında çok iyiler ama sorun şu ki, biz pek akıllı insanlar değiliz. Yani, Hava Kuvvetleri'ndeyken insanın akıllı olması gerekmiyordu. Beni bir sürü dosya ve rakamlarla dolu, biraz da düşünmem gereken bir büro işine verdiler, ben de kalakaldım. Her şey zaten son derece anlamsız görünüyordu. Ama işte böyle. Hiçbir işe yaramadığını bilmek insanın biraz moralini bozuyor."

Victoria anlayışlı bir ifadeyle başını sallarken Edward acı acı devam etti.

"Koptum. Artık olayların içinde değilim. Savaşta sorun yoktu -insan yapması gerekenlerle başa çıkabiliyordu- DFC Madalyası aldım örneğin -ama şimdi- şimdi kendimi haritadan silsem de olur."

"Ama bir şey olmalı..."

Victoria sözlerini tamamlamadı. Sahibine DFC kazandıran özelliklerin, 1950 yılının dünyasında bir yerde geçerli olması gerektiğini söyleyemedi.

Edward, "Hiçbir şeyde başarılı olamamak beni biraz yıktı," dedi. "Neyse... ben gideyim... acaba... sence... çok küstahlık mı olurdu... acaba ben..."

Victoria'nın gözleri şaşkınlıkla açılırken Edward kekeleyerek ve yüzü kızararak bir fotoğraf makinesi çıkardı.

"Senin bir fotoğrafını çekmeyi öyle çok isterim ki. Yarın Bağdat'a gidiyorum."

Victoria içten bir düş kırıklığıyla, "Bağdat'a mı?" diye bağırdı.

"Evet. Yani keşke gitmeseydim... artık. Sabahtan oldukça heyecanlıydım -aslında bu işi de bu yüzden kabul etmiştim- bu ülkeden uzaklaşmak için."

"Nasıl bir iş bu?"

"Çok korkunç. Kültür-şiir, o tür şeyler. Patronum Dr. Rathbone diye biri. Adının arkasında bir sürü unvanı var, insana burnuna taktığı gözlüğünün arkasından acıklı bakışlar atıyor. Kalkınma ve bunu yayma konusunda çok hevesli. En uzak yerlerde kitapçılar açıyor, şimdi de Bağdat'ta bir tane açacak. Shakespeare ve Milton'un eserlerini Arapça, Kürtçe, Farsça ve Ermeniceye çevirtiyor. Bence çok aptalca, çünkü British Council'da her yerde aynı şeyleri yapıyor. Yine de, böyle. İşim bu olduğundan şikâyet etmemeliyim."

Victoria, "Sen aslında ne iş yapıyorsun?" diye sordu.

"Aslında iş eninde sonunda adamın özel şakşakçısı ve yardımcısı olmaya geliyor. Biletleri al, rezervasyonları yaptır, pasaport formlarını doldur, o korkunç küçük şiir seçkilerinin ambalajlarını kontrol et, oraya, buraya, her yere koştur. Sonra, oraya vardığımızda ahbap edinmem gerekiyor -bir tür havalı gençlik hareketi- bütün milletler el ele, ortak bir kalkınma hamlesinde." Edward'ın ses tonu giderek daha melankolik bir hal alıyordu. "Aslında çok korkunç, değil mi?"

Victoria pek teselli edemedi.

Edward, "İşte gördüğün gibi," dedi. "Eğer sence bir sakıncası yoksa -bir profilden ve bir bana bakarken- oh, harika oldu..."

Deklanşöre iki kez bastı ve Victoria, karşı cinsten çekici birini etkilemiş olduğunu bilen genç kadınların memnuniyetiyle kurumlandı.

"Aslında tam seninle tanışmışken gitmek çok kötü gerçekten," dedi Edward. "İptal etmeyi de düşünmüyor değilim... ama sanırım son dakikada yapamam. Bütün o korkunç formlardan, vizelerden, her şeyden sonra. Çok hoş olmazdı, değil mi?"

Victoria, "Sandığın kadar kötü olmayabilir," diye yatıştırdı onu.

Edward kuşkuyla, "Yo... yok," dedi. "Komik olan şu ki..." diye ekledi. "İçimden bir ses bir yerlerde bir numara olduğunu söylüyor."

"Numara mı?"

"Evet. Sahtecilik. Bana, 'Neden?' diye sorma. Hiçbir nedenim yok. İnsanın bazen içine doğar ya. Bir zamanlar uçağımın kanat yağı konusunda da olmuştu. Hemen titizlenmeye başladım ve gerçekten de, yedek vites pompasının kenarına bir vida sıkışmıştı."

Bu teknik terimler Victoria için bir şey ifade etmiyordu, ama ne demek istediğini anladı.

"Sence o mu sahtekâr? Rathbone mu?"

"Nasıl öyle olabileceğini bilmiyorum. Yani son derece saygın, bilgili ve tüm bu kurumlara üye. Başpiskoposlarla ve üniversite rektörleriyle geziyor. Hayır, bu yalnızca bir his... zaman gösterecek. Hoşça kal. Keşke sen de gelseydin."

"Ben de isterdim," dedi Victoria.

"Sen ne yapacaksın?"

Victoria isteksizce, "Gower Caddesi'ndeki St.Guildric's Şirketi'ne gidip yeni bir iş arayacağım," dedi.

"Hoşça kal, Victoria." Edward güçlü bir İngiliz aksanıyla ekledi. *"Partir, say mourir un peu."*(*) Şu Fransızlar işlerini biliyorlar-

(*) Ayrılmak biraz da ölmektir.

mış. Bizim İngilizler yalnızca ayrılmanın hoş bir keder olduğunu söyler durur, aptallar."

"Güle güle Edward. İyi şanslar."

"Sanırım bir daha beni hiç düşünmezsin."

"Düşüneceğim."

"Daha önce gördüğüm bütün kızlardan farklısın... keşke..." Saat çeyreği çaldı ve Edward, "Oh Tanrım, uçmalıyım," dedi.

Hızla uzaklaşırken Londra'nın koca çeneleri yuttu onu. Victoria bankta, iki farklı düşünce akımına dalmış bir halde kaldı.

Biri Romeo ve Jülyet temasıyla ilgiliydi. O ve Edward'ın bir şekilde o mutsuz çiftin yerinde olduklarını hissediyordu. Gerçi belki Romeo ile Jülyet duygularını biraz daha yüksek sınıf bir dille ifade ederlerdi. Ancak durum aynı, diye düşündü. Tanışmak, anında çekim -engellenme- iki seven kalbin ayrılması. Aklına bir zamanlar yaşlı dadısının sık sık söylediği bir şarkı geldi.

Jumbo Alice'e dedi seni seviyorum,
Alice Jumbo'ya dedi sana inanmıyorum,
Eğer gerçekten sevseydin dediğin gibi
Amerika'ya gidip hayvanat bahçesinde bırakmazdın beni.

Amerika yerine Bağdat'ı koy ve işte!

Victoria sonunda kalktı, kucağındaki kırıntıları silkeledi ve hızla yürüyerek FitzJames Parkı'ndan çıkıp Gower Caddesi'ne doğru yöneldi. İki karar vermişti: Birincisi (Jülyet gibi) bu adamı sevdiği ve onu elde etmesi gerektiğiydi.

Victoria'nın verdiği ikinci karar ise Edward kısa süre sonra Bağdat'ta olacağına göre, yapılacak tek şeyin Bağdat'a gitmek olduğuydu. Şimdi bunu nasıl yapabileceğini düşünüyordu. Şu veya bu şekilde yapabileceğinden hiç kuşkusu yoktu. O iyimser ve güçlü bir karakteri olan genç bir kadındı.

'Ayrılık çok tatlı bir hüzündür' sözü ona Edward'a olduğundan çok daha fazla hitap ediyordu.

Kendi kendine, "Bir şekilde," dedi. "Bağdat'a gitmem gerek!"

BÖLÜM 3

I

Savoy Oteli, Bayan Anna Scheele'yi eski ve değerli bir müşteriye yakışır şekilde karşıladı. Bay Morganthal'in sağlığını sordular ve daireyi beğenmeyecek olursa söylemesinin yeterli olduğunu söylediler. Zira Anna Scheele DOLARLARI temsil ediyordu.

Bayan Scheele banyo yaptı, giyindi, Kensington'da bir numaraya telefon etti ve asansöre binip indi. Döner kapıdan çıkıp taksi istedi. Taksi yanaşınca binip Bond Caddesi'ndeki Cartier's Mağazası'na gitmek istediğini söyledi.

Taksi Savoy'dan çıkıp Strand'a dönmek üzereyken bir dükkânın vitrinini seyreden ufak tefek, esmer bir adam birdenbire saatine göz attı ve tam o sırada oradan geçmekte olan ve daha bir iki dakika önce elleri paketlerle dolu bir kadının işaretlerini özellikle görmezden gelen bir taksiyi çevirdi. Taksi birincisini gözden ayırmadan Strand'da ilerledi. İkisi de Trafalgar Meydanı'ndan geçerken trafik lambasına takıldıklarında ikinci taksideki adam sol taraftaki camdan bakıp eliyle belli belirsiz bir işaret yaptı. Admiralty Arch'ın ora-

da bir yan sokakta durmakta olan özel bir araba motorunu çalıştırıp ikinci taksinin arkasında trafiğe katıldı.

Trafik yine açılmıştı. Anna Scheele'nin taksisi Pall Mall boyunca sol şeritte ilerlerken ufak tefek esmer adamın taksisi sağa sapıp Trafalgar Meydanı'nı döndü. Gri Standard marka özel araba hemen Anna Scheele'nin arkasındaydı. İçinde iki kişi vardı: Direksiyonda sarışın, boş görünüşlü genç bir adam ve yanında şık giyimli genç bir kadın. Standard Anna Scheele'nin taksisini Piccadilly'den Bond Caddesi'ne kadar takip etti. Burada bir an kaldırım kenarında durdu ve genç kadın indi.

Neşeli bir sesle seslendi.

"Çok teşekkür ederim."

Otomobil yoluna devam etti. Genç kadın ara sıra bir vitrine bakarak yürüdü. Bir blok trafiği tıkamıştı. Genç kadın hem Standard'ı, hem de Anna Scheele'yi geçti. Cartier's Mağazası'na gelip içeri girdi.

Anna Scheele taksinin parasını ödeyip kuyumcuya girdi. Sonunda safir ve pırlantalı bir yüzük seçti. Bir Londra bankasının çekini yazdı. Çekin üstündeki ismi görünce satış görevlisinin tavırları biraz daha kibarlaştı.

"Sizi yeniden Londra'da gördüğümüze sevindik, Bayan Scheele. Bay Morganthal de geldi mi?"

"Hayır."

"Merak etmiştim. Burada çok güzel bir yıldız safirimiz var, onun yıldız safirlerle ilgilendiğini biliyorum. Görmek ister miydiniz?"

Bayan Scheele istediğini ifade etti, sonra taşı beğendi ve Bay Morganthal'e söyleyeceğine söz verdi.

Tekrar Bond Caddesi'ne çıktı ve küpelere bakmakta olan kadın da karar veremediğini söyleyip dükkânı terk etti.

Gri Standard sola, Grafton Caddesi'ne sapıp Piccadilly'ye inmiş ve tekrar Bond Caddesi'nden yukarı geliyordu. Genç kadın hiçbir tanışıklık belirtisi göstermedi.

Anna Scheele pasaja sapmıştı. Bir çiçekçiye girdi. Üç düzine uzun saplı gül, koca bir vazo dolusu iri mor menekşe, bir düzine beyaz leylak ve bir demet mimoza sipariş etti. Gönderilecekleri adresi verdi.

"On iki sterlin, on sekiz şilin ediyor hanımefendi."

Anna Scheele parayı ödeyip çıktı. İçeri girip bir demet çuha çiçeğinin fiyatını soran genç kadın da onları almadan çıktı.

Anna Scheele, Bond Caddesi'ni geçti ve Burlington Caddesi'den yürüyüp Savile Row'a saptı. Burada aslında erkeklere dikmekle beraber, arada sırada cinsilatifin bazı özel üyelerine elbise dikmeye de tenezzül eden terzilerden birine girdi.

Bay Bolford Bayan Scheele'yi çok değerli müşterilerine özel bir sıcaklıkla karşıladı ve bir takım elbise için kumaş bakıldı.

"Neyse ki size kendi ihracat kalitenizi sunabiliyorum. New York'a ne zaman dönüyorsunuz, Bayan Scheele?"

"Yirmi üçünde."

"Yetiştirebiliriz. Uçakla herhalde?"

"Evet."

"Amerika'da işler nasıl? Burada çok kötü, hem de çok." Bay Bolford bir hastasını anlatan doktor gibi başını salladı. "İşlerde *heyecan* yok, ne demek istediğimi anlıyorsanız. Güzel bir işle gurur duyan kimse de gelmiyor. Elbisenizi kim biçecek biliyor musunuz,

Bayan Scheele? Bay Lantwick. Yetmiş iki yaşında ve en iyi müşterilerimiz için biçmesine güvendiğim tek kişi. Diğerlerinin hepsi..."

Bay Bolford tombul elleriyle hepsini savuşturdu.

"Kalite," dedi. "Bu ülke eskiden kalitesiyle tanınırdı. Kalite! Ucuz ya da gösterişli bir şey değil. Toplu üretimi denediğimizde hiç becermiyoruz, bu da bir gerçek. Bu *sizin* ülkenizin uzmanlık alanı, Bayan Scheele. *Biz* ise, tekrar söylüyorum, *kaliteyi* savunmalıyız. Acele etmeden, emek vererek dünyada kimsenin boy ölçüşemeyeceği ürünler yapmalıyız. İlk prova için ne gün diyelim? Haftaya bugün olsun mu? 11.30'da? Çok teşekkür ederim."

Anna Scheele top top kumaşlarla dolu loş ortamdan geçip yeniden gün ışığına çıktı. Bir taksi çevirip Savoy'a döndü. Sokağın karşısına yanaşan ve içinde ufak tefek esmer bir adamın oturduğu taksi de aynı yoldan geldi, ama Savoy'a sapmadı. Embankment'a dolanıp oradan Savoy'un servis kapısından yeni çıkmış olan kısa boylu, tombul bir kadını aldı.

"Ne oldu Louisa? Odasına baktın mı?"

"Evet. Hiçbir şey yok."

Anna Scheele öğle yemeğini lokantada yedi. Ona pencere önünde bir masa ayrılmıştı. Metrdotel içtenlikle Otto Morganthal'in sağlığını sordu.

Yemekten sonra Anna Scheele anahtarını alıp yukarı, dairesine çıktı. Yatak yapılmış, banyoya taze çiçekler konmuş ve her şey yerli yerindeydi. Anna bagajını oluşturan iki bavulun başına gitti. Biri açık, diğeri kilitliydi. Açık olanın içindekilere göz gezdirdi, sonra çantasından anahtarlarını çıkarıp diğerini açtı. Her şey derli toplu, onun katladığı gibi katlanmış, görünürde el sürülmemişti. En

üstte deri bir evrak çantası duruyordu. Bir köşede küçük bir Leica fotoğraf makinesiyle iki rulo film vardı. Filmler açılmamıştı. Anna tırnağını kapağa sürtüp kaldırdı. Sonra hafifçe gülümsedi. Oradaki, neredeyse gözle görülmeyen tek bir sarı saç teli artık yoktu. Becerikli bir hareketle evrak çantasının parlak derisinin üstüne biraz pudra serpip üfledi. Çanta tertemiz ve pırıl pırıl kaldı. Parmak izi yoktu. Ancak o sabah saçlarına biraz briyantin sürdükten sonra çantayı ellemişti. Üstünde kendi parmak izleri olmalıydı.

Tekrar gülümsedi.

"Temiz iş," dedi kendi kendine. "Ama yeterince iyi değil..."

Küçük bir çanta hazırlayıp tekrar aşağı indi. Bir taksi çağrıldı ve sürücüye 17 Elmsleigh Gardens adresini verdi.

Elmsleigh Gardens sakin, biraz eski bir Kensington Square'dı. Anna taksinin ücretini ödeyip basamaklardan yukarı, boyaları dökülen kapıya çıktı. Zile bastı. Birkaç dakika sonra yaşlıca bir kadın kapıyı açtı, onu görünce yüzündeki endişe yerini sıcacık bir gülümsemeye bıraktı.

"Bayan Elsie sizi gördüğüne sevinecek! Arka tarafta, çalışma odasında. Bir tek sizin geleceğiniz düşüncesiyle neşeleniyordu."

Anna hemen loş koridordan geçip uçtaki kapıyı açtı. Küçük, dağınık, rahat bir odaydı. Kocaman deri koltuklar vardı. Koltuklardan birinde oturan kadın sıçradı.

"Anna, canım."

"Elsie."

İki kadın sevgiyle öpüştüler.

"Neşelen," dedi Anna. "Her şey yoluna girecek."

II

Yağmurluk giymiş ufak tefek, esmer adam High Street Kensington İstasyonu'nda bir telefon kulübesine girip bir numara çevirdi.

"Valhalla Gramofon Şirketi mi?"

"Evet."

"Ben Sanders."

"Nehrin Sanders mi? Hangi nehir?"

"Dicle Nehri. A.S.'yle ilgili rapor: Bu sabah New York'tan geldi. Cartier's Mağazası'na gitti. Yüz yirmi sterline safir ve pırlanta yüzük aldı. Çiçekçiye gitti. Jane Kent'e. On iki sterlin onsekiz şilinlik çiçek aldı ve Portland Place'de bir kliniğe gönderdi. Avory's Mağazası'nda Bolford'a bir tayyör siparişi etti. Bu şirketlerden hiçbirinin kuşkulu bağlantıları olduğu bilinmiyor, ama gelecekte özel ilgi gösterilecektir. A.S.'nin Savoy'daki odası arandı. Kuşkulu hiçbir şey bulunamadı. Bavulundaki evrak çantasında Wolfensteinlarla kâğıt işletmelerinin birleşmesi konusuyla ilgili evrak var. Her şey yasal. Fotoğraf makinesi ve iki rulo kullanılmamış film. Filmlerin fotokopi kayıtlar olması olasılığı nedeniyle yerlerine başka filmler kondu, ama orijinallerinin düzgün, kullanılmamş filmler olduğu anlaşıldı. A.S. küçük bir çanta alıp 17 Elmsleigh Gardens'daki kız kardeşine gitti. Kız kardeşi bu akşam ameliyat için Portland Place'deki kliniğe yatıyor. Bu hem klinikten, hem de cerrahın randevu defterinden doğrulandı. A.S.'nin ziyareti son derece doğal görünü-

yor. Hiçbir huzursuzluk ya da izlenme belirtisi göstermedi. Anlaşılan bu geceyi klinikte geçirecek. Savoy'daki odasını tutuyor. New-York'a dönüşü için yirmi üçünde yer ayrılmış."

Kendine Nehrin Sanders diyen adam durdu ve kayıt dışı bir dipnot ekledi.

"Bana soracak olursanız, olacak iş değil. Bütün yaptığı, parayı sokağa atmak. Çiçeklere on iki sterlin, on sekiz şilin! Ne denir?"

BÖLÜM 4

I

Victoria'nın heyecanının ölçüsü hedefine ulaşamama olasılığının bir an için bile aklına gelmemesinden anlaşılabilir. Gece geçen gemilerle ilgili dizeler ona göre değildi. Genç bir adama -doğrusunu söylemek gerekirse- âşık olduğunda adamın tam da üç bin mil uzaktaki bir yere gitmek üzere olması tabi talihsizlikti. Aslında Brüksel'e ya da Aberdeen'e, hatta Birmingham'a bile gidiyor olabilirdi kolayca.

Bağdat olması tam da onun şansıydı, diye düşündü Victoria. Yine de, zor da olsa, şu veya bu şekilde Bağdat'a gitmeye niyetliydi. Tottenham Court Yolu'nda bilinçli adımlarla yürürken bir yandan da bunun yol ve yöntemlerini düşünüyordu. Bağdat. Bağdat'ta neler oluyordu? Edward'a göre: "Kültür." O da bir şekilde kültürcülük oynayabilir miydi? Unesco? Unesco durmadan oraya buraya, bazen en akla gelmeyecek yerlere bile insanlar gönderiyordu. Ancak, diye düşündü Victoria, bunlar genelde üniversite diploması olan ve erkenden işin içine girmiş, üstün nitelikli kadınlardı.

Victoria en önemli işlerin en önce yapılması gerektiğine karar verdi ve sonunda bir seyahat aentesine yönelip sorular sordu. Anlaşılan Bağdat'a gitmekte sorun yoktu. Havayoluyla; Basra üzerinden uzun bir deniz yolculuğuyla; trenle Marsilya'ya, oradan gemiyle Beyrut'a ve nihayet arabayla çölden geçerek gidilebiliyordu. Mısır üstünden de gidilebilirdi. Eğer azimliyseniz bütün yolu trenle de gidebilirdiniz, ama gerekli vizeleri almak halen hem zor, hem de belirsiz bir işti ve aldığınız sırada sürelerinin dolmuş olma ihtimali vardı. Bağdat sterlinin geçerli olduğu bir bölgeydi, bu yüzden para konusunda sorun yoktu. Yani, kullanım açısından. İşin özü, insanın nakit olarak altı ila yüz sterlin parası olduktan sonra, Bağdat'a gitmekte hiçbir sorun yoktu.

Victoria'nın cebinde o anda üç sterlin ve on şilin (dokuz pens eksiğiyle), artı fazladan bir on iki şilin ve PO Tasarruf Bankası'nda da beş sterlini olduğundan, bu basit ve apaçık yol söz konusu bile değildi.

Hosteslik için soruşturdu, ama anlaşılan bunlar da çok aranılan işlerdi ve uzun bir bekleme listesi vardı.

Victoria daha sonra St.Guildric's Acentesi'ne gitti. Derli toplu masasında oturan Bayan Spenser onu ofisten makul bir sıklıkta geçeceği anlaşılan biri olarak karşıladı.

"Aman Tanrım, Bayan Jones, yine mi işten çıktınız? Ummuştum ki bu sonuncusu..."

Victoria kesin bir ifadeyle, "Olanaksızdı," dedi. "Nelere katlanmak zorunda kaldığımı size anlatmama imkân yok."

Bayan Spenser'in solgun yanaklarında hoş bir pembelik belirdi.

"Umarım..." diye başladı. "Umarım öyle değildir. -Bana öyle biri gibi gelmemişti- ama tabi birazcık basitti... umarım..."

"Sorun yok," dedi Victoria. Dudaklarında hafif, ama cesur bir gülümseme belirdi. "Başımın çaresine bakabilirim."

"Oh tabi. Ama ne *tatsızlık.*"

"Evet," dedi Victoria. "Çok tatsız. Ancak..." Yine cesurca gülümsedi.

Bayan Spenser defterine baktı.

"St.Leonard's Evlenmemiş Annelere Yardım Derneği sekreter arıyor," dedi. "Tabi ücret yüksek değil..."

Victoria sözü uzatmadan, "Bağdat'ta bir iş bulma olanağı var mı?" diye sordu.

Bayan Spenser heyecanlı bir şaşkınlıkla, "Bağdat'ta mı?" dedi.

Victoria, Kamçatka ya da Güney Kutbu da demiş olabileceğini düşündü.

"Bağdat'a gitmeyi çok isterdim," dedi.

"Pek sanmıyorum. Sekreter olarak mı demek istiyorsunuz?"

"Her neyse," dedi Victoria. "Hemşire ya da aşçı veya bir delinin bakıcısı olarak. Her nasıl olursa."

Bayan Spenser başını iki yana salladı.

"Korkarım fazla umut veremeyeceğim. Dün iki küçük kızı olan bir hanım Avustralya'ya gidecek birini arıyordu."

Victoria Avustralya'yı bir el hareketiyle geçiştirdi.

Kalktı. "Eğer bir şey duyarsanız. Yalnızca yol parasına ihtiyacım var." Kadının meraklı bakışları karşısında açıkladı. "Orada... şey... akrabalarım var. Anladığıma göre iyi ücretli işler de bolmuş. Ama tabi önce oraya gitmek gerek."

Victoria, St.Guildric'in bürosundan uzaklaşırken kendi kendine, "Evet," dedi. "Önce oraya gitmek gerek."

Âdet olduğu gibi, insanın dikkati belirli bir isme ya da konuya yönelmişken birdenbire her şeyin sanki Bağdat'ı karşısına çıkarmak üzere sözleşmiş gibi gelmesi Victoria'nın daha da canını sıktı.

Aldığı akşam gazetesinde kısa bir paragrafta tanınmış arkeolog Dr. Pauncefoot Jones'un Bağdat'a yüz yirmi mil uzaklıktaki Murik kentinde kazı çalışmaları başlattığı anlatılıyordu. Bir ilanda Basra'ya (tabi oradan da Bağdat, Musul, vs'ye) işleyen gemilerden söz ediliyordu. Çekmecesine serdiği gazetede Bağdat'taki öğrencilerle ilgili birkaç satır gözüne çarptı. Mahallenin sinemasında *Bağdat Hırsızı* oynuyordu ve her zaman baktığı şık kitapçının vitrininde Bağdat Halifesi Harun Reşid'in yeni bir biyografisi sergileniyordu.

Anlaşılan bütün dünya birdenbire Bağdat'ın farkına varmıştı. O gün öğleden sonra yaklaşık 13.45'e kadar kendisi Bağdat'ı hiç duymamış ve kesinlikle hiç mi hiç düşünmemişti.

Victoria'nın oraya gitme olasılığı pek yüksek olmasa da, vazgeçmeye niyeti yoktu. Akıllı bir kızdı ve insan bir şeyi yapmayı isterse mutlaka bir yolunu bulacağı yolunda iyimser bir bakış açısına sahipti.

O akşam olası yaklaşımların bir listesini çıkardı. Bunlar şöyleydi:

Dışişleri'ne başvurmak?
İlan vermek?
Irak Büyükelçiliği'ne başvurmak?
Ya hurmacılar?

Ya nakliye şirketleri?

İngiltere Meclisi?

Selfridge's Danışma Bürosu?

Vatandaş Danışma Bürosu?

Hiçbirinin fazla umutlu olmadığını itiraf etmek zorunda kaldı. Listeye ekledi:

Şu veya bu şekilde yüz sterlin bulmak?

II

Victoria o geceki yoğun düşüncelerin etkisi ve büyük olasılıkla bilinçaltında artık saat tam dokuzda ofiste olmasının gerekmediğini bilmenin rahatlığıyla uykuyu fazla kaçırdı.

Saat onu beş geçe uyandı ve hemen yataktan atlayıp giyinmeye başladı. Tam isyankâr siyah saçlarını tarıyordu ki, telefon çaldı.

Ahizeye uzandı.

Karşı tarafta son derece huzursuz bir Bayan Spenser vardı.

"Seni yakaladığıma çok sevindim canım. Gerçekten inanılmaz bir tesadüf oldu. Evet?" diye bağırdı Victoria.

"Dediğim gibi, inanılmaz bir tesadüf. Bayan Hamilton Clipp isimli biri üç gün sonra Bağdat'a gidecek ve kolunu kırmış, yolculuğunda kendisine yardımcı olacak birini arıyor. Hemen seni aradım. Tabi başka acentalara da başvurup vurmadığını bilmiyorum..."

"Hemen geliyorum," dedi Victoria. "Nerede o hanım?"

"Savoy'da."

"O saçma isim neydi? Tripp mi?"

"Clipp, canım. İki p'yle. Neden bilemiyorum, ama o bir Amerikalı tabi." Bayan Spenser sanki bu her şeyi açıklıyormuş gibi, sustu.

"Savoy'da Bayan Clipp."

"Bay ve Bayan Hamilton Clipp. Aslında arayan kocasıydı."

"Siz bir meleksiniz," dedi Victoria. "Hoşça kalın."

Alelacele elbisesini fırçalayıp biraz daha az eski olmasını diledi, saçlarını tarayıp biraz yatıştırmaya; refakatçi ve deneyimli gezgin rolüne biraz daha uygun hale getirmeye çalıştı. Sonra Bay Greenholtz'un tavsiye mektubunu alıp başını sallayarak okudu.

Daha iyisini yapmalıyız, dedi kendi kendine.

19 Numaralı otobüsten Green Park'ta inip Ritz Oteli'ne girdi. Otobüste gazete okuyan bir kadının omzunun üstünden bir göz atması işe yaramıştı. Victoria yazı odasına girip kendine Doğu Afrika'ya gitmek üzere İngiltere'den ayrıldığı bildirilen Lady Cynthia Bradbury'nin ağzından cömert bir övgü mektubu döşendi. *"Hastalık zamanı harikadır"* diye yazdı "ve her bakımdan çok beceriklidir..."

Ritz'den çıkıp karşıya geçti ve Albemarle Caddesi'nde kısa bir süre yürüyüp yüksek din adamlarının ve taşradan gelen muhafazakâr büyükhanımların yeri olarak bilinen Balderton's Oteli'ne geldi.

Burada da daha az havalı bir el yazısıyla ve 'E"leri küçük yaparak Llangow Piskoposu'nun ağzından bir tavsiye mektubu yazdı.

Bu şekilde hazırlıklarını tamamlayarak 9 numaralı otobüse binip Savoy'a gitti.

Resepsiyonda Bayan Hamilton Clipp'i sordu ve St.Guildric's Acentesi'nden geldiğini bildirdi. Kâtip tam telefonu yanına çekecekken durdu, baktı ve, "İşte Bay Hamilton Clipp," dedi.

Bay Hamilton Clipp son derece uzun boylu, seyrek kır saçlı, nazik görünümlü, düşünerek ve ağır ağır konuşan bir Amerikalıydı.

Victoria, ona ismini söyleyip acenteden söz etti.

"Peki Bayan Jones, en iyisi yukarı gelip Bayan Clipp'le görüşün. Hâlâ dairemizde. Sanırım başka bir genç hanımla görüşüyor, ama şimdiye kadar gitmiş olabilir."

Victoria'nın kalbi panikten sıkıştı.

Bu kadar yakın, ama böyle uzak olabilir miydi?

Asansörle üçüncü kata çıktılar.

Kalın halıyla kaplı koridorda yürürlerken dipteki bir kapıdan genç bir hanım çıkıp onlara doğru geldi. Victoria gelen sanki kendisiymiş gibi bir izlenime kapıldı. Olabilir, diye düşündü, çünkü genç hanımın terzi işi tayyörü tam da kendisinin giymeyi isteyeceği gibiydi. Victoria içinde kabaran ilkel bir kadınsı vahşetle, hem bana uyardı da. Bedenlerimiz aynı. Onun üstünden çekip almayı nasıl da isterdim, diye düşündü.

Genç kadın yanlarından geçti. Sarı saçlarına tutturup bir yana eğdiği küçük kadife şapkası yüzünü kısmen gizliyordu, ama Bay Hamilton Clipp şaşkınlıkla dönüp arkasından baktı.

"Bak hele," dedi. "Kimin aklına gelirdi ki? Anna Scheele."

Açıklama yapar gibi ekledi.

"Özür dilerim Bayan Jones. Daha bir hafta önce New York'ta gördüğüm genç bir bayanı tanıyınca şaşırdım. Büyük uluslararası bankalarımızın birinde sekreterdir..."

Konuşurken koridordaki bir kapının önünde durdu. Anahtar kilitteydi ve Bay Hamilton Clipp kapıyı kısaca vurduktan sonra açıp Victoria'ya yol verdi.

Bayan Hamilton Clipp pencerenin önünde yüksek arkalıklı bir iskemlede oturuyordu ve onlar içeri girerken ayağa fırladı. Kısacık, kuş gibi, keskin bakışlı, ufak tefek bir kadındı. Sağ kolu alçıya alınmıştı.

Kocası Victoria'yı tanıştırdı.

Bayan Clipp nefes nefese, "Büyük talihsizlik oldu," dedi. "Buraya gelmiş, dopdolu bir programla nefes nefese Londra'nın keyfini çıkartıyorduk. Bütün planlar yapılmış, yolculuk için yerim ayrılmıştı. Irak'taki evli kızımı ziyaret edeceğim, Bayan Jones. Onu iki yıldır görmüyorum. Ben ne yapıyorum, düşüyorum -hem de Westminster Abbey'de oldu- basamaklardan yuvarlandım... ve işte böyle. Biraz çaresizim ve nasıl seyahat ederdim bilemem? George'un da işleri var ve daha en az üç hafta gelemeyecek. Yanımda bir hemşire götürmemi önerdi, ama ne de olsa oraya vardıktan sonra artık bir hemşireye gerek yok, gereken her şeyi Sadie yapar, üstelik dönüş yolculuğunu da ödemek gerekir. O yüzden acenteleri arayıp yalnızca gidiş ücretine gelecek biri olup olmadığını sormayı düşündüm."

Victoria, "Ben *tam* hemşire sayılmam," dedi ama pratikte aynen öyle olduğunu ima etmeyi de başardı. "Ama hemşirelik konusunda epeyce deneyimim oldu." Birinci tavsiye mektubunu çıkardı. "Bir yıldan fazla Lady Cynthia Bradbury'nin yanındaydım. Eğer mektuplarınızın yazılmasını ya da sekreterlik hizmetleri de isterseniz, birkaç ay da amcama sekreterlik yaptım. Amcam..." dedi alçakgönüllülükle. "Llangow Piskoposu'dur."

"Demek amcanız bir piskopos. Aman Tanrım, ne ilginç."

Victoria Hamilton Clipplerin ikisinin de çok etkilendiğini düşündü. (Girdiği onca zahmetten sonra öyle olması gerekirdi zaten.)

Bayan Hamilton Clipp iki tavsiye mektubunu kocasına uzattı.

Saygıyla, "Gerçekten harika görünüyor," dedi. "Tanrı'nın lütfu. Dualarımızın karşılığı."

Victoria gerçekten de aynen öyle, diye düşündü.

Bayan Hamilton Clipp, "Orada bir işe mi giriyorsunuz?" diye sordu. "Yoksa akrabanıza mı gidiyorsunuz?"

Victoria tavsiye mektubu hazırlama telaşı içinde Bağdat'a gidişi için bir neden bulmayı unutmuştu. Hazırlıksız yakalanınca hızla bir şeyler uydurması gerekti. Aklına dün okuduğu paragraf geldi.

"Orada amcamı göreceğim. Dr. Pauncefoot Jones," diye açıkladı.

"Gerçekten mi? Arkeolog mu?"

Victoria bir an saygın amcalarının sayısını acaba fazla mı kaçırdığını düşündü. "Çalışmalarına büyük ilgi duyuyorum, ama tabi niteliklerim yeterli olmadığı için, onun grubu giderken benim yol paramı ödemeleri de söz konusu olamadı. Bütçeleri pek büyük değil. Ancak, eğer kendi başıma gidebilirsem onlara katılıp bir işe yarayabilirim."

Bay Hamilton Clipp, "Çok ilginç bir iş olmalı," dedi. "Mezopotamya arkeoloji için harika bir yer."

Victoria Bayan Clipp'e dönerek, "Korkarım piskopos amcam şu anda İskoçya'da," dedi. "Ancak size sekreterinin telefon numarasını verebilirim. Şu anda Londra'da kalıyor. Pimlico 87693-Fulham Palace numaralarından biri. Arayıp beni sormak isterseniz, (gözleri şöminenin üstündeki saate kaydı) saat 11.30'dan itibaren orada olur."

Bayan Clipp, "Ama eminim ki," diye söze başladı, ama kocası sözünü kesti.

"Zamanımız çok kısa biliyorsunuz. Uçak öbür gün kalkıyor. Pasaportunuz var mı, Bayan Jones?"

"Evet." Victoria geçen yıl Fransa'ya yaptığı kısa bir tatil gezisi sayesinde pasaportunun tarihinin geçerli olmasına şükretti. "Gerekirse diye yanımda getirmiştim," dedi.

Bay Clipp memnun oldu ve, "İşte ben buna profesyonellik derim," dedi. Eğer başka bir aday olsaydı bile, şu anda elenmiş olurdu. Victoria iyi tavsiye mektupları, amcaları ve pasaportunun yanında olması ile sınıfı geçmişti.

Bay Clipp pasaportu alarak, "Gerekli vizeleri almalı," dedi. "American Express'teki arkadaşımız Bay Burgeon'a gideyim, o her şeyi halleder. Belki bu akşamüstü bir uğrar, gereken evrakı imzalarsın."

Victoria bunu kabul etti.

Odanın kapısı arkasından kapanırken Bayan Hamilton Clipp'in Bay Hamilton Clipp'e şöyle dediğini duydu.

"Ne hoş, ne *düzgün* bir kız. Gerçekten çok şanslıyız."

Victoria en azından kızarma inceliğini gösterdi.

Alelacele evine dönüp Bayan Clipp becerilerini teyit ettirmek ister de piskoposun sekreterini ararsa diye havalı bir aksanla konuşmaya hazır, telefona yapışıp bekledi. Ancak Bayan Clipp anlaşılan Victoria'nın açık sözlü kişiliğinden öyle etkilenmişti ki, bu ayrıntılarla uğraşmaya zahmet etmedi. Ne de olsa, yalnızca yolculuk süresince birkaç günlük refakat için anlaşmışlardı.

Gereken kâğıtlar doldurulup imzalandı, gerekli vizeler alındı ve Victoria'dan ertesi sabah 00.07'de Bayan Clipp'in Airways House'a ve oradan da Heathrow Havaalanı'na gitmesine yardımcı olmak üzere geceyi Savoy'da geçirmesi rica edildi.

BÖLÜM 5

Bataklıktan iki gün önce ayrılan kayık Şattülarab boyunca yavaş yavaş ilerliyordu. Akıntı hızlıydı ve tekneyi kullanan ihtiyarın pek az uğraşması gerekiyordu. Hareketleri yumuşak ve ritmikti. Gözleri yarı kapalıydı. Neredeyse duyulamayacak, çok alçak bir sesle hüzünlü ve hiç bitmeyen bir ilahi söylüyordu:

'Asri bi lel ya yamali
'Hadhi alek ya ibn Ali.'

Bataklık Araplarından Abdül Süleyman başka sayısız seferde bu şekilde nehirden aşağı Basra'ya gelmişti. Kayıkta bir adam daha vardı. Bugünlerde genelde giysilerinde acınası bir Doğu-Batı karışımıyla görünen bir tipti bu. Çizgili pamukludan uzun cellabiyesinin üstüne birinin kullanıp attığı eski, lekeli ve yırtık haki bir tunik geçirmişti. Soluk kırmızı bir örgü atkı ceketin içine sokulmuştu. Başında yine Arap giyiminin vakarı olan, siyah ipekten *agal*'la tutturulmuş siyah-beyaz *kefiye* görülüyordu. Kıpkırmızı gözleri iri iri açılmış ve dalgın, nehrin dönemecinden öteye bakıyordu. Birden o

da aynı perde ve tonda mırıldanmaya başladı. O da Mezopotamya'daki binlerce tipten biriydi. Aslında İngiliz olduğunun ve yanında dünyanın hemen her ülkesindeki güçlü adamların ele geçirip taşıyan adamla birlikte yok etmeyi istedikleri bir sırrı taşıdığının hiçbir belirtisi yoktu.

Son birkaç haftayı aklından geçirdi. Dağlardaki tuzak. Geçitte yağan karın buz gibi soğuğu. Deve kervanı. Portatif bir "sinema" taşıyan iki adamın yanında, çölde yaya yürümekle geçirilen dört gün. Kara çadırdaki günler ve eski dostları, Aneizeh Aşireti'yle göçü. Hepsi güç, hepsi tehlike dolu anlar; onu aramak ve yakalamak için atılan ağdan tekrar tekrar kurtulmak.

'Henry Carmichael. İngiliz ajanı. Yaşı otuz civarında. Saçlar kumral, gözler koyu, 1,78 boyunda. Arapça, Kürtçe, Farsça, Ermenice, Hintçe, Türkçe ve pek çok lehçeyi konuşur. Aşiretlerle dosttur. *Tehlikelidir.*'

Carmichael, babasının devlet memuru olduğu Kaşgar'da doğmuştu. Çocuksu dilinde çeşitli lehçelerle kırık yerli konuşmalarını yuvarlıyordu. Dadıları ve daha sonra uşakları pek çok farklı ırktan yerlilerdi. Ortadoğu'nun el değmemiş hemen her bölgesinde dostları vardı.

Bağlantıları ancak kentlerde ve kasabalarda onu terk ediyordu. Şimdi, Basra'ya yaklaşırken görevinin en kritik anının geldiğini biliyordu. Er geç uygar bölgeye yeniden girmesi gerekecekti. Son hedefi Bağdat olmakla beraber, oraya doğrudan yaklaşmamakla akıllılık etmişti. Irak'taki her kentte dikkatle tartışılıp aylar öncesinden ayarlanmış konak yerleri onu bekliyordu. Nereye uğrayacağının kararı kendisine bırakılmıştı. Dolaylı kanallardan bunu yapabilecek

olmasına rağmen, üstlerine hiç haber göndermemişti. Böylesi daha güvenliydi. Kolay plan; yani belirlenen randevu yerinde bir uçağın beklemesi tahmin ettiği gibi başarısız olmuştu. Düşmanlar randevuyu haber almışlardı. Sızıntı! Hep o ölümcül, anlaşılmaz sızıntı.

Böylece tehlike beklentileri şiddetlenmişti. Burada, Basra'da güvenli bölgeye ulaşmasına az kalmışken içgüdüsel olarak tehlikenin, yolculuğun vahşi risklerinden daha büyük olacağını hissediyordu. O son etapta başarısız olmayı düşünmeye bile dayanamazdı.

Yaşlı Arap düzenli bir şekilde küreklere asılarak hiç başını çevirmeden mırıldandı.

"Vakit yaklaşıyor evlat. Allah seni korusun."

"Şehirde uzun boylu oyalanma baba. Bataklığa dön. Sana zarar gelmesini istemem."

"Allah nasıl isterse. O bilir."

"İnşallah," diye tekrarladı öteki.

Bir an için Batılı değil, Doğulu kandan olmayı özledi. Başarma ya da başaramama olasılıkları için endişelenmemeyi, riskleri tekrar tekrar hesaplamamayı, kendine sürekli akıllıca ve ileriyi görerek plan yapıp yapmadığını sormamayı diledi. Bütün sorumluluğu Rahman'a, Rahim'e yükleyebilmeyi. İnşallah başarırım!

Sözcükleri kendi kendine tekrarlarken bile içinde bulunduğu ülkenin sükûnetini ve kaderciliğini hissetti ve benimsedi. Şimdi, birkaç dakika sonra kayığın sığınağından çıkıp kentin sokaklarında yürüyecek, keskin gözlerin önünden geçecekti. Başarması için yalnızca Arap gibi giyinmesi yetmiyor; öyle de *hissetmesi* gerekiyordu.

Kayık yavaşça nehre dik açıyla bağlanan su kanallarından birine saptı. Burada her tür nehir teknesi bağlanmış, önlerinden arka-

larından başkaları geliyordu. Çok güzel, neredeyse Venedik'i andıran bir sahneydi. Teknelerin pruvaları yüksek ve renkleri soluktu. Yüzlercesi yan yana bağlanmıştı.

İhtiyar yavaşça sordu:

"Vakit geldi. Senin için hazırlık yapıldı mı?"

"Evet, planlarım hazır. Gitme vaktim geldi."

"Allah yolunu açık etsin ve sana uzun ömürler versin."

Carmichael çizgili eteklerini toplayıp kaygan taş basamaklardan rıhtıma çıktı.

Etrafı her rıhtım boyunda her zaman görünen tiplerle doluydu. Küçük oğlanlar, tezgâhlarının başında diz çökmüş portakal satıcıları. Yapış yapış kekler ve tatlılar, tezgâhlar dolusu ayakkabı bağları, ucuz taraklar ve lastik parçaları. Zaman zaman boğuk bir sesle tüküren, ellerinde tespih, düşünceli yayalar. Sokağın karşısında dükkânlarla bankalar, hafif morumsu renkte Avrupalı giysilerle dolaşan efendiler. Avrupalılar da vardı; İngilizler ve yabancılar. Elli kadar Araptan biri bir kayıktan rıhtıma çıktı diye kimse ne ilgilendi, ne de merak etti.

Carmichael sessizce yürüdü. Gözleri çevresini çocuksu bir keyifle tarıyordu. Ara sıra gırtlağını temizleyip pek şiddetle değil, yalnızca ortama uyum sağlamak için tükürüyordu. İki kez parmaklarıyla sümkürdü.

Böylece yabancı kente geldi, kanalın başına vardı, geçip çarşıya daldı.

Burası gürültü ve hareket doluydu. Heyecanlı adamlar başkalarını iterek yürüyor, yüklü eşeklerin sahipleri boğuk seslerle bağırıyorlardı: Balek-balek... Çocuklar münakaşa ediyor, bağrışıyor ve

bahşiş madam, *bahşiş* diye umutla Avrupalıların peşine takılıyorlardı. *Meskin-meskin...*

Burada Doğu'nun ve Batı'nın malları yan yana satılıyordu. Alüminyum tencereler, fincan ve tabaklar, çaydanlıklar, dövme bakırlar, Amara ipeklileri, ucuz saatler, emaye kupalar, İran'dan işlemeler ve rengârenk desenli kilimler. Küveyt'ten pirinç kakmalı sandıklar, elden düşme pantolon ceketler ve yünlü çocuk hırkaları. Yerli kapitone yatak örtüleri, boyalı camlı lambalar, yığın yığın toprak testi ve çömlekler. Uygarlığın bütün ucuz mallarıyla yerli ürünler bir aradaydı.

Her şey normal ve olağandı. Vahşi bölgelerde geçirdiği uzun sürenin ardından bu canlılık ve karmaşa Carmichael'a garip geldi, ama her şey olması gerektiği gibiydi. Hiçbir aksak yan, varlığına yönelik hiçbir ilgi unsuru görmedi. Yine de, yıllardır aranan bir adam olduğunu bilmenin önsezisiyle içinde gittikçe artan bir huzursuzluk hissetti, belli belirsiz bir tehlike seziyordu. Yolunda gitmeyen hiçbir şey göremiyordu. Kimse yüzüne bile bakmamıştı. Kimsenin onun takip etmediğinden ve gözetlemediğinden hemen hemen emindi. Yine de, tehlikenin kaçınılmaz olduğunu seziyordu.

Dar ve karanlık bir köşeden döndü, sonra tekrar sağa, sonra sola saptı. Burada küçücük kulübeciklerin arasında bir han kapısına geldi. Avluya girdi. Çepeçevre çeşitli dükkânlar vardı. Carmichael kuzeylilerin koyun postu paltoları *ferwah*'ların asılı olduğu bir dükkâna gitti. Orada durup çekinerek paltoları elledi. Dükkân sahibi uzun boylu, sakallı, saygın görünüşlü bir müşterisine kahve ikram ediyordu. Adamın yeşil sarığından Mekke'ye gitmiş bir hacı olduğu anlaşılıyordu.

Carmichael orada durup *ferwah*'ları yokladı.

"Besh hadha?" diye sordu.

"Yedi dinar."

"Çok fazla."

Hacı, "Halıları hana getirecek misin?" diye sordu.

"Kesinlikle," dedi tüccar. "Yarın mı çıkıyorsun?"

"Şafakta Kerbela'ya."

Carmichael, "Kerbela benim şehrim," dedi. "Hz. Hüseyin'in mezarını ziyaret etmeyeli on beş yıl oldu."

Hacı, "Kutsal bir şehir," dedi.

Dükkâncı omzunun üstünden Carmichael'a, "Arka tarafta daha ucuz *ferwah*'lar var," dedi.

"Ben kuzeyden gelme beyaz bir *ferwah* arıyorum."

"En dipteki odada bir tane var."

Tüccar iç duvardan açılan bir kapıyı işaret etti.

Konuşma belli bir düzen içinde cereyan etmişti -her gün, her çarşıda olabilecek türden bir konuşmaydı- ama sırası çok kesindi bütün anahtar sözcükler yerindeydi: Kerbela-beyaz *ferwah*.

Yalnız, Carmichael odayı geçip iç bölmeye girmek üzereyken tüccarın yüzüne baktı ve bunun görmeyi beklediği yüz olmadığını anında fark etti. O adamı daha önce yalnızca tek bir kez görmüş olmasına rağmen, keskin zekâsı yanılmamıştı. Benzerlik vardı, çok şiddetli bir benzerlikti, ama aynı adam değildi.

Durdu. Sesinde hafif bir şaşkınlıkla, "Salah Hasan nerde o halde?" diye sordu.

"Kardeşimdi. Üç gün önce öldü. İşleri bana kaldı."

Evet, bu herhalde kardeşi olmalıydı. Çok benziyordu ve kardeşinin de şubede çalışıyor olması mümkündü. Cevapların hepsi doğruydu. Yine de, Carmichael iç bölmeye geçerken dikkat kesildi. Burada da mallar raflara yığılmış; pirinç ve bakırdan kahveliklerle şeker kıracaklar, eski İran gümüşleri, yığın yığın işlemeler, emaye Şam tepsileri ve kahve takımları vardı.

Küçük bir kahve sehpasının üstünde dikkatle katlanmış beyaz bir *ferwah* duruyordu. Carmichael gidip onu aldı. Altında bir takım Avrupalı giysileri; biraz giyilmiş, hafif gösterişli bir takım elbise vardı. Para ve belgelerle dolu cüzdan göğüs cebine konmuştu. Dükkâna yabancı bir Arap girmişti; İthalatçı ve Gemi Acentesi Messrs Cross and Co.'dan Bay Walter Williams çıkıp kendisi için önceden ayrılan randevulara gidecekti. Tabi gerçek bir Bay Walter Williams da vardı -o kadar dikkatliydiler- ve saygın bir iş geçmişi olan bir adamdı. Her şey planlanmıştı. Carmichael'ın içi rahatladı ve eski üniforma ceketinin düğmelerini çözmeye başladı. Her şey yolundaydı.

Silah olarak bir tabanca seçilmiş olsaydı, Carmichael'ın görevi hemen oracıkta sona ererdi. Ancak bıçağın bazı avantajları vardı. Özellikle gürültüsüzdü.

Carmichael'ın önündeki rafta kocaman bakır bir kahvelik duruyordu ve almaya gelecek bir Amerikalı turistin siparişi üzerine daha yeni parlatılmıştı. Bıçağın pırıltısı işte o cilalı yüzeye yansıdı, manzara çarpıtılmış olarak ama tüm genişliğiyle görüldü. Carmichael'ın arkasındaki perdelerin arasından çıkan adam tam koynundan uzun, kıvrık bir hançer çıkartıyordu. Bir an geçse o hançer Carmichael'ın sırtına saplanacaktı.

Carmichael şimşek gibi döndü. Adamın bacaklarına atılıp onu yere serdi. Hançer karşı duvara uçtu. Carmichael hemen kalktı, adamın vücudunun üstünden atladı, dış odadan koşarak çıkarken bir an için tüccarın şaşkın ve kötü yüzüyle şişman hacının sakin şaşkınlığını gördü. Sonra çıktı, handan fırladı, kalabalık çarşıya daldı önce o tarafa, sonra bu yana saptı, sonra yine yürümeye başladı. Acele etmenin olağandışı sayıldığı bir ülkede hiçbir telaş belirtisi göstermiyordu.

İşte böyle, neredeyse amaçsız yürür, arada sırada bir malı incelemek, bir dokumayı ellemek için dururken beyni de delicesine çalışıyordu. Mekanizma çökmüştü! Bir kez daha düşman bir ülkede tek başınaydı. Olan bitenlerin de pek tatsız bir biçimde farkındaydı.

Korkması gerekenler yalnızca peşindeki düşmanlar değildi. Uygarlığın kapılarını bekleyen düşmanlar da değildi. Sistemin içinde korkulacak düşmanlar vardı. Parolalar öğrenilmişti, cevaplar hemen ve doğru gelmişti. Saldırı tam da kendini güvende hissettiği anda yapılmıştı. Şaşırtıcı değildi belki, ama içeriden ihanet vardı. Düşmanın amacı her zaman sisteme bir veya birkaç adamını sokmaktı ya da belki ihtiyaç duydukları adamı satın alıyorlardı. Bir adamı satın almak sanıldığından daha kolaydı, insan paradan başka şeyleri de satın alabilirdi.

Nasıl olduğu önemli değildi, ama olmuştu işte. Kaçmıştı... artık ancak kendi kaynaklarına güvenebilirdi. Parası yoktu, yeni bir kişiliğin arkasına sığınamıyordu ve eşkâli biliniyordu. Belki de şu anda bile sessizce takip ediliyordu.

Başını çevirmedi. Ne işe yarardı ki? Peşindekiler de acemi değildiler.

Yavaş yavaş, amaçsız bir şekilde yürümeye devam etti. Halsiz görünümünün gerisinde olasılıkları değerlendiriyordu. Sonunda çarşıdan çıkmış ve kanalın üstündeki küçük köprüden geçmişti. Kocaman, boyalı armayı ve kapının üstündeki yazıyı görene dek yürüdü: İngiliz Konsolosluğu.

Sokağın sağına soluna bakındı. Kimse ona en ufak bir şekilde ilgi göstermiyor gibiydi. Görünüşe göre İngiliz Konsolosluğu'na girivermekten kolay hiçbir şey yoktu. Bir an içi bunun bir tuzak; içine çekici peynir parçasının konduğu apaçık bir fare kapanı olduğunu düşündü. O da fare için pek kolay ve basit bir işti...

Riski almak zorundaydı. Başka ne yapabileceğini bilemiyordu.

Kapıdan girdi.

BÖLÜM 6

Richard Baker, konsolosun işi bitene dek İngiliz Konsolosluğu'nun ön bürosunda oturup bekledi.

O sabah *Indian Queen* gemisinden inmiş ve bagajını gümrükten geçirmişti. Bagajı hemen hemen yalnızca kitaplardan oluşuyordu. Sanki sonradan akıl edilmiş gibi, pijamalarla gömlekler kitapların aralarına serpiştirilmişti.

Indian Queen zamanında gelmişti. Bu gibi küçük yük gemileri genelde geç kaldıklarından araya iki günlük süre koyan Richard, şimdi Bağdat üzerinden eski Murik kentinin yerindeki Tell Aswad'a gitmek için iki gün beklemek zorundaydı.

Bu iki günde ne yapacağını planlamıştı bile. Kuveyt'te sahile yakın bir yerde içinde eski kalıntılar bulunduğu söylenen bir tepecik uzun zamandır ilgisini çekiyordu. Bu, gidip orayı incelemek için büyük fırsattı.

Havaalanındaki otele gidip Kuveyt'e nasıl gidildiğini sordu. Ertesi sabah 10.00'da bir uçağın kalktığını söylediler. Bir gün sonra da dönebiliyordu. Bu nedenle sorun yoktu. Tabi kaçınılmaz formaliteler vardı; Kuveyt'e giriş ve çıkış vizeleri gerekiyordu. Bunlar

için İngiliz Konsolosluğu'na başvurması gerekecekti. Basra'daki Konsolos Bay Clayton'la birkaç yıl önce İran'da tanışmıştı. Richard onu yeniden görmenin hoş olacağını düşündü.

Konsolosluğun birkaç kapısı vardı. Otomobiller için bir ana kapı. Bir diğer kapı bahçeden Şattülarab boyundaki yola açılıyordu. İş için gelenlerse ana caddedeki kapıyı kullanıyorlardı. Richard içeri girdi, görevliye kartını verdi, kendisine konsolosun şu anda meşgul olduğu, ama yakında çıkacağı söylendi. Onu giriş kapısından arkadaki bahçeye kadar uzanan koridorun solundaki küçük bir bekleme odasına aldılar.

Bekleme odasında birkaç kişi daha vardı. Richard onlara bakmadı bile. Zaten insanlarla pek ilgilenmezdi. Eski bir çömlek parçası onun için her zaman yirminci yüzyılda bir yerlerde doğmuş bir insandan daha çok ilgi çekiciydi.

Tatlı tatlı Marilerin mektupları ve MÖ 1750'de Benjaminit kabilelerinin hareketleriyle ilgili düşüncelere daldı.

Düşüncelerini içinde bulunduğu ana ve çevresindeki insanların yaptıklarına neyin getirdiğini söylemek kolay değildi. Öncelikle bir huzursuzluk, bir gerilim hissetti. Emin değildi, ama burnundan algılamış olduğunu düşündü. Somut bir tanı koyamazdı, ama kesinlikle oradaydı ve bu onu savaş günlerine götürdü. Özellikle iki kişiyle birlikte paraşütle bir uçaktan atlayıp şafağın soğuğunda işlerini yapacak anı bekledikleri günü. Morallerin düşük olduğu, giriştikleri işin tüm tehlikelerini açıkça gördükleri, insanın yetersiz olmasından korktuğu, tüylerinin ürperdiği bir anı. Havada aynı ekşimsi, neredeyse algılanamayacak bir duygu vardı.

Korkunun kokusu...

Bir an için yalnızca bilinçaltından algıladı. Aklının yarısı hâlâ milattan öncesiyle meşguldü. Ancak, şimdinin çekimi de çok güçlüydü.

Odadaki biri ölesiye korkuyordu...

Çevresine bakındı. Eski püskü haki bir tunik giymiş bir Arap parmaklarıyla tembel tembel elindeki kehribar tespihi çeviriyordu. Gri bıyıklı iri bir İngiliz -gezgin tüccara benziyordu- küçük bir deftere rakamlar yazarken çok dalgın ve önemli görünüyordu. İnce, yorgun görünüşlü, çok esmer tenli bir adam rahatça arkasına yaslanmış, yüzü sakin ve kayıtsızdı. Iraklı bir kâtibe benzeyen bir adam. Uzun, bembeyaz giysileri içinde yaşlı bir İranlı. Hepsi de oldukça kayıtsız görünüyorlardı.

Kehribar tespihin tıkırtısı belirli bir ritme dönüştü. Garip bir biçimde bildik geliyordu. Richard hemen dikkat kesildi. Az kalsın uyuyakalacaktı. Kısa-uzun-uzun-kısa-mors alfabesiydi-kesinlikle mors sinyalleriydi. Mors alfabesini bilirdi; sinyallerle uğraşmak savaşta işinin bir parçasıydı. Kolayca okuyabiliyordu. BAYKUŞ. F-L-O-R-E-A-T- E-T-O-N-A. Neydi bu? Evet, öyleydi. Tekrar tekrar: *Floreat Etona.* Hırpani bir Arap tarafından basılıyor (ya da daha doğrusu tıkırdatılıyordu). Bu da neydi böyle? "Baykuş. Eton. Baykuş."

Eton'daki lakabıydı bu-oraya olağanüstü kocaman ve kalın çerçeveli bir gözlükle gönderilmişti.

Odanın karşısında oturan Araba baktı ve görüntüsünün tüm ayrıntılarına dikkat etti. Çizgili cellabe-eski haki tunik-kaçıklarla dolu hırpani el örgüsü kırmızı atkı. Her gün kıyıda yüzlercesi görülen bir tip. Bakışları onun boş bakışlarına rastlayınca hiçbir tanıma belirtisi görmedi. Ancak tespih taneleri tıkırdamaya devam ediyordu.

Ben Fakir. Bekle. Dert.

Fakir mi? *Fakir* mi? Tabi! Fakir Carmichael! Dünyanın uzak köşelerinden birinde doğup büyümüş ya da yaşamış bir oğlandı. Türkistan mı, yoksa Afganistan mıydı?

Richard piposunu çıkardı. Önce şöyle bir çekiştirdi, içine baktı, sonra küllüğe vurdu: *Mesaj alındı.*

Ondan sonra her şey çok çabuk gelişti. Richard daha sonra anlamak için uğraştı.

Yırtık üniforma ceketli Arap kalkıp kapıya doğru yürüdü. Richard'ın yanından geçerken sendeledi, elini uzattı ve Richard'a tutundu. Sonra doğruldu, özür diledi ve kapıya doğru gitti.

Öyle şaşırtıcıydı ve öyle çabuk oldu ki, Richard'a gerçek hayattan bir sahne yerine bir sinema sahnesi gibi geldi. İriyarı tüccar defterini bırakıp ceketinin cebindeki bir şeyi çekiştirdi. Şişmanlığı ve ceketinin darlığı yüzünden onu çıkartması bir iki saniye sürdü ve o bir iki saniyede Richard harekete geçti. Adam silahını çekerken eline vurup düşürdü. Silah patladı ve kurşun yere saplandı.

Arap kapıdan çıkmış ve konsolosun bürosuna doğru sapmıştı ama birden durdu ve dönüp hızla aksi yöne doğru koşmaya başladı. Girdiği kapıdan çıkıp kalabalık sokağa karıştı.

Kavas şişman adamın kolunu tutan Richard'ın yanına koştu. Odadaki diğer insanlardan Iraklı kâtip heyecanla tepiniyor, esmer sıska adam gözlerini dikmiş seyrediyor ve yaşlı İranlı da hiç kıpırdamadan boşluğa bakıyordu.

Richard, "Sen ne yapıyorsun?" dedi. "Öyle silah çekilir mi?"

Yalnızca bir anlık bir duraksamanın ardından şişman adam Cockney aksanıyla konuştu.

"Kusura bakma ahbap. Kesinlikle kazaydı. Sakarlık işte."

"Saçmalama. Az önce kaçan o Arabı vuracaktın."

"Hayır, hayır ahbap. Birdenbire bir antika işinde beni dolandıran adam olduğunu fark ettim. Biraz eğlenecektim."

Richard Baker her türlü reklamdan nefret eden, titiz bir tipti. İçgüdüleri bu açıklamayı olduğu gibi kabul etmek şeklindeydi. Ne de olsa, neyi kanıtlayabilirdi ki? Hem Carmichael konuyu büyüttüğü için ona teşekkür edecek miydi? Gizli bir görevdeyse etmezdi herhalde. Richard adamın kolunu tutan elini gevşetti. Adamın terlediğini fark etti.

Kavas heyecanla bir şeyler söylüyordu. İngiliz Konsolosluğu'na silah sokmak çok yanlış, diyordu. Buna izin yoktu. Konsolos çok kızacaktı.

Şişman adam, "Özür dilerim," dedi. "Küçük bir kazaydı... hepsi bu." Kavas'ın eline biraz para sıkıştırdı, o da öfkeyle iade etti.

Şişman adam, "Ben en iyisi gideyim," dedi. "Konsolosu görmek için beklemeyeceğim." Aniden Richard'a bir kartvizit uzattı. "İşte adım ve eğer olay büyürse havaalanı otelindeyim, ama kesinlikle kazaydı. Yalnızca bir şakaydı, anlatabiliyor muyum?"

Richard istemeye istemeye adamın huzursuz bir yalpalamayla odadan çıkıp sokağa sapmasını seyretti.

Doğru yaptığını umuyordu, ama insan olaylar hakkında onun kadar bilgisizken bunu kestirmek zordu.

Kavas, "Bay Clayton, konsolos bey şimdi müsait," dedi.

Richard koridorda adamı takip etti. İlerideki ışık dairesi gittikçe büyüdü. Konsolosun odası koridorun dibinde, sağdaydı.

Bay Clayton masasının başında oturuyordu. Düşünceli yüzlü, kır saçlı, sakin bir adamdı.

Richard, "Beni hatırlayabilecek misiniz bilemiyorum?" dedi. "İki yıl önce Tahran'da tanışmıştık."

"Tabi. Siz Dr. Pauncefoot Jones'la beraberdiniz, değil mi? Bu yıl da ona katılacak mısınız?"

"Evet. Oraya gidiyorum, ama boş birkaç günüm var ve Kuveyt'e bir gitmek istedim. Bir sorun yoktur herhalde?"

"Oh, hayır. Yarın sabah bir uçak var. Bir buçuk saat kadar sürüyor. Oradaki temsilcimiz Archie Gaunt'a telgraf çekerim. Sizi ağırlar. Bu gece de burada kalabilirsiniz."

Richard hafifçe itiraz etti.

"Gerçekten... size de, Bayan Clayton'a da rahatsızlık vermek istemem. Otele gidebilirim."

"Havaalanı oteli çok dolu. Sizi burada ağırlamaktan memnun oluruz. Eşimin de sizi tekrar gördüğüne sevineceğini biliyorum. Şu anda -bir bakayım- petrol şirketinden Crosbie ve Dr. Rathbone'un genç bir adamı burada. Birtakım kitap kolilerini gümrükten çekmeye çalışıyor. Yukarı gelip Rosa'yı görün."

Kalktı ve kapıdan dışarı, güneşli bahçeye doğru Richard'a eşlik etti. Konsolosluk binasına birkaç basamakla çıkılıyordu.

Gerald Clayton basamakların tepesindeki tel kapıyı itip açtı ve konuğunu yerleri rengârenk kilimlerle, iki duvarı seçkin eşyayla döşeli loş ve uzun bir hole buyur etti. Dışarıdaki parlaklıktan sonra içerinin serin loşluğu çok hoştu.

Clayton, "Rosa! Rosa!" diye seslendi ve Richard'ın hayat dolu, neşeli bir kişi olarak hatırladığı Bayan Clayton uçtaki bir odadan çıktı.

"Richard Baker'ı hatırlıyorsun, değil mi canım? Tahran'da Dr. Pauncefoot Jones'la bizi görmeye gelmişlerdi."

Bayan Clayton el sıkışırken "Tabi," dedi. "Birlikte pazarlara gidip size çok güzel kilimler almıştık."

Bayan Clayton'un bir şeyler satın almadığı zamanlardaki en büyük keyfi, dostlarıyla ahbaplarını yerel pazarlarda ucuz bir şeyler bulmaya teşvik etmekti. Her şeyin değerini çok iyi bilirdi ve olağanüstü bir pazarlıkçıydı.

Richard, "Yaptığım en iyi alışverişlerden biriydi," dedi. "Tamamen sizin sayenizde."

Gerald Clayton, "Baker yarın Kuveyt'e uçmak istiyor," dedi. "Onu bu gece burada ağırlayabileceğimizi söyledim."

Richard, "Ama zahmet olacaksa..." diye söze başladı.

Bayan Clayton, "Tabi ki hiçbir zahmeti yok," dedi. "En iyi odayı veremeyiz, çünkü Yüzbaşı Crosbie'ye verdik, ama sizi çok rahat ettiririz. Güzel bir Kuveyt sandığı almak istemezsiniz herhalde. Çünkü şu an çarşıda çok güzelleri var. Yedek battaniyeleri koymak için çok iyi olurdu, ama Gerald bir tane daha almama izin vermiyor."

Clayton sakin sakin, "Üç tane aldın zaten canım," dedi.

"Şimdi kusura bakmazsan Baker, büroya dönmem gerek. Ön ofiste küçük bir sorun çıkmış anlaşılan. Birisi bir tabanca patlatmış sanırım."

Bayan Clayton, "Buralı şeyhlerden biridir herhalde," dedi. "Öyle heyecanlılar ve silahları da öyle çok seviyorlar ki."

Richard, "Aksine," dedi. "Bir İngilizdi. Niyeti anlaşılan Arabın birini vurmaktı." Yavaşça ekledi. "Koluna vurdum."

Clayton, "Demek sen de işin içindeydin," dedi. "Bunu bilmiyordum." Cebinden bir kartvizit çıkardı. "Anlaşılan adı Robert Hall'muş, Achilles Works, Enfield. Beni niçin görmek istediğini bilmiyorum. Sarhoş değildi, değil mi?"

Richard kuru bir ifadeyle, "Şaka olduğunu söyledi," dedi. "Silah kazayla ateş almış."

Clayton kaşlarını kaldırdı.

"Belki de gitmesine engel olmalıydım."

"Böyle işler olduğunda ne yapacağını bilmek zordur. Ateş ettiği adam yaralandı mı?"

"Hayır."

"O halde en iyisi işin peşini bırakmaktı herhalde."

"Acaba arkasında ne vardı?"

"Evet, evet... Ben de merak ettim."

Clayton biraz dalgın gibiydi.

"Artık gitmeliyim," dedi ve telaşla gitti.

Bayan Clayton, Richard'ı salona aldı. Burası iç tarafta, yeşil minder ve perdeli, büyük bir odaydı. Kahve ya da bira ikram etmek istedi. Richard birayı tercih etti ve buz gibi biralar geldi.

Bayan Clayton ona Kuveyt'e neden gittiğini sordu, o da anlattı.

Ona neden henüz evlenmediğini de sordu ve Richard evlenecek tip olduğunu sanmadığını söyleyince Bayan Clayton hemen karşı çıktı: "Çok saçma." Arkeologlar, dedi, harika birer koca olurlardı-peki bu mevsim kazıya gelen genç hanımlar var mıydı? Bir iki tane, dedi Richard, bir de Bayan Pauncefoot Jones tabi.

Bayan Clayton umutla gelecek hoş kızların olup olmadığını sordu ama Richard bilemediğini, çünkü henüz onlarla tanışmadığını söyledi. Çok deneyimsizler, dedi.

Bu her nedense Bayan Clayton'u güldürdü.

Sonra kısa boylu, tıknaz, sert tavırlı bir adam geldi ve Yüzbaşı Crosbie olarak tanıştırıldı. Bayan Clayton, Bay Baker'ın arkeolog olduğunu ve binlerce yıllık çok ilginç şeyleri kazıp çıkardığını söyledi. Yüzbaşı Clayton, arkeologların bir şeyin yaşını nasıl bu kadar kesin söyleyebildiklerini hiç anlayamadığını belirtti. Hep büyük birer yalancı olduklarını düşünmüştü, ha ha. Richard ona biraz bezgin bir ifadeyle baktı. Hayır, dedi Yüzbaşı Crosbie, ama arkeolog bir şeyin yaşını gerçekten *nasıl* biliyordu? Richard açıklamanın uzun zaman alacağını söyledi ve Bayan Clayton onu hemen odasını göstermeye götürdü.

"Çok hoş biri," dedi Bayan Clayton. "Ama tam da değil, anlarsın. *Kültür* hakkında hiçbir fikri yok."

Richard odasının çok rahat olduğunu gördü ve Bayan Clayton'u ev sahibesi olarak daha da çok takdir etti.

Elini ceketinin cebine atınca katlanmış, kirli bir kâğıt parçası buldu. Şaşkınlıkla baktı, çünkü onun o sabah orada olmadığından kesinlikle emindi.

Sonra Arabın sendelediğinde onu nasıl tuttuğunu hatırladı. Eli çabuk biri bunu fark ettirmeden cebine atmış olabilirdi.

Kâğıdı açtı. Pisti ve tekrar tekrar katlanmışa benziyordu.

Altı satırlık çarpık el yazısında Yüzbaşı John Wilberforce, Ahmet Muhammet isimli birini çalışkan ve hevesli bir işçi olarak tanıtıyor, kamyon kullanıp ufak tefek onarım işlerini yapabileceğini ve son derece dürüst olduğunu söylüyordu. Bu aslında Doğu'da verilen çok sıradan bir tavsiye mektubuydu. Tarihi on sekiz ay öncesiydi ve bu notlar sahiplerince özenle saklandığından bu da pek olağandışı değildi.

Richard kendi kendine kaşlarını çatıp sabahki olayları sırayla aklından geçirdi.

Fakir Carmichael'ın can korkusu içinde olduğundan emindi. Aranan bir adamdı ve konsolosluğa sığınmıştı. Neden? Güvende olmak için mi? Ama onun yerine, burada daha acil bir tehlikeyle karşılaşmıştı. Düşman ya da düşmanın bir temsilcisi onu bekliyordu. Şu tüccar adam Carmichael'ı konsoloslukta, tanıkların gözü önünde vurmaya kalkışmak için çok kesin emir almış olmalıydı. Bu nedenle, herhalde çok önemli bir işti. Carmichael da eski okul arkadaşından yardım istemiş ve bu masum görünüşlü belgeyi ona geçirmeyi başarmıştı. Bu nedenle çok önemli olmalıydı ve Carmichael'ın düşmanları onu ele geçirecek olur ve bu belgenin artık onda olmadığını görürlerse, ikiyle ikiyi toplayıp Carmichael'ın onu vermiş olabileceği kişileri arayacaklardı.

O halde Richard Baker bununla ne yapacaktı?

Majestelerinin temsilcisi olarak Clayton'a verebilirdi.

Yoksa Carmichael isteyene dek saklayabilir miydi?

Birkaç dakika düşündükten sonra ikincisini yapmaya karar verdi.

Eski bir mektuptan boş bir yarım sayfa yırtıp oturdu ve bir kamyon sürücüsü için aynı biçimde bir tavsiye mektubu yazdı, ama farklı sözcükler kullanmaya özen gösterdi-eğer bu mesaj bir şifreyse, onu halletmiş oluyordu, gerçi görünmez mürekkeple bir şeyler yazılmış olması da olasıydı tabi.

Sonra kendi mektubunu ayakkabısının tozuna sürdü, ellerinin arasında ovuşturdu, tekrar tekrar katladı ve makul ölçüde eski, pis bir görünüm kazandırdı.

Sonra buruşturup cebine koydu. Orijinaline bir süre bakıp çeşitli olasılıkları değerlendirdi.

Sonunda hafif bir gülümsemeyle onu tekrar tekrar katlayıp uzun bir hale getirdi. Çantasından (seyahatlerinde hiç yanından ayırmadığı) bir parça macun alıp paketi önce tuvalet çantasından kopardığı muşambaya sarıp macunla kapladı. Daha sonra yüzeyi düzgün olana dek yuvarladı, üstüne de yanında taşıdığı silindir bir mührü bastı.

Sonucu ciddi bir beğeniyle inceledi.

Üstünde elinde Adaletin Kılıcı, Güneş Tanrısı Shamash'ın çok güzel oyulmuş bir deseni vardı.

Kendi kendine, bunun iyiye işaret olduğunu umalım, dedi.

O akşam sabah giydiği ceketin cebine baktığında katladığı kâğıt gitmişti.

BÖLÜM 7

Hayat, diye düşündü Victoria, sonunda hayat! Havaalanı terminalinde koltuğunda otururken o sihirli an gelmiş ve, "Kahire, Bağdat ve Tahran yolcuları, lütfen otobüsteki yerlerinizi alınız!" anonsu duyulmuştu.

Sihirli isimler, sihirli sözcükler. Victoria'nın anlayabildiği kadarıyla, hayatının büyük kısmını gemilerden uçaklara uçaklardan trenlere atlayarak geçiren ve aralarda pahalı otellerde kısa molalar veren Bayan Hamilton Clipp içinse hiçbir çekiciliği yoktu. Ama Victoria için sıkça tekrarlanan hep aynı sözlerden sonra çok hoş bir değişiklikti: "Not edin lütfen Bayan Jones!"; "Bu mektup hatalarla dolu. Yeniden yazmanız gerekecek Bayan Jones,"; "Su kaynadı tatlım, çayı yapar mısın lütfen!"; "En güzel permayı nerde yaptırabileceğini biliyorum." Hepsi önemsiz, günlük olaylardı! Şimdiyse Kahire, Bağdat, Tahran... her birinde muhteşem Doğu'nun hayalleri (ve ucunda da Edward) vardı...

Daha şimdiden susmak bilmez bir geveze olarak tanıdığı patronu bir dizi gözlemini şu sözlerle tamamlarken Victoria düşüncelerinden sıyrıldı.

"Hiçbir şey gerçekten temiz değil, ne demek istediğimi anlıyorsan. Yani, ben her zaman ne yediğime çok dikkat ederim. Sokakların ve çarşıların pisliğine inanamazsın. Bir de insanların giydiği, hijyenik olmayan paçavralar. Tuvaletlerden bazıları... onlara tuvalet bile denemez!"

Victoria bu küçük düşürücü sözleri ciddiyetle dinledi, ama heyecanı dinmedi. Gençlikte pisliğin ve mikropların hiçbir anlamı yoktu. Heathrow'a geldiler ve Bayan Clipp'in otobüsten inmesine yardım etti. Pasaportların, biletlerin, paranın vs. sorumluluğunu almıştı bile.

"Vay," dedi hanımefendi. "Seninle birlikte olmak gerçekten büyük rahatlık, Bayan Jones. Yalnız gitmek zorunda kalsaydım ne yapardım bilemiyorum?"

Victoria uçakla seyahatin okul gezisine götürülmek gibi bir şey olduğunu düşündü. İyi, ama sert öğretmenler her aşamada insanı gütmek için bekliyorlardı. Şık üniformalı hostesler aklı kıt çocuklarla uğraşan anaokulu öğretmenleri gibi neler yapılacağını tatlı tatlı anlatıyorlardı. Victoria neredeyse sözlerine, "Şimdi, çocuklar," diye başlamalarını bekledi.

Masaların başında yorgun görünüşlü beyefendiler; bitkin ellerini uzatıp aldıkları pasaportları kontrol ediyor, para ve mücevherlerle ilgili özel sorular soruyorlardı. Sorguladıkları insanlarda bir suçluluk duygusu uyandırmayı beceriyorlardı. Yaradılış olarak etki altında kalmaya müsait olan Victoria birdenbire içinde, yalnızca yorgun adamın yüzündeki ifadeyi görmek için, ufacık tek broşunu on bin sterlinlik bir taç olarak tanımlama özlemini duydu. Edward'ı düşününce kendini tuttu.

Çeşitli engeller aşıldıktan sonra bir kez daha doğrudan piste açılan büyük salonda oturup beklemeye başladılar. Dışarıda motoru çalıştırılan bir uçağın gürültüsü duyuluyordu. Bayan Hamilton Clipp mutlu bir şekilde yolcularla ilgili yorumlarda bulunmaya başlamıştı:

"Şu iki küçük çocuk ne şirinler değil mi? Ama tek başına iki çocukla seyahat etmek ne zor. İngilizler sanırım. Anne iyi kesimli bir tayyör giymiş. Biraz yorgun görünüyor ama. Şu da yakışıklı bir adam, Latin kökenli bence. O adamın ceketinin deseni ne kadar göz alıcı... bence çok zevksiz. İş için gidiyor sanırım. Şu adam Hollandalı, kontrollerde hemen önümüzdeydi. Oradaki aile de ya Türk ya da İranlı bence. Görünürde hiç Amerikalı yok gibi. Sanırım onlar çoğunlukla Pan American'la gidiyorlar. Şu sohbet eden üç adam bence petrolcü, ne dersin? İnsanları seyredip neler yaptıklarını düşünmeye bayılıyorum. Bay Clipp bana insan doğasına gerçekten ilgi duyduğumu söyler. İnsanın başkalarına ilgi duyması bana son derece doğal geliyor. Şu vizon manto sence de en az üç bin dolar etmez mi?"

Bayan Clipp iç çekti. Diğer yolcuları bu şekilde değerlendirdikten sonra artık sıkılmaya başlamıştı.

"Neden böyle beklediğimizi bilmek istiyorum. Şu uçak tam dört kez motorlarını çalıştırdı. Hepimiz buradayız. Neden işlerine bakmıyorlar? Tarifeye uymadıkları kesin."

"Bir fincan kahve ister miydiniz, Bayan Clipp? Salonun dibinde bir büfe görüyorum."

"Hayır, teşekkür ederim, Bayan Jones. Yola çıkmadan kahve içtim ve şu anda midem hiçbir şey alamayacak kadar rahatsız. Ne bekliyoruz, onu merak ediyorum."

Daha sözler ağzından çıkmadan sanki sorusu cevaplandı.

Gümrük ve pasaport bölümlerine giden koridorun kapısı telaşla açıldı ve uzun boylu bir adam kasırga gibi içeri daldı. Havayolu yetkilileri çevresinde dört dönüyorlardı. BOAC'ın bir görevlisi de iki büyük, ağzı mühürlü torba taşıyordu.

Bayan Clipp telaşla doğruldu.

"Önemli birine benziyor," dedi.

"Üstelik bunun da farkında," diye düşündü Victoria.

Geç gelen yolcu bilinçli bir sansasyon yaratma amacındaydı. Kocaman kapüşonlu bir tür koyu gri seyahat pelerini giyiyordu. Başına açık gri, geniş kenarlı bir şapka geçirmişti. Gümüşi kıvırcık saçları ve uçları kıvrık, çok güzel kır bir bıyığı vardı. Genelde yakışıklı bir sahne haydutu izlenimi bırakıyordu. Poz kesen adamlardan hiç hoşlanmayan Victoria ona burun kıvırarak baktı.

Havayolu yetkililerinin adamı nasıl ağırlayacaklarını bilemediklerini görünce de kızdı.

"Evet, Sir Rupert." "Tabi, Sir Rupert." "Uçak hemen kalkıyor Sir Rupert."

Sir Rupert bol pelerinini savurarak piste açılan kapıdan çıktı. Kapı arkasından şiddetle sallandı.

Bayan Clipp, "Sir Rupert," diye mırıldandı. "Kim acaba, merak ettim?"

Victoria başını salladı, ama adamın yüzü ve genel havası bir yerlerden tanıdık gelmişti.

Bayan Clipp, "Hükümetinizde önemli biri mi acaba?" dedi.

"Sanmam," dedi Victoria.

Gördüğü pek az hükümet üyesi de hayatta oldukları için, özür dileme endişesi içindeki adamlar olarak görünmüştü ona. Ancak kürsüye çıktıklarında havalı ve didaktik bir şekilde canlanıyorlardı.

Anaokulu öğretmeni havalı hostes, "Şimdi, lütfen uçaktaki yerlerinizi alınız!" dedi. "Bu taraftan. Olabildiğince çabuk lütfen!"

Sanki bir sürü yaramaz çocuk oyalanıp anne babalarını bekletmiş gibi bir tavır içindeydi.

Herkes sırayla piste çıktı.

Büyük uçak motoru dev bir aslan gibi mırıldanarak bekliyordu.

Victoria ile bir kabin görevlisi Bayan Clipp'in uçağa binmesine yardımcı olup koltuğuna oturttular. Victoria onun yanına, koridor tarafına oturdu. Bayan Clipp rahatça yerleşip emniyet kemerini bağlayıncaya kadar da, büyük adamın tam önlerinde oturduğunu fark etmedi.

Kapılar kapandı. Birkaç saniye sonra uçak ağır ağır hareket etti.

Victoria mutluluk içinde, gerçekten gidiyoruz, diye düşündü. Ne korkutucu değil mi? Ya hiç havalanmazsa? Zaten nasıl havalanacak anlamıyorum!

Uçak sanki çok uzun bir süre pistte ilerledi, sonra ağır ağır döndü ve durdu. Motorların gürültüsü iyice şiddetlendi. Hostesler çiklet, arpa şekeri ve pamuk tuttular.

Gürültü giderek daha da arttı. Sonra uçak bir kez daha hareket etti. Önce yavaş, sonra gittikçe daha hızlı ilerlemeye başladılar.

Hiç havalanmayacak, diye düşündü Victoria. Hepimiz öleceğiz.

Uçak gitgide daha hızlı, daha düzgün ilerledi, hiçbir sarsıntı olmadı ve sonunda havalandılar, döndüler, otoparkın ve anayolun üstünden yükseldiler. Aşağıdan aptal küçük bir tren geçiyordu -bebek

evleri- yollarda oyuncak arabalar... Daha da yükseğe... ve birdenbire aşağıdaki dünya ilginçliğini kaybetti, artık insanca ya da canlı bir yanı kalmadı, yalnızca çizgiler, daireler ve noktalarla kocaman, dümdüz bir harita oluverdi.

Uçağın içinde insanlar emniyet kemerlerini çözdüler, sigara yaktılar, dergilerini açtılar. Victoria yepyeni bir dünyaya gelmişti; birkaç metre uzunluğunda ve genişliğinde, yirmi otuz kişinin yaşadığı bir dünyaydı bu. Başka hiçbir şey yoktu.

Yine küçük pencereden dışarı baktı. Altında tüy gibi yumuşak bir bulut yığını vardı. Uçak güneşin altındaydı. Bulutların altında bir yerlerde, bugüne kadar tanıdığı dünya uzanıyordu.

Victoria kendini topladı. Bayan Hamilton Clipp konuşuyordu. Victoria kulaklarındaki pamukları çıkarıp ilgiyle ona doğru eğildi.

Önündeki koltukta Sir Rupert kalktı, geniş kenarlı gri şapkasını rafa koydu, kapüşonunu başına örttü ve koltuğuna yerleşti.

Victoria anlaşılmaz bir önyargıyla, "Kibirli herif," dedi.

Bayan Clipp önüne bir dergi açıp yerleşmişti. Ara sıra tek eliyle sayfayı çevirmeye çalışıp da dergi kayınca Victoria'yı dürtüyordu.

Victoria çevresine bakındı. Uçak yolculuğunun biraz sıkıcı olduğuna karar verdi. Bir dergi açtı, karşısına, "Daktilo yazarkenki hızınızı artırmak ister misiniz?" diye bir ilan çıktı. Ürperdi, dergiyi kapattı, arkasına yaslandı ve Edward'ı düşünmeye başladı.

Yağmur altında Castel Benito Havaalanı'na indiler. Victoria kendini biraz rahatsız hissediyordu ve işverenine karşı görevlerini yerine getirmek için tüm gücünü kullanması gerekti. Şiddetli yağmur altında otele götürüldüler. Victoria muhteşem Sir Rupert'in ünifor-

masında kırmızı şeritler olan biri tarafından karşılanıp özel bir arabayla Tripolitania'nın ileri gelenlerinden birinin konağına götürüldüğünü gördü.

Hepsine odalar verildi. Victoria, Bayan Clipp'in soyunmasına yardım etti ve kadın akşam yemeği saatine kadar sabahlığıyla uzandı. Victoria da kendi odasına çekildi, uzanıp gözlerini kapadı. Yerin yükselip alçaldığını görmediğine memnundu.

Bir saat sonra sağlıklı ve morali yerine gelmiş bir şekilde uyanıp Bayan Clipp'e yardıma gitti. Az sonra daha da sert tavırlı bir hostes gelip onları akşam yemeğine götürecek arabaların hazır olduğunu bildirdi. Yemekten sonra Bayan Clipp diğer yolculardan bazılarıyla sohbete başladı. Göz alıcı desenli ceket giyen adam, Victoria'dan hoşlanmışa benziyordu ve ona uzun uzun kurşunkalem üretiminden söz etti.

Daha sonra tekrar otele götürüldüler ve ertesi sabah 05.30'da yola çıkmaya hazır olmaları bildirildi.

Victoria üzgün üzgün, "Tripolitania'yı pek göremedik, değil mi?" dedi. "Uçak yolculuğu hep böyle midir?"

"Evet, sanırım. Sabahları insanı bu şekilde kaldırmaları sadistlikten başka bir şey değil. Sonra çoğu zaman bir iki saat havaalanında bekletirler. Roma'da bizi 15.30'da çağırdıklarını bilirim. Lokantada kahvaltı dörtteydi. Üstelik havaalanından ayrılmamız da sekizi bulmuştu. Yine de güzel olan şu ki, insan yolda oyalanmadan hemen hedefine varıyor."

Victoria iç çekti. İyice oyalanabilirdi. O dünyayı görmek istiyordu.

Bayan Clipp heyecanla, "Hem biliyor musun tatlım," dedi. "O ilginç görünümlü adam var ya? O İngiliz. Hani bütün o gürültü patırtıya yol açan. Onun kim olduğunu öğrendim. Büyük gezgin Sir Rupert Crofton Lee'ymiş. Onu duymuşsundur tabi."

Evet, Victoria şimdi hatırladı. Altı ay kadar önce gazetelerde birkaç fotoğraf görmüştü. Sir Rupert, Çin'in iç kesimleri konusunda büyük bir otoriteydi. Tibet'e gidip Lhasa'yı ziyaret eden pek az insandan biriydi. Kürdistan'la Küçük Asya'nın az bilinen yerlerini dolaşmıştı. Kitapları, heyecanlı olduğu ve güzel yazıldıkları için çok satıyordu. Sir Rupert kendi reklamını yapmasıyla göze çarpsa da, haksız değildi. Boş iddialarda bulunmuyordu. Victoria kapüşonlu pelerin ve geniş kenarlı şapkanın bilinçli bir tercih olduğunu şimdi hatırlıyordu.

Victoria yataktaki Bayan Clipp'in üstünü örterken o bir aslan avcısının heyecanıyla, "Ne heyecanlı değil mi?" dedi.

Ertesi sabah vaktinde yola çıkıldı. Hava açtı ve güneş çıktı. Victoria, Tripolitania'yı bu kadar az gördüğüne hâlâ üzülüyordu. Yine de, uçak öğlende Kahire'ye varacaktı ve ertesi sabaha dek Bağdat'a hareket etmeyecekti. O yüzden en azından akşamüstü Mısır'ı biraz görebilecekti.

Denizin üstünde uçuyorlardı, ama çok geçmeden bulutlar aşağıdaki mavi suları örttü ve Victoria esneyerek koltuğuna yerleşti. Önünde Sir Rupert uykuya dalmıştı bile. Kapüşonu açılmış, başı öne düşmüş, ara sıra sallanıyordu. Victoria hınzır bir zevkle adamın ensesinde ufak bir siğilin çıkmakta olduğunu gördü. Bu gerçeğe neden sevindiğini anlamak kolay değildi, belki de büyük adamı daha insancıl ve zayıf gösterdiği içindi. Ne de olsa, o da diğer erkekler

gibiydi, onun da bedensel sıkıntıları oluyordu. Sir Rupert'in havalı tavırlarını sürdürüp diğer yolculara hiç mi hiç aldırış etmediği söylenebilirdi.

Victoria kendi kendine, kendini kim sanıyor acaba, diye düşündü. Cevap ortadaydı. O ünlü Sir Rupert Crofton Lee, kendisi de Victoria Jones'tu. Hiçbir önemi olmayan, sıradan bir sekreter.

Kahire'ye vardıklarında Victoria ile Bayan Hamilton Clipp birlikte öğle yemeği yediler. Bayan Clipp saat altıya kadar kestireceğini söyledi ve Victoria'ya da gidip piramitleri görmesini önerdi.

"Senin için bir araba ayarladım, Bayan Jones, çünkü sizin maliyenin yasaklarından dolayı burada para bozduramayacağını biliyorum."

Zaten bozduracak parası olmayan Victoria minnettar kaldı ve bunu heyecanla belirtti.

"Bir şey değil. Sen bana çok çok iyi davrandın. Dolarla seyahat ettiğimizden, bizim için her şey kolay. Bayan Kitchin de -iki şirin çocuğu olan o hanım- gitmeye pek hevesli, ben de ona katılmanı önerdim. Sence de uygunsa tabi."

Dünyayı gördüğü sürece Victoria için her şey uygundu.

"Güzel, o halde hemen gitsen iyi olur."

Piramitlerde geçirdikleri öğleden sonra pek keyifliydi. Victoria çocukları makul derecede sevmesine rağmen, Bayan Kitchin'inkiler olmasa daha da keyif alabilirdi. Bir yerleri görmeye gidildiğinde çocuklar biraz dezavantaj olabiliyordu. En küçük çocuk öylesine huzursuzlandı ki, iki kadın geziden niyet ettiklerinden daha erken dönmek zorunda kaldılar.

Victoria esneyerek kendini yatağa attı. Kahire'de bir hafta kalıp belki Nil'den yukarı çıkmayı pek isterdi. Kendi kendine, peki para olarak ne kullanırdın kızım, diye sordu. Bağdat'a bedava götürülmesi zaten mucizeydi.

İçinden soğuk bir ses sordu: Peki cebinde yalnızca birkaç sterlinle Bağdat'a indiğinde ne yapacaksın bakalım?

Victoria soruyu bir kenara itti. Edward ona bir iş bulmalıydı. Olmazsa, kendisi bir iş bulurdu. Neden üzülsündü?

Güneşin güçlü ışığından kamaşan gözleri ağır ağır kapandı.

Kapının vurulmasına uyandığını düşündü. "Girin," diye seslendi, ama hareket olmayınca yataktan kalktı, kapıyı gidip açtı.

Vurulan onunki değil, yandaki kapıydı. O kaçınılmaz hosteslerden biri, siyah saçlı ve üniforması içinde pek şık, Sir Rupert Crofton Lee'nin kapısını vuruyordu. Tam Victoria bakarken adam kapıyı açtı.

"Bu kez sorun ne?"

Canı sıkılmış ve uykulu gibiydi.

"Sizi rahatsız ettiğim için çok üzgünüm, Sir Rupert," diye mırıldandı hostes. "Ama lütfen BOAC bürosuna gelebilir misiniz? Koridorda, üç kapı aşağıda. Yarınki Bağdat uçuşu hakkında küçük bir ayrıntı yalnızca."

"Oh, pekâlâ."

Victoria odasına çekildi. Artık uykusu kaçmıştı. Saatine bir göz attı. Daha dört buçuktu. Bayan Clipp'in onu çağırmasına bir buçuk saat vardı. Çıkıp Heliopolis'te dolaşmaya karar verdi. En azından yürüyüş yapmak için para gerekmiyordu.

Burnunu pudralayıp ayakkabılarını giydi. Ayakları biraz şişmiş gibiydi. Piramitler gezisi sırasında oldukça yorulmuştu.

Odasından çıkıp koridorda lobiye doğru yürüdü. Üç kapı aşağıda BOAC bürosunun önünden geçti. Kapıya bir kart asılmıştı. Tam o geçerken kapı açıldı ve Sir Rupert çıktı. Hızlı yürüyordu ve birkaç adımda ona yetişti, pelerinini savurarak önüne geçti. Victoria onun bir şeye sinirlenmiş olduğunu düşündü.

Victoria saat altıda görevinin başına döndüğünde, Bayan Clipp biraz sinirli bir havadaydı.

"Bagajımdaki fazlalık için kaygılanıyorum, Bayan Jones. Başından ödemiş olduğumu sanıyordum, ama anlaşılan yalnızca Kahire'ye kadar ödemişim. Yarın Irak Havayolları ile gideceğiz. Biletim geçerli, ama fazla bagajım değil. Gidip bu işin aslını öğrenebilir misin? Çünkü belki bir seyahat çeki daha bozdurmam gerekebilir."

Victoria gidip sormayı kabul etti. İlk başta BOAC bürosunu bulamadı ve sonunda en dipteki koridorda holün karşı tarafında oldukça büyük bir büro olduğunu gördü. Öteki herhalde öğleden sonra uyku saatlerinde kullanılan küçük bir büro olmalıydı. Bayan Clipp'in fazla bagaj korkusu haklı çıkınca canı pek sıkıldı.

BÖLÜM 8

Londra'da bir işhanının beşinci katında Valhalla Gramofon Şirketi'nin bürosu vardı. Masanın başında oturan adam bir ekonomi kitabı okuyordu. Telefon çaldı, adam açtı. Sakin bir sesle, "Valhalla Gramofon Şirketi," dedi.

"Ben Sanders."

"Nehrin Sanders mi? Hangi nehir?"

"Dicle Nehri. A.S. hakkında bildiriyorum. Onu kaybettik."

Bir an sessizlik oldu. Sonra o sakin ses soğuk bir havayla tekrar konuştu.

"Söylediğinizi doğru mu duydum?"

"Anna Scheele'yi kaybettik."

"İsim vermeyin. Bu sizin açınızdan çok ciddi bir hata. Nasıl oldu?"

"O kiliniğe gitti. Daha önce söylemiştim. Kız kardeşi ameliyat olacaktı."

"Sonra?"

"Ameliyat iyi geçti. A.S.'nin Savoy'a dönmesini bekliyorduk. Dairesini tutmuştu. Dönmedi. Klinikte de nöbet tutuluyordu ve oradan ayrılmadığına emindik. Hâlâ orada olduğunu düşündük."

"Değil mi peki?"

"Şimdi öğrendik. Oradan bir *ambulansla* çıkmış. Ameliyatın ertesi günü."

"Sizi bilinçli olarak mı aldatmış?"

"Öyle görünüyor. Takip edildiğini bilmediğine yemin edebilirim. Her önlemi aldık. Üç kişiydik ve..."

"Mazeretleri boş ver. Ambulans onu nereye götürmüş?"

"University College Hastanesi'ne."

"Hastaneden ne öğrendiniz?"

"Bir hastane hemşiresinin refakatinde bir hastanın getirildiğini. Hemşire Anna Scheele olmalı. Hastayı getirdikten sonra nereye gittiği konusunda hiçbir fikirleri yok."

"Ya hasta?"

"Hasta hiçbir şey bilmiyor. Morfinin etkisi altındaymış."

"Demek Anna Scheele hemşire kılığında University College Hastanesi'nden çıkıp gitti ve şimdi herhangi bir yerde olabilir, öyle mi?"

"Evet. Eğer Savoy'a dönecek olursa..."

Diğeri sözünü kesti.

"Savoy'a dönmeyecektir."

"Diğer otellere de bakalım mı?"

"Evet, ama sonuç alacağınızı sanmam. Sizden beklediği de budur."

"Başka ne talimat verirsiniz?"

"Limanlara bakın... Dover, Folkestone vs. havayollarına sorun. Özellikle önümüzdeki on beş gün içinde Bağdat'a alınan tüm biletleri kontrol edin. Bileti kendi adına almaz. Yaşı uyan bütün yolcuları araştırın."

"Bavulları hâlâ Savoy'da. Belki de almaya gelir."

"Öyle bir şey yapmayacaktır. *Siz* aptal olabilirsiniz, ama o değil! Kız kardeşi bir şey biliyor mu?"

"Klinikteki özel hemşiresiyle bağlantı halindeyiz. Anlaşılan kız kardeşi A.S.'nin, Morganthal'in işi için Paris'e gittiğini ve Ritz Oteli'nde kaldığını düşünüyormuş. A.S.'nin ayın 23'ünde Amerika'ya uçacağını sanıyor."

"Bir başka deyişle, A.S. ona hiçbir şey söylememiş. Söylemez. O havayollarını kontrol edin. Bağdat'a gitmek zorunda ve bu sürede bunu ancak uçakla yapabilir. Sanders..."

"Evet?"

"Başka fiyasko olmasın. Bu son şansın."

BÖLÜM 9

Uçak Bağdat Havaalanı'nın tepesinden geçerken İngiliz Elçiliği'nden genç Bay Shrivenham ağırlığını bir ayağından diğerine vererek yukarı baktı. Hatırı sayılır bir kum fırtınası vardı. Hurma ağaçları, evler, insanlar yoğun kahverengi bir bulutun içine gömülmüşlerdi. Fırtına birdenbire patlamıştı.

Lionel Shrivenham büyük sıkıntı içinde konuştu.

"Ona bir iddiaya girerim, inemeyecekler."

"Ne yapacaklar?" diye sordu arkadaşı Harold.

"Basra'ya giderler herhalde. Orası açıkmış diye duydum."

"Sen bir VIP'i karşılayacaksın, değil mi?"

Genç Bay Shrivenham yine inledi.

"Ne şans. Yeni elçinin gelişi gecikti. Şansölye Lansdowne İngiltere'de. Doğu Şansölyesi Rice midesini üşütmüş, yüksek ateşle yatakta. Best Tahran'da ve ben de işte buradayım. Bu adam hakkında merak hiç bitmiyor. Neden bilmiyorum? Gizli ajanlar bile merakta. Dünyayı gezen tiplerden biri, durmadan deveye binip ulaşılmaz bir yerlere gidiyor. Neden bu kadar önemli olduğunu bilmiyorum, ama anlaşılan çok önemli biri; o yüzden en küçük arzusunu bile ye-

rine getirmem gerekiyor. Basra'ya götürülürse herhalde çıldırır. Nasıl bir şeyler ayarlayayım bilmiyorum? Bu gece tren mi ayarlayayım? Yoksa yarın RAF uçağının getirmesini mi sağlayayım?"

Bay Shrivenham yine iç çekti. Alınganlık ve sorumluluk duyguları derinleşti. Üç ay önce Bağdat'a geldiğinden beri şanssızlık peşini bırakmamıştı. Bir fiyasko daha olursa, gelecek vaat eden kariyerinin mahvolacağını hissediyordu.

Uçak tepede bir tur daha attı.

Shrivenham, "Anlaşılan becerebileceğini düşünüyor," dedi ve heyecanla ekledi. "Hey... inecek sanırım."

Birkaç dakika sonra uçak yavaş yavaş yerine yanaşmış ve Shrivenham VIP'i karşılamak için hazır bekliyordu.

Profesyonellikten uzak gözleri önce "güzelce bir kıza" takıldı, sonra pelerinini savurarak gelen korsan tipli adamı karşılamaya koştu.

Kendi kendine, ne süslü bir giysi, diye eleştirirken yüksek sesle şöyle dedi.

"Sir Rupert Crofton Lee mi efendim? Ben elçilikten Shrivenham."

Sir Rupert'in tavırlarının biraz kabaca olduğunu düşündü. Belki de inip inilemeyeceği bilinmeden şehrin üstünde tur atıp durmanın sıkıntısından sonra anlaşılabilirdi bu. "Berbat bir gün," diye devam etti Shrivenham. "Bu yıl bu tip rırtınalar çok oldu. Ah, bavullarınız var, değil mi? O halde, beni izlerseniz efendim, hepsi alındı..."

Otomobille havaalanından ayrılırlarken Shrivenham, "Bir an başka bir havaalanına götürüleceğinizi düşündüm efendim," dedi.

"Pilot inebilecekmiş gibi görünmüyordu. Şu kum fırtınası aniden patladı."

Sir Rupert kibirli bir tavırla yanaklarını şişirdi.

"Çok kötü olurdu... çok kötü. Programım tehlikeye girseydi genç adam, sana söylüyorum, sonuçları çok ciddi ve son derece geniş kapsamlı olurdu."

Shrivenham saygısızca ne kibirli, diye düşündü. Bu VIP'ler dünyanın kendi çılgınca işleriyle döndüğünü sanıyorlar.

Saygılı bir ifadeyle şöyle dedi.

"Eminim öyledir, efendim."

"Büyükelçinin ne zaman Bağdat'a varacağı konusunda bir fikrin var mı?"

"Henüz kesin bir şey yok efendim."

"Onu göremediğime üzüleceğim. Onu... bakalım, evet, 1938'de Hindistan'dan beri görmedim."

Shrivenham saygılı bir şekilde sustu.

"Bakalım, Rice burada, değil mi?"

"Evet efendim. Doğu bölgeleri danışmanımız."

"Becerikli adamdır. Çok şey bilir. Onunla yeniden karşılaşmaktan memnun olacağım."

Shrivenham öksürdü.

"Aslında, Rice hasta efendim. Onu hastaneye yatırdılar. Şiddetli bir gastrit. Bağdat'ta her zaman rastlanan mide bozukluğundan biraz daha beter bir şey anlaşılan."

"O da ne?" Sir Rupert sertçe başını çevirdi. "Kötü bir gastrit demek. Birdenbire mi çıktı?"

"Evvelsi gün efendim."

Sir Rupert kaşlarını çattı. İddialı tavırlarını bırakmıştı. Şimdi daha sade ve daha endişeli bir adamdı.

"Acaba?" dedi. "Evet, acaba?"

Shrivenham kibarca, soru soran bakışlarla baktı.

"Merak ediyorum," dedi Sir Rupert. "Acaba Scheele Yeşili Vakası olabilir mi?..."

Shrivenham şaşkın bir halde sustu.

Faysal Köprüsü'ne yaklaşıyorlardı ve otomobil sola, İngiliz Elçiliği'ne doğru saptı.

Sir Rupert birdenbire öne doğru eğildi.

Sertçe, "Biraz durur musun?" dedi. "Evet, sağda. O çömleklerin olduğu yerde."

Araba sağa yanaşıp durdu.

Yığın yığın basit beyaz kilden çömlek ve testilerle dolu küçük bir dükkândı.

Araba yanaşırken durmuş dükkân sahibiyle konuşmakta olan kısa boylu, tıknaz bir Avrupalı köprüye doğru yürüdü. Shrivenham onun daha önce bir iki kez karşılaştığı, I ve P'den Crosbie olduğunu düşündü.

Sir Rupert arabadan fırlayıp küçük dükkâna doğru yürüdü. Çömleklerden birini alıp dükkân sahibiyle hızlı hızlı Arapça konuşmaya başladı. Arapçayı daha yavaş ve zor konuşan, kelime haznesi sınırlı olan Shrivenham için fazla hızlı bir konuşmaydı bu.

Dükkâncı gülümsedi, ellerini iki yana açtı, işaretler yaptı ve uzun uzun bir şeyler açıkladı. Sir Rupert değişik birkaç çömleği eline aldı, anlaşılan onlar hakkında sorular sordu. Sonunda dar ağızlı bir su testisi seçti, adama birkaç bozuk para atıp arabaya döndü.

"İlginç teknik," dedi. "Bunları yıllardır böyle yaparlar. Ermenistan'ın dağlık yörelerinden birinde de aynı şekil vardır."

Parmağını testinin dar ağzından sokup tekrar tekrar çevirdi.

Shrivenham etkilenmemişti. "Çok kaba şeyler," dedi.

"Oh, hiçbir sanatsal değeri yok! Ama tarihi açıdan ilginç. Şu çıkıntıları görüyor musun? Günlük kullanımdaki basit şeyleri gözlemleyerek pek çok tarihsel ipucu elde edebilirsin. Bende bunların koleksiyonu var."

Otomobil İngiliz Elçiliği'nin kapılarından girdi.

Sir Rupert doğruca odasına götürülmek istedi. Shrivenham kil testiyle ilgili dersin sona erdiğine memnun oldu. Sir Rupert onu umursamazca otomobilde bırakmıştı. Shrivenham testiyi özellikle yukarı çıkartıp Sir Rupert'in başucu komodinine titizlikle yerleştirdi.

"Testiniz, efendim."

"Ne? Oh, sağ ol delikanlı."

Sir Rupert çaresiz görünüyordu. Shrivenham öğle yemeğinin az sonra hazır olacağını ve arzu ettiği içkiyi alabileceğini tekrarladıktan sonra onu yalnız bıraktı.

Genç adam odadan çıkar çıkmaz Sir Rupert pencereye gidip testinin ağzına tıkıştırılmış olan küçük kâğıt parçasını açtı. Elleriyle düzeltti. Üstünde iki satır yazı vardı. Dikkatle okudu, sonra bir kibritle kâğıdı tutuşturdu.

Sonra bir hizmetkâr çağırdı.

"Buyurun efendim? Bavullarınızı açayım mı efendim?"

"Henüz değil. Bay Shrivenham'ı görmek istiyorum... burada."

Shrivenham hafif endişeli bir ifadeyle geldi.

"Yapabileceğim bir şey var mı, efendim? Bir sorun mu var?"

"Bay Shrivenham, planlarımda önemli bir değişiklik oldu. Sır saklayacağınıza güvenebilirim herhalde?"

"Oh, kesinlikle efendim."

"Bağdat'a gelmeyeli epey oldu, aslında savaştan beri gelmedim. Oteller çoğunlukla karşı kıyıda, değil mi?"

"Evet efendim. Raşit Caddesi'nde."

"Dicle boyunda mı?"

"Evet. En büyükleri Babil Palas. Az çok resmi otel o."

"Tio isimli bir otel hakkında ne biliyorsun?"

"Oh, pek çok insan oraya gider. Yemekler güzeldir ve Marcus Tio diye harika biri işletir. Bağdat'ta başlı başına bir kurum gibidir o."

"Bana oradan bir oda ayırtmanı istiyorum Shrivenham."

"Yani elçilikte kalmayacak mısınız?" Shrivenham huzursuz bir endişe içindeydi. "Ama... ama... her şey planlandı efendim."

Sir Rupert, "Yapılan planlar bozulabilir..." diye bağırdı.

"Oh, tabi efendim, öyle demek istemedim..."

Shrivenham sustu. İçinden bir ses gelecekte birinin çıkıp onu suçlayacağını söylüyordu.

"Yapmam gereken bazı hassas görüşmeler var. Onların elçilikte yürütülemeyeceğini öğrendim. Bana bu gece Tio Oteli'nde bir oda ayırtmanı ve elçilikten olabildiğince dikkat çekmeden ayrılmayı istiyorum. Yani, Tio'ya elçilik arabasında gitmeyeyim. Ayrıca öbür günkü Kahire uçağında da bir yer istiyorum."

Shrivenham daha da sıkıntılı göründü.

"Ama beş gün kalacağınızı sanıyordum..."

"Artık değişti. Buradaki işim biter bitmez Kahire'ye ulaşmam çok önemli. Burada daha fazla kalmam güvenli olmaz."

"Güvenli mi?"

Sir Rupert'in yüzü birdenbire ciddi bir gülümsemeyle aydınlandı. Shrivenham'ın Prusyalı çavuşa benzettiği tavırlar bir yana bırakıldı. Birdenbire adamın çekiciliği belirdi.

"Kabul ediyorum ki güvenlik genelde pek umurumda değildir," dedi. "Ama bu sefer düşünmem gereken yalnızca kendi güvenliğim değil. Benim güvenliğim başka pek çok insanın güvenliğini de içeriyor. O yüzden, lütfen benim için bu düzenlemeleri yap. Hava yolculuğunda pürüz çıkarsa öncelik için başvur. Bu akşam buradan çıkana dek odamda kalacağım." Shrivenham'ın ağzı hayretle açılırken ekledi. "Resmen, hastayım. Sıtma nöbeti." Beriki başını salladı. "O yüzden yemek de istemeyeceğim."

"Ama herhalde size yemek gönderebiliriz..."

"Yirmi dört saat aç kalmakla bir şey olmaz bana. Bazı yolculuklarımda daha uzun sürelerle aç kaldığım da oldu. Sen söylediklerimi yap."

Shrivenham'ı aşağıda meslektaşları karşıladı ve sorularına homurdanarak cevap verdi.

"Gizli işler," dedi. "Şu haşmetli Sir Rupert Crofton Lee'nin ne olduğunu tam anlayamadım. Gerçek mi, yoksa rol mü yapıyor? O savrulan pelerin, haydut şapkası ve her şey. Kitaplarından birini okuyan biri bana biraz kendini övmekle birlikte, gerçekten o şeylerin hepsini yapıp oralara gittiğini söylemişti, ama bilemiyorum... Keşke Thomas Rice ayakta olup bunlarla uğraşsaydı. Bu arada, Scheele Yeşili nedir?"

Arkadaşı kaşlarını çatıp, "Scheele Yeşili mi?" diye sordu. "Duvar kâğıtlarıyla ilgili bir şey değil mi? Zehirli. Bir tür arsenik sanırım."

Shrivenham, "Vay canına!" dedi. "Ben bir hastalık olduğunu sanmıştım. Amipli dizanteri gibi bir şey."

"Oh hayır, kimyasal bir şey. Hani kadınlar kocalarını öldürmekte kullanırlar ya da tam tersi."

Shrivenham şaşkın bir sessizliğe gömülmüştü. Kuşkusuz tatsız gerçeklerle karşılaşmaktaydı. Crofton Lee aslında elçiliğin Doğu işleri danışmanı Thomas Rice'nin gastritten değil, arsenik zehirlenmesinden hastalanmış olabileceğini söylemişti. Üstelik, kendi hayatının da tehlikede olduğunu eklemişti ve elçilik mutfağında hazırlanan yiyecek içecekleri yememe kararı Shrivenham'ın mağrur İngiliz ruhunu derinden sarsmıştı. Bütün bunlara ne anlam vereceğini bilemiyordu.

BÖLÜM 10

I

Victoria nefesini kesen sarı toz ciğerlerine dolarken Bağdat'tan hiç etkilenmemişti. Havaalanından Tio Oteli'ne kadar kulakları sürekli ve hiç dinmeyen bir gürültüyle uğuldamıştı. Çıldırtıcı bir inatla çalınan araba kornaları, bağıran sesler, çalan düdükler, motosiklet kornalarının daha da sağır edici, anlamsız gürültüsü. Sokağın bu yüksek seslerine bir de hiç durmadan konuşan Bayan Hamilton Clipp'in alçak sesi ekleniyordu.

Victoria, Tio Oteli'ne vardığında sersemlemiş vaziyetteydi.

Küçük bir geçitle Raşit Caddesi'nin gürültüsünden Dicle kıyısına geçiliyordu. Birkaç basamak çıkınca otelin girişinde çok şişman bir genç adam tarafından karşılandılar. Adam gülümseyerek onları en azından mecazi anlamda kucakladı. Victoria bunun Marcus ya da daha doğrusu Tio Oteli'nin sahibi Bay Tio olduğunu anladı.

Bir yandan hoş geldiniz derken, bir yandan da bagajlarının alınması için adamlarına emirler yağdırıyordu.

"İşte yine geldiniz Bayan Clipp -ama kolunuz- neden o komik şeyin içinde?- (Aptallar, onu sapından tutup taşımayın! Budalalar! O paltoyu yerde sürümeyin!) - Ama canım - tam da gelecek gün - uçağın hiç inemeyeceğini sandım. Dolandı durdu. Marcus, dedim kendi kendime - uçaklarla gezen sen misin - bu kadar acelenin ne önemi var? - Yanınızda bir de hanım getirmişsiniz - Bağdat'ta yeni bir hanımefendi görmek hoştur her zaman - Bay Harrison neden sizi karşılamaya gelmedi? - Onu dün bekliyordum - ama şekerim, hemen bir içki almalısınız."

Victoria biraz şaşkın, Marcus'un eline tutuşturduğu duble viskiden başı hafifçe dönerek içinde kocaman, pirinç bir karyola; en son Fransız modeli, çok havalı bir tuvalet masası; eski bir on dokuzuncu yüzyıl stili gardırop ve canlı renklerde iki kadife koltuğun bulunduğu yüksek tavanlı, beyaz badanalı odada duruyordu. Sapsarı yüzlü, beyaz bıyıklı, yaşlı bir adam iddiasız bavullarını ayaklarının dibine bırakmış ve banyoya havlu koyarken başıyla onu selamlayıp banyo için suyun ısıtılmasını isteyip istemediğini sormuştu.

"Ne kadar sürer?"

"Yirmi dakika, yarım saat. Gidip hemen yapayım."

Babacan bir gülümsemeyle çekildi. Victoria yatağın üstüne oturup ellerini çekinerek saçlarına götürdü. Saçları toz içinde, yüzü pütürlü ve sızlıyordu. Perdenin köşesini açıp nehrin üstündeki geniş bir balkona baktı. Sarı, yoğun bir bulut dışında Dicle'den hiç eser görünmüyordu. Derin depresyona girme yatkınlığı bulunan Victoria kendi kendine, "Ne berbat bir yer," dedi.

Sonra kendini toplayıp koridoru geçti ve Bayan Clipp'in kapısını vurdu. Banyo yapıp dinlenmeden önce burada uzunca bir işi olacaktı.

II

Victoria banyo, yemek ve uzunca bir öğle uykusundan sonra yatak odasından balkona çıkıp Dicle'nin karşı kıyılarını beğeniyle seyretti. Kum fırtınası geçmişti. Sarı sis yerini solgun, berrak bir aydınlığa bırakıyordu. Nehrin karşı kıyısında hurma ağaçlarının narin siluetleri ve gelişigüzel yerleştirilmiş evler görülüyordu.

Victoria'nın kulağına aşağıdaki bahçeden sesler geldi. Balkonun kenarına yaklaşıp baktı.

O yorulmak bilmez geveze ve arkadaş canlısı Bayan Hamilton Clipp, bir İngiliz hanımla ahbap olmuştu. Her yabancı kentte bulunan, yaşı belirsiz, hava şartlarından yıpranmış İngiliz kadınlardan biriydi.

Bayan Clipp, "O olmasa ne yapardım, gerçekten bilmiyorum," diyordu. "Düşünebileceğiniz en tatlı kız. Hem de çok iyi bir aileden. Langlow Piskoposu'nun yeğeni."

"Ne piskoposu?"

"Langlow'du sanırım."

"Saçma, öyle biri yok," dedi öteki.

Victoria kaşlarını çattı. Sahte piskoposlara kanmayacak tipteki taşralı İngiliz kadınını tanımıştı hemen.

Bayan Clipp kuşkuyla, "O halde ismi yanlış anlamış olmalıyım," dedi.

"Ama," diye sürdürdü sözlerini. "Son derece hoş ve becerikli bir kız."

Diğeri öylesine, "Ha!" dedi.

Victoria bu hanımdan olabildiğince uzak durmaya karar verdi. İçinden bir ses bu tipte kadınları tatmin edecek hikâyeler icat etmenin pek de kolay bir iş olmadığını söylüyordu.

Victoria odasına döndü, yatağa oturdu ve içinde bulunduğu durum hakkında düşüncelere daldı.

Tio Oteli'nde kalıyordu. Buranın hiç de ucuz bir yer olmadığından oldukça emindi. Cebinde dört sterlin, on yedi şilini vardı. Henüz parasını ödemediği ve Bayan Clipp'in hiç de ödemek zorunda olmadığı zengin bir yemek yemişti. Bayan Clipp ancak Bağdat'a kadar yol masraflarını karşılamıştı. Anlaşma bitmişti. Victoria, Bağdat'a gelmişti. Bayan Hamilton Clipp, piskoposun yeğeni, eski hemşire ve becerikli sekreterden istediği hizmeti görmüştü. Bütün bunlar her iki tarafı da memnun edecek şekilde sona ermişti. Bayan Hamilton Clipp akşam treniyle Kerkük'e gidecek ve iş burada bitecekti. Victoria bir süre Bayan Clipp'in ona nakit para şeklinde bir veda armağanı verebileceği fikriyle oyalandı, ama bunun pek olası olmadığını düşündü. Bayan Clipp Victoria'nın aslında ne sıkışık durumda olduğunu bilmezdi ki.

O halde Victoria ne yapmalıydı? Yanıtı hemen buldu: Edward'ı bulmalıydı tabi.

Edward'ın soyadını bilmediğini fark edince canı sıkıldı. Edward - Bağdat. Victoria bunun İngiltere'ye yalnızca sevgilisinin adı "Gilbert" ve "İngiltere" sözcüklerini bilerek gelen Doğulu kızın durumuna benzediğini düşündü. Romantik bir hikâyeydi, ama hiç de uygun değildi. Haçlı Seferleri sırasında İngiltere'de hiç kimsenin soyadının olmadığı doğruydu gerçi. Öte yandan, İngiltere Bağdat'tan büyüktü. Yine de, o zamanlar nüfusu pek de fazla değildi.

Victoria düşüncelerini bu ilginç spekülasyonlardan uzaklaştırıp somut gerçeklere döndü. Edward'ı hemen bulmalı, Edward da ona bir iş bulmalıydı. Hemen.

Edward'ın soyadını bilmiyordu, ama Bağdat'a Dr. Rathbone diye birinin sekreteri olarak geldiğini biliyordu ve bu Dr. Rathbone herhalde önemli biri olmalıydı.

Victoria burnunu pudraladı, saçlarını düzeltti ve bilgi aramak üzere merdivenlerden inmeye başladı.

Yüzünde bir gülümseme ile otelinin holünden geçmekte olan Marcus sevinçle ona el salladı.

"Ah, Bayan Jones, benimle gelip bir içki içersin değil mi canım? İngiliz hanımefendileri pek severim. Bağdat'taki İngiliz hanımlar dostlarımdır. Benim otelimde herkes mutludur. Haydi gel, bara gidelim."

Bedava misafirperverliğe hiç de karşı olmayan Victoria memnuniyetle kabul etti.

III

Bir taburede oturmuş cin içerken bilgi arayışına başladı.

"Bağdat'a yeni gelen Dr. Rathbone diye birini tanıyor musun?" diye sordu.

Marcus Tio neşeyle, "Ben Bağdat'ta herkesi tanırım," dedi. "Ve herkes de Marcus'u tanır. Bu doğru, sana söylüyorum. Oh! Pek çok, pek çok dostum vardır."

"Eminim vardır," dedi Victoria. "Dr. Rathbone'u tanıyor musun?"

"Geçen hafta Ortadoğu kumandanı havacı general geçiyordu. Bana 'Marcus,' dedi. 'Seni hınzır,' 46'dan beri görmedimdi seni. Hiç zayıflamamışsın. Oh, çok hoş bir adamdır. Onu pek severim."

"Ya Dr. Rathbone? O da hoş biri midir?"

"Biliyor musun, ben keyifli insanları severim. Ekşi suratlardan hoşlanmam. İnsanların neşeli, genç ve hoş olmalarını beğenirim. Senin gibi. Bana dedi ki o havacı general. 'Marcus, sen kadınları çok fazla seviyorsun." Ben de ona dedim ki: "Hayır, benim sorunum; ben Marcus'u çok fazla seviyorum..." Marcus bir kahkaha attı, sonra durup seslendi. "İsa! İsa!"

Victoria şaşırmış göründü, ama anlaşılan İsa barmenin adıydı. Victoria yine Doğu'nun garip bir yer olduğunu düşündü.

Marcus, "Bir cin-portakal daha ve viski..." diye emretti.

"Ben sanmıyorum..."

"Evet, evet, içersin... bunlar çok çok sulu."

"Ya Dr. Rathbone," diye üsteledi Victoria.

"Şu Bayan Hamilton Clipp -ne garip bir isim- senin birlikte geldiğin, Amerikalı, değil mi? Amerikalıları da severim ama en çok İngilizleri severim. Amerikalılar hep pek kaygılı görünürler. Ama bazen, evet, iyi arkadaştırlar. Bay Summers, onu tanır mısın? Bağdat'a geldiğinde öyle çok içer ki, sızıp kalır ve üç gün uyanmaz. Bu çok fazla. Hoş değil."

Victoria, "Lütfen, yardım et bana," dedi.

Marcus şaşırmış göründü.

"Ama tabi yardım ederim sana. Ben arkadaşlarıma her zaman yardım ederim. Bana ne istediğini söyle, hemen yapılsın. Özel biftek ya da iç pilavlı hindi veya körpe piliçler."

Victoria, "Ben körpe piliçler istemiyorum," dedi. "En azından şu anda değil," diye de ekledi. "Ben şu Dr. Rathbone'u bulmak istiyorum. *Dr. Rathbone*. Bağdat'a yeni gelmiş. Bir... bir... sekreterle."

"Tanımıyorum," dedi Marcus. "Tio'da kalmıyor."

Marcus'un Tio'da kalmayan kimseyi adamdan saymadığı anlaşılıyordu.

Victoria, "Ama başka oteller de var," diye üsteledi. "Ya da belki de evi vardır?"

"Oh evet, başka oteller de var. Babil Palas, Sennacherib, Zübeyde Oteli. Onlar da iyi oteller, evet, ama Tio gibi değil."

Victoria, "Eminim değillerdir," diye onu temin etti. "Ama Dr. Rathbone'un onlardan birinde kalıp kalmadığını bilmiyor musun? Bir tür dernek yönetiyor -kültürle ilgili bir şey- ve kitaplarla."

Marcus söz kültürden açılınca oldukça ciddileşti.

"Tam da ihtiyacımız olan şey," dedi. "Kültür çok olmalı. Resim ve müzik çok hoş, çok hoş gerçekten. Ben kendim çok uzun değillerse keman sonatlarını severim."

Victoria bu sözlerin özellikle son bölümüyle tümüyle aynı fikirde olmakla beraber, hedefine yaklaşmadığını fark etti. Marcus'la sohbet etmek çok eğlenceliydi ve Marcus çocuksu heyecanıyla pek hoş biriydi, ama onunla konuşmak Victoria'ya Alice'in Harikalar Diyarı'nda tepeye çıkan patikayı arama çabalarını hatırlatıyordu. Hangi konu açılırsa açılsın, başladıkları yere, yani Marcus'a geliyorlardı!

Bir içki daha almayı reddedip hüzünle kalktı. Başı dönüyordu. İçtiği kokteyller hiç de sulu değildi. Bardan terasa çıktı, korkuluğun yanında durup nehrin karşı kıyısını seyrederken arkasında biri konuştu.

"Özür dilerim ama bir ceket giyseniz iyi olur. İngiltere'den sonra size yaz gibi geliyor olabilir, ama güneş batarken hava çok serinler."

Daha önce Bayan Clipp'le konuşan İngiliz kadındı. Av köpeklerini eğitip sürme alışkanlığındaki birinin gür ve çatlak sesine sahipti. Kürk manto giymiş, dizlerinin üstüne bir şal atmış, viski sodasını yudumluyordu.

"Oh, teşekkür ederim." Victoria tam alelacele sıvışmak üzereyken çabası boşa çıktı.

"Kendimi tanıtayım. Ben Bayan Cardew Trench'im." (Ne demek istediği apaçıktı: *Tanınmış* Cardew Trenchlerdenim.) "Sanırım siz -adı neydi- Bayan Hamilton Clipp'le geldiniz."

"Evet," dedi Victoria. "Öyle."

"Bana Llangow Piskoposu'nun yeğeni olduğunuzu söyledi."

Victoria kendini topladı.

"Sahi mi?" Sesinde tam olması gereken ölçüde, hafifçe eğlenme iması vardı.

"Yanlış anladı herhalde?"

Victoria gülümsedi.

"Amerikalılar bizim isimlerimizi bazen yanlış anlıyorlar. Llangow'a benzemiyor değil. Amcam..." dedi Victoria hızla düşünerek. "Languao Piskoposu'dur."

"Languao mu?"

"Evet. Pasifik'teki takımadalardan. Sömürge piskoposlarından yani."

Bayan Cardew Trench sesini en az üç ton alçaltarak, "Oh, bir Sömürge Piskoposu," dedi.

Victoria'nın tahmin ettiği gibi, Bayan Cardew Trench neyse ki Sömürge Piskoposları hakkında hiçbir şey bilmiyordu.

"Anlaşılıyor," dedi.

Victoria gururla o anlık bir atılım için hiç de fena olmadığını düşündü.

"Peki *siz* burada ne yapıyorsunuz?" Bayan Cardew Trench, doğal merak huyunu gizleyen o amansız sevimlilikle sordu.

Victoria, 'Londra'da bir parkta birkaç dakikalığına konuştuğum genç bir adamı arıyorum,' diye cevap veremezdi. Gazetede okuduğu haberi ve Bayan Clipp'e söylediklerini hatırladı.

"Amcam Dr. Pauncefoot Jones'un yanına geldim."

"Oh, demek siz *o'sunuz*." Bayan Cardew Trench, sonunda Victoria'yı bir yere koyabildiğine sevinmişti. "Çok hoş bir adam, biraz dalgın, ama sanırım buna şaşırmamak gerek. Geçen yıl Londra'da bir konferansını dinledim -çok güzel konuştu- konunun kelimesini bile anlamadım ama. Evet, on beş gün kadar önce Bağdat'tan geçti. Sanırım sonradan birkaç genç kızın da kendisine katılacağından söz ediyordu."

Victoria durumunu açıklığa kavuşturduktan sonra alelacele sorusunu sordu.

"Dr. Rathbone da geldi mi, biliyor musunuz?"

"Yeni geldi," dedi Bayan Cardew Trench. "Sanırım önümüzdeki perşembe enstitüde bir konferans vermesini istemişler. 'Ulus-

lararası İlişkiler ve Kardeşlik' konusunda ya da öyle bir şey. Bana sorarsanız hepsi saçmalık. İnsanları ne kadar bir araya getirmeye çalışsanız, birbirlerinden o kadar kuşku duyarlar. Bütün bu şiirler, müzik, Shakespeare ile Wordsworth'ün Arapçaya, Çinceye ve Hinduya çevrilmesi. 'Nehrin kıyısında bir çuhaçiçeği,' filan... Hayatında hiç çuhaçiçeği görmemiş insanlara ne ifade eder ki?"

"Nerede kalıyor, biliyor musunuz?"

"Babil Palas Oteli'nde sanırım. Ama bürosu müze yakınında. Zeytin Dalı saçma bir isim. Enseleri kirli, gözlüklü, pantolonlu genç kadınlarla dolu bir yer."

Victoria, "Sekreterini biraz tanıyorum," dedi.

"Oh evet, neydi adı, Edward gibi bir şey -tatlı oğlan- o uzun saçlılar güruhu için fazla iyi, savaşta başarılıymış diye duydum. Yine de iş iştir sanırım. Yakışıklı çocuk, o hevesli genç kadınlar ondan pek etkileniyorlardır herhalde."

Victoria bir kıskançlık sızısı duydu.

"Zeytin Dalı," dedi. "Nerede dediniz?"

"İkinci köprü kavşağını geçince. Raşid Caddesi'ndeki kavşaklardan biri, biraz uzakta. Bakırcılar Çarşısı'na yakın."

Bayan Cardew Trench, "Peki Bayan Pauncefoot Jones nasıl?" diye sözlerini sürdürdü. "O da yakında gelecek mi? Sağlığı pek iyi değilmiş diye duydum?"

Ancak, Victoria aradığı bilgiyi elde ettikten sonra daha fazla uydurup riske girmek istemiyordu. Kol saatine bakıp heyecanla bir çığlık attı.

"Aman Tanrım! Bayan Clipp'i altı buçukta uyandırıp hazırlanmasına yardım edeceğime söz vermiştim. Koşmalıyım."

Mazeret doğruydu; yalnız, Victoria yedi yerine altı buçuk demişti. Heyecanla merdivenlerden yukarı koştu. Yarın Zeytin Dalı'nda Edward'ı bulacaktı. Ensesi kirli, hevesli genç hanımlar demek! *Hiç* de çekici gelmiyorlardı... Yine de, Victoria; erkeklerin kirli enselere karşı -özellikle de o enselerin sahipleri kendilerine kocaman, hayran gözlerle bakıyorlarsa- orta yaşlı, hijyen düşkünü İngiliz kadınlara oranla daha az hassas olduklarını düşündü.

Akşam çabucak geçti. Victoria yemek salonunda Bayan Hamilton Clipp'le erkenden yemek yedi, beriki akla gelebilecek her konuda hiç durmadan konuştu. Victoria'nın ileride ziyarete gelmesi için ısrar etti ve Victoria da adresi dikkatle not etti. Ne de olsa, insan bilemezdi... Bayan Clipp'e Bağdat Kuzey İstasyonu'na kadar refakat etti, onu sağ salim kompartımanına yerleştirdi ve yine Kerkük'e gitmekte olan, Bayan Clipp'e ertesi sabah giyinirken yardım edecek bir ahbapla tanıştırıldı.

Lokomotif azap çeker gibi melankolik çığlıklar atarken Bayan Clipp, Victoria'nın eline şişkin bir zarf tutuşturdu ve, "Tatlı arkadaşlığımızın ufak bir anısı Bayan Jones," dedi. "Minnettarlığımla birlikte kabul edersiniz umarım."

Victoria sevinç dolu bir sesle, "Ama çok naziksiniz, Bayan Clipp," dedi. Lokomotif dördüncü ve son bir çığlık attı ve tren ağır ağır istasyondan hareket etti.

Victoria yolu bilmediğinden ve etrafta sorabileceği kimse de olmadığından, istasyondan otele taksiyle döndü.

Tio'ya dönüşünde hemen odasına koşup heyecanla zarfı açtı. İçinde iki çift naylon çorap vardı.

Başka zaman olsa bayılırdı, kesesi genelde naylon çorap almaya yetmezdi. Ancak o anda nakit para umudu içindeydi. Bayan Clipp ise ona beş dinarlık bir banknot veremeyecek kadar nezaket göstermişti. Victoria bütün kalbiyle onun bu kadar duyarlı davranmamış olmasını diledi.

Neyse ki yarın Edward'ı görecekti. Victoria soyundu, yattı ve beş dakika içinde derin uykuya daldı. Düşünde bir havaalanında Edward'ı bekliyor, ama gözlüklü bir kız onu sertçe ensesinden kavrarken uçak ağır ağır uzaklaşıyordu...

BÖLÜM 11

Victoria pırıl pırıl güneşli bir sabaha uyandı. Giyinip odasının önündeki geniş balkona çıktı. Biraz ileride kaslı, güneş yanığı ensesine dökülen kıvırcık, kır saçlı bir adam arkası ona dönük oturuyordu. Adam başını yan çevirince Victoria büyük bir şaşkınlıkla Sir Rupert Crofton Lee'yi tanıdı. *Neden* bu kadar şaşırdığını bilemiyordu. Belki de Sir Rupert gibi bir VIP'in otelde değil de, elçilikte kalacağını düşünmüştü. Yine de, işte burada, yoğun bir dikkatle Dicle'yi seyrediyordu. Victoria iskemlesinin yanına asılı bir de dürbün olduğunu fark etti. Herhalde kuşları inceliyor diye düşündü.

Victoria'nın bir zamanlar çekici bulduğu genç bir adam, kuş meraklısıydı ve Victoria birkaç hafta sonu gezisinde ona eşlik etmiş; buz gibi rüzgârda, ıslak korularda saatlerce felçli gibi dikilmiş, sonunda sevinçli bir heyecanla eline bir dürbün tutuşturulup uzaktaki bir kuru dala konmuş, görebildiği kadarıyla sıradan bir ardıçkuşu ya da ispinoz kadar bile çekiciliği olmayan, sevimsiz bir kuşa bakması istenmişti.

Victoria aşağı indi, otelin iki binasının arasındaki terasta Marcus Tio'ya rastladı.

"Bakıyorum, Sir Rupert Crofton Lee burada kalıyor," dedi.

Marcus gülümseyerek, "Oh evet," dedi. "İyi bir adam... çok iyi bir adam."

"Onu iyi tanır mısın?"

"Hayır, ilk kez görüyorum. İngiliz Elçiliği'nden Bay Shrivenham dün akşam getirdi. Bay Shrivenham de çok iyi biri. *Onu* çok *iyi* tanırım."

Victoria kahvaltıya giderken Marcus'un çok iyi diye nitelemediği birinin olup olmadığını merak etti. Genelde herkesi hoşgörüyor gibiydi.

Victoria kahvaltıdan sonra Zeytin Dalı'nı aramaya çıktı.

Londralı bir Cockney olarak aramaya çıkana dek Bağdat gibi bir kentte belirli bir yeri bulmanın ne kadar zor olduğunu bilmiyordu.

Çıkarken yine Marcus'a rastlayınca müzenin yolunu sordu.

Marcus gülümseyerek, "Çok güzel bir müzedir," dedi. "Evet. Çok, çok eski, ilginç şeylerle dolu. Ben kendim gitmedim ya. Ama arkadaşlar, arkeolog arkadaşlar var. Bağdat'a geldiklerinde hep burada kalırlar. Bay Baker, Bay Richard Baker, onu tanır mısın? Ya Profesör Kalzman'ı? Dr. Pauncefoot Jones -Bay ve Bayan McIntyre- hepsi Tio'ya gelirler. Benim dostlarımdır. Bana müzede neler olduğunu anlatırlar. Çok, çok ilginç."

"Müze nerede ve oraya nasıl gidebilirim?"

"Raşit Caddesi'nden doğru git -biraz uzaktır- Faysal Köprüsü kavşağını ve Bankalar Caddesi'ni geç. Bankalar Caddesi'ni biliyor musun?"

"Ben hiçbir şey bilmiyorum," dedi Victoria.

"Bir sokak daha var, o da bir köprüye çıkar ve o da orada sağda. Bay Betoun Evans'ı sor, oradaki İngiliz müşavir-çok iyi bir adamdır. Eşi de çok hoştur, savaşta nakliye çavuşu olarak gelmişti buraya. Oh, çok, çok iyi biridir."

Victoria, "Aslında müzeye gitmek istemiyorum," dedi. "Bir yer - bir dernek- Zeytin Dalı diye bir tür kulübü bulmak istiyorum."

Marcus, "Zeytin istiyorsan sana çok güzel zeytinler sunabilirim," dedi. "En iyi kalite. Özellikle benim için, Tio Oteli için ayırırlar. Bu akşam masana biraz göndereyim."

Victoria, "Çok naziksin," dedi ve Raşit Caddesi'ne kaçtı.

Marcus arkasından, "Sola," diye bağırdı. "Sağa değil. Ama müze çok uzak. Taksiye binsen iyi edersin."

"Taksi Zeytin Dalı'nın yerini bilir mi?"

"Hayır, onlar *hiçbir şeyin* yerini bilmezler! Şoföre sola, sağa, dur, devam et, dersin, nereye gitmek istiyorsan."

"O halde yürüsem de olur," dedi Victoria.

Raşit Caddesi'ne çıkıp sola döndü.

Bağdat hiç de düşündüğü gibi değildi. İnsan kaynayan kalabalık bir ana cadde, ısrarla korna çalan arabalar, bağrışan insanlar, vitrinlerde Avrupa malları, etrafta gırtlağını temizleyerek bolca tükürenler. Gizemli Doğulu tipler ortada yoktu; insanlar eski, perişan Batı giysileri, eski ordu ya da hava kuvvetleri ceketleri giyiyor; ara sıra görünen çarşaflı ve peçeli tipler karmakarışık Avrupa tipi giysiler arasında neredeyse göze bile çarpmıyordu. Kollarında kirli bebekleriyle sızlanarak dilenen kadınlar vardı. Ayaklarının altındaki kaldırım düzensiz, çukurlarla doluydu.

Victoria kendini birdenbire garip, kaybolmuş, evinden çok uzakta hissederek yoluna devam etti. Burada seyahatin göz kamaştırıcılığından ziyade, yalnızca karmaşa vardı.

Sonunda Faysal Köprüsü'ne geldi, geçti ve yola devam etti. Kendini tutamıyor, vitrinlerdeki garip kalabalık ilgisini çekiyordu. Bebek ayakkabılarıyla yünlüler, diş macunuyla makyaj malzemeleri, elektrik fenerleriyle porselen fincan ve tabaklar hep bir arada sergileniyordu. Karışık bir nüfusun garip ve çeşitli ihtiyaçlarını karşılamak üzere, dünyanın dörtbir yanından gelen çeşitli mallar yavaş yavaş ilgisini çekmeye başlamıştı.

Müzeyi buldu, ama Zeytin Dalı'nı bulamadı. Londra'da yolunu bulmaya alışmış bir kişi için, burada sorabileceği kimsenin bulunmaması inanılır gibi değildi. Arapça bilmiyordu. Geçerken ona İngilizce seslenen, mallarını teklif eden dükkâncılar Zeytin Dalı'nın yolu sorulduğunda bomboş bakıyorlardı.

Bir polise sorabilseydi, ama hızlı hızlı kollarını sallayıp düdüklerini öttüren polislere bakınca bunun çözüm olmayacağını anladı.

Vitrininde İngilizce kitaplar bulunan bir kitapçıya girdi, ama Zeytin Dalı'ndan söz edince içeridekiler kibarca omuz silkip başlarını salladılar. Ne yazık ki hiçbir fikirleri yoktu.

Sonra, sokaktan aşağı yürürken kulaklarına çekiç sesleri ve tangırtılar gelmeye başladı. Uzun, loş bir ara sokağa göz atınca, Bayan Cardew Trench'in Zeytin Dalı'nın Bakırcılar Çarşısı'na yakın olduğunu söylediğini anımsadı. İşte, sonunda, Bakırcılar Çarşısı burasıydı.

Victoria içeri daldı ve sonraki kırk beş dakika boyunca Zeytin Dalı'nı tümden unuttu. Bakırcılar Çarşısı onu büyülemişti. Yalnızca satış için üst üste dizilmiş malları görmeye alışmış küçük Londralı için körükler, eriyen maden, zanaatkârlık çok ilginçti. Çarşının içinde gelişigüzel dolandı; Bakırcılar Çarşısı'ndan çıktı, rengârenk çizgili at battaniyelerinin ve pamuklu kapitone yatak örtülerinin satıldığı bir yere geldi. Avrupa malları burada bambaşka bir çehreye bürünmüş, yüksek kemerli serin loşlukta denizaşırı ülkelerden gelen, garip ve ender malların egzotik niteliğini kazanmıştı. Top top rengârenk ucuz basmalar gözlere şenlikti.

Ara sıra *Balek, Balek* çığlıklarıyla yanından yüklü bir eşek ya da katır veya sırtları yüklü hamallar geçiyordu. Ufak oğlanlar boyunlarına astıkları tepsilerle koşup yanına geliyorlardı.

"Bak bayan, lastik, *iyi* lastik, İngiliz lastiği. Tarak, İngiliz tarağı?"

Mallar burnuna uzatılıyor, satın alması için ısrar ediliyordu. Victoria mutlu bir düşte gibiydi. Bu, dünyayı gerçekten görmekti. Ara sokakların uçsuz bucaksız, serin ve kemerli dünyasında her köşede beklenmedik bir şeye rastlıyordunuz. Şık Avrupa takım elbiselerinin resimleri önünde oturmuş dikiş diken terzilerle dolu bir sokak; bir dizi saat ve ucuz mücevher. Top top kadifeler ve sim işlemeli brokarlar; sonra tesadüfen bir köşeyi dönünce ucuz, elden düşme Avrupa kıyafetleriyle, acınası minik, solgun tulumlar ve uzun, eprimiş ceketlerle dolu bir sokak.

Ara sıra üstü açık, sessiz avlular görünüyordu.

Victoria erkek pantolonlarıyla dolu kocaman bir yere geldi. Sarıklı vakur satıcılar küçük kare girintilerinde bağdaş kurmuş oturuyorlardı.

'*Balek!*'

Arkasından gelen çok yüklü bir eşek yüzünden yan taraftaki daracık sokağa daldı. Üstü açık sokak, yüksek evlerin arasından kıvrılıp uzanıyordu. Yürürken tesadüfen aradığı yeri buldu. Bir aralıktan küçük, kare bir avluya bakınca karşı taraftaki açık bir kapının üstündeki dev bir tabelada ZEYTİN DALI yazısını ve yanında, gagasında ne olduğu anlaşılamayan bir dal tutan kocaman, alıç kuşu gördü.

Victoria sevinçle avluyu geçip açık kapıdan girdi. Kendini masaların üzeri kitap ve dergilerle kaplı, rafları kitaplarla dolu loş bir odada buldu. Küçük bir kitapçıya benziyordu, yalnız şurada burada birkaç iskemle gruplandırılmıştı.

Loş bir köşeden genç bir kadın yaklaşıp İngilizce konuştu.

"Sizin için ne yapabilirim?"

Victoria, ona baktı. Fitilli kadife pantolon, turuncu pazen gömlek giyiyordu ve siyah, ince saçları dümdüz kesilmişti. Daha çok Bloomsbury'ye yakışacak gibi dursa da, yüzü Bloomsbury yüzü değildi. Kocaman, hüzünlü kara gözleri ve kalın burnuyla melankolik bir Levanten yüzüydü.

"Burası... burası... Dr. Rathbone burada mı?"

Edward'ın soyadını hâlâ bilmemesi ne sinirdi! Bayan Cardew Trench bile ona Edward Bilmemkim demişti.

"Evet. Dr. Rathbone. Zeytin Dalı. Bize katılmak mı istiyorsunuz? Öyle mi? Çok hoş olur."

"Eh, belki. Ben... Dr. Rathbone'u görebilir miyim lütfen?"

Genç kadın yorgun bir şekilde gülümsedi.

"Onu rahatsız etmeyelim. Bir formumuz var. Ben size her şeyi anlatırım. Sonra imzalarsınız. İki dinar, lütfen."

Victoria, "Katılmak istediğimden henüz emin değilim," dedi. İki dinardan söz edilmesi onu telaşlandırmıştı. "Ben Dr. Rathbone'u görmek istiyorum ya da sekreterini. Sekreteri de olur."

"Ben anlatırım. Her şeyi anlatırım. Biz burada hep dostuz, dostlarla beraber, gelecek için -çok güzel eğitim kitapları okuyoruz- birbirimize şiirler söylüyoruz."

Victoria yüksek ve kesin bir sesle, "Dr. Rathbone'un sekreteri," dedi. "Bana özellikle onu görmemi söyledi."

Genç kadının yüzünde inatçı bir memnuniyetsizlik belirdi.

"Bugün olmaz," dedi. "Ben anlatırım..."

"Neden bugün olmuyor? Burada değil mi? Dr. Rathbone burada değil mi?"

"Evet, Dr. Rathbone burada. Yukarıda. Onu rahatsız etmiyoruz."

Victoria'ya yabancılara yönelik bir Anglosakson hoşgörüsüzlüğü bastırdı. Zeytin Dalı uluslararası dostluklar yaratmak yerine, onun açısından anlaşılan ne yazık ki tam tersi etkiyi uyandırıyordu.

"İngiltere'den yeni geldim..." dedi -aksanı neredeyse Bayan Cardew Trench'inkinin aynısıydı- "...ve Dr. Rathbone'a bizzat iletmem gereken çok önemli bir mesaj getirdim. Lütfen beni *hemen* ona götürün! Rahatsız edeceğim için üzgünüm, ama onu görmem gerekiyor."

Sözlerini pekiştirmek için "*Hemen!*" diye de ekledi.

Aklına koyduğunu yapma niyetindeki korkusuz bir İngilizin karşısında, engeller hemen hemen her zaman kalkar. Genç kadın da

hemen döndü ve Victoria'nın önüne düştü. Odanın arka tarafındaki bir merdivenden çıkıp avluya bakan bir koridor boyunca yürüdüler. Bir kapının önünde durup vurdu. Bir erkek sesi, "Gel," dedi.

Genç kadın, Victoria'ya kapıyı açıp geçmesini işaret etti.

"İngiltere'den gelen bir hanım sizi görmek istiyor."

Victoria içeri girdi.

Kâğıtlarla dolu kocaman bir masanın başında oturan adam, onu buyur etmek üzere kalktı.

Yaklaşık altmış yaşlarında, yüksek alınlı, kır saçlı, etkileyici bir adamdı. Kişiliğinin en belirgin nitelikleri iyilikseverliği, nezaketi ve hoşluğuydu. Tiyatro yapımcıları onu hiç tereddüt etmeden büyük hayırsever rolünde oynatabilirlerdi.

"Demek İngiltere'den yeni geldiniz," dedi. "Doğu'ya ilk gelişiniz mi?"

"Evet."

"Burası hakkında ne düşünüyorsunuz merak ettim... Bir gün anlatmalısınız. Şimdi, bakalım, daha önce karşılaşmış mıydık? Ben çok miyobumdur ve adınızı da söylemediniz."

Victoria, "Beni tanımazsınız," dedi. "Ama Edward'ın arkadaşıyım."

"Edward'ın arkadaşı demek," dedi Dr. Rathbone. "Bu harika. Edward Bağdat'ta olduğunuzu biliyor mu?"

"Henüz değil."

"O halde döndüğünde hoş bir sürpriz olacak."

"Döndüğünde mi?" Victoria'nın hayal kırıklığı sesine yansımıştı.

"Evet, Edward şu anda Basra'da. Bize gönderilen bazı kitap sandıkları için oraya yollamam gerekti. Gümrükte çok can sıkıcı gecikmeler oldu... bir türlü çekemedik. Kişisel temas başka oluyor ve Edward da o konuda çok başarılı. İnsanı ne zaman büyüleyeceğini, ne zaman kafa tutacağını biliyor ve istediğini elde edene dek de peşini bırakmıyor. Çok azimli. Genç bir adamda olumlu bir nitelik. Edward'ı çok takdir ediyorum."

Gözleri parlıyordu.

"Ama sanırım size Edward'ı methetmem gerekmez, küçükhanım?"

Victoria hafif bir sesle, "Ne zaman... Basra'dan ne zaman dönecek?" diye sordu.

"Pek bilemem, işini bitirene dek dönmez. Bu ülkede işleri fazla aceleye getiremiyorsunuz. Bana nerede kaldığınızı söylerseniz, döner dönmez sizi aramasını sağlarım."

"Acaba!..." Victoria parasal durumunun bilinciyle çaresizlik içinde konuşuyordu. "Acaba... burada çalışabilir miyim?"

Dr. Rathbone hararetle, "İşte bu çok makbule geçer," dedi. "Tabi çalışabilirsin. Bulabildiğimiz herkesin yardımına ihtiyacımız var. İşlerimiz iyi -çok iyi- gidiyor ama hâlâ yapılacak çok iş var. Yine de, insanlar hevesli. Daha şimdiden otuz gönüllü yardımcım var *-otuz kişi-* ve hepsi de çok hevesli! Gerçekten istiyorsan, çok makbule geçer."

Gönüllü sözcüğü Victoria'nın kulağına pek tatsız geldi.

"Ben aslında ücretli bir iş istiyordum," dedi.

"Oh Tanrım!" Dr. Rathbone'un yüzü asıldı. "Bu biraz daha zor. Ücretli personelimiz çok az... ve şu anda gönüllülerle birlikte oldukça yeterli."

Victoria, "Çalışmamayı göze alamam," dedi. Hiç yüzü kızarmadan da ekledi. "Çok becerikli bir sekreterimdir."

"Becerikli olduğundan eminim, sevgili küçükhanım. Deyim yerindeyse, her yerinden beceri akıyor. Ama bizim için de bütçe meselesi. Eğer başka bir yerde iş bulsan bile, umarım boş zamanında bize yardımcı olursun. Çalışanlarımızın çoğunun kendi düzenli işleri var. Bize yardımcı olmanın, önünde yeni ufuklar açacağından eminim. Dünyadaki barbarlığın, savaşların, yanlış anlamaların, kuşkuların bir sonu olması gerek. Ortak bir buluşma noktası, hepimizin ihtiyacı bu. Tiyatro, sanat, şiir -ruhun büyük eserleri- orada küçük kıskançlıklara ve nefretlere yer yoktur."

Victoria kuşkuyla, "Y... yok," dedi. Oyuncu arkadaşlarını; hayatlarının nasıl saplantı haline getirilmiş ufak tefek kıskançlıklar ve özellikle kindar nefretlerle dolu olduğunu düşündü.

Dr. Rathbone, "*Bir Yaz Gecesi Rüyası*'nı tam kırk dile çevirttim," dedi. "Kırk farklı genç kadro hep birden aynı edebiyat eserine tepki veriyorlar. *Genç* insanlar-işin sırrı bu. Gençler dışında kimse işime yaramaz. İnsanın aklıyla ruhu nasırlaştı mı, artık çok geçtir. Hayır, gençleri toparlamalıyız. Şu aşağıdaki kızı, seni buraya getiren Catherine'i alalım. Şam'dan gelen bir Suriyeli. O ve sen herhalde aynı yaşlardasınız. Normalde hiçbir zaman bir araya gelemezsiniz, hiçbir ortak noktanız yok. Ama Zeytin Dalı'nda sen ve o ve başka pek çokları; Ruslar, Yahudiler, Iraklılar, Türk kızları, Ermeniler, Mısırlılar, İranlılar hep bir araya gelip birbirlerini seviyor, aynı kitapları okuyup aynı resimleri ve müziği tartışıyor (buraya gelen harika konferansçılarımız da var), hep birlikte farklı bakış açılarıyla karşılaşıp heyecan duyuyorsunuz. İşte dünya böyle olmalı."

Victoria, Dr. Rathbone'un bir araya gelen tüm bu farklı unsurların birbirlerinden hoşlanacağını düşünmekle biraz fazla iyimser davrandığını düşünmeden edemedi. O ve Catherine, örneğin, birbirlerinden hiç hoşlanmamışlardı. Üstelik, birbirlerini ne kadar çok görseler bu hoşnutsuzluğun da o denli artacağından kuşku duyuyordu.

"Edward harika biri," dedi Dr. Rathbone. "Herkesle iyi geçiniyor. Belki kızlarla delikanlılarla olduğundan daha iyi. Buralardaki erkek öğrenciler ilk başta zor -kuşkucu- hatta neredeyse düşmanca davranırlar. Ama kızlar Edward'a bayılıyor, onun için her şeyi yaparlar. O ve Catherine özellikle iyi geçiniyorlar."

Victoria buz gibi bir ifadeyle, "Sahi mi?" dedi. Catherine'e yönelik hoşnutsuzluğu daha da artmıştı.

Dr. Rathbone gülümseyerek, "Yapabilirsen gel ve bize yardımcı ol," dedi.

Bu bir vedaydı. Elini samimiyetle sıktı. Victoria odadan çıkıp merdivenlerden indi. Catherine kapının yanında, elinde küçük bavuluyla yeni gelmiş bir kızla konuşuyordu. Esmer, güzel bir kızdı ve Victoria bir an onu daha önce bir yerlerde görmüş olduğunu düşündü. Ancak kız ona bakıp hiçbir aşinalık göstermedi. İki genç kadın, Victoria'nın bilmediği bir dilde heyecanlı heyecanlı konuşuyorlardı. Victoria görününce susup ona baktılar. Yanlarından geçip çıkarken kendini zorlayıp Catherine'e kibarca, "Hoşça kal," dedi.

Dolambaçlı sokaktan Raşit Caddesi'ne çıktı ve ağır ağır otele doğru yürümeye başladı. Çevresindeki kalabalıkları gözü görmüyordu. Düşüncelerini Dr. Rathbone ve Zeytin Dalı'na odaklandırarak içinde bulunduğu durumu (Bağdat'ta beş parasızdı) aklına getirmemeye çalışıyordu. Edward Londra'da bir şey düşünmüş ve bu iş-

te "karışık" bir şeyler olduğunu söylemişti. Karışık olan neydi? Dr. Rathbone mu? Ya da Zeytin Dalı'nın kendisi mi?

Victoria, Dr. Rathbone'da bir numara olabileceğine ihtimal veremiyordu. Ona; gerçekleri hiç umursamadan, dünyayı kendi idealist biçimlerinde görmeye çalışan o iyi niyetli şaşkınlardan biri gibi görünmüştü.

Edward *karışık* işler derken neyi kasdetmişti? Pek belirsiz konuşmuştu. Belki kendisi de bilmiyordu.

Dr. Rathbone kocaman bir sahtekâr olabilir miydi?

Adamın nazik tavırlarından daha yeni etkilenmiş olan Victoria başını salladı. Ona ücret ödeme fikri karşısında tavrı pek hafif de olsa, değişmişti. Bedavaya çalışan insanları tercih ettiği apaçıktı.

Ama bu, diye düşündü Victoria, bir sağduyu belirtisiydi.

Örneğin Bay Greenholtz da olsa, aynen böyle düşünürdü.

BÖLÜM 12

I

Victoria ayakları biraz ağrıyarak Tio'ya döndü ve nehre bakan çimenlik terasta oturmuş ince, biraz derbeder görünüşlü orta yaşlı bir adamla konuşmakta olan Marcus tarafından heyecanla selamlandı.

"Gelin, bizimle bir içki için Bayan Jones. Martini-kokteyl? Bu Bay Dakin. Bayan Jones İngiltere'den geldi. Şimdi, şekerim, ne içersin?"

Victoria bir kokteyl istedi ve umutla, "O güzel fıstıklardan var mı?" diye sordu. Fıstığın çok besleyici olduğunu hatırlamıştı.

"Fıstıkları sevdin demek. Tanrım!" Hızla Arapça emirler verdi. Bay Dakin hüzünlü bir sesle limonata içeceğini söyledi.

"Ah!" diye bağırdı Marcus. "Ama bu çok saçma. Ah, işte Bayan Cardew Trench. Bay Dakin'le tanışıyor musunuz? Ne içersiniz?"

Bayan Cardew Trench, Dakin'e başıyla öylesine bir selam verip, "Limonlu cin," dedi. Victoria'ya dönüp, "Terlemiş gibisin," diye ekledi.

"Şehirde biraz dolaştım."

İçkiler gelince Victoria koca bir tabak dolusu şamfıstığıyla biraz patates cipsi yedi.

Çok geçmeden kısa boylu, tıknaz bir adam basamakları tırmandı ve misafirperver Marcus onu da çağırdı. Victoria'ya Yüzbaşı Crosbie olarak tanıştırıldı ve Victoria adamın hafif patlak gözlerini dikip ona bakmasından, kadınlara karşı zaafı olduğunu tahmin etti.

Crosbie, "Yeni mi geldiniz?" diye sordu.

"Dün geldim."

Marcus neşeyle, "Pek hoş ve pek güzel, değil mi?" dedi. "Oh evet, Bayan Victoria'nın burada olması çok güzel. Onun için bir parti vereceğim, çok hoş bir parti olacak."

Victoria umutla, "Piliç de olacak mı?" diye sordu.

"Evet, evet -ve kaz ciğeri- Strasburg'dan kaz ciğeri- ve belki de havyar bir de balık tabağı olmalı -çok güzel- Dicle balığı, ama sos ve mantarla. Sonra evde yaptığımız usulde hindi dolması -pilav, kuru üzüm ve baharatla- hepsi de *tam* kıvamında pişmiş! Oh çok güzel -ama fazla yememek gerek- yalnızca minicik bir kaşık. Ya da istersen sana bir biftek veririz -kocaman, *az pişmiş* bir biftek- ben hallederim. Saatler sürecek, uzun bir yemek yeriz. Çok hoş olur. Ben kendim pek yemem -yalnızca içerim."

Victoria kısık bir sesle, "Çok güzel olur," dedi. Yemeklerden söz edince açlıktan başı dönmüştü. Marcus'un bu partiyi vermeye gerçekten niyetli olup olmadığını ve öyleyse de, ne zaman olabileceğini düşünüyordu.

Bayan Cardew Trench, Crosbie'ye, "Basra'ya gittiğinizi sanıyordum," dedi.

Crosbie, "Dün döndüm," dedi.

Başını kaldırıp balkona baktı.

"O, haydut kim?" diye sordu. "O süslü kıyafetli ve kocaman şapkalı adam?"

"O, Sir Rupert Crofton Lee, canım," dedi Marcus. "Bay Shrivenham onu dün akşam elçilikten getirdi. Çok iyi bir adam, saygın bir gezgin. Sahra'da deveyle geziyor ve dağlara tırmanıyor. Öyle bir hayat, çok rahatsız ve tehlikeli. Ben olsam hoşlanmazdım."

Crosbie, "O adam demek?" dedi. "Kitabını okumuştum."

Victoria, "Aynı uçakta geldik," dedi.

İki adam da ona ilgiyle bakıyorlarmış gibi geldi.

Victoria, "Pek kendine düşkün ve kibirli biri," diye burun kıvırdı.

Bayan Cardew Trench, "Simla'dayken halasını tanımıştım," dedi. "Bütün aile öyledir. Çok zekiler, ama böbürlenmeden de duramıyorlar."

Victoria hafifçe dudak bükerek, "Bütün sabah hiçbir şey yapmadan orada oturdu," dedi.

"Midesi yüzünden," diye açıkladı Marcus. "Bugün hiçbir şey yiyemiyor. Çok hazin!"

Bayan Cardew Trench, "Sen hiçbir zaman bir şey yemezken nasıl böyle olabildiğini anlayamıyorum, Marcus," dedi.

"İçkiden," dedi Marcus. Derin derin iç çekti. "Çok fazla içiyorum. Bu akşam kız kardeşimle kocası geliyorlar. Neredeyse sabaha

kadar içerim." Yine iç çekti, sonra her zamanki gibi kükredi. "İsa! İsa! Tazele."

Victoria telaşla, "Ben istemem," dedi, Bay Dakin de reddetti. O limonatasını bitirip yavaşça uzaklaşırken Crosbie de odasına çıktı.

Bayan Cardew Trench tırnağıyla Dakin'in bardağını tıklattı. "Her zamanki gibi limonata mı?" diye sordu. "Kötüye işaret bu."

Victoria neden kötüye işaret olduğunu sordu.

"Bir adam ancak yalnızken içiyorsa."

"Evet şekerim," dedi Marcus. "Öyle."

Victoria, "O zaman gerçekten içiyor mu peki?" diye sordu.

Bayan Cardew Trench, "İşte bu yüzden hiç ilerleyemedi," dedi. "Yalnızca işini kaybetmemeyi beceriyor, hepsi bu."

İyi kalpli Marcus, "Ama çok iyi biri," dedi.

Bayan Cardew Trench, "Pöh," dedi. "Islak balık gibi. Sendeliyor, oyalanıyor -azmi- hayata asılması yok. Doğu'ya gelip de tohuma kaçan İngilizlerden biri işte."

Victoria, Marcus'a içki için bir kez daha teşekkür edip tazelemeyi reddederek odasına çıktı, ayakkabılarını çıkardı ve yatağına uzanıp ciddi ciddi düşünmeye koyuldu. Sermayesinden kalan üç küsur sterlini de herhalde yemek ve oda için Marcus'a verecekti. Onun cömertliği sayesinde ve eğer hayatını çoğunlukla alkollü içkiler, yanında biraz fıstık, zeytin ve patates cipsiyle sürdürebilirse, birkaç günlük yiyecek sorununu halledebilirdi. Marcus'un ona faturasını vermesi ne kadar sürerdi ve ne kadar süre ödemeden beklemesine izin verirdi? Hiçbir fikri yoktu. Onun iş konularında aslında pek dikkatsiz olmadığını düşünüyordu. Tabi kalacak daha ucuz bir yer bulması gerekiyordu. Ama nereye gidebileceğini nasıl bilecekti? Bir de iş bul-

malıydı, hemen. Ama insan iş için nereye başvurabilirdi? Ne tür bir iş? Kime akıl sorabilirdi? İnsanın sağını solunu bilmediği yabancı bir kentte beş parasız kalması, yapabileceklerini ne kadar kısıtlıyordu. Ortamı birazcık tanısaydı, (her zamanki gibi) başının çaresine bakabileceğinden emindi. Edward Basra'dan ne zaman dönerdi? Belki de (ne korkunç) Edward onu tümüyle unutmuştu. Neden bu kadar aptalca bir şekilde koşturup Bağdat'a gelmişti ki? Ne de olsa, Edward kimdi ve nesiydi? Hoş gülümsemesi ve çekici bir tavrı olan bir genç adamdı sadece. Ve soyadı neydi... neydi... *neydi?* Eğer onu bilse, telgraf çekebilirdi, ama yararı yoktu, adamın nerede kaldığını bile bilmiyordu. Hiçbir şey bilmiyordu ve onu kısıtlayan da buydu işte.

Üstelik, akıl danışabileceği kimse de yoktu. Marcus iyi biriydi, ama hiç dinlemiyordu. Bayan Cardew Trench (ilk baştan beri kuşkuları vardı) hiç olmazdı. Bayan Hamilton Clipp, Kerkük'e gidip gözden kaybolmuştu. Dr. Rathbone da olmazdı.

Biraz para bulmalı ya da bir işe girmeliydi. *Herhangi* bir işe. Çocuk bakabilir, bir büroda pul yapıştırabilir, bir lokantada servis yapabilirdi... Aksi halde onu konsolosa gönderirler, İngiltere'ye iade edilir ve Edward'ı bir daha hiç göremezdi...

Victoria bu aşamada heyecandan bitkin düşüp uykuya daldı.

II

Birkaç saat sonra uyandı ve nasılsa olan oldu deyip lokantaya inerek bütün mönüyü cömertçe mideye indirdi. Bittiğinde kendini birazcık boa yılanı gibi hissetmekle beraber, morali düzelmişti.

Artık kaygılanmanın yararı yok, diye düşündü. Her şeyi yarına bırakmalıyım. Bir şey çıkabilir ya da ben bir şey düşünebilirim veya Edward geri dönebilir.

Yatmadan önce nehre bakan terasa çıktı. Bağdat'ta yaşayanlara göre karakış olduğundan, ortada garsonlardan biri dışında kimse yoktu. O da korkuluğa dayanmış suyu seyrediyordu ve Victoria terasta bir garson belirince, suçlu bir ifadeyle sıçrayıp alelacele servis kapısından otele girdi.

İngiltere'den geldiği için havayı hafif serince bir yaz akşamı olarak algılayan Victoria, mehtapta Dicle'nin ve dizi dizi hurma ağaçlarıyla hafif gizemli bir havaya bürünen karşı kıyının görüntüsünden büyülenmişti.

Epeyce neşelenerek, "En azından buraya geldim ve bir şekilde başımın çaresine bakacağım," dedi. "Mutlaka bir şey çıkar."

Bu düşünceyle yatmaya gitti ve garson da sessizce tekrar terasa çıkıp düğümler atılmış bir ipi nehir kıyısına sallandırma işine devam etti.

Birazdan gölgelerin arasından bir başka tip çıkıp ona katıldı. Bay Dakin alçak sesle konuştu.

"Her şey yolunda mı?"

"Evet efendim, kuşkulu bir durum yok."

Bay Dakin işin yapıldığından tatmin olduktan sonra, tekrar gölgelerin arasına çekildi. Beyaz garson ceketini çıkarıp kendi ince çizgili, lacivert ceketini giydi ve terasta ağır ağır yürüyüp suyun kenarında, aşağıdaki sokaktan çıkan basamakların başında durdu.

Crosbie bardan çıkıp onun yanına inerek, "Artık akşamları iyice serinledi," dedi. "Herhalde Tahran'dan geldiğiniz için siz pek fark etmiyorsunuzdur."

Bir iki dakika orada durup sigara içtiler. Seslerini yükseltmedikçe kimse onları duyamazdı. Crosbie alçak sesle konuştu.

"Kız kim?"

"Anlaşılan şu arkeoloğun, Pauncefoot Jones'un yeğeniymiş."

"Oh pekâlâ, sorun olmamalı. Ama Crofton Lee'yle aynı uçakta geldiğine göre..."

Dakin, "Herhalde en iyisi hiçbir şeyi öylesine kabullenmemek," dedi.

Birkaç dakika sessizlik içinde sigaralarını içtiler.

Crosbie, "Olayı elçilikten buraya kaydırmak sence akıllıca mı gerçekten?" dedi.

"Bence öyle, evet."

"Her şey en ince ayrıntısına kadar belirlenmesine rağmen."

"Basra'da da en ince ayrıntısına kadar belirlenmişti ve hiçbir şey yolunda gitmedi."

"Oh, biliyorum. Salah Hasan zehirlendi, bu arada."

"Evet, öyle olacaktı. İngiliz Konsolosluğu'na yaklaşıldığının hiç belirtisi var mı?"

"Bence olabilir. Ufak bir arbede. Adamın biri silah çekmiş." Durdu ve ekledi. "Richard Baker onu yakalayıp silahını elinden almış."

Dakin düşünceli bir ifadeyle, "Richard Baker," dedi.

"Tanır mısın? O..."

"Evet, tanırım."

Bir sessizliğin ardından Dakin konuştu.

"Anında tepki verme. Buna güveniyorum. Eğer dediğin gibi, her şeyi belirlediysek ve planlarımız haber alınırsa, karşı tarafın da

bizim icabımıza bakması kolay olur. Carmichael'ın elçiliğe yaklaştığından bile kuşku duyarım, hem zaten oraya vardıysa bile..." Başını salladı.

"İşte, olan biteni yalnızca sen, ben ve Crofton Lee biliyoruz."

"Crofton Lee'nin, elçilikten buraya taşındığını haber almışlardır."

"Oh tabi. Bu kaçınılmazdı. Ama görmüyor musun Crosbie, bizim bu son planlarımıza karşı her ne yapacaklarsa, onların da ayaküstü bir şeyler düşünmeleri gerek. Alelacele düşünülmüş ve alelacele ayarlanmış bir şeyler olacak. Bir başka deyişle, *dışardan* gelmek zorunda. Altı ay önce Tio'ya yerleşip bekleyen birisinin olması söz konusu değil. Tio bugüne dek hiç gündemde değildi. Buluşma yeri olarak Tio'nun kullanılması fikri ya da önerisi bile olmadı."

Saatine baktı. "Şimdi çıkıp Crofton Lee'yi göreyim."

Dakin'in havaya kalkan elinin Sir Rupert'in kapısına vurmasına gerek kalmadı. Kapı sessizce açıldı.

Gezgin yalnızca tek bir başucu lambasını yakmış ve koltuğunu yanına çekmişti. Tekrar otururken küçük bir otomatik tabancayı sehpaya, elinin altına koydu.

"Ne diyorsun Dakin?" dedi. "Sence gelecek mi?"

"Bence evet, Sir Rupert." Sonra ekledi. "Siz onunla hiç karşılaşmadınız, değil mi?"

Öteki başını iki yana salladı.

"Hayır. Bu gece onunla tanışmayı iple çekiyorum. O genç adam çok cesur biri, Dakin."

"Oh evet," dedi Dakin duygusuz sesiyle. "Çok cesur."

Bu gerçeğin ifade edilmesi gereği karşısında şaşırmış gibiydi.

Öteki, "Yalnızca cesaretten de söz etmiyorum," dedi. "Savaşta da çok gözüpekmiş -harika. Demek istiyorum ki..."

"Hayal gücü mü?" diye ortaya attı Dakin.

"Evet. En ufak bir olasılığı bile olmayan bir şeye inanma cesareti. Hayatını hiç de saçma olmayan, saçma bir hikâyeyi ortaya çıkartırken riske atmak. Bu, çağdaş gençlerde genelde bulunmayan bir şeyler gerektirir. Umarım gelir."

"Bence gelecek," dedi Dakin.

Sir Rupert, ona sert bir bakış fırlattı.

"Her şeyi hazırladınız mı?"

"Crosbie balkonda ve ben de merdivenlerde gözcülük edeceğim. Carmichael size ulaşınca duvarı vurun, içeri gelirim."

Crofton Lee başını salladı.

Dakin yavaşça odadan çıktı. Sola sapıp balkona çıktı ve ucuna kadar yürüdü. Burada da kenardan düğümlü bir ip sarkıyor ve aşağıda, bir okaliptüs ağacıyla erguvanların arasında yere değiyordu.

Bay Dakin tekrar Crofton Lee'nin kapısının önünden geçip arkadaki kendi odasına girdi. Odasından ikinci bir kapı odaların arkasındaki koridora, merdivenlerin birkaç metre ötesine açılıyordu. Bu kapıyı dikkat çekmeyecek bir şekilde aralık bırakıp beklemeye koyuldu.

Birkaç saat sonra bir *gufa,* Dicle'nin o ilkel kayığı, yavaşça akıntı aşağı kaydı ve Tio Oteli'nin altındaki sığlığa yanaştı. Birkaç dakika sonra da ince bir gölge ipe tırmanıp erguvan ağaçlarının altına sindi.

BÖLÜM 13

Victoria'nın niyeti yatıp uyumak ve bütün sorunlarını sabaha bırakmaktı, ama öğleden sonra çok uyuduğundan gözüne uyku girmediğini fark etti.

Sonunda lambayı yaktı, uçakta okumakta olduğu bir dergideki hikâyeyi bitirdi, çoraplarını yamadı, yeni naylon çoraplarını denedi, iş arayan birkaç farklı ilanı yazdı (bunların nerede yayımlanabileceğini yarın sorabilirdi), Bayan Hamilton Clipp'e çekinerek, her biri Bağdat'ta "mahsur kalmasıyla" sonuçlanan farklı ve zekice bir dizi koşulu sıralayan üç dört mektup hazırladı; hayattaki tek akrabası olan, İngiltere'nin kuzeyinde oturan ve hayatında hiç kimseye yardım etmemiş çok yaşlı, tatsız ve huysuz beyefendiden yardım isteyen bir iki telgraf yazdı; yeni bir saç stili denedi ve sonra birdenbire esneyerek sonunda gerçekten çok uykusu geldiğine, yatıp dinlenmeye hazır olduğuna karar verdi.

Tam bu anda ve hiçbir uyarıda bulunulmadan yatak odasının kapısı açıldı, bir adam içeri girdi, kapıyı arkasından kilitledi ve alelacele döndü.

"Tanrı aşkına, beni bir yere saklayın, hemen..."

Victoria'nın tepkileri hiçbir zaman yavaş değildi. Göz açıp kapayana dek adamın nefes nefese olduğunu, sesinin kısıldığını, eliyle çaresizce kavramış olduğu kırmızı örgü bir atkıyı göğsüne bastırdığını fark etmişti. Victoria hemen serüvene katıldı.

Odada saklanacak fazla yer yoktu. Eşya; gardırop, şifoniyer, bir masa ve biraz da gösterişli bir tuvalet masasından ibaretti. Yatak büyük, neredeyse çift kişilikti ve Victoria çocukken oynadıkları saklambaçların anısıyla hemen harekete geçti.

"Çabuk!" dedi. Yastıkları yere atıp çarşafla battaniyeyi kaldırdı. Adam yatağın üstüne uzandı. Victoria çarşafla battaniyeyi onun üstüne çekti, en tepeye yastıkları yığıp kendi de yatağın kenarına oturdu.

O an kapı hafifçe, ama inatla vuruldu.

Victoria alçak, telaşlı bir sesle, "Kim o?" diye seslendi.

Dışarıdan bir erkek sesi, "Lütfen," dedi. "Lütfen açın. Polis."

Victoria kapıya doğru yürürken sabahlığını sırtına aldı. Bu sırada adamın kırmızı atkısını yerde görüp hemen aldı ve bir çekmeceye tıktı, sonra anahtarı çevirip kapıyı biraz aralayarak telaşlı bir ifadeyle dışarı baktı.

Dışarıda ince çizgili lacivert takım elbise giymiş, siyah saçlı bir adam; arkasında da polis üniformalı biri vardı.

Victoria sesi titreyerek, "Ne oldu?" diye sordu.

Genç adam rahatça gülümsedi ve iyi bir İngilizceyle konuştu.

"Sizi bu saatte rahatsız ettiğimiz için özür dilerim hanımefendi," dedi. "Ama bir suçlu kaçtı. Bu otele girdi. Bütün odaları aramamız gerekiyor. Çok tehlikeli biridir."

"Oh Tanrım!" Victoria geri çekilip kapıyı açtı. "Girin lütfen ve bakın. Oh! Gardırop -acaba, *lütfen* yatağın *altına* da bakar mısınız? Saatlerdir orada olabilir."

Arama çok hızlıydı.

"Hayır, burada yok."

"Yatağın altında olmadığından emin misiniz? Hayır, ne aptalım. Burada olmasına imkân yok ki zaten. Yatarken kapıyı kilitlemiştim."

"Teşekkürler hanımefendi ve iyi geceler."

Genç adam eğilerek selam verdi ve üniformalı yardımcısıyla çekildi.

Victoria, onu kapıya kadar geçirdi.

"Yine kilitleyeyim değil mi? Emin olmak için."

"Evet, en iyisi öyle kuşkusuz. Teşekkürler."

Victoria kapıyı yeniden kilitleyip birkaç dakika arkasında bekledi. Polislerin koridorun karşısındaki kapıyı da aynı şekilde vurduklarını, kapının açıldığını, birkaç sözün ardından Bayan Cardew Trench'in sinirli sesini ve kapının kapandığını duydu. Birkaç dakika sonra tekrar açıldı ve ayak sesleri koridordan aşağı uzaklaştı. Bir sonraki kapının vurulduğu çok daha uzaktan duyuldu.

Victoria döndü ve yatağın yanına gitti. Herhalde fazlasıyla aptallık ettiğini fark etmişti. Romantik ruhuna ve kendi sözlerinin etkisine kapılıp büyük olasılıkla son derece tehlikeli bir suçluya yardım etmişti. Avcıya karşı avın tarafını tutma eğilimi, bazen tatsız sonuçlara yol açabilirdi. Oh pekâlâ, diye düşündü, artık girdim bu işe!

Yatağın yanında durup sert bir ifadeyle konuştu.

"Kalkın."

Hiçbir hareket olmadı ve Victoria sesini yükseltmeden, ama sertçe, "Gittiler," dedi. "Artık kalkabilirsiniz."

Ama yastıkların altındaki hafif tümsekte yine hiçbir kıpırdanma olmadı. Victoria sabırsızlık içinde yastıkları yere attı.

Genç adam aynen onu bıraktığı gibi yatıyordu. Ama yüzü garip bir kül rengine dönmüş, gözleri de kapalıydı.

Sonra, Victoria başka bir şey daha fark etti ve nefesini tuttu. Battaniyenin üstünde parlak kırmızı bir leke yayılıyordu.

Victoria sanki birine yalvarır gibi, "Oh *hayır*," dedi. "Oh, hayır *hayır*!"

Yaralı adam sanki bu yakarışı duymuş gibi gözlerini açtı. Sanki çok uzaklardan, görüp görmediğinden pek emin olamadığı bir nesneye bakar gibi baktı ona.

Dudakları aralandı, sesi o kadar zayıftı ki, Victoria güçlükle duyabildi.

Eğildi.

"Ne?"

Bu kez duydu. Genç adam güçlükle, büyük güçlükle iki sözcük söyledi. Victoria bunları doğru duyup duymadığını bilemiyordu. Ona oldukça saçma ve anlamsız gelmişlerdi. Söyledikleri şuydu: "*Şeytan - Basra...*"

Gözkapakları düştü ve iri, endişeli gözlerinin üstünde titredi. Bir sözcük daha söyledi - bir isimdi. Sonra başı hafifçe arkaya düştü ve hareketsiz kaldı.

Victoria hiç kıpırdamadan durdu. Kalbi deli gibi çarpıyordu. Yoğun bir acıma ve öfkeyle dolmuştu içi. Birini çağırmalı birini getirmeliydi. Burada, ölü bir adamla yalnızdı ve ergeç polis bir açıklama isteyecekti.

Beyni bu durumu hızla değerlendirirken hafif bir ses duyup başını çevirdi. Kapının anahtarı düşmüştü ve ona bakarken kilidin açıldığını duydu. Kapı açıldı ve Bay Dakin içeri girip kapıyı dikkatle arkasından kapadı.

Yaklaştı ve yavaşça konuştu.

"Aferin canım. Hızlı düşünüyorsun. O nasıl?"

Victoria boğuk bir sesle, "Sanırım o... o *öldü!*" dedi.

Adamın yüz ifadesinin değiştiğini gördü, yoğun bir öfke şimşek gibi geçti, sonra yüzü yine dün gördüğü gibi oldu. Ancak, artık kararsızlığı ve miskinliği geçmiş, yerini bambaşka bir şeye bırakmış gibiydi.

Eğildi ve perişan ceketi yavaşça açtı.

Doğrulurken, "Tam kalbinden bıçaklanmış," dedi. "Kahraman bir gençti. Çok da zekiydi."

Victoria konuşabilecek gücünü topladı.

"Polis geldi. Onun bir suçlu olduğunu söylediler. Gerçekten suçlu muydu?"

"Hayır. O suçlu değildi."

"Peki onlar... onlar polis miydi?"

"Bilmiyorum," dedi Dakin. "Olabilir. Hepsi bir."

Sonra Victoria'ya sordu.

"Bir şey söyledi mi... ölmeden önce?"

"Evet."

"Neydi?"

"Şeytan dedi, sonra Basra. Sonra biraz durup bir isim söyledi. Bir Fransız ismine benziyordu ama iyi anlamamış olabilirim."

"Sana ne gibi geldi?"

"Sanırım Lefarge'dı."

Dakin düşünceli bir ifadeyle, "Lefarge," dedi.

Victoria, "Bütün bunlar ne demek oluyor?" dedi ve üzülerek ekledi. "Şimdi ben ne yapacağım?"

"Seni olabildiğince bu işin dışında tutmalıyız," dedi Dakin. "Ne demek olduğuna gelince, sonra geri gelip seninle konuşurum. Şimdi önce Marcus'u bulmalı. Burası onun oteli ve Marcus çok akılı başında biridir. Gerçi insan onunla konuşurken bunu pek anlamayabilir. Ben onu bulurum. Yatmış olamaz. Daha ancak bir buçuk. İkiden önce yattığı pek enderdir. Ben onu getirmeden önce sen üstüne başına çekidüzen ver. Marcus başları dertte olan güzellere karşı pek hassastır."

Odadan çıktı. Victoria bir rüyadaymış gibi tuvalet masasına gitti, saçlarını taradı, yüzüne solgun gösteren bir makyaj yaptı ve yaklaşan ayak seslerini duyduğunda bir koltuğa yığıldı. Dakin kapıyı vurmadan girdi. Arkasında Marcus Tio vardı.

Marcus bu kez ciddiydi. Yüzünde her zamanki gülümsemesi yoktu.

Bay Dakin, "Şimdi, Marcus," dedi. "Bu konuda elinden geleni yapmalısın. Bu zavallı kız büyük bir şok geçirdi. Adam içeri dalmış, yere yığılmış, kız da çok iyi kalpli olduğundan onu polisten sak-

lamış. Şimdi de adam öldü. Victoria belki bunu yapmamalıydı, ama kızlar yumuşak kalpli olurlar."

Marcus, "Polisten hoşlanmamıştır tabi," dedi. "Polisi kimse sevmez. Ben de sevmem. Ama burası benim otelim olduğundan onlarla iyi geçinmek zorundayım. Onları parayla susturmamı mı istiyorsunuz?"

"Yalnızca cesedi sessizce uzaklaştırmak istiyoruz."

"Bu çok güzel canım. Ben de, ben de otelimde ceset istemem. Ama, söylediğin gibi, bunu yapmak o kadar kolay mı?"

"Sanırım yapılabilir," dedi Dakin. "Ailende bir doktor var, değil mi?"

"Evet, Paul, kız kardeşimin kocası, o doktordur. Çok iyi bir çocuktur. Ama onun başını derde sokmak istemem."

"Derde girmez," dedi Dakin. "Dinle Marcus. Cesedi Bayan Jones'un odasından karşıya, benim odama taşırız. Bu *onu* bu işten kurtarır. Sonra ben senin telefonunu kullanırım. On dakika sonra genç bir adam sokaktan yalpalayarak otele girer. Çok sarhoştur ve bir yanını tutmaktadır. Avazı çıktığı kadar bağırarak beni sorar. Sendeleyerek odama girip yere yığılır. Ben çıkıp seni çağırır ve bir doktor isterim. Sen enişteni getirirsin. O ambulans çağırır ve benim bu sarhoş arkadaşımla biner. Daha hastaneye varamadan arkadaşım ölür. Bıçaklanmıştır. Böylece senin için sorun çıkmaz. Senin otelin gelmeden önce, sokakta bıçaklanmıştır."

"Eniştem cesedi kaldırır... ve sarhoş rolünü oynayan genç adam da sabah olunca sessizce uzaklaşır belki?"

"İşte öyle."

"Benim otelimde de ceset bulunmaz, değil mi? Bayan Jones'un da başı ağrımaz. Bence, canım, bu çok güzel bir fikir."

"Güzel, o halde ortalığın boş olmasını sağlarsan ben cesedi odama taşıyayım. Senin şu hizmetkârlar gecenin bir yarısı koridorlarda dolanıp duruyorlar. Odana git ve patırtı çıkar. Hepsi sana bir şeyler getirmeye koşsunlar."

Marcus başını sallayıp çıktı.

Dakin, "Sen güçlü bir kızsın," dedi. "Onu koridorun karşısına, odama taşımama yardım edebilir misin?"

Victoria başıyla onayladı. İkisi cansız bedeni kaldırıp boş koridorda (uzaktan Marcus'un öfkeyle yükselen sesi duyuluyordu) taşıdılar ve Dakin'in yatağına yatırdılar.

Dakin, "Makasın var mı?" diye sordu. "Battaniyenin çarşafını lekenin olduğu yerden kes. Şilteye geçtiğini sanmıyorum. Çoğu ceketine işlemiş. Ben bir saat sonra gelirim. Dur bir dakika, şu mataradan bir yudum çek."

Victoria söz dinledi.

"Aferin," dedi Dakin. "Şimdi odana git, ışığını kapat. Dediğim gibi, bir saate kadar gelirim."

"Peki bana bütün bunların ne anlama geldiğini anlatacak mısınız?"

Dakin, ona uzun uzun, garip bir şekilde baktı, ama sorusuna cevap vermedi.

BÖLÜM 14

Victoria ışığını kapatmış yatağında yatıyor, karanlığı dinliyordu. Bir sarhoşun çıkardığı patırtıyı duydu. Bir ses, "Sana bir bakmam gerektiğini düşündüm ahbap," dedi. "Kapıdaki adamla münakaşa ettik." Ziller çaldı. Başka sesler duydu. Epeyce patırtı oldu. Sonra nispeten bir sessizlik; yalnızca birinin odasındaki gramofonda çalan Arap müziği duyuluyordu. Sanki saatler geçmiş gibi gelirken kapısının yavaşça açıldığını duydu ve yatakta oturup başucu lambasını yaktı.

Dakin, "Tamam," diye onayladı.

Yatağın yanına bir iskemle çekip oturdu. Hastalığı teşhis eden bir doktor gibi oturmuş, ona bakıyordu.

Victoria, "Anlatın bana, neler oluyor?" dedi.

Dakin, "Önce bana kendinden söz etmeye ne dersin?" dedi. "Burada ne arıyorsun? Bağdat'a neden geldin?"

O gecenin olaylarından mı, yoksa Dakin'in kişiliğinden kaynaklanan bir nedenle mi (daha sonra bu ikincisinin doğru olduğunu düşünecekti), Victoria bir seferlik olsun Bağdat'ta bulunması konusunda ilginç ve yapmacık bir hikâyeye girişmedi. Ona her şeyi ol-

dukça sade ve apaçık anlattı. Edward'la karşılaşmasından, Bağdat'a gelmekteki kararlılığından, Bayan Hamilton Clipp mucizesinden ve kendi parasal çaresizliğinden söz etti.

Bitirdiğinde Dakin, "Anlıyorum," dedi.

Bir an sessiz kaldıktan sonra konuştu.

"Belki de seni bu işe karıştırmamam gerekir. Emin değilim. Ancak sorun şu ki, artık sen de dışında kalamazsın! İstesen de, istemesen de içine girdin bile. Bu durumda, herhalde benim için çalışman en iyisi."

"Bana bir iş mi vereceksiniz?" Victoria yatakta oturdu. Yanakları heyecandan al al olmuştu.

"Belki. Ama senin sandığın türde bir iş değil. Bu ciddi bir iş Victoria ve tehlikeli de."

Victoria neşeyle, "Oh, o sorun değil," dedi. Kuşkuyla ekledi. "Ama *yasadışı* değil, değil mi? Çünkü çok fazla yalan söylediğimi bilmeme rağmen, yine de dürüst olmayan bir iş yapmak istemem."

Dakin hafifçe gülümsedi.

"Garip ama, çabucak inandırıcı bir yalan uydurabilme becerin bu işe en uygun niteliklerinden biri. Hayır, yasadışı değil. Aksine, kanun ve düzen namına çalışacaksın. Sana genel hatlarıyla anlatayım da; ne yapacağını ve tehlikelerin neler olduğunu iyice anla. Sen aklı başında bir genç kadına benziyorsun ve dünya politikasına fazla kafa yorduğunu sanmıyorum. Bu da aslında iyi, çünkü Hamlet'in pek akıllıca dediği gibi, 'İyi ya da kötü bir şey yoktur, düşüncelerimiz onları öyle yapar'."

Victoria, "Herkesin er geç bir savaş daha olacağını söylediğini biliyorum," dedi.

"Öyle," dedi Bay Dakin. "Herkes neden böyle diyor, Victoria?"

Victoria kaşlarını çattı. "Neden, çünkü Rusya-Komünistler-Amerika..." Sustu.

"Görüyorsun ya..." dedi Dakin. "Bunlar senin kendi düşüncelerin ya da sözlerin değil. Gazetelerden, orada burada konuşmalardan, radyodan duyulmuş. Dünyanın farklı yerlerinde hâkim iki düşünce var, bu doğru. Bunlar kamuoyunun zihninde genel anlamda 'Rusya ile Komünistler' ve 'Amerika' olarak temsil ediliyor. Şimdi, Victoria, gelecek için tek umudumuz barışta, üretimde; yıkıcı değil, yapıcı etkinliklerde yatıyor. Bu nedenle, her şey bu iki farklı görüş açısına sahip kişilerin ya farklarını kabul edip kendi işlerine bakmalarında ya da ortak bir anlaşma veya en azından hoşgörü zemini bulmalarında. Bunun yerine tam aksi oluyor; arada bir uçurum oluşturuluyor ve karşılıklı şüphe duyan iki grup sürekli birbirlerinden uzaklaşıyor. Bazı olaylar bir iki kişinin bu faaliyetin gizli çalışan ve bugüne dek dünyanın dikkatini çekmeyen üçüncü bir taraf ya da gruptan kaynaklandığını düşünmelerine yol açtı. Ne zaman bir anlaşmaya varma fırsatı ya da kuşkuların dağılması belirtisi olsa, bir olay olup taraflardan birini güvensizliğe ya da diğerini isterik bir korkuya itiyor. Bu olaylar *kaza* değil, Victoria, hesaplı bir etki uğrunda, bilinçli yapılıyorlar."

"Ama neden öyle düşünüyorsunuz ve kimler yapıyor?"

"Böyle düşünmemizin nedenlerinden biri para. Yani, para yanlış kaynaklardan geliyor. Para her zaman dünyada olup bitenler açısından en büyük ipucudur, Victoria. Tıpkı bir doktorun nabız ölçüp sağlık durumunu anlaması gibi, para da her büyük hareketi ya da

davayı besleyen kandır. O olmadan hiçbir hareket ilerleyemez. Şimdi burada çok büyük miktarlarda para söz konusu ve son derece ustalıkla gizlense bile, paranın geldiği ve gittiği yerlerde kesinlikle doğru olmayan bir şeyler var. Kendi davaları uğrunda dürüst birer işçi olan komünistler tarafından çok fazla gayri resmi grevler, Avrupa'da ayağa kalkma belirtileri gösteren çeşitli hükümetlere yönelik tehditler sahneleniyor ama bu yapılanların finansmanı komünist kaynaklardan *gelmiyor*. İzlendiğinde çok garip ve olmayacak yerlerden geldiği görülüyor. Aynı biçimde, Amerika'yla diğer ülkelerde komünizme yönelik artan bir korku dalgası, neredeyse isteri ölçüsünde bir panik gözlemleniyor ve burada da finansman uygun yerden gelmiyor. Doğal olarak kapitalist ellerden geçmesine rağmen, kapitalist parası değil. Üçüncü bir nokta, muazzam miktarlarda para görünürde tümüyle dolaşımdan çekiliyor. Sanki -basitçe söylemek gerekirse- her hafta bütün maaşını bir şeylere harcıyormuşsun; bilezik veya masa, sandalye alıyormuşsun da, onlar da ortadan yok oluyor ya da dolaşımdan kalkıyorlarmış gibi. Dünyanın dörtbir yanında elmaslara ve diğer kıymetli taşlara karşı büyük bir talep baş gösterdi. En az bir düzine kez el değiştirip sonunda ortadan kayboluyorlar ve izleri bulunamıyor.

"Bu tabi öylesine bir manzara. İşin özeti; bir yerlerde ne amaçla çatışmalara ve yanlış anlamalara yol açtıkları henüz bilinmeyen üçüncü bir grup var ve bunlar kendi hedefleri için zekice kamufle edilmiş para ve mücevher alışverişine girişmekteler. Bazı nedenlerden dolayı bu grubun her ülkede, bazıları oralara yıllarca önceden yerleşmiş temsilcileri olduğuna inanıyoruz. Bir kısmı çok yüksek

ve saygın konumlarda; başkaları daha alçakgönüllü rollerdeler. Ancak hepsi de tek bir hedef için çalışıyorlar. Olay özünde son savaştaki Beşinci Kol faaliyetlerini andırsa da, bu kez dünya çapında cereyan ediyor."

Victoria, "Ama kim bunlar?" diye sordu.

"Belirli bir ulustan olduklarını sanmıyoruz. Korkarım istedikleri dünyanın iyiye gitmesi! Milenyum beklentilerinin insan ırkına zorla kabul ettirilebileceği inancı var olan en tehlikeli inançlardan biridir. Yalnızca kendi ceplerini doldurmak için ortaya çıkanlar pek zarar veremezler; eninde sonunda açgözlülüğe yenik düşerler. Ancak, bir üstün insan topluluğuna olan inanç -yoldan çıkmış bir dünyayı yönetecek Süpermenler inancı- işte bu bütün inançların en kötüsüdür, Victoria. Çünkü, "Ben diğerleri gibi değilim," dediğimiz anda, elde etmeye çalıştığımız en değerli niteliklerden ikisini yitirmiş oluruz: Alçakgönüllülüğü ve kardeşlik duygusunu."

Öksürdü. "Neyse, vaaz vermeyeyim. Sana bildiklerimizi anlatmakla yetineyim. Çeşitli faaliyet merkezleri var. Birisi Arjantin'de, birisi Kanada'da. Amerika Birleşik Devletleri'nde en az bir tane olduğu kesin ve sanırım, kesin bilemesek de, Rusya'da da bir tane var. Şimdiyse çok ilginç bir olguya geliyoruz."

"Son iki yılda çeşitli uluslardan gelecek vaat eden yirmi sekiz genç bilim adamı sessizce ortadan yok oldular. Aynı şey inşaat mühendislerinin, havacıların, elektrikçilerin ve başka pek çok usta zanaatkârın daha başına geldi. Bu yok oluşların ortak bir noktası var: Söz konusu kişilerin hepsi genç, hırslı ve hiçbirinin de kimseyle yakın ilişkileri yok. Bizim bildiklerimizden başka pek çokları daha ol-

malı ve ne yapmakta oldukları konusunda bir şeyler tahmin etmeye başlıyoruz."

Victoria kaşlarını çatmış dinliyordu.

"Bu devirde herhangi bir ülkede dünyadan habersiz hiçbir şey olamayacağını düşünebilirsin. Gizli faaliyetlerden söz etmiyorum tabi; onlar her yerde olabilir. En son teknolojiyle üretim gibi, büyük ölçekli bir şeylerden söz ediyorum. Yine de, dünyada ticaret yollarından uzak, dağların veya çöllerin ardında, hâlâ yabancıları aralarına almayan, tek tük olağanüstü gezginler dışında kimsenin bilip ziyaret etmediği halkların yaşadığı, bilinmeyen bölgeler var hâlâ. Oralarda dış dünyanın asla haber alamayacağı ya da ancak hafif ve saçma birer söylenti olarak duyabileceği şeyler olup bitebilir."

"Yeri tam olarak söylemeyeceğim. Çin'den ulaşılabilir ve Çin'in iç bölgelerinde neler olup bittiğini kimse bilemez. Himalayalar'dan geçilebilir, ama oraya gitmek de en deneyimli gezginler dışındakiler için çok zor ve zahmetlidir. Dünyanın dörtbir yanından gönderilen araç gereç ve personel, resmen açıklanan varış noktalarından saptırıldıktan sonra oraya ulaşıyor. İşin mekanizmasını bir yana koyalım."

"Ancak, bir adam belirli bir izin peşine düştü. Olağandışı bir adamdı; dostlarıyla bağlantıları sayesinde Doğu'ya gelmişti. Kaşgar'da doğduğundan, pek çok yerli dili ve lehçeyi konuşabiliyordu. Kuşkulanıp izin peşine düştü. Duydukları öyle inanılmaz şeylerdi ki, uygarlığa geri dönüşünde anlattıklarına kimse inanmadı. Ateşi çıktığını itiraf etti ve nöbet geçirmiş biri olarak kabul edildi."

"Anlattıklarına yalnızca iki kişi inandı. Birisi bendim. Ben olanaksız şeylere inanmaya asla karşı değilimdir, çoğunlukla doğru oldukları ortaya çıkar. Diğeri de..." Duraksadı.

"Evet?" dedi Victoria.

"Diğeri de büyük gezgin ve kendisi de o ıssız bölgelerde gezmiş, neler olabileceği konusunda bilgisi olan Sir Rupert Crofton Lee'ydi."

"Sonuçta Carmichael, adı buydu, gidip neler olup bittiğini bizzat görmeye karar verdi. Çok çaresiz ve tehlikeli bir yolculuktu, ama o da bu işi yapabilecek niteliklere sahipti. Bu dokuz ay önceydi. Birkaç hafta öncesine kadar kendisinden hiç haber alamadık. Yaşıyordu ve istediğini elde etmişti. Kesin kanıtı vardı."

"Ama karşı taraf da peşindeydi. Elindeki kanıtlarla geri dönmemesi, onlar için çok önemliydi. Üstelik, ajanlarının bütün sisteme sızdıkları konusunda bolca belirti var elimizde. Benim kendi bölümümde bile sızıntılar var. Üstelik, Tanrı yardımcımız olsun, o sızıntıların bazıları çok yüksek düzeyde."

"Onun için bütün sınırlara gözcüler koyduk. Masum hayatlar o sanılarak yanlışlıkla kurban edildi - onlar insan hayatına pek değer vermiyorlar. Ancak her nasılsa, o yaralanmadan sıyrıldı - bu geceye kadar."

"Demek o - *oydu*."

"Evet, canım. Çok kahraman ve yenilmez bir gençti."

"Ama ya kanıtlar? Onları ele geçirdiler mi?"

Dakin'in yorgun yüzünde ağır ağır bir gülümseme belirdi.

"Sanmıyorum. Hayır, Carmichael'ı tanıdıysam, ele geçirme-

diklerinden eminim. Ama o kanıtların nerede olduğunu ve onları nasıl elde edebileceğimizi bize de söyleyemeden öldü. Sanırım ölürken bizlere ipucu vermeye çalışıyordu." Ağır ağır tekrarladı. "Şeytan - Basra - Lefarge. Basra'ya gitmişti - oradaki konsolosluğa başvurmaya çalıştı ama vurulmaktan kıl payı kurtuldu. Kanıtları Basra'da bir yerde bırakmış olması mümkün. Senden istediğim, Victoria, oraya gidip öğrenmeye çalışmandır."

"Ben mi?"

"Evet. Hiçbir deneyimin yok. Ne aradığını bilmiyorsun. Ama Carmichael'ın son sözlerini duydun ve oraya vardığında bunlar sana ipucu olabilir. Kim bilir, belki de acemi şansı olur?"

Victoria hevesle, "Basra'ya gitmeyi çok isterim," dedi.

Dakin gülümsedi.

"Sana uyuyor, çünkü senin delikanlı da orada, değil mi? Pekâlâ. O da iyi bir kamuflaj. Gerçek bir aşk ilişkisi kadar iyi bir kamuflaj olamaz. Basra'ya git, gözlerini ve kulaklarını dört aç ve çevrene bakın. Sana işleri nasıl yapacağın konusunda talimat veremem, hem vermesem daha iyi olur zaten. Sen oldukça akıllı bir genç hanıma benziyorsun. Şeytan ve Lefarge sözcüklerinin ne anlama geldiğini, tabi eğer doğru duyduysan, ben bilmiyorum. Lefarge'ın bir isim olması gerektiği görüşüne katılıyorum. O ismi ara."

Victoria ciddi bir tavırla, "Basra'ya nasıl gideceğim?" diye sordu. "Peki para niyetine ne kullanacağım?"

Dakin cüzdanını çıkarıp ona bir tomar kâğıt para uzattı.

"Para niyetine bunları kullanırsın. Basra'ya nasıl gideceğine gelince, yarın sabah o ihtiyar tilki Bayan Cardew Trench'le sohbet

et. Güya çalışacağın şu kazı yerine gitmeden önce Basra'yı görmek için can attığını söyle. O sana hemen konsoloslukta kalman gerektiğini söyleyecek ve Bayan Clayton'a telgraf çekecektir. Senin Edward'ı da herhalde orada bulursun. Claytonların evi herkese açıktır; oraya yolu düşen herkes onlarda kalır. Bundan öte sana tek bir tüyo verebilirim. Eğer... tatsız bir şey olursa, eğer sana neler bildiğini ve seni bu işe kimin soktuğunu soracak olurlarsa, kahramanlık etmeye kalkışma. Hemen konuş."

Victoria minnetle, "Çok teşekkür ederim," dedi. "Acı konusunda çok ödleğimdir ve biri bana işkence edecek olursa, korkarım dayanamam."

Bay Dakin, "Sana işkence etmeye zahmet etmezler," dedi. "Sadistçe bir niyet yoksa tabi. İşkencenin modası geçti. Ufacık bir iğne yaparlar ve bütün soruları farkına bile varmadan doğru bir şekilde cevaplarsın. Bilim çağında yaşıyoruz. Bu yüzden gizlilik konusunda ulvi düşüncelere kapılmamanı istedim. Onlara zaten bilmedikleri bir şeyleri söyleyecek değilsin. Bu akşamdan sonra beni öğrenmiş olacaklar. Rupert Crofton Lee'yi de."

"Ya Edward? Ona söyleyecek miyim?"

"Onu sana bırakıyorum. Kuramsal olarak, ne iş yaptığından kimseye söz etmemen gerekir. Pratikte yani!" Kaşları merakla kalktı. "Onu da tehlikeye atabilirsin. İşin bu yönü var. Öte yandan, hava kuvvetlerinde iyi bir sicili olduğunu öğrendim. Tehlikeden çekineceğini sanmam. Akıl akıldan üstündür. Demek o da bu işte, çalıştığı 'Zeytin Dalı' denen o yerde bir bityeniği olduğunu düşünüyor? İlginç... çok ilginç."

"Neden?"

"Çünkü biz de öyle düşünüyoruz," dedi Dakin.

Sonra ekledi.

"Son iki söz. Önce; alınma ama, çok fazla farklı türde yalan söyleme. Hepsini hatırlayıp rol yapmak zor olur. Bu konunun üstadı olduğunu biliyorum ama bana sorarsan, basit tut."

Victoria alçakgönüllülükle, "Unutmam," dedi. "Öbür öneriniz nedir?"

"Anna Scheele isimli bir genç kadının sözü geçerse kulaklarını açık tut."

"O da kim?"

"Onun hakkında pek bir şey bilmiyoruz. Biraz daha bilsek iyi olur."

BÖLÜM 15

I

Bayan Cardew Trench, "Tabi ki konsoloslukta kalmalısın," dedi. "Saçmalama canım, havaalanı otelinde kalamazsın. Claytonlar pek memnun olacaklar. Onları yıllardır tanırım. Bir telgraf çekeriz ve sen de bu geceki trenle gidersin. Dr. Pauncefoot Jones'u çok iyi tanırlar."

Victoria'nın yüzü pembeleşti. Llangow ya da bir başka deyişle Languao Piskoposu bir şeydi; gerçek, kanlı canlı bir Dr. Pauncefoot Jones başka bir şey.

Suçlu suçlu, sanırım bunun için hapse atılabilirim, diye düşündü. Sahtekârlıktan veya öyle bir şeyden.

Sonra ancak sahtekârlıkla para kazanmaya çalışılırsa, kanunların devreye girdiğini düşünüp neşelendi. Gerçi bunun gerçekten böyle olup olmadığını bilmiyordu; o da çoğu sıradan insan gibi kanunlardan pek haberdar değildi, ama yine de insanın neşesi yerine geliyordu.

Tren yolculuğu yenilikten kaynaklanan bir çekicilik taşıyordu. Victoria'ya göre tren ekspres sayılmazdı ama kendi Batılı sabırsızlığının da bilincine varmaya başlamıştı.

İstasyonda onu konsolosluğun arabası karşıladı ve konsolosluğa götürüldü. Otomobil kocaman kapılardan geçip güzel bir bahçeye girerek evi çevreleyen verandanın basamaklarının önünde durdu. Güler yüzlü, hareketli bir kadın olan Bayan Clayton onu karşılamak üzere tel kapıdan çıktı.

"Sizi gördüğümüze çok sevindik," dedi. "Bu mevsimde Basra gerçekten pek güzel olur ve burayı görmeden Irak'tan gitmemek gerekir. Neyse ki şu aralar burada pek kimse yok. Bazen insanları nerede yatıracağımızı şaşırıyoruz, ama şu ara Dr. Rathbone'un yanındaki genç adamdan başka kimse yok. O da pek hoş biri. Richard Baker'ı yeni kaçırdınız, bu arada. Bayan Cardew Trench'in telgrafı gelmeden gitti."

Victoria, Richard Baker'ın kim olduğunu hiç bilmiyordu, ama adamın o ara gitmiş olması bir şanstı sanki.

Bayan Clayton, "Birkaç günlüğüne Kuveyt'e gitmişti," diye sözlerini sürdürdü. "Aslında orası da görmeniz gereken bir yer, bozulmadan önce. Sanırım yakında bozulur. Er geç her yer bozuluyor. Önce ne isterdiniz, banyo mu, kahve mi?"

Victoria minnetle, "Banyo lütfen," dedi.

"Bayan Cardew Trench nasıl? Burası odanız, banyo da bu tarafta. Eski bir dostunuz mudur?"

Victoria, "Oh hayır," diye gerçeği söyledi. "Onunla yeni tanıştık."

"Herhalde daha ilk çeyrekte içinizi dışınızı öğrenmiştir, değil mi? Sanırım ne büyük bir dedikoducu olduğunu fark etmişsinizdir. Herkes hakkında her şeyi bilme saplantısı var. Ama çok iyi bir ahbap ve birinci sınıf bir briç oyuncusudur. Şimdi, öncelikle bir kahve ya da başka bir şey istemediğinizden emin misiniz?"

"Hayır, gerçekten."

"Güzel. O halde sonra görüşürüz. Bir eksiğiniz yok ya?"

Bayan Clayton neşeli bir arı gibi vızıldayarak uzaklaştı. Victoria banyo yaptı ve az sonra hoşlandığı genç adamla buluşacak bir genç kadının titizliğiyle yüzüyle ve saçlarıyla ilgilendi.

Victoria, Edward'la mümkünse yalnız buluşmak istiyordu. Onun yersiz sözler söyleyeceğini sanmıyordu. Neyse ki onu Jones olarak tanıyordu ve bir de Pauncefoot'un eklenmesine şaşırmazdı. Asıl onu Irak'ta gördüğüne şaşıracaktı ve Victoria Edward'ı bir iki saniyeliğine bile olsa, yalnız yakalayabileceğini umuyordu.

Bu amaçla sırtına yazlık bir elbise geçirip (Basra'nın iklimi haziran ayında Londra'yı anımsatıyordu) yavaşça tel kapıdan çıktı ve Edward'ın yaptığı her ne işse, dönüşte yolunu kesmek üzere verandaya yerleşti. Herhalde gümrükçülerle boğuşuyor olmalıydı.

İlk gelen düşünceli yüzlü, ince uzun bir adamdı. O basamaklardan çıkarken Victoria verandanın köşesine saklandı. O sırada da Edward'ın nehre açılan bir bahçe kapısından girdiğini gördü.

Jülyet geleneğine uygun olarak verandadan eğilip, 'Şşşşt!' diye seslendi.

Edward (Victoria onun daha da çekici göründüğünü düşündü) başını sertçe çevirip bakındı.

Victoria alçak sesle, "Şşşt! Buradayım," diye seslendi.

Edward başını kaldırdı ve yüzünde sonsuz bir şaşkınlık ifadesi belirdi.

"Aman Tanrım!" diye bağırdı. "Charing Cross!"

"Sus. Bekle beni, aşağı iniyorum."

Victoria hızla verandayı dolandı, basamaklardan inip evin köşesini dolanarak Edward'ın yüzünde hâlâ o şaşkın ifadeyle, kımıldamadan beklediği yere geldi.

"Bu kadar erkenden sarhoş olmuş olamam," dedi Edward. "Bu *sen* misin?"

Victoria sevinçle, "Evet, benim," diye cevap verdi.

"Ama burada ne işin var? Buraya nasıl geldin? Seni bir daha hiç göremeyeceğimi sanmıştım."

"Ben de öyle düşünmüştüm."

"Gerçekten mucize gibi. Buraya *nasıl* geldin?"

"Uçarak."

"Tabi ki uçarak. Başka türlü bu kadar zamanda gelemezdin. Ama demek istediğim, seni hangi mutlu ve harika tesadüf Basra'ya getirdi?"

"Tren," dedi Victoria.

"Mahsus yapıyorsun, seni zalim. Tanrım, seni gördüğüme çok sevindim. Ama buraya nasıl geldin, gerçekten?"

"Kolunu kırmış bir hanımla beraber geldim. Bayan Clipp. Amerikalıydı. Seninle tanıştığımın ertesi günü bu işi buldum. Sen Bağdat'tan söz etmiştin, ben de Londra'dan bıkmıştım; o yüzden neden dünyayı gezmeyeyim, diye düşündüm."

"Gerçekten çok iyisin, Victoria. Şu Clipp denen kadın nerede, burada mı?"

"Hayır, Kerkük yakınlarındaki kızına gitti. Yalnızca tek yönlü bir işti."

"O halde şimdi ne yapıyorsun?"

"Hâlâ dünyayı geziyorum," dedi Victoria. "Ama birtakım numaralar yapmam gerekti. İşte bu yüzden herkesin içinde görüşmeden önce seninle konuşmak istedim, yani, beni son gördüğünde işsiz bir sekreter olduğumu söylemeni istemiyorum."

"Benim açımdan sen neyim diyorsan, osun. Brifinge hazırım."

Victoria, "Beni Bayan Pauncefoot Jones olarak biliyorlar," dedi. "Amcam buralarda az çok ulaşılmaz bir yerde kazı yapan, tanınmış bir arkeolog ve ben de yakında onun yanına gideceğim."

"Bunların hiçbiri doğru değil, değil mi?"

"Tabi ki değil. Ama güzel bir hikâye."

"Oh evet, harika. Ama ya sen ve şu Pauncefoot Jones karşı karşıya gelirseniz?"

"Pauncefoot mu, pek sanmıyorum. Anlayabildiğim kadarıyla arkeologlar bir kez kazıya başladılar mı, deli gibi kazıyor ve hiç durmuyorlar."

"Tıpkı teriyeler gibi. Söylediklerinde gerçek payı yok değil. Adamın sahiden bir yeğeni var mı?"

"Nereden bileyim?" dedi Victoria.

"Oh, o halde belirli biriymiş gibi yapmıyorsun. Bu işi daha da kolaylaştırır."

"Evet. Ne de olsa, insanın pek çok yeğeni olabilir ya da en azından, kuzin olduğumu ve ona hep amca dediğimizi söylerim."

Edward hayranlıkla, "Her şeyi düşünüyorsun," dedi. "Gerçekten inanılmaz bir kızsın, Victoria. Senin gibi birini hiç tanımadım. Seni yıllarca bir daha görmeyeceğimi ve gördüğümde de beni unutmuş olacağını düşünüyordum. İşte şimdi buradasın."

Edward'ın alçakgönüllü ve hayran bakışları Victoria'yı çok memnun etmişti. Kedi olsaydı, mırlamaya başlardı.

Edward, "Ama bir iş istersin, değil mi?" dedi. "Yani, bir mirasa filan konmadıysan?"

Victoria ağır ağır, "Nerede?" dedi. "Evet, iş arıyorum. Aslında sizin Zeytin Dalı'na gittim, Dr. Rathbone'u gördüm ve ondan iş istedim ama pek istekli davranmadı. Ücretli bir iş vermeye yani."

"İhtiyar cimrinin eli çok sıkıdır," dedi Edward. "O herkesin gelip işi sevdikleri için çalışmalarını ister."

"Sence o sahtekârın biri mi, Edward?"

"Ha... hayır. Ne düşüneceğimi tam olarak bilemiyorum. Dürüst olmadığını tahmin etmiyorum, bu işten hiç para kazanmıyor. Görebildiğim kadarıyla o müthiş heyecanın *gerçek* olması gerek, ama yine de biliyorsun, aptalın biri olduğunu da sanmıyorum."

"İçeri girsek iyi olur," dedi Victoria. "Sonra konuşuruz."

II

Bayan Clayton, "Edward'la tanıştığınızı bilmiyordum," diye bağırdı.

"Oh, biz eski arkadaşız," diye güldü Victoria. "Ancak, doğrusu birbirimizin izini kaybetmiştik. Edward'ın bu ülkede olduğunu bilmiyordum."

Victoria'nın basamaklardan çıkarken gördüğü sessiz, düşünceli adam olan Bay Clayton sordu.

"Bu sabah işler nasıl gitti, Edward? Bir ilerleme var mı?"

"Çok zor bir işe benziyor efendim. Kitap sandıkları gelmiş, hepsi de hazır ve her şey yerli yerinde, ama onları çekmek için gerekli formaliteler bitip tükenmiyor."

Clayton gülümsedi.

"Sen Doğu'nun erteleme taktiklerini yeni görüyorsun daha."

Edward, "Aranan kişi mutlaka o gün gelmemiş oluyor," diye yakındı. "Herkes çok kibar ve iyi niyetli ancak hiçbir şey olmuyor."

Herkes güldü ve Bayan Clayton teselli etmeye çalıştı.

"Sonunda onları atlatırsın. Dr. Rathbone'un bizzat birini göndermesi çok akıllıca. Aksi halde herhalde aylarca burada kalırlardı."

"Filistin'de olanlardan beri bombadan şüpheleniyorlar. Bir de yoldan çıkartıcı edebiyattan. Her şeyden şüpheleniyorlar."

Bayan Clayton gülerek, "Dr. Rathbone buraya kitapların altında gizlenmiş bombalar göndermiyordur umarım," dedi.

Victoria, Edward'ın gözlerinde bir pırıltı gördüğünü sandı. Sanki Bayan Clayton'un sözleri aklına bir şey getirmiş gibiydi.

Clayton sitemle karışık, "Dr. Rathbone çok bilgili ve tanınmış biridir canım," dedi. "Çeşitli önemli derneklerin üyesidir ve Avrupa'nın dörtbir yanında tanınıp saygı görür."

Bayan Clayton hiç umursamadan karşılık verdi. "Bu, onun içeri kaçak bombalar sokmasını daha da kolaylaştırır."

Victoria, Gerald Clayton'un bu şakayla karışık iddiadan pek hoşlanmadığını fark etmişti.

Eşine kaşlarını çattı.

Öğlen saatlerinde işler durduğundan, Edward ile Victoria yemekten sonra biraz yürüyüş yapıp etrafı görmeye çıktılar. Victoria hurma ağaçlarının arasından akan Şattül Arab'ı pek beğendi. Kentin içinden geçen kanalda duran yüksek pruvalı Arap teknelerinin Venedik'i andıran görüntüsüne bayıldı. Yolları çarşıya düştü ve pirinç desenlerle bezenmiş Kuveyt çeyiz sandıklarıyla başka çekici malları seyrettiler.

Konsolosluğa doğru dönen Edward bir kez daha gümrükle uğraşmaya hazırlanırken Victoria birdenbire ona döndü.

"Edward, senin adın ne?"

Edward, ona bakakaldı.

"Ne demek istiyorsun, Victoria?"

"Soyadın. Fark etmedin mi, hiç bilmiyorum."

"Bilmiyor musun? Hakikaten öyle sanırım. Goring."

"Edward Goring. O Zeytin Dalı denen yere gidip seni sormak isteyip de, Edward'dan başka hiçbir şey bilmediğimi fark ettiğimde kendimi nasıl aptal gibi hissettim, bilemezsin."

"Orada esmer bir kız var mıydı? Biraz uzun, düz saçlı?"

"Evet."

"İşte o Catherine. Çok iyidir. Edward deseydin hemen bilirdi."

Victoria biraz mesafeli, "Eminim bilirdi," dedi.

"Çok iyi bir kızdır. Sence de öyle değil mi?"

"Oh, oldukça..."

"Pek güzel değildir, aslında bakılası bir yanı yok, ama çok sempatik."

"Öyle mi?" Victoria'nın sesi buz gibiydi, ama Edward anlaşılan hiçbir şey fark etmemişti.

"O olmasa ne yapardım bilmiyorum. Kendimi aptal yerine koyacakken o bana yol gösterip yardımcı oldu. Çok iyi arkadaş olacağınızdan eminim."

"Pek fırsatımız olacağını sanmıyorum."

"Oh evet, olacak. Sana da gösteride bir iş ayarlayacağım."

"Bunu nasıl becereceksin?"

"Bilmiyorum ama bir şekilde becereceğim. İhtiyar çatlağa ne kadar iyi bir sekreter olduğunu filan anlatırım."

"Öyle olmadığımı kısa zamanda görür," dedi Victoria.

"Her neyse, bir şekilde seni Zeytin Dalı'na sokacağım. Kendi başına ortalarda dolaşmana izin veremem. Sonra bir bakarsın, Burma'ya ya da Afrika'nın göbeğine yollanmışsın. Benden kaçma olasılığını göze alamam. Sana şu kadar güvenmiyorum. Dünyayı gezmeye pek fazla düşkünsün."

"Seni tatlı budala," diye düşündü Victoria. "Bilsen ki beni yabani atlar kovalasa bile Bağdat'tan gitmem!"

Yüksek sesle, "Zeytin Dalı'nda işim olsa oldukça eğlenceli olurdu," dedi.

"Pek eğlenceli diyemem. Her şey çok samimi. Çok da uçuk."

"Hâlâ yolunda gitmeyen bir şeyler olduğunu düşünüyor musun?"

"Oh, o yalnızca garip bir düşünceydi."

"Değildi," diye düşündü Victoria. "Garip bir düşünce olduğunu sanmıyorum. Bence doğruydu."

Edward sertçe ona döndü.

"Neden böyle diyorsun?"

"Bir arkadaşımdan... duyduğum bir şey."

"Kimden?"

"Bir arkadaş işte."

Edward, "Senin gibi kızların çok fazla arkadaşı oluyor," diye homurdandı. "Sen şeytanın birisin, Victoria. Seni deli gibi seviyorum ve hiç de umurumda değil."

Victoria sevincini gizleyip sordu.

"Edward, Zeytin Dalı'yla ya da başka bir şeyle bağlantısı olan Lefarge diye biri var mı?"

"Lefarge mı?" Edward şaşırmış görünüyordu. "Hayır, sanmıyorum. Kim o?"

Victoria sormaya devam etti.

"Ya da Anna Scheele diye biri?"

Bu kez Edward'ın tepkisi pek farklı oldu. Aniden ona dönüp kolunu tuttu ve sordu.

"Anna Scheele hakkında neler biliyorsun?"

"Ah! Edward, bırak! Onun hakkında hiçbir şey bilmiyorum, yalnızca senin bilip bilmediğini öğrenmek istedim."

"Onun adını nerden duydun? Bayan Clipp'den mi?"

"Hayır -Bayan Clipp'den değil- en azından sanmıyorum, ama aslında herkes ve her şey hakkında öyle çok ve öyle hızlı konuşuyordu ki, herhalde ondan söz etseydi bile fark etmezdim."

"Ama Anna Scheele'nin Zeytin Dalı'yla bir ilgisi olabileceğini nerden çıkardın?"

"Var mı?"

Konsolosluğun bahçe kapısının önündeydiler. Edward saatine baktı. "Gidip işimi yapmalıyım," dedi. "Keşke biraz Arapça bilseydim. Ama buluşmamız gerek, Victoria. Bilmek istediğim çok şey var."

"Benim de sana anlatmak istediğim çok şey var," dedi Victoria.

Daha duygusal bir dönemde, daha hassas bir genç kız erkeğini tehlikeden uzak tutmaya çalışabilirdi. Victoria ise öyle değildi. Ona göre erkekler tıpkı kıvılcımların havaya uçuşması gibi, tehlike için doğarlardı. Edward işlerden uzak tuttuğu için ona teşekkür etmezdi. Biraz düşününce, Bay Dakin'in ondan Edward'ı işlerin dışında tutmasını beklemediğinden de emindi.

III

O akşam günbatımında Edward ile Victoria konsolosluk bahçesinde yürüyüşe çıktılar. Victoria, Bayan Clayton'un havanın serin olduğu yolundaki ısrarları üzerine yazlık elbisesinin üstüne yünlü bir manto almıştı. Güneş göz kamaştırıcı bir şekilde batıyordu, ama gençlerin ikisi de fark etmediler. Daha önemli şeylerden söz ediyorlardı.

"Çok basit bir şekilde başladı," dedi Victoria. "Adamın biri Tio Oteli'ndeki odama girip bıçaklandı."

Bu belki de çoğu kişinin basit bir başlangıç anlayışına uygun değildi. Edward, ona bakakaldı. "*Ne* oldu?"

"Bıçaklandı," dedi Victoria. "En azından bıçaklanmış olduğunu sanıyorum, ama belki vurulmuş da olabilir; yalnız sanmıyorum,

çünkü o zaman silah sesini duyardım. Her neyse..." diye ekledi. "O öldü."

"Öldüyse senin odana nasıl gelebilir?"

"Oh Edward, aptallık etme."

Victoria kâh açık açık, kâh üstü kapalı, hikâyesini anlattı. Belirsiz bir nedenden ötürü gerçek olayları dramatik bir şekilde anlatmayı asla beceremezdi. Hikâyesi yer yer aralıklı ve eksikti ve açık açık yalan söyleyen birinin tavrıyla anlatıyordu.

Sonuna geldiğinde Edward, ona kuşkuyla baktı. "Sen iyisin, değil mi, Victoria? Yani başına güneş geçmedi ya da düş filan görmedin, değil mi?"

"Tabi ki hayır."

"Çünkü, yani öylesine olmayacak bir iş gibi görünüyor ki."

Victoria alındı. "Ama oldu işte."

"Ya dünyayı saran güçler ve Tibet ya da Belucistan'ın göbeğindeki gizli tesislerle ilgili o melodramatik hikâye? Yani, bunların hepsi doğru *olamaz*. Öyle şeyler gerçekte *olmaz* ki."

"Olmadan önce hep böyle denir."

"Doğru söyle Charing Cross. Bunları uyduruyor musun?"

Victoria sinirlenmişti. "Hayır!" diye bağırdı.

"Buraya da Lefarge isimli biriyle Anna Scheele isimli birini aramaya geldin..."

Victoria, "Onu sen de duymuşsun," dedi. "Adını *duydun*, değil mi?"

"Adını duymuştum, evet."

"Nasıl? Nerede? Zeytin Dalı'nda mı?"

Edward bir süre sustu, sonra, "Bir anlamı var mı bilmiyorum," dedi. "Yalnızca... garipti..."

"Haydi, anlat bana."

"Görüyorsun ya Victoria. Ben senden çok farklıyım. Senin kadar zeki değilim. Yalnızca, garip bir şekilde işlerin her nedense yolunda olmadığını sezebiliyorum, neden böyle düşündüğümü de bilmiyorum. Sen gördüğün şeyleri anlayıp birtakım sonuçlara varıyorsun. Ben o kadar akıllı değilim. Ben yalnızca belli belirsiz, bir şeylerin yolunda olmadığını hissediyorum, ama nedenini bilmiyorum."

Victoria, "Bazen ben de öyle hissederim," dedi. "Sir Rupert'i Tio'nun balkonunda gördüğüm zamanki gibi."

"Sir Rupert kim?"

"Sir Rupert Crofton Lee. Buraya gelirken uçaktaydı. Çok kibirli ve gösterişçi biri. Bir VIP. *Bilirsin* işte. Onu Tio'nun balkonunda, güneşin altında otururken görünce içimde az önce sözünü ettiğin, bir şeylerin yolunda olmadığı hissi belirdi, ama ne olduğunu bilemedim."

"Rathbone ondan Zeytin Dalı'nda konferans vermesini istemişti, ama olmadı. Sanırım dün sabah Kahire'ye mi, Şam'a mı, bir yere uçtu."

"Peki, Anna Scheele'den söz et."

"Oh, Anna Scheele. Bir şey değildi aslında. Yalnızca kızlardan biri."

Victoria hemen, "Catherine mi?" dedi.

"Düşünüyorum da, Catherine'di sanırım."

"Tabi ki Catherine'di. Bu yüzden bana anlatmak istemiyorsun."

"Saçmalama, hiç de değil."

"Peki, neydi?"

"Catherine öteki kızlardan birine, 'Anna Scheele geldiğinde devam edebiliriz,' diyordu. 'O zaman emirleri ondan alacağız, yalnızca ondan.'"

"Bu çok önemli, Edward."

Edward, "Unutma, ismin bu olduğundan bile emin değilim," diye uyardı.

"O zaman bunun garip olduğunu düşünmemiş miydin?"

"Hayır, düşünmedim tabi ki. Yalnızca sağa sola emirler yağdırmak için gelen bir kadın olduğunu düşündüm. Bir tür Kraliçe Arı. Bütün bunları hayal etmediğinden emin misin, Victoria?"

Genç arkadaşının fırlattığı bakış karşısında hemen sindi.

Alelacele, "Peki, peki," dedi. "Ama hikâyenin kulağa biraz garip geldiğini kabul edersin. Tıpkı bir gerilim romanı gibi: Genç bir adam gelip son nefesinde hiçbir anlamı olmayan bir kelime söylüyor ve sonra ölüyor. Gerçek *değilmiş* gibi."

Victoria, "Sen kanları görmedin," dedi ve ürperdi.

Edward anlayışla, "Senin için çok kötü bir şok olmalı," dedi.

"Öyleydi," dedi Victoria. "Üstelik, sen de gelip bütün bunları uydurup uydurmadığımı soruyorsun."

"Özür dilerim. Ama sen bir şeyler uydurmakta ustasındır. Llangow Piskoposu filan!"

"Oh, o yalnızca kadınsı bir eğlence," dedi Victoria. "Bu iş ciddi, Edward, gerçekten ciddi."

"Şu Dakin denen adam -adı bu muydu?- sana neden söz ettiğini bilen biri gibi mi geldi?"

"Evet, çok inandırıcıydı. Ama baksana Edward, sen nereden bildin..."

Balkondan seslenen biri sözünü kesti.

"İçeri gelin -siz ikiniz- içkiler hazır!"

"Geliyoruz!" diye seslendi Victoria.

Bayan Clayton basamakları çıkmalarını seyrederken kocasına döndü.

"Havada bir koku alıyorum! Hoş bir çift, herhalde ikisinin de meteliği yoktur. Sana ne düşündüğümü söyleyeyim mi, Gerald?"

"Tabi, canım. Düşüncelerini duymak her zaman ilgimi çeker."

"Bence kız amcasının kazısına katılmaya sırf o genç adam için gelmiş."

"Pek sanmam, Rosa. Birbirlerini görünce pek şaşırdılar."

"Pöh!" dedi Bayan Clayton. "Bu *hiçbir* anlama gelmez. Bana kalırsa, *çocuk* şaşırdı asıl."

Gerald Clayton başını iki yana sallayıp gülümsedi.

Bayan Clayton, "Kız sıradan biri değil," dedi. "Genelde gözlüklü, hevesli kızlar olur. Çoğunlukla avuçları da nemlidir."

"Canım, bu şekilde bir genelleme yapamazsın."

"Entelektüel filan olurlar. Bu kız oldukça fazla sağduyusu olan sevimli bir aptal. *Pek* farklı. Delikanlı da iyi bir çocuk. Şu aptal Zeytin Dalı meselesine kapılmış olması çok yazık ama sanırım iş bulmak pek kolay değil. Bu çocuklara iş bulmalılar."

"O kadar da kolay değil canım, çalışıyorlar. Ama görüyorsun ya; hiçbir eğitimleri, deneyimleri ve çoğu zaman da dikkatlerini toplama alışkanlıkları bile yok."

Victoria o gece çalkantılı duygular içinde yattı.

Amacına ulaşmıştı. Edward bulunmuştu! Kaçınılmaz bir tepkiyle ürperdi. Ne yaparsa yapsın, büyük beklentinin ardından gelen gevşeme duygusu geçmiyordu.

Her şeyi yapmacık ve gerçekdışı gösteren biraz da Edward'ın inanmamasıydı. O, Victoria Jones, Londralı küçük sekreter; Bağdat'a gelmiş, bir adamın neredeyse gözlerinin önünde öldürülmesine tanık olmuş, gizli ajan ya da aynı ölçüde melodramatik bir şey oluvermiş ve sonunda tropikal bir bahçede, hurma ağaçlarının altında ve büyük olasılıkla orijinal Cennet Bahçesi'nden pek de uzakta olmayan bir yerde sevdiği adamla buluşmuştu.

Bir ninniden dizeler geçiyordu zihninden:

Babil'e kaç mil kaldı?
Otuz altı ve on,
Mum ışığında gidebilir miyim?
Evet ve tekrar dön.

Ama o dönmemişti. Hâlâ Babil'deydi.

Belki de hiç dönmeyecekti - o ve Edward, Babil'de.

Aşağıda, bahçede Edward'a soracak olduğu bir şey vardı. Cennet Bahçesi - o ve Edward - Edward'a soracaktı - ama Bayan Clayton seslenmişti - aklından çıkmıştı - ama hatırlamalıydı - çünkü önemliydi - anlam veremiyordu - hurmalar - bahçe - Edward - Arap kızı - Anna Scheele - Rupert Crofton Lee - hepsi bir şekilde yanlıştı - bir hatırlayabilseydi...

Otel koridorunda ona doğru gelen bir kadın - tayyörlü bir kadın - kendisiydi - ama kadın yaklaşınca Catherine'in yüzünü gördü. Edward ile Catherine - saçma! "Benimle gel," dedi Edward'a. "Bay Lefarge'ı bulalım..." Birdenbire işte oradaydı, limon sarısı güderi eldivenler ve küçük, sivri, kara bir sakalla.

Edward gitmişti ve artık yalnızdı. Mumlar tükenmeden Babil'den dönmesi gerekiyordu.

Biz karanlıktan yanayız.

Kim demişti bunu? Şiddet, dehşet -kötülük- eski bir haki ceketin üstünde kanlar. Bir otel koridorunda koşuyor - koşuyordu ve peşinden geliyorlardı.

Victoria nefesini tutarak uyandı.

IV

"Kahve?" diye sordu Bayan Clayton. "Yumurtalarını nasıl istersin? Çalkalanmış mı?"

"Harika."

"Biraz yorgun görünüyorsun. Hasta mısın?"

"Hayır, dün gece pek iyi uyuyamadım. Neden bilmiyorum. Yatak çok rahat."

"Radyoyu açar mısın Gerald? Haber saati."

Tam sinyal müziği çalarken Edward içeri girdi.

"*Başbakan dün akşam Avam Kamarası'nda dolar karşılığı ithalatta yapılan kısıntılarla ilgili yeni ayrıntıları bildirdi.*"

"*Kahire'den gelen bir habere göre Sir Rupert Crofton Lee'nin cesedi Nil Nehri'nden çıkartıldı.* (Victoria kahve fincanını sertçe elinden bıraktı ve Bayan Clayton bir çığlık attı.) *Sir Rupert uçakla Bağdat'tan geldikten sonra otelinden ayrılıp o akşam geri dönmemişti. Cesedi bulunduğunda yirmi dört saattir kayıptı. Ölüm nedeninin boğulmak değil, kalbinden bıçaklanmak olduğu belirlendi. Sir Rupert ünlü bir gezgindi, Çin ve Belucistan'a yaptığı gezilerle tanınmıştı ve pek çok kitabın yazarıydı.*"

Bayan Clayton, "Öldürülmüş!" diye bağırdı. "Bence Kahire artık her yerden beter. Senin bunlardan haberin var mıydı, Gerry?"

"Kayıp olduğunu biliyordum," dedi Bay Clayton. "Anlaşılan elden bir not getirmişler, o da alelacele, yaya olarak otelden çıkıp nereye gittiğini söylememiş."

Kahvaltıdan sonra baş başa kaldıklarında Victoria Edward'a, "Görüyor musun?" dedi. "Hepsi gerçek. Önce Carmichael denen şu adam, şimdi de Sir Rupert Crofton Lee. Ona gösterişçi dediğimize üzülüyorum şimdi. Çok acımasız geliyor. Bu garip işten haberi olan ya da tahmin eden herkes ortadan kaldırılıyor. Edward, sence sıra *bana* mı geldi?"

"Tanrı aşkına, bu fikre bayılmış gibi görünme, Victoria! Çok dramatik düşünüyorsun. Kimse neden seni ortadan kaldırsın bilmiyorum, çünkü aslında hiçbir şey *bilmiyorsun* ama lütfen, lütfen çok dikkatli ol."

"*İkimiz* de dikkatli olacağız. Seni de bu işe soktum."

"Oh, sorun değil. Monotonluktan kurtarır."

"Evet, ama kendine dikkat et." Birdenbire ürperdi.

"Çok korkunç -öylesine hayat doluydu ki- Crofton Lee yani... ve şimdi o da öldü. Çok korkunç, gerçekten çok korkunç."

BÖLÜM 16

I

"Senin delikanlıyı buldun mu?" diye sordu Bay Dakin.

Victoria başıyla onayladı.

"Başka bir şey buldun mu?"

Victoria biraz kederle başını iki yana salladı.

"Neşelen," dedi Bay Dakin. "Unutma, bu oyunda pek az ve pek ender sonuç alınır. Orada *bir şey* yakalamış olabilirdin, insan bilemez, ama ben zaten beklemiyordum."

Victoria, "Yine de denemeye devam edebilir miyim?" diye sordu.

"İstiyor musun?"

"Evet, istiyorum. Edward bana Zeytin Dalı'nda iş bulabileceğini düşünüyor. Eğer kulaklarımı ve gözlerimi açarsam belki bir şey bulabilirim, değil mi? Orada Anna Scheele hakkında bir şeyler biliyorlar."

"Şimdi bu çok ilginç, Victoria. Bunu nereden öğrendin?"

Victoria, Edward'ın ona anlattıklarını, "Anna Scheele geldi," dendiğinde ve bundan böyle emirleri ondan alacaklarını söylerken Catherine'in sözlerini tekrarladı.

"Çok ilginç," dedi Bay Dakin.

Victoria, "Anna Scheele kim?" diye sordu. "Yani, onun hakkında *bir şeyler* biliyor olmalısınız yoksa yalnızca bir isim mi?"

"Bir isimden öte. Uluslararası bir bankacılık şirketinin başkanı olan Amerikalı bir bankerin özel sekreteri. Yaklaşık on gün önce New York'tan Londra'ya geldi. O zamandan beri ortadan kayboldu."

"Kayıp mı oldu? *Ölmüş* olmasın?"

"Öyleyse bile, cesedi bulunamadı."

"Ölmüş olabilir ama?"

"Oh evet, ölmüş olabilir."

"O... Bağdat'a mı geliyordu?"

"Hiçbir fikrim yok. Catherine denen şu genç hanımın sözlerinden öyle anlaşılıyor. Yoksa gelecek mi diyelim, zira ölmüş olduğuna inanmamız için hiçbir neden yok."

"Belki de Zeytin Dalı'nda yeni bir şeyler öğrenebilirim."

"Belki ama çok dikkatli olman konusunda seni bir kez daha uyarmak istiyorum Victoria. Karşındaki örgüt oldukça acımasızdır. Senin de cesedinin Dicle'den çıkmasını istemem."

Victoria hafifçe ürperdi ve mırıldandı.

"Sir Rupert Crofton Lee gibi. Biliyor musunuz o sabah burada, oteldeyken onda garip bir şey vardı... beni şaşırtan bir şey. Keşke ne olduğunu hatırlayabilseydim..."

"Ne açıdan garipti?"

"Farklıydı." Sonra, sorgulayan bakışlar karşısında üzgün üzgün başını salladı. "Aklıma gelir belki. Her neyse, herhalde pek de önemli değil."

"Her şey önemli olabilir."

"Edward bana bir iş ayarlarsa burada değil de, öteki kızlar gibi bir yurtta ya da ücretli bir pansiyonda kalmamı istiyor."

"Daha az dikkat çeker. Bağdat otelleri çok pahalıdır. Senin delikanlı aklı başında biri anlaşılan."

"Onu görmek ister misiniz?"

Dakin kesin bir ifadeyle başını iki yana salladı.

"Hayır. Ona benden uzak durmasını söyle. Ne yazık ki sen, Carmichael'ın öldüğü geceki koşullar yüzünden kuşku altındasın. Ancak Edward'ın o olayla ya da benimle hiçbir ilişkisi yok - bu da pek değerli."

Victoria, "Size sormak istiyordum," dedi. "Carmichael'ı kim bıçakladı? Buraya kadar takip eden biri mi?"

Dakin ağır ağır, "Hayır," dedi. "Öyle olamaz."

"Olamaz mı?"

"Bir *gufa*'yla -o yerli teknelerden biriyle- geldi ve takip edilmiyordu. Bunu biliyoruz, çünkü nehre bir gözcü koymuştum."

"O halde otelden biri mi?"

"Evet, Victoria. Dahası, otelin belirli bir kanadından biri, çünkü merdivenleri de ben kendim gözetliyordum ve kimse yukarı çıkmadı."

Kızın şaşkın yüzüne bakıp yavaşça konuştu.

"Bu da geriye pek fazla isim bırakmıyor. Sen ve ben, Bayan Cardew Trench, Marcus ve kız kardeşleri. Yıllardır burada çalışan yaşlı bir çift. Kerkük'ten gelen ve aleyhinde hiçbir bilgimizin olmadığı Harrison isimli bir adam. Yahudi Hastanesi'nde çalışan bir hemşire... Herhangi biri olabilir ama yine de çok iyi bir nedenden dolayı hiçbiri de olası değil."

"Neymiş o?"

"Carmichael tetikteydi. Görevinin en önemli anının yaklaştığını biliyordu. Tehlikelere karşı çok keskin bir önsezisi vardı. O önsezi nasıl işine yaramadı?"

Victoria, "Gelen o polisler..." diye söze başladı.

"Ah, onlar *sonra* geldiler - sokaktan. Bir sinyal almışlardı sanırım. Ama onlar bıçaklamadılar. O işi Carmichael'ın iyi tanıdığı ve güvendiği biri yapmış olmalı ya da tam aksine, önemsiz kabul ettiği biri. Keşke bilseydim..."

II

"Başarı beraberinde heyecan sonrası durgunluğu da getirir. Bağdat'a gelmek, Edward'ı bulmak, Zeytin Dalı'nın gizemlerini öğrenmek. Bütün bunlar çok ilgi çekici bir program gibi görünmüştü. Victoria şimdi, amacına ulaştıktan sonra, kendini sorguladığı ender anlardan birinde, bazen ne yaptığını merak ediyordu! Edward'la tekrar buluşmanın sevinci gelip geçmişti. O Edward'ı seviyor, Edward da onu seviyordu. Çoğu zaman aynı dam altında çalışıyorlardı ama serinkanlılıkla düşününce, aslında ne iş yapıyorlardı?

Edward şu veya bu şekilde, azmin gücüyle ya da kurnazca ikna yöntemiyle Victoria'ya Zeytin Dalı'nda az ücretli bir iş teklif edilmesini sağlamıştı. Victoria zamanının çoğunu; penceresiz küçük bir odada, elektrik ışığı altında ve arızalı bir daktiloda Zeytin Dalı'nın sudan programıyla ilgili çeşitli duyurular, mektuplar ve bildiriler yazmakla geçiriyordu. Edward'ın önsezisi, Zeytin Dalı'nda anormal bir şeyler olduğu yönündeydi. Bay Dakin de o görüşe katılıyor gibiydi. O, Victoria, buraya elinden geleni öğrenmek için gelmişti ama görebildiği kadarıyla, öğrenecek bir şey yoktu! Zeytin Dalı'nın etkinliklerinden uluslararası barış balı damlıyordu. Çeşitli toplantılar düzenleniyor, içki olarak portakal suyu ve yanında can sıkıcı yiyecekler veriliyor ve Victoria'nın buralarda yarı ev sahibesi olarak çalışması gerekiyordu. İnsanları tanıştıracak, kaynaştıracak ve birbirlerine düşmanca bakıp yiyecekleri mideye indirme eğilimindeki çeşitli yabancılar arasında genel bir dostluk havası yaratacaktı.

Victoria'nın görebildiği kadarıyla ortada hiçbir akım, entrika ya da gizli örgüt yoktu. Her şey ortada, su kadar yavan ve son derece sıkıcıydı. Esmer tenli pek çok erkek ona çekinerek kur yapıyor, başkaları okuması için ödünç kitaplar veriyor, bunlara göz attığında sıkıcı buluyordu. Artık Tio Oteli'nden ayrılmış ve nehrin batı yakasında, çeşitli uluslardan başka kadın çalışanların paylaştığı bir eve yerleşmişti. Catherine de bu genç kadınların arasındaydı ve Victoria, Catherine'in onu kuşkucu gözlerle izlediğini sanıyordu. Ancak bu Catherine'in onun Zeytin Dalı'nın etkinliklerini izleyen bir casus olduğundan kuşkulanmasından mı, yoksa Edward'ın sevgisi gibi daha hassas bir konudan mı kaynaklandığını bilemiyordu. İkincisini

düşünüyordu. Victoria'ya işini Edward'ın ayarladığı biliniyordu ve birkaç çift kıskanç kara göz ona pek sevgiyle bakmıyordu.

Gerçek şu ki, diye düşündü Victoria, Edward fazla çekiciydi. Bütün bu kızlar ona âşık olmuşlardı ve Edward'ın herkese karşı sıcak, dostça tavırları da onlara büsbütün çekici geliyordu. Victoria ile Edward aralarındaki anlaşma gereği, özel bir yakınlıkları olduğu konusunda hiçbir belirti göstermiyorlardı. Eğer öğrenmeye değer bir şey öğrenecek olurlarsa, birlikte çalıştıklarından kuşkulanılmamalıydı. Edward'ın Victoria'ya yönelik tavırları diğer tüm genç kadınlara olanla aynı; hatta biraz daha soğuktu.

Zeytin Dalı'nın kendisi son derece zararsız görünmesine rağmen, Victoria'nın içinden bir ses; kurucusu ve başkanının farklı bir kategoride olduğunu söylüyordu. Bir iki kez Dr. Rathbone'un düşünceli bakışlarını üzerinde hissetmiş ve kedi yavrusu gibi, en masum ifadeyle karşılık verse de birdenbire içinde bir korku hissetmişti.

Bir seferinde (bir daktilo hatasını açıklaması için) huzura çağırıldığında konu yalnızca bakışlardan öteye gitti.

Dr. Rathbone, "Bizimle çalışmaktan memnunsundur umarım?" diye sordu.

"Oh evet, öyle efendim," dedi Victoria. "Bu kadar çok hata yaptığım için özür dilerim."

"Biz hatalara aldırmayız. Ruhsuz bir makine hiç işimize yaramaz. Bize gençlik, ruh cömertliği, bakış açısı genişliği lazım."

Victoria hevesli ve cömert görünmeye çalıştı.

"Yaptığın işi *sevmelisin*.... Uğrunda çalıştığın hedefi sevmelisin... Muhteşem bir geleceği özlemelisin. Sen bütün bunları gerçekten hissediyor musun kızım?"

"Her şey benim için o kadar yeni ki," dedi Victoria. "Henüz hepsini anladığımı hissetmiyorum."

"Toplanmalı - toplanmalı - her yerdeki genç insanlar bir araya toplanmalı. Önemli olan bu. Serbest tartışmalar ve arkadaşlıkla dolu akşamlardan keyif alıyor musun?"

"Oh! Evet," dedi Victoria. Aslında onlardan nefret ediyordu.

"Anlaşmazlık değil, anlaşma, nefret değil, kardeşlik. Ağır ağır ve kesinlikle artıyor, bunu hissediyorsun, değil mi?"

Victoria bitip tükenmek bilmeyen ufak tefek kıskançlıkları, şiddetli nefretleri, bitmez tükenmez tartışmaları, incinen duyguları, talep edilen özürleri düşündü ve ne demesinin beklendiğini bilemedi.

Dikkatle, "Bazen," dedi. "İnsanlarla geçinmek güç oluyor."

"Biliyorum... Biliyorum..." Dr. Rathbone iç çekti. Soylu, geniş alnı şaşkınlık içinde kırıştı. "Michael Rakounian'ın Isaac Nahoum'a vurup dudağını yarması hikâyesi nedir?"

Victoria, "Ufak bir münakaşa yapıyorlardı," dedi.

Dr. Rathbone kederle başını salladı.

"Sabır ve inanç," diye mırıldandı. "Sabır ve inanç."

Victoria da mırıldanarak onayladı ve gitmek üzere döndü. Sonra, yazıları unuttuğunu hatırlayıp geri geldi. Dr. Rathbone'un gözlerinde yakaladığı bakış onu biraz şaşırttı. Keskin, kuşkulu bir bakıştı ve Victoria huzursuz bir şekilde ne kadar sıkı gözetlendiğini, Dr. Rathbone'un kendisi hakkında gerçekte neler düşündüğünü merak etti.

Bay Dakin'in talimatı kesindi. Bildirecek bir şeyi olursa, onunla iletişim kurmak için bazı kurallara uymak zorundaydı. Bay

Dakin ona eski, soluk pembe bir mendil vermişti. Verecek haberi varsa sık sık yaptığı gibi, günbatımında kaldığı pansiyonun civarında, nehir kıyısında yürüyüşe çıkacaktı. Evlerin önünde çeyrek mil kadar uzanan dar bir yol vardı. Bir yerde geniş bir merdiven suyun kenarına iniyordu ve oraya sürekli kayıklar bağlı dururdu. Tepedeki tahta kazıkların birinde paslı bir çivi vardı. Dakin'le iletişim kurmak istediğinde, o mendilden küçük bir parçayı bu çiviye takacaktı. Victoria acı acı, şu ana dek hiç öyle bir zorunluluk olmadığını düşündü. O yalnızca biraz baştan savma şekilde, düşük ücretli bir işte çalışıyordu. Edward, Dr. Rathbone tarafından sürekli uzaklara gönderildiği için onu da pek ender görüyordu. O sırada Edward İran'dan yeni dönmüştü. O yokken Victoria, Dakin'le kısa ve pek de memnuniyet verici olmayan bir görüşme yapmıştı. Tio Oteli'ne gidip geride bir hırka bırakıp bırakmadığını sorması istenmişti. Yanıt olumsuz gelince Marcus belirip onu hemen nehir kıyısında bir içki içmeye götürmüştü. Bu arada Bay Dakin de sokaktan gelmiş ve Marcus ona da seslenip çağırmış; az sonra Dakin limonatasını yudumlarken Marcus'u çağırmışlar ve ikisi küçük, resimli masanın iki yanında karşılıklı oturmuşlardı.

Victoria biraz endişeyle başarısızlığını itiraf etmiş, ama Dakin onu sakinleştirmişti.

"Sevgili kızım, neyi aradığını, hatta bulacak bir şey olup olmadığını bile bilmiyorsun. Genelde bakılacak olursa, Zeytin Dalı hakkındaki görüşün nedir?"

Victoria ağır ağır, "Çok sıkıcı bir iş," dedi.

"Sıkıcı, evet. Ama sahte mi?"

Victoria yavaşça, "Bilmiyorum," dedi. "İnsanlar kültür fikrine öyle bağlılar ki. Ne demek istediğimi anlatabiliyor muyum?"

"Yani kültürlü bir şey söz konusu olduğunda, kimse olayın gerçekliğini bir hayırseverlik ya da parasal öneride olduğu gibi incelemez mi demek istiyorsun? Bu doğru. Orada da samimi heveslileri bulursun kuşkusuz. Ama kurum bir şeye alet ediliyor mu?"

Victoria kuşkuyla, "Bence epeyce komünist faaliyette bulunuluyor," dedi. "Edward da öyle düşünüyor - tepkilerin neler olacağını görmek için Karl Marx okuyup ortada bırakmamı söyledi."

Dakin başıyla onayladı.

"İlginç. Hiç tepki geldi mi?"

"Hayır. Henüz değil."

"Ya Rathbone? *O* samimi mi?"

"Bence o gerçekten..." Victoria kuşkulu gibiydi.

Dakin, "Ben asıl ondan endişeleniyorum," dedi. "Çünkü işin *başı* o. Diyelim ki komünist bir entrika çevriliyor, öğrencilerle genç devrimcilerin Başkan'la temas etmek için pek az fırsatları olacak. Polis sokakta atılacak bombalara karşı önlem alıyor. Ama Rathbone farklı. O yukardakilerden biri, kamu yararı konusunda sağlam bir sicili olan, saygın bir kişi. Saygıdeğer konuklarla yakın ilişkileri olabilir. Herhalde olacaktır da. Rathbone hakkında bir şeyler bilmek isterdim."

Evet, diye düşündü Victoria kendi kendine, her şey Rathbone'a bağlıydı. Edward'ın haftalar önce, Londra'daki ilk karşılaşmalarında söylediği, kurumun "yapmacıklığı" konusundaki belli belirsiz sözleri de patronundan kaynaklanıyordu. Victoria birdenbire Ed-

ward'ı huzursuz eden bir olay olmuş, bir söz edilmiş olması gerektiğini düşündü. Çünkü Victoria'ya göre zihinler böyle çalışıyordu. İnsanın belirsiz kuşkusu ya da güvensizliği asla bir sezgi olmazdı; her zaman mutlaka bir nedeni olurdu. Eğer Edward'ın eskiye dönmesi, düşünmesi sağlanabilse, ikisi bir arada onun kuşkularını uyandıran gerçeği ya da olayı bulabilirlerdi. Victoria kendisi de aynı şekilde düşünüp Tio'da balkona çıkıp da Sir Rupert Crofton Lee'yi orada, güneşin altında oturur gördüğünde bu kadar şaşırmasına yol açan şeyin ne olduğunu bulmaya çalışması gerektiğini düşünüyordu. Onun Tio Oteli'nde değil de, elçilikte kalmasını beklediği doğruydu, ama bu tek başına onun orada oturmasının olanaksız olduğu düşüncesine yol açmaya yeterli değildi! O sabahın olaylarını tekrar tekrar aklından geçirecek ve Edward'ı da Dr. Rathbone'la ilk tanışmasını düşünmeye teşvik edecekti. Ancak Edward'ı yalnız yakalamak kolay değildi. Önce İran'a gitmişti. Şimdi de dönmüştü ama son savaşın sloganının *"Les oreilles enemies vous écoutent"*(*) bütün duvarlara yazılmış olabileceği Zeytin Dalı'nda bu söz konusu bile değildi. Ücretli konuk olduğu Ermeni evinde de mahremiyet olanaksızdı. Victoria kendi kendine gerçekten, diye düşündü, Edward'ı bu kadarcık göreceğimi bilseydim, İngiltere'de de kalabilirdim!

Bunun pek doğru olmadığı kısa zamanda kanıtlandı.

Edward elinde bazı belgelerle geldi ve, "Dr. Rathbone bunun hemen yazılmasını istiyor lütfen, Victoria," dedi. "*İkinci sayfaya* özellikle dikkat et, zor bazı Arap isimleri var."

(*) 'Düşman kulaklar sizi dinliyor.'

Victoria içini çekerek daktiloya bir kâğıt taktı ve her zamanki havalı tavırlarıyla yazmaya başladı. Dr. Rathbone'un el yazısı pek okunaksız sayılmazdı ve Victoria da her zamankinden az hata yaptığı için kendini tebrik etti. Birinci sayfayı kenara koyup ikinciye geçti ve birdenbire Edward'ın ikinci sayfaya dikkat etmesini söylerken ne demek istediğini anladı. En tepeye Edward'ın el yazısıyla yazılmış minicik bir not iliştirilmişti:

Yarın sabah on bir sularında Dicle boyunda, Beyt Melik Ali'nin ilerisinde yürüyüşe çık.

Ertesi gün cumaydı ve haftalık tatildi. Victoria'nın hemen morali düzeldi. Yeşim yeşili kazağını giyecekti. Saçlarını şampuanlatması gerekiyordu. Oturduğu evin olanakları yüzünden saçını kendi yıkaması zordu. Yüksek sesle, "Gerçekten buna ihtiyacı var," diye mırıldandı.

Yan masada bir yığın bülten ve zarfla uğraşan Catherine kuşkuyla başını kaldırdı. "Ne dedin?"

Victoria hemen Edward'ın notunu avucunda buruşturdu.

"Saçlarımın yıkanması gerekiyor. Bu berberlerin çoğu çok pis görünüyor, nereye gideceğimi bilemiyorum."

"Evet, hem pis, hem de pahalılar. Ama çok güzel saç yıkayan bir kız biliyorum. Havluları da temiz. Seni oraya götürürüm."

"Çok naziksin Catherine," dedi Victoria.

"Yarın gideriz. Tatil."

"Yarın olmaz," dedi Victoria.

"Neden olmazmış?"

Kuşkulu bakışlar üstüne yönelmişti. Victoria, Catherine'e yönelik her zamanki antipatisinin uyandığını hissetti.

"Yürüyüşe çıkmak istiyorum, hava almak için. İnsan burada çok tıkılıp kalıyor."

"Nereye yürüyebilirsin ki? Bağdat'ta yürüyecek hiçbir yer yok."

"Ben bir yer bulurum," dedi Victoria.

"Sinemaya gitmek daha iyi. Yoksa ilginç bir konferans mı var?"

"Hayır, dışarı çıkmak istiyorum. İngiltere'de yürüyüşe çıkmayı çok severiz."

"İngiliz olduğundan bu kadar mağrur ve kasıntısın. İngiliz olmak ne demek? Hiçbir şey. Biz burada tükürürüz İngilizlere."

Victoria öfkeli ihtirasların Zeytin Dalı'nda ne kolay kabardığına şaşırarak, "Eğer bana tükürmeye başlarsan çok şaşırırsın," dedi.

"Ne yaparsın?"

"Dene de gör."

"Sen neden Karl Marx okuyorsun? Bir şey anlamazsın. Çok aptalsın. Seni Komünist Parti'ye üye kabul ederler mi sanıyorsun? Politikada yeterince eğitimli değilsin."

"Neden okumayacakmışım? Bu benim gibi insanlar için işçiler için yazılmış."

"Sen işçi değilsin. Sen burjuvasın. Doğru dürüst daktilo bile yazamıyorsun. Yaptığın hatalara bak."

Victoria vakur bir tavırla, "En zeki insanlardan bazıları da yazamaz," dedi. "Hem beni lafa tutarsan nasıl çalışabilirim?"

Baş döndürücü bir hızla bir satır yazdı ve sonra bilmeden büyük harf tuşuna bastığından bir satır dolusu ünlem, rakam ve parantez yazmış olduğunu görüp üzüldü. Kâğıdı makineden çıkartıp yerine yenisini taktı ve dikkatle çalışıp işi bitince sonuçları Dr. Rathbone'a götürdü.

Dr. Rathbone kâğıda göz atıp mırıldandı. "Şiraz *İran*'dadır, Irak'ta değil, hem zaten Irak k'yle yazılır... *Wasit*- Wuzle değil- şey- teşekkür ederim Victoria."

Sonra tam odadan çıkmak üzereyken onu geri çağırdı.

"Victoria, burada mutlu musun?"

"Oh evet, Dr. Rathbone."

Kalın kaşların altındaki siyah gözler bir cevap arıyordu. Victoria huzursuz olduğunu hissetti.

"Korkarım sana pek iyi para veremiyoruz."

"Önemi yok," dedi Victoria. "Çalışmayı severim."

"Gerçekten mi?"

"Oh evet," dedi Victoria. "İnsan böyle bir işe değdiğini hissediyor."

İri iri açtığı gözlerini o kara, sorgulayan gözlere dikti ve bakışlarını kaçırmadı.

"Peki... Geçinebiliyor musun?"

"Oh evet - çok ucuz bir yer buldum - Ermenilerin yanında. İyiyim."

Dr. Rathbone, "Halen Bağdat'ta sekreter sıkıntısı var," dedi. "Sanıyorum sana buradakinden daha iyi bir iş bulabilirim."

"Ama ben başka bir iş istemiyorum ki."

"Başka işe geçmen *akıllıca* olabilir."

"Akıllıca mı?"

"Öyle dedim. Bir uyarı... nasihat."

Artık sesinde hafif tehditkâr bir ifade vardı.

Victoria gözlerini daha da iri açtı.

"Gerçekten anlamıyorum, Dr. Rathbone," dedi.

"Bazen insanın anlamadığı işlere karışmaması daha akıllıcadır."

Bu kez tehditten emindi, ama yavru kedi kadar masum bakmaya devam etti.

"Neden burada çalışmaya geldin, Victoria? Edward yüzünden mi?"

Victoria öfkeyle kızardı.

"Tabi ki değil," diye karşı çıktı. Çok canı sıkılmıştı.

Dr. Rathbone başını salladı.

"Edward'ın hayatını kurması gerek. Sana yarayacak bir konuma gelene dek yıllar geçer. Senin yerinde olsam, Edward'ı aklımdan çıkartırdım. Dediğim gibi, halen iyi bir maaş ve olanaklarla güzel işler bulmak mümkün. Hem kendin gibi insanların arasına dönersin."

Victoria adamın onu hâlâ çok dikkatle gözlediğini düşündü. Bu bir test miydi? Sahte bir hevesle, "Ama ben Zeytin Dalı'na gerçekten çok düşkünüm, Dr. Rathbone," dedi.

Adam omuzlarını silkip onu bıraktı, ama Victoria odadan çıkarken bakışlarını belinin ortasında hissediyordu.

Bu görüşme onu biraz huzursuz etmişti. Adamın kuşkularını uyandıracak bir şey mi olmuştu? Zeytin Dalı'na onun sırlarını öğ-

renmek üzere yerleştirilmiş bir casus olduğunu tahmin mi etmişti? Sesi ve tavırları Victoria'yı tatsız bir şekilde korkutmuştu. Buraya Edward'a yakın olmak için gelmiş olduğu iddiası da onu kızdırmış ve hararetle reddetmişti ama şimdi düşününce, Dr. Rathbone'un Zeytin Dalı'na gelme nedeninde Bay Dakin'in rol oynadığını öğrenmek yerine böyle sanmasının çok daha güvenli olduğunu fark etti. Her neyse, zaten yüzünün öyle aptalca kızarması sayesinde Dr. Rathbone herhalde sebebin Edward olduğunu düşünmüştü ve iyi de olmuştu.

Yine de, o gece uykuya dalarken kalbinde tatsız bir korku vardı.

BÖLÜM 17

I

Ertesi sabah Victoria'nın pek az açıklama yaparak kendi başına dışarı çıkması çok kolay oldu. Beyt Melik Ali'nin yerini sormuş ve Batı sahilinin biraz aşağısında, nehrin kıyısında inşa edilmiş büyük bir ev olduğunu öğrenmişti.

Victoria'nın henüz çevreyi araştırmak için pek fırsatı olmamıştı. Dar bir sokağın ucuna gelip de kendini nehrin kıyısında bulunca, şaşırıp sevindi. Sağa dönüp ağır ağır yüksek banketten yürümeye başladı. Yol bazen tehlikeliydi, yer yer çökmüş ve tamamen onarılıp yeniden yapılmamıştı. Bir evin önündeki merdivenlerde insan bir adım daha atsa, karanlık bir gecede nehre düşebilirdi. Victoria aşağıdaki sulara bakıp kenardan dolandı. Sonra yol bir süre geniş ve döşeli bir halde devam etti. Sağ tarafındaki evlerde hoş bir mahremiyet havası vardı. İçlerinde birilerinin oturduğu hiçbir şekilde belli olmuyordu. Ara ara ortadaki kapı açık duruyor ve içeri bir göz atan Victoria gördüğü tezat karşısında büyüleniyordu. Bir sefe-

rinde ortada fıskıyesi, çevresine minderli sedirler ve şezlonglar dizilmiş bir avlu gördü. Yüksek hurma ağaçları ve arka taraftaki bahçeyle sanki bir sahne gerisindeki dekora benziyordu. Yanındaki ev de dışardan aynı görünüyor, ama kapısı bir kargaşaya ve loş geçitlere açılıyor, beş altı çocuk paçavralar içinde oynuyordu. Sonra, sık ağaçlarla dolu hurma bahçelerine geldi. Sol tarafta nehre inen düzensiz basamaklar vardı. İlkel bir kayıkta oturan bir Arap kayıkçı el işaretleriyle ve seslenerek karşıya geçmek isteyip istemediğini soruyordu. Victoria artık Tio Oteli'nin karşısında olması gerektiğini düşündü. Bu kıyıdan mimari farkları seçmek güçtü ve otel binaları da az çok diğerlerine benziyordu. Sonra hurmaların arasından aşağı doğru inen bir yola ve balkonlu yüksek evlere geldi. Arkada bahçesi ve parmaklıklarıyla nehrin hemen üstüne yapılmış büyük bir ev vardı. Kıyı yolu, Beyt Melik Ali; yani, Kral Ali'nin Evi olması gereken bu evin bahçesinden geçiyordu.

Victoria birkaç dakika sonra evin girişini geçip daha yoksul bir semte gelmişti. Nehir dikenli tellerle ayrılmış hurma bahçelerinin arkasında kalıyordu. Sağ tarafta kaba tuğla duvarların gerisinde eski evler vardı ve çocuklar toprak üstünde oynuyor, çöp yığınlarının tepesinde sinek bulutları dolanıyordu. Nehir tarafından bir yol geliyor ve başında eski, döküntü bir araba duruyordu. Arabanın yanında Edward vardı.

"Güzel," dedi Edward. "İşte geldin. Atla."

Victoria sevinçle eski otomobile binerken, "Nereye gidiyoruz?" diye sordu. Canlı bir kilim yığınına benzeyen sürücü arkasını dönüp ona neşeyle gülümsedi.

"Babil'e gidiyoruz," dedi Edward. "Bir tatil yapma zamanı geldi."

Otomobil şiddetli bir sarsıntıyla hareket etti ve kaba taşların üstünde çılgınca sarsılarak ilerledi.

"Babil'e mi?" diye bağırdı Victoria. "Ne güzel. Gerçekten Babil'e mi gidiyoruz?"

Otomobil sola saptı ve çok geniş, güzel döşeli bir yolda ilerlemeye başladılar.

"Evet, ama fazla bir şey bekleme. Babil -artık eski Babil değil- ne demek istediğimi anlıyorsan."

Victoria homurdandı.

Babil'e kaç mil kaldı?
Otuz altı ve on,
Mum ışığında gidebilir miyim?
Evet ve tekrar dön.

"Küçük bir çocukken söylerdim bunu. Hep ilgimi çekmiştir. Şimdi de gerçekten oraya gidiyoruz!"

"Mumlar yanarken de döneceğiz, ya da dönmeliyiz. Aslında bu ülkede hiç bilemezsin."

"Bu araba her an bozulabilirmiş gibi duruyor."

"Herhalde bozulur. Her türlü arızası olduğundan eminim. Ama bu Iraklılar her şeyi teker teker bağlayıp, 'İnşallah' derler ve yine çalışır."

"Hep 'İnşallah', değil mi?"

"Evet, sorumluluğu Yaradan'a atmak gibisi yoktur."

Victoria koltuğunda zıplarken, "Yol pek iyi değil, değil mi?" diye yutkundu. Geniş, iyi döşenmiş yol göründüğü gibi çıkmamıştı. Genişliği tamamdı, ama tekerlek çukurlarıyla doluydu.

Edward, "İlerde daha da kötüleşiyor," diye bağırdı.

Mutlu bir şekilde hoplayıp sıçrayarak gidiyorlardı. Çevrelerinde bulutlar halinde toz kalkıyordu. Araplarla dolu kocaman kamyonlar yolun tam ortasından gidiyor, çalınan kornayı duymuyorlardı bile.

Duvarla çevrelenmiş bahçelerin; kadın, çocuk ve eşeklerden oluşan grupların yanından geçtiler. Victoria için her şey yepyeni ve yanında Edward'la Babil'e gidiyor olmanın heyecanının bir parçasıydı.

Birkaç saat sonra bitkin ve sarsılmış bir şekilde Babil'e vardılar. Bozulmuş kerpiç ve yanmış tuğlalardan anlamsız yığın, Baalbek'in fotoğraflarında gördüğüne benzer sütunlar ve kemerler bekleyen Victoria için biraz düş kırıklığı oldu.

Ancak rehber eşliğinde tümseklerin ve yanık tuğla yığınlarının üzerinde dolaşırken düş kırıklığı yavaş yavaş geçti. Rehberin bitmek bilmeyen açıklamalarını yarım kulak dinledi, ama Tören Yolu'ndan İştar Kapısı'na doğru giderlerken yüksek duvarlardaki inanılmaz hayvanların rölyefleri karşısında geçmişin görkemi ve artık terk edilmiş bu uçsuz bucaksız, mağrur kent hakkında bir şeyler öğrenmek istedi. Geçmiş zamanlara karşı görevlerini yerine getirdikten sonra, Edward'ın getirdiği piknik yemeğini yemek üzere Babil Aslanı'nın yanına oturdular. Rehber tatlı tatlı gülümseyip daha son-

ra müzeyi mutlaka görmelerini tembihledikten sonra uzaklaştı.

Victoria dalgın dalgın, "Görmeli miyiz?" diye sordu. "Etiketlenip vitrinlere konan şeyler her nedense gerçek değilmiş gibi duruyor. Bir seferinde British Museum'a gitmiştim. Çok korkunçtu ve ayaklar için çok yorucuydu."

Edward, "Geçmiş hep sıkıcıdır," dedi. "Gelecek çok daha önemlidir."

Victoria sandviçini, yıkık tuğlalardan oluşan manzaraya doğru sallayarak, "Bu sıkıcı değil," dedi. "Burada bir ihtişam duygusu var. '*Sen Babil'de Kral, ben Hıristiyan bir Köleyken*' şiiri neydi? Belki de öyleydik. Sen ve ben yani."

"Hıristiyanlar çıktığında artık Babil'de kralların kalmış olduğunu sanmıyorum," dedi Edward. "Sanırım Babil'in işi MÖ beş ya da altı yüz civarında bitti. Her zaman çıkıp bunlar hakkında konferanslar veren birtakım arkeologlar vardır, ama benim tarihlere hiç aklım ermez, doğru düzgün Eski Yunan ve Roma tarihlerinden öncekilere yani."

"Sen Babil'de kral olmayı ister miydin, Edward?"

Edward derin bir nefes aldı.

"Evet, isterdim."

"O halde öyleymişsin diyeceğiz. Şu anda ikinci hayatını yaşıyorsun."

Edward, "O günlerde kral olmayı biliyorlardı!" dedi. "Bu yüzden dünyaya hükmedip hizaya getirebiliyorlardı."

Victoria düşünceli düşünceli, "Hıristiyan olsun olmasın, köle olmaktan pek hoşlanacağımı söyleyemem," dedi.

Edward, "Milton çok haklıydı," dedi. "'Cennette hizmet etmektense, cehennemde hükmetmek yeğdir.' Milton'un *Şeytan*'ını hep takdir etmişimdir."

Victoria mahcup bir tavırla, "Ben Milton'a pek gelemedim," dedi. "Ama Sadler's Wells'e gidip *Comus*'u seyrettim, çok güzeldi ve Margot Fonteyn donuk bir melek gibi dans etti."

"Sen köle olsaydın Victoria," dedi Edward. "Seni serbest bırakıp haremime alırdım... işte orada." Bir moloz yığınını göstererek ekledi.

Victoria'nın gözleri parladı.

"Haremlerden söz açılmışken..." diye başladı.

Edward telaşla, "Catherine'le aranız nasıl?" diye sordu.

"Catherine'i düşündüğümü nereden bildin?"

"Onu düşünüyordun, değil mi? Gerçekten, Viccy, Catherine'le arkadaş olmanızı istiyorum."

"Bana Viccy deme."

"Pekâlâ, Charing Cross. Catherine'le arkadaş olmanızı istiyorum."

"Erkekler ne kadar akılsız oluyorlar! Kız arkadaşlarının hep birbirlerini sevmesini istiyorlar."

Edward hızla doğrulup oturdu. Ellerini başının altına koyup uzanmıştı.

"Yanlış anladın, Charing Cross. Her neyse, haremlerle ilgili sözlerin çok aptalca..."

"Hayır, değil. Bütün o kızların sana sulanmaları ve özlemle bakmaları beni çıldırtıyor."

"Harika," dedi Edward. "Çıldırmana bayılıyorum. Ama Catherine'e dönelim. Catherine'le arkadaş olmanızı istememin sebebi, öğrenmek istediğimiz şeylere yaklaşmanın en iyi yolunun o olduğundan emin olmamdır. O bir şeyler biliyor."

"Gerçekten öyle mi düşünüyorsun?"

"Anna Scheele hakkında söylediklerimi hatırlıyor musun?"

"Unutmuştum."

"Karl Marx'la nasıl gidiyor? Sonuç alabildin mi?"

"Kimse bana pas verip sürüye davet etmedi. Hatta Catherine dün bana partinin beni almayacağını, çünkü politik açıdan yeterli eğitimim olmadığını söyledi. Üstelik bir de bütün o sıkıcı şeyleri okudum, gerçekten Edward, benim aklım ona yetmez."

"Demek politik bilincin yokmuş, öyle mi?" Edward güldü. "Zavallı Charing Cross. Catherine akıl, dikkat ve politik bilinçle dolu olabilir, ama benim gönlüm yine de üç heceli kelimeleri yazamayan küçük bir Cockney sekreterde."

Victoria birden kaşlarını çattı. Edward'ın sözleri Dr. Rathbone'la yaptığı o garip görüşmeyi getirmişti aklına. Edward'a anlattı. Edward sandığından çok daha rahatsız oldu.

"Bu ciddi, Victoria, çok ciddi. Bana tam olarak ne söylediğini anlatmaya çalış."

Victoria, Rathbone'un kullandığı kelimeleri aynen hatırlamak için elinden geleni yaptı.

"Ama seni neden bu kadar rahatsız ettiğini anlamıyorum," dedi.

"Hmm?" Edward dalgın görünüyordu. "Anlamıyor musun? Ama canım, bunun seni tanıdıklarını gösterdiğini görmüyor musun?

Seni uyarıyorlar. Hoşuma gitmedi Victoria, hiç hoşuma gitmedi."

Durdu, sonra ciddi bir ifadeyle, "Biliyorsun, komünistler çok acımasız olurlar," dedi. "Hiçbir şeye aldırmamak onların inancında vardır. Başına vurulup Dicle'ye atılmanı istemiyorum sevgilim."

Babil harabelerinin ortasında oturup yakında birilerinin onun başına vurup Dicle'ye atmaları olasılığını konuşmak ne garip, diye düşündü Victoria. Gözlerini kısıp hayallere daldı. Birazdan Londra'da, Babil hakkında gördüğüm melodramatik bir rüyadan uyanacağım. Sonra gözlerini kapatıp, belki de, diye düşündü, Londra'dayım... Birazdan saat çalacak ve kalkıp Bay Greenholtz'un bürosuna gideceğim. Edward filan da olmayacak...

Bu son düşünceyle, Edward'ın gerçekten orada olduğundan emin olmak için gözlerini açtı (Basra'da sözümüzü kestiklerinde tam ona soracak olduğum ve sonradan unuttuğum şey neydi ki?) ve rüyada olmadığını gördü. Güneş Londra'dakine hiç benzemeyen bir şekilde cayır cayır yanıyor; Babil harabeleri geri plandaki koyu renkli hurma ağaçlarının önünde solgun, tütüyor; Edward da ona hafifçe sırtını dönmüş, oturuyordu. Saçlarının ensesine doğru hafifçe kıvrılması ne hoştu -ve ne güzel bir ensesi vardı- güneşten yanmış, kızıl-kahve bir renk almıştı -hiçbir leke yoktu- çoğu erkeğin ensesinde, yakanın sürttüğü yerde küçük kistler ya da sivilceler olurdu. Sir Rupert'in ensesinde örneğin, kocaman bir siğil vardı.

Victoria birdenbire boğazından yükselen çığlığı bastırarak dimdik oturdu ve hayalleri unutuverdi. Çok heyecanlanmıştı.

Edward soru soran bakışlarla ona döndü.

"Ne oldu Charing Cross?"

"Şimdi hatırladım," dedi Victoria. "Sir Rupert Crofton Lee hakkında."

Edward hâlâ boş bakışlarla bakmaya devam ederken Victoria; ne demek istediğini anlatmaya girişti ama doğruyu söylemek gerekirse, pek iyi beceremedi.

"Bir siğil vardı," dedi. "Ensesinde."

"Ensesinde siğil mi?" Edward anlamıyordu.

"Evet, uçaktayken. Önümde oturmuştu ve kapüşonu açılınca gördüm. Siğili vardı."

"Neden siğili olmasın ki? Acı verir, ama pek çok insanda vardır."

"Evet, evet, vardır tabi. Ama şu var ki, o sabah balkonda siğili *yoktu*."

"Nesi yoktu?"

"Siğili yoktu. Oh Edward, anlamaya çalış. Uçaktayken bir siğili vardı ve Tio'nun balkonunda otururken yoktu. Ensesi oldukça düzgün ve lekesizdi, şimdi seninki gibi."

"Sanırım geçmiş olmalı."

"Oh hayır Edward, olamaz. Ancak bir gün sonraydı ve siğil de daha yeni çıkıyordu. Geçmiş olamaz, tamamen ve iz bırakmadan iyileşemez. O halde bunun ne anlama geldiğini görüyorsun -evet- Tio'daki adam Sir Rupert değildi."

Başını şiddetle sallıyordu. Edward ona bakakaldı.

"Sen delisin Victoria. Sir Rupert olmalıydı. Onda başka hiçbir farklılık görmedin."

"Ama anlamıyor musun Edward, ona hiç doğru dürüst bakmadım ki -yalnızca- eh, genel bir etki diyebilirsin. Şapkası ve pelerini ve o havalı tavırları. Taklit edilmesi çok kolay biriydi."

"Ama elçilikte anlarlardı..."

"Elçilikte kalmadı, değil mi? Tio'ya geldi. Onu karşılayan da sekreterlerden ya da alt rütbeli insanlardan biriydi. Büyükelçi İngiltere'de. Üstelik, öyle çok seyahat etmiş ve öyle uzun zaman İngiltere'den uzak kalmış ki."

"Ama neden..."

"Carmichael için tabi. Carmichael Bağdat'a onunla buluşmak için geliyordu. Ona öğrendiklerini anlatacaktı. Ancak, daha önce hiç karşılaşmamışlardı. Bu yüzden, Carmichael onun doğru adam olmadığını bilemez ve tetikte olmazdı. Tabi Carmichael'ı bıçaklayan da sahte Sir Rupert Crofton Lee'ydi! Oh Edward, her şey birbirine uyuyor."

"Tek bir kelimesine bile inanmıyorum. Delilik bu. Sir Rupert'in daha sonra Kahire'de öldürüldüğünü unutma."

"Her şey orada oldu. Şimdi anlıyorum. Oh Edward, ne korkunç. Her şeyi gördüm ben."

"Her şeyi gördün demek; Victoria, sen delirdin mi?"

"Hayır, hiç de delirmedim. Dinle beni, Edward. Kapım vuruldu -Helipolis'teki otelde- en azından benim kapımın vurulduğunu sandım ve açıp baktım, ama değildi. Bir kapı aşağıda, Sir Crofton Lee'ninkiydi. Hosteslerden biriydi. Ondan hemen koridorun aşağısındaki BOAC ofisine gelmesini rica etti. Ben de arkasından odamdan çıktım. Üstünde BOAC tabelası olan bir kapının önünden geçerken kapı açıldı ve o çıktı. O zaman aldığı bir haber yüzünden yürüyüşünün değiştiğini düşünmüştüm. Görmüyor musun, Edward? Bir tuzaktı, sahtesi hazır bekliyordu ve Sir Rupert içeri girer girmez

başına vurdular, öteki çıkıp onun yerine geçti. Onu herhalde Kahire'de bir yerde tuttular, belki de hasta hasta otelde beklettiler, ilaç verdiler ve sonra da sahtesi Kahire'ye döndüğünde, zamanı gelince katlettiler."

"Harika bir hikâye," dedi Edward. "Ama biliyor musun Victoria, bence sen hepsini uyduruyorsun. Hiçbir ispatı yok."

"Siğil var..."

"Oh boş ver şu siğili!"

"Başka bir iki şey daha var."

"Ne?"

"Kapıdaki BOAC tabelası. Daha sonra orada değildi. BOAC bürosunun lobinin karşı tarafında olduğunu gördüğümde çok şaşırdığımı hatırlıyorum. Bu bir. Bir şey daha var. O hostes, kapısını çalan. Onu sonra da gördüm -burada, Bağdat'ta- ve üstelik, Zeytin Dalı'nda. Oraya ilk gittiğim gün. İçeri gelip Catherine'le konuştu. O zaman onu daha önce bir yerde görmüş olduğumu düşündüm."

Victoria bir anlık sessizlikten sonra konuştu:

"Yani kabul etmelisin, Edward. Bütün bunlar gördüğüm hayallerden ibaret değil."

Edward ağır ağır, "Her şey Zeytin Dalı'na bağlanıyor," dedi. "Sonra Catherine'e. Victoria, her şey bir yana, Catherine'le daha yakınlaşmalısın. Ona iltifat et, yağla, Bolşevikçe fikirlerinden söz et. Bir şekilde onunla yakınlaş ve arkadaşlarının kim olduğunu, Zeytin Dalı'nın dışında nerelere gidip kimlerle arkadaşlık ettiğini öğren."

"Kolay olmayacak," dedi Victoria. "Ama deneyeceğim. Ya Bay Dakin? Bundan ona da söz etmeli miyim?"

"Evet, tabi. Ama bir iki gün bekle. Daha fazla bilgi elde edebiliriz." Edward iç çekti. "Bir akşam Catherine'i Le Select'e, kabareye götürürüm."

Victoria bu kez hiçbir kıskançlık hissetmedi. Edward bu üstlendiği görevden herhangi bir zevk alma ihtimalini ortadan kaldıran, ciddi bir kararlılıkla konuşmuştu.

II

Victoria keşfettiklerinin heyecanıyla ertesi gün Catherine'i aşırı bir dostlukla selamlamakta zorlanmadı. Catherine'in ona saçını yıkatabileceği bir yer tarif etmesinin büyük nezaket olduğunu söyledi. Saçları şiddetle yıkanmak istiyordu. (Bu inkâr edilemezdi; Victoria Babil'den koyu saçları kızıl toz rengine bürünmüş olarak dönmüştü.)

Catherine, Victoria'nın saçlarını haince bir zevkle süzerek, "Evet, çok korkunç görünüyor," dedi. "Dün akşamüstü o kum fırtınasında dışarı mı çıktın?"

Victoria, "Bir araba tutup Babil'i görmeye gittim," dedi. "Çok ilginçti ama dönerken fırtına çıktı ve az kalsın boğulup kör oluyordum."

"Babil ilginç bir yerdir," dedi Catherine. "Ama orayı tanıyan ve sana doğru dürüst anlatacak biriyle gitmeliydin. Saçlarına gelince, seni bu akşam o Ermeni kıza götürürüm. Kremli şampuan yapar. En iyisi odur."

Victoria, Catherine'in sosise benzeyen yağlı buklelerine bakarak, "Saçlarına nasıl bu kadar harika bakıyorsun, anlamıyorum," dedi.

Catherine'in genelde ekşi yüzünde bir gülümseme belirdi ve Victoria, Edward'ın iltifatlar konusunda ne kadar haklı olduğunu düşündü.

İki kız o akşam Zeytin Dalı'ndan çıkarken arkadaş olmuşlardı. Catherine daracık geçit ve sokaklara dalıp çıktı, sonunda içeride kuaförlük hizmetlerinin verildiği konusunda hiçbir belirti görülmeyen alelade bir kapıyı vurdu. İngilizceyi ağır ağır, dikkatle konuşan gösterişsiz, ama becerikli görünen genç bir kadın tarafından karşılandılar. Kadın Victoria'yı muslukları pırıl pırıl, çevresine çeşitli şişe ve losyonlar dizilmiş tertemiz bir lavabonun başına götürdü. Catherine oradan ayrıldı ve Victoria saçlarını Bayan Ankoumuian'ın becerikli ellerine teslim etti. Çok geçmeden saçları kremli bir köpük yığını haline gelmişti.

"Şimdi de lütfen..."

Victoria öne, lavaboya eğildi. Su saçlarından akıp guruldayarak delikten gidiyordu.

Birdenbire burnuna az çok hastaneleri çağırıştıran tatlı, mide bulandırıcı bir koku geldi. Islak bir pamuk ağzına ve burnuna sertçe bastırıldı. Kıvranıp çırpınarak deli gibi mücadele etti, ama demirden bir el pamuğu bastırıyordu. Boğulur gibi oldu, başı döndü, kulakları uğuldamaya başladı...

Ve sonra yoğun, derin bir karanlık.

BÖLÜM 18

Victoria kendine geldiğinde, çok zaman geçmiş olduğu duygusuna kapıldı. Karmakarışık bir şeyler anımsıyordu - bir arabada sarsılarak gittiğini - Arapça konuşma ve münakaşalar - gözlerine tutulan ışıklar - korkunç bir mide bulantısı - sonra belli belirsiz bir yatakta yattığını ve birinin kolunu kaldırdığını hatırladı - bir iğnenin keskin acısı - sonra yine karmaşık düşler ve karanlık ve gerisinde şiddetlenen bir telaş...

Şimdi, sonunda, kendine gelmişti - Victoria Jones... Victoria Jones'a bir şeyler olmuştu - uzun zaman önce - aylar - belki yıllar... Ne de olsa, belki de yalnızca günler önce.

Babil - güneş - toz - saçlar - Catherine. Catherine tabi gülümsüyordu, sosis buklelerinin altında bakışları sinsiydi - Catherine onu saçını yıkatmaya götürmüştü ve sonra - ne olmuştu? O berbat koku - hâlâ burnuna geliyordu - iç bulandırıcı - kloroformdu tabi. Ona kloroform koklatıp bir yere götürmüşlerdi - ama nereye?

Victoria yavaşça doğrulmayı denedi. Bir yatakta yatıyordu. Çok sert bir yataktı bu -başı ağrıyor ve dönüyordu - hâlâ çok, çok uykusu

vardı... O iğne, o iğne sızısı, ona ilaç vermişlerdi... Hâlâ etkisi altındaydı.

Neyse ki onu öldürmemişlerdi. (Neden?) Bu iyiydi. Yarı uyuşturulmuş Victoria en iyisi uyumak, diye düşündü ve hemen uyudu.

Bir dahaki uyanışında bilinci daha açıktı. Gündüz olmuştu ve nerede olduğunu daha iyi görebiliyordu.

Küçük, ama çok yüksek tavanlı bir odadaydı. Duvarlar soluk grimsi mavi, yer sert topraktı. Görünüşe göre odadaki tek eşya yattığı yataktı ve üstüne kirli bir örtü atılmış, başucuna da üstünde çatlak emaye bir leğen, altında da teneke bir kovanın bulunduğu sarsak bir sehpa konmuştu. Duvarda tahta kafesli bir pencere vardı. Victoria çekinerek yataktan kalktı, başı ağrıyarak ve kendini garip hissederek pencereye yaklaştı. Kafesin gerisinden pek güzel görebiliyordu ve karşısında bir bahçe, geride de hurma ağaçları vardı. Bahçe İngiltere'nin banliyölerinden bir ev sahibinin burun kıvıracağı türden de olsa, Doğu ölçülerine göre oldukça hoş sayılırdı. Bolca parlak turuncu papatya, birkaç tozlu okaliptüs ağacı ve ince ılgınlar vardı.

Yüzü mavi dövmeli, pek çok bilezik takmış bir kız çocuğu elinde top, ortalıkta dolaşıyor ve uzaktan duyulan gayda sesi gibi, genizden gelen tiz bir sesle şarkılar söylüyordu.

Victoria sonra dikkatini kocaman ve kalın kapıya yöneltti. Pek umudu olmasa da, gidip zorladı. Kapı kilitliydi. Victoria dönüp yatağa oturdu.

Neredeydi? Bağdat'ta olmadığı kesindi. Peki şimdi ne yapacaktı?

Bir iki dakika sonra bu sorunun aslında bir anlamı olmadığını fark etti. Asıl önemlisi, başkalarının ona ne yapacağıydı. İçi burku-

larak Bay Dakin'in ona bildiği her şeyi anlatmasını söylediğini anımsadı. Ama belki de uyuşturucunun etkisindeyken istediklerini zaten öğrenmişlerdi bile.

Yine de -Victoria kararlı bir neşeyle bu noktaya döndü- *hayattaydı*. Eğer Edward onu bulana dek hayatta kalmayı becerebilirse -Edward onun ortadan kaybolduğunu öğrendiğinde ne yapacaktı? Bay Dakin'e mi giderdi? Tek başına mı harekete geçerdi? Catherine'i korkutup konuşmaya mı zorlardı? Catherine'den kuşkulanır mıydı ki? Victoria, Edward'ın harekete geçtiği düşüncesiyle ne kadar teselli bulmaya çalışsa, Edward'ın hayali de o kadar siliniyor ve soyut bir hal alıyordu. Edward ne kadar zekiydi? İşin aslı buydu işte. Edward çok sevimliydi. Edward gösterişliydi. Ama kafası çalışıyor muydu? Çünkü açıkça, bu halinde en çok ihtiyaç duyduğu şey akıldı.

Bay Dakin olsa, gerekli akıl onda vardı. Ama o da gayrete gelir miydi? Yoksa yalnızca Victoria'nın ismini aklındaki bir listeden silip yanına "Huzur İçinde Yatsın!" diye mi yazardı? Ne de olsa, Bay Dakin için o yalnızca kalabalıktan biriydi. Fırsatlardan yararlanıyorlardı ve şansları yardım etmezse etmiyordu. Hayır, Bay Dakin'in onu kurtarmaya çalışacağını düşünemiyordu. Ne de olsa, Victoria'yı uyarmıştı.

Dr. Rathbone da uyarmıştı onu. (Uyarmış mıydı, yoksa tehdit mi etmişti?) Korkutulmayı reddetmesi karşısında, tehdidi yerine getirtmekte gecikmemişti...

Ama hâlâ hayattayım, diye tekrarladı Victoria. İşin güzel yanına bakmakta kararlıydı.

Dışarıdan ayak sesleri yaklaştı ve kocaman bir anahtar paslı bir kilitte döndü. Kapı menteşeleri üstünde sarsılıp ardına kadar

açıldı. Arkasından bir Arap belirdi. Elinde eski teneke bir tepsi, içinde tabaklar vardı.

Neşeli görünüyordu. Sırıtarak Arapça anlaşılmaz bir şeyler söyledi, sonunda tepsiyi bıraktı, ağzını açıp boğazını işaret etti ve çıkıp kapıyı arkasından kilitledi.

Victoria ilgiyle tepsiye yanaştı. Kocaman bir tas pirinç, lahana dolmasına benzer bir şeyler ve koca bir dilim de Arap ekmeği vardı. Bir sürahi suyla bir de bardak.

Victoria önce koca bir bardak su içti, sonra pilava, ekmeğe ve içine garip tatlı bir kıyma konup sarılmış lahana dolmalarına atıldı. Tepsideki her şeyi bitirince kendini çok daha iyi hissetti.

Olan biteni elinden geldiğince açık düşünmeye çalıştı. Kloroform verilip kaçırılmıştı. Ne kadar önce? Bu konuda hiçbir fikri yoktu. Belli belirsiz uyuyup uyanma anılarından, birkaç gün önce olduğunu tahmin ediyordu. Bağdat'tan çıkartılmış nereye götürülmüştü? Bunu da hiçbir şekilde bilemiyordu. Arapça bilmediği için soru sorması bile mümkün değildi. Ne bir yer, ne bir isim, ne de bir tarih öğrenebiliyordu.

Sıkıntı dolu saatler geçti.

O akşam gardiyanı elinde başka bir yemek tepsisiyle tekrar belirdi. Bu kez yanında bir çift kadın vardı. Tozlu siyah giyinmiş, yüzlerini örtmüşlerdi. Odaya girmeyip kapının hemen önünde beklediler. Birinin kollarında bebeği vardı. Orada durup kıkırdadılar. İnce peçenin arkasından gözleriyle onu incelediklerini hissetti. Onlara göre burada Avrupalı bir kadının hapsedilmiş olması son derece heyecan verici ve komik bir durumdu.

Victoria onlara İngilizce ve Fransızca seslendi, ama karşılığında yalnızca kıkırdadılar. Kendi cinsiyle iletişim kuramamanın çok garip olduğunu düşündü. Ağır ağır ve güçlükle, bildiği birkaç cümleden birini söyledi:

"*El hamdü lillah.*"

Bu sözler Arapça sevinçli konuşmalarla karşılandı. Başlarını heyecanla salladılar. Victoria onlara doğru yaklaştı, ama Arap hizmetkâr ya da her neyse, geri adım atıp önünü kesti. İki kadına çıkmalarını işaret edip kendi de çıktı, kapıyı tekrar kapatıp kilitledi. Bundan önce tekrar tekrar bir sözcüğü söyledi:

"*Bukra - Bukra...*"

Bu, Victoria'nın daha önceden duyduğu bir sözcüktü. Yarın anlamına geliyordu.

Victoria yatağa oturup her şeyi tekrar tekrar düşündü. Yarın mı? Yarın birisi gelecek ya da bir şey olacaktı. Yarın hapsi sona erecekti (yoksa ermeyecek miydi?) ya da sona ererse, kendisinin de sonu olabilirdi! Victoria her şeyi gözden geçirdiğinde yarını pek heyecanla beklemiyordu. İçinden bir ses yarın başka bir yerde olmasının çok daha iyi olacağını söylüyordu.

Ama bu mümkün müydü? İlk kez bütün dikkatini bu soruna verdi. Önce kapıya gidip inceledi. Orada bir şey yapamayacağı kesindi. Firketeyle herhangi bir kiliti açabilse bile, ki bundan da kuşkuluydu, bu insanın firketeyle açabileceği cinsten bir kilit değildi.

Geriye pencere kalıyordu. Az sonra pencerenin çok daha az umut vaat ettiğini fark etti. Öndeki tahta kafes çürümeye yüz tutmuştu. Çürük tahtaları aralarından geçebilecek kadar kırabilse bile

çıkartacağı gürültü dikkat çekerdi. Dahası, kapatıldığı oda üst katta olduğundan ya bir tür ip hazırlaması ya da bileğini burkmayı veya başka şekilde yaralanmayı göze alıp atlaması gerekecekti. Victoria kitaplarda insanın çarşaftan ip yaptığını düşündü. Kalın pamuklu örtüye ve eski battaniyeye kuşkuyla baktı. Örtüyü şeritler halinde kesmesine yarayacak hiçbir şey yoktu. Battaniyeyi herhalde yırtabilirdi ama öyle çürüktü ki, ağırlığını taşıması söz konusu değildi.

Victoria yüksek sesle, "Hay lanet!" dedi.

Kaçma fikri gittikçe daha çekici geliyordu. Anlayabildiği kadarıyla bekçileri onun bir odada kilitli tutulmasından bile işinin bittiği sonucunu çıkartan, basit insanlardı. Tutsak olduğu ve kaçamayacağı inancıyla da aksini ummazlardı. Ona iğne yapıp buraya getiren her kimse, şimdi buralarda değildi, bundan emindi. O veya onlar *"bukra"* bekleniyorlardı. Onu ıssız bir yerde, söylenenleri yapacak ve ince işlerden anlamayacak; ölüm tehlikesi altındaki Avrupalı bir genç kadının yaratıcılığını akılları almayacak basit insanların yanında bırakmışlardı.

Victoria kendi kendine, buradan bir şekilde çıkacağım, dedi.

Sehpaya yaklaşıp yeni gelen yemeği yedi. Gücünü koruması yerinde olacaktı. Yine pilav ve birkaç portakal, bir de parlak turuncu sos içinde birkaç parça et vardı.

Victoria her şeyi yiyip bir bardak su içti. Sürahiyi yerine koyarken sehpa hafifçe kaykıldı ve yere biraz su döküldü. O noktada hemen küçük bir çamur birikintisi oluştu. O birikintiye bakarken Bayan Victoria Jones'un aklına bir fikir geldi.

Soru şuydu: Anahtarı kapının dış tarafında, kilidin üstünde bırakmışlar mıydı?

Artık güneş batıyordu. Çok geçmeden karanlık olacaktı. Victoria kapıya gitti, diz çöküp kocaman anahtar deliğinden baktı. Işık göremiyordu. Şimdi bütün gereken ittirecek bir şey; bir kalem ya da dolmakalem ucuydu. Çantasını almış olmaları ne kötüydü. Kaşlarını çatarak etrafına bakındı. Sehpanın üstünde kocaman bir kaşık vardı. Şimdiki ihtiyacını karşılamasa da, sonradan işe yarayabilirdi. Victoria oturup düşündü. Sonra bir çığlık atıp ayakkabısını çıkardı ve deri iç tabanını çekip çıkartmayı başardı. Bunu sıkıca yuvarladı. Yeterince sertti. Yine kapıya gitti, çömeldi ve anahtar deliğini kurcalamaya başladı. Neyse ki kocaman anahtar kilide iyi oturmuyordu. Üç dört dakika sonra çabaları sonuç verdi ve kapının dışında, yere düştü. Toprak zemine düşerken de pek ses çıkarmadı.

Victoria şimdi, diye düşündü, ışık tümüyle gitmeden acele etmeliyim. Sürahiyi alıp kapının altına, anahtarın düştüğü sandığı yerin olabildiğince yakınına dikkatle biraz su döktü. Sonra kaşıkla ve parmaklarıyla çamuru eşelemeye başladı. Azar azar, sürahiden biraz daha su dökerek kapının altında alçak bir çukur kazdı. Yere yatıp bakmaya çalıştı, ama bir şey görmek kolay değildi. Kollarını sıvayınca elini ve kısmen de kolunu kapının altından çıkartabildiğini fark etti. Parmaklarıyla yokladı, sonunda parmak ucuyla metalik bir şeye dokundu. Anahtarı bulmuştu, ama elini onu kendine çekecek kadar uzatamıyordu. Sonra yırtık askısını tutan çengelli iğneyi çıkardı, kanca şeklinde büküp bir parça Arap ekmeğinin ucuna taktı ve balık tutmaya hazırlandı. Tam çaresizlik içinde bağırmak üzereyken çengelli iğne anahtara takıldı ve onu önce parmaklarıyla erişebileceği bir yere, sonra da çamurlu hendekten kapının kendi tarafına çekmeyi başardı.

Victoria doğruldu. Kendi zekâsına hayran olmuştu. Anahtarı çamurlu elinde tutarak kalktı ve kilide taktı. Bir an bekledi, yakınlardaki köpeklerin havlamaları duyulunca çevirdi. Kapı itince kıpırdadı ve biraz aralandı. Victoria aralıktan dikkatle dışarı baktı. Kapı daha küçük bir odaya açılıyordu ve karşı tarafta açık bir kapı daha vardı. Victoria bir an bekledi, sonra parmak uçlarına basarak çıktı. Bu dış odanın damında ve zemininde kocaman delikler vardı. Karşıdaki kapı evin kenarına yaslanmış, bahçeye inen tuğladan merdivenlere açılıyordu.

Victoria'nın bütün görmek istediği bu kadardı. Parmak uçlarına basarak hapishanesine geri döndü. Bu gece birilerinin tekrar yanına gelmesi olasılığı pek yoktu. Hava kararıp köy ya da kasaba uykuya dalana dek bekleyecek, sonra gidecekti.

Bir şeye daha dikkat etti. Dış kapının önünde yırtık, şekilsiz bir siyah kumaş yığını vardı. Bu eski bir *aba*'ydı ve Batılı giysilerini saklamak için işe yarayacağını düşündü.

Victoria ne kadar beklediğini bilmiyordu. Saatler bitmeyecekmiş gibi geldi. Yine de, sonunda insanların çıkardığı çeşitli gürültüler sona erdi. Uzaklardaki bir gramofon ya da pikaptan gelen Arap şarkıları sustu, gürültücü sesler ve tükürmeler sona erdi, kadınların tiz kahkahaları ve çocukların ağlamaları duyulmaz oldu.

Sonunda ancak çakallar olduğunu tahmin ettiği uzak bir uluma ve sabaha kadar devam edeceğini bildiği köpek havlamaları kaldı.

Victoria, "Haydi bakalım!" dedi ve kalktı.

Bir an düşündükten sonra hapishanesinin kapısını dışarıdan kilitleyip anahtarı kilitte bıraktı. Sonra el yordamıyla dış odadan çık-

tı, siyah kumaş yığınını aldı ve tuğla merdivenlerin başına geldi. Mehtap vardı, ama hâlâ alçaktı. Yine de, Victoria'nın önünü görebileceği kadar aydınlık veriyordu. Yavaşça merdivenlerden indi, sonra dibe dört basamak kala durdu. Burada bahçeyi çevreleyen kerpiç duvarla aynı hizadaydı. Daha fazla inerse evin yanından geçmek zorunda kalacaktı. Aşağıdaki odalardan horultular geliyordu. Duvarın tepesinden gitmesi daha iyi olabilirdi. Duvar üstünde yürüyebileceği kadar kalındı.

O da bu yolu izledi ve hızla, biraz da sendeleyerek duvarın köşesine geldi. Burada, dışarıda bir hurma bahçesi vardı ve duvar bir yerde yıkılmıştı. Victoria oraya doğru gitti, kısmen aşağı kayıp kısmen atladı ve birkaç dakika sonra hurma ağaçlarının arasından, karşı duvardaki bir boşluğa doğru yürümeye başladı. İlkel, daracık bir sokağa çıktı. Bir arabanın geçemeyeceği kadar dar, ama eşeklere uygundu. İki yanında kerpiç duvarlar uzanıyordu. Victoria elinden geldiği kadar hızlı ilerledi.

Köpekler deli gibi havlamaya başladılar. Bir kapı girintisinden hırlayarak iki tane açık sarı köpek çıktı. Victoria bir avuç dolusu taş ve toprak alıp onlara savurdu. Köpekler bağırarak kaçtılar. Victoria koşturdu. Bir köşeyi dönünce ana cadde olması gereken bir yere geldi. Dar ve tekerlek izleriyle dolu olan cadde ay ışığında hepsi solgun görünen kerpiç evlerin arasından uzanıyordu. Duvarların üstünden hurmalar eğiliyor, köpekler hırlayıp havlıyordu. Victoria derin bir nefes alıp koştu. Köpekler havlamaya devam etti, ama bu olası gece hırsızına kimse aldırış etmedi. Çok geçmeden çamurlu bir derenin üstünde eski, kavisli bir köprünün uzandığı, açık bir alana çık-

tı. Köprünün arkasında yol, patika, sanki sonsuzluğa uzanıyor gibiydi. Victoria nefesi kesilene dek koşmaya devam etti.

Köy artık iyice arkasında kalmıştı. Ay yükselmişti. Sağında, solunda ve önünde çorak, taşlı arazi uzanıyordu. Hiç işlenmemişti ve insandan eser yoktu. Dümdüz görünse de hafif iniş çıkışlıydı. Victoria'nın görebildiği kadarıyla arazide dikkat çekici hiçbir unsur bulunmuyordu ve yolun ne yöne gittiği hakkında da hiçbir fikri yoktu. Yıldızları pusulanın hangi yönünde gittiğini bilecek kadar bile tanımıyordu. Bu uçsuz bucaksız boşlukta hafif ürkütücü bir yan vardı, ama geri dönmek olanaksızdı. Ancak ilerleyebilirdi.

Birkaç dakika soluklanmak için durdu, omzunun üstünden bakarak kaçtığının henüz fark edilmediği yolunda kendi kendini sakinleştirdi, sonra saatte üç buçuk mil hızla bilinmeyene doğru yürümeye başladı.

Şafak sonunda söktüğünde Victoria'yı bitkin, ağrılar içinde ve neredeyse isterinin eşiğinde buldu. Gökyüzünün aydınlanmasından kabaca güneybatıya gittiğini kestirdi, ama nerede olduğunu bilmediğinden, bu bilginin ona pek yararı yoktu.

İleride, yolun biraz kenarında bir tür tepecik ya da höyük vardı. Victoria yoldan ayrılıp kenarları oldukça dik tepeciğe doğru gitti ve en tepesine tırmandı.

Burada çepeçevre etrafı gözlemledi ve anlamsız panik duygusu yinelendi. Dörtbir yanında hiçbir şey yoktu... Etraf sabahın ilk ışıklarında çok güzeldi. Yer ve ufuk; hafif pastel kayısı, krem ve pembe renklerle ışıldıyor, üstüne gölgeler düşüyordu. Çok güzel, ama ürkütücüydü. Victoria, artık insanın dünyada yalnız olmasının ne demek olduğunu biliyorum, diye düşündü.

Şurada burada birazcık koyu renkli ot kümeleri ve kuru dikenler vardı. Onun dışında hiçbir bitki ve hiçbir hayat belirtisi yoktu. Bir tek Victoria Jones vardı.

Kaçtığı köyden de hiçbir belirti yoktu. Geldiği yol sonsuz bir boşluğa uzanıyor gibiydi. Victoria köyü gözden kaybedecek kadar uzaklaşmış olabildiğine inanamıyordu. Bir an panik içinde geri gitmeyi özledi. Şu veya bu şekilde yeniden insanlarla temas etmeliydi...

Sonra kendini topladı. Kaçmayı kafaya koymuş ve kaçmıştı, ama kendisiyle gardiyanlarının arasına birkaç mil koydu diye sorunları bitmiş sayılmazdı. Eski ve dökünti de olsa, o yollar bir otomobille kolaycacık aşılıverirdi. Kaçtığı fark edilir edilmez birisi onu aramaya çıkacaktı. Ya o nasıl saklanacaktı? Kapıdan aldığı eski siyah *aba* hâlâ üzerindeydi. Şimdi çekinerek ona sarındı ve yüzüne indirdi. Yanında ayna olmadığından neye benzediğini bilmiyordu. Avrupalı çoraplarını ve ayakkabılarını da çıkartıp çıplak ayak yürüse tanınmayabilirdi. Erdemli bir şekilde peçe takmış bir Arap kadını ne kadar hırpani ve yoksul da olsa, dokunulmazdı; biliyordu. Herhangi bir erkeğin onunla konuşması büyük terbiyesizlikti. Ancak, bu kıyafet onu aramaya çıkan Batılı gözleri de kandırabilir miydi? Her neyse, başka şansı yoktu.

Artık devam edemeyecek kadar yorgundu. Çok da susamıştı, ama o konuda elinden bir şey gelmiyordu. En iyisi bu tepeciğin yamacına uzanmak, diye düşündü. Otomobillerin geldiğini duyar ve tepeciğin kenarında açılmış küçük yarığa saklanıp arabada kimin olduğunu görebilirdi.

Tepeciğin arkasına dolanıp yoldan görünmeyerek gizlenebilirdi.

Öte yandan, uygarlığa dönmeye şiddetle ihtiyacı vardı ve görebildiği kadarıyla bunun tek yolu içinde Avrupalılar olan bir otomobili durdurup kendisini götürmelerini istemekti.

Ama Avrupalıların doğru Avrupalılar olduğundan emin olmalıydı. Peki bunu nereden bilecekti?

Victoria bu noktayı düşünürken, uzun yürüyüşünün ve genel bitkinliğinin etkisiyle, hiç beklenmedik bir şekilde uyuyakaldı.

Uyandığında güneş tam tepedeydi. Sıcaktı, her tarafı tutulmuştu, başı dönüyordu ve susuzluğu artık bir ıstıraba dönüşmüştü. Victoria inledi ama iniltisi daha kurumuş dudaklarından çıkar çıkmaz birdenbire doğrulup kulak kabarttı. Uzaktan, ama belirgin bir şekilde bir otomobil sesi duymuştu. Başını çok yavaşça kaldırdı. Otomobil köyün tarafından değil, oraya doğru geliyordu. Demek ki peşinde değillerdi. Henüz yolun çok ilerisinde, küçük bir nokta gibiydi. Victoria yine de uzanıp elinden geldiği kadar saklanarak yaklaşmasını seyretti. Yanında dürbün olmasını ne çok arzu ediyordu.

Otomobil yolun alçak bir kesiminde birkaç dakikalığına kayboldu, sonra pek de uzakta olmayan bir yokuşu tırmanırken yeniden belirdi. Bir Arap sürücü ve yanında da Avrupa giysili bir adam vardı.

Şimdi, diye düşündü Victoria. Karar vermem gerek. Bu bir şans mıydı? Yola koşup arabayı durdurmalı mıydı?

Tam öyle yapmaya hazırlanırken birdenbire bir önsezi durdurdu onu. "Ya bu düşmansa?"

Ne de olsa, nereden bilebilirdi? Yol pek ıssızdı. Başka hiçbir araba geçmemişti. Kamyon, hatta eşek kervanı bile geçmemişti. Bu otomobil belki de dün gece kaçtığı köye gidiyordu...

Ne yapmalıydı? Korkunç bir karardı ve hemen vermesi gerekiyordu. Eğer bu düşmansa, sonu olurdu. Ama düşman değilse, kurtulmak için tek umudu olabilirdi. Zira böyle dolaşmaya devam edersе, herhalde susuzluktan ve güneş çarpmasından ölecekti. Ne yapmalıydı?

Kararsızlık içinde donakalmışken yaklaşan arabanın sesi değişti. Hız kesti, sonra direksiyon kırıp yoldan çıktı ve üstünde çömeldiği tepeciğe doğru yaklaştı.

Onu görmüştü! Onu arıyordu!

Victoria yaklaşan arabadan gizlenmek için tepeciğin kenarından kayıp arkasına dolandı. Arabanın durduğunu ve birinin inip kapıyı çarptığını duydu.

Sonra birisi Arapça bir şeyler söyledi. Daha sonra hiçbir şey olmadı. Birdenbire, hiçbir uyarıda bulunmaksızın bir adam belirdi. Tepeye yarı tırmanmış, çevresini dolanıyordu. Gözlerini yere indirmiş, arada sırada eğilip yerden bir şey alıyordu. Aradığı her ne idiyse, Victoria Jones isimli bir kız değildi. Üstelik, bir İngiliz olduğu da kuşkusuzdu.

Victoria içi rahatlayarak ayağa fırladı ve ona yaklaştı. Adam başını kaldırıp şaşkınlık içinde bakakaldı.

Victoria, "Oh lütfen," dedi. "Geldiğinize öyle sevindim ki."

Adam hâlâ bakıyordu.

"Ama kim?" diye söze başladı. "İngiliz misiniz? Ama..."

Victoria bir kahkaha atarak üstündeki abayı çıkardı.

"Tabi ki İngilizim," dedi. "Lütfen, beni Bağdat'a götürebilir misiniz?"

"Ben Bağdat'a gitmiyorum ki. Oradan geliyorum. Ama burada, çölün ortasında tek başınıza ne yapıyorsunuz?"

Victoria nefes nefese, "Beni kaçırdılar," dedi. "Saçımı yıkatmaya gittiğimde kloroform verdiler. Kendime geldiğimde şuradaki köyde bir Arabın evindeydim."

Ufku işaret etti.

"Mandali'de mi?"

"İsmini bilmiyorum. Dün gece kaçtım. Sabaha kadar yürüdüm ve sonra siz düşman olabilirsiniz diye bu tümseğin arkasına saklandım."

Kurtarıcısı yüzünde çok garip bir ifadeyle bakıyordu ona. Yaklaşık otuz beş yaşlarında, sarışın, biraz kibirli bir adamdı. Konuşması bilimsel ve kesindi. Şimdi gözlüğünü burnuna yerleştirdi ve Victoria'ya tatsız bir ifadeyle baktı. Victoria bu adamın söylediklerinin tek kelimesine bile inanmamış olduğunu fark etti.

O anda çok öfkelendi.

"Çok doğru," dedi. "Her kelimesi!"

Yabancı ona daha da inanmayarak baktı.

Soğuk bir ifadeyle, "Çok ilginç," dedi.

Victoria çaresizlik içindeydi. Oldum olası insanları yalanlarına inandırırken çıplak gerçeği söylediği zamanlarda sözüne inandırma gücünün olmaması ne haksızlıktı. Gerçekleri kötü bir şekilde ve ikna edemeyerek anlatıyordu.

"Yanınızda içecek bir şey yoksa susuzluktan öleceğim," dedi. "Hem beni burada bırakıp giderseniz zaten susuzluktan ölürüm."

Yabancı sertçe, "Doğal olarak bunu aklımdan bile geçirmem," dedi. "Bir İngiliz hanımın kırlarda tek başına dolaşması hiç uygun değil. Tanrım, dudaklarınız bayağı çatlamış... Abdül."

"Sahip?"

Sürücü höyüğün arkasından dolandı.

Arapça talimatı aldıktan sonra otomobile koştu ve az sonra elinde bir termos, bir de bakalit bardakla geldi.

Victoria kana kana su içti.

"Oh!" dedi. "Böyle daha iyi."

İngiliz, "İsmim Richard Baker," dedi.

Victoria cevap verdi.

"Ben de Victoria Jones," dedi. Sonra, gördüğü kuşkunun yerini saygılı bir dikkatin alması için ekledi.

"Pauncefoot Jones. Amcam Dr. Pauncefoot Jones'un kazısına katılmaya gidiyorum."

Baker, ona şaşkın şaşkın bakarak, "Ne inanılmaz bir tesadüf," dedi. "Ben kendim de kazıya gidiyordum. Buradan on beş mil kadar ötede. Sizi kurtarmak için en doğru insanmışım, değil mi?"

Victoria'nın gafil avlandığını söylemek az olur. Öylece donakalmıştı. Öyle ki, ağzından tek kelime bile çıkmadı. Boyun eğip sessizce Richard'ın peşine takıldı ve arabaya bindi.

Richard arka koltuğa yerleşip çeşitli malzemeleri kaldırırken, "Sanırım antropologsunuz," dedi. "Geleceğinizi duymuştum, ama bu kadar erken beklemiyordum."

Bir an durup ceplerinden çıkardığı çeşitli çömlek parçalarını düzenledi. Victoria onun tümseğin kenarından topladığı şeylerin bunlar olduğunu anladı.

Baker tümseği işaret ederek, "Küçük bir höyüğe benziyor," dedi. "Ama görebildiğim kadarıyla üstünde olağandışı hiçbir şey yok.

Çoğunlukla Geç Asur, biraz Part ve Kasit döneminden bazı oldukça güzel yüzükler." Gülümseyerek ekledi. "Sorunlarınıza rağmen arkeolojik içgüdülerinizin sizi bir höyüğü incelemeye yönlendirmesine sevindim."

Victoria ağzını açıp yeniden kapattı. Şoför el frenini indirdi ve yola çıktılar.

Ne de olsa, ne söyleyebilirdi ki? Doğru, Kazı Evi'ne varır varmaz maskesi düşecekti, ama orada itiraf edip yalanları için tövbe etmek burada, çölün ortasında Bay Richard Baker'a itiraf etmekten çok daha kolay olacaktı. En kötü ihtimalle onu Bağdat'a geri gönderirlerdi. Victoria her zamanki muzipliğiyle hem zaten, diye düşündü, belki de oraya varana dek aklıma bir şey gelir. Hayal gücünü hemen çalıştırmaya başladı. Hafıza kaybı? Buraya bir kızla gelmişti, o da ona - hayır, gerçekten görebildiği kadarıyla, her şeyi açıkça anlatması gerekecekti. Ancak bunları anlattığı doğru hikâyeye inanmadığını belli edip küstahça kaşlarını kaldıran bu Richard Baker'a anlatmak yerine, her nasıl birisi olursa olsun, Dr. Pauncefoot Jones'a anlatmayı tercih ederdi.

Bay Baker ön koltukta dönerek, "Mandali'nin içinden geçmeyeceğiz," dedi. "Bir mil sonra yoldan çıkıp çöle sapacağız. Belirli bir nirengi noktası olmayınca tam yerini bulmak bazen zor olur."

Biraz sonra Abdül'e bir şeyler söyledi ve otomobil sertçe saparak yoldan çıkıp doğruca çöle yöneldi. Victoria'nın görebildiği kadarıyla, Richard Baker herhangi bir nirengi noktasının yokluğunda, Abdül'e yalnızca hareketleriyle yol gösteriyor, araba bir sağa, bir sola dönüyordu. Sonunda Richard sevinç dolu bir çığlık attı.

"Artık doğru yoldayız," dedi.

Victoria hiçbir yol göremiyordu. Ancak ara ara pek hafif tekerlek izlerini seçiyordu.

Bir seferinde bir'az daha belirgin açılmış bir yoldan geçtiler ve o sırada Richard, Abdül'e seslenip durmasını söyledi.

Victoria'ya, "İşte senin için ilginç bir görüntü," dedi. "Bu ülkeye yeni geldiğine göre, daha önce hiç görmüş olamazsın."

Karşı yoldan otomobile doğru iki adam yaklaşıyordu. Birisinin sırtında kısa tahta bir bank, diğerininkinde konsol piyano boyutlarında bir nesne vardı.

Richard onları durdurup büyük bir memnuniyetle selamladı. Cebinden sigara çıkardı ve neşeli bir ortam doğdu.

Sonra Richard, Victoria'ya döndü.

"Sinemayı sever misin? O halde bir film seyredelim."

İki adamla konuştu, onlar da keyifle gülümsediler. Bankı koyup Victoria ile Richard'a oturmalarını işaret ettiler. Sonra yuvarlak aleti bir tür ayakların üstüne oturttular. Üstünde iki göz deliği vardı ve Victoria bakıp bakıp birden bağırdı.

"İskelelerdeki o şeylere benziyor. *Uşak ne görmüştü?"*

"Öyle," dedi Richard. "Onların ilkel bir biçimi."

Victoria gözlerini camlı deliklere yaklaştırdı; adamlardan birisi ağır ağır bir kolu çevirmeye, diğeri de monoton bir şarkıya başladı.

Victoria, "Ne diyor?" diye sordu.

Şarkı devam ederken Richard tercüme etti.

"Yaklaşın ve hayretler edip keyif sürmeye hazırlanın. Eski çağların harikalarını göreceksiniz."

Victoria'nın gözlerinin önünde buğday biçen zencileri gösteren renkli bir resim belirdi.

Richard, "Amerika'daki fellahlar," diye tercüme etti.

Arkasından:

"Batı dünyasının büyük Şah'ının karısı" göründü ve İmparatoriçe Eugenie upuzun bir buklesini okşayarak belirdi. Kralın Karadağ'daki sarayından bir görüntü, arkasından Büyük Fuar.

Bir dizi karışık ve çeşitli görüntüler belirdi. Hiçbirinin birbiriyle ilgisi yoktu ve çok garip biçimlerde açıklanıyorlardı.

Eski günlere bu garip bakışı; Prens Albert, Disraeli, Norveç fyordları ve İsviçreli patenciler tamamladı.

Adam gösteriyi şu sözlerle bitirdi.

"İşte sizlere başka ülkelerde ve uzak yerlerde, eski çağların harikalarını gösterdik. Bağışınız gördüğünüz harikalar kadar cömert olsun, çünkü bunların hepsi gerçektir."

Bitmişti. Victoria neşeyle gülümsedi. "Gerçekten de *harikaydı*!" dedi. "Görmesem inanmazdım."

Gezici sinemanın sahipleri gururla gülümsüyorlardı. Victoria banktan kalkınca öbür uçta oturmakta olan Richard birdenbire pek vakur olmayan bir hareketle yere yuvarlanıverdi. Victoria özür diledi ama pek üzülmüş değildi. Richard sinemacılara para verdi, kibarca vedalaşıp karşılıklı iyi dileklerden ve birbirlerini Tanrı'ya emanet ettikten sonra ayrıldılar. Richard ile Victoria tekrar arabaya binerken adamlar çölde yürümeye devam ettiler.

"Nereye gidiyorlar?" diye sordu Victoria.

"Bütün bölgeyi dolaşıyorlar. Onlara ilk olarak Ürdün'de, Ölü Deniz'den Amman'a gelirlerken rastladım. Şimdi Kerbela'ya gidi-

yorlar. Tabi uzak köylerde gösteri yapmak için tenha yolları tercih ediyorlar."

"Belki birisi onları arabasına alır?"

Richard güldü.

"Herhalde kabul etmezler. Bir seferinde Basra'dan Bağdat'a yürüyen bir ihtiyarı arabaya almayı teklif etmiştim. Ona yolun ne kadar süreceğini sordum, birkaç ay dedi. Ona arabaya binerse akşama orada olacağını söyledim, ama bana teşekkür edip hayır, dedi. İki ay sonrası onun için yeterliydi. Burada zamanın hiçbir anlamı yok. İnsan bunu bir kez kabullendi mi, artık garip bir zevk alıyor."

"Evet. Tahmin ediyorum."

"Araplar biz Batılıların her şeyi çabucak yapmak istemekteki sabırsızlığımızı anlamakta çok zorlanıyorlar. Bizim konuşmada hemen sadede gelme huyumuzu da terbiyesizlik olarak kabul ediyorlar. Mutlaka oturmalı ve bir saat kadar havadan sudan söz etmelisin ya da istersen hiç konuşmayabilirsin."

"Londra'daki ofislerde böyle yapsak biraz garip olur. İnsan çok vakit harcar."

"Evet, ama yine şu soruya geliyoruz: Zaman nedir? Sonra ziyan nedir?"

Victoria bunları düşündü. Otomobil hâlâ büyük bir güvenle hiçbir yere doğru gidiyor gibiydi.

Victoria sonunda, "Bu yer nerede?" diye sordu.

"Tell Aswad mı? Çölün ortasında. Biraz sonra Ziggurat'ı görürsün artık. Bu arada, sol tarafa bak. Şuraya, gösterdiğim yere."

"Bulut mu onlar?" diye sordu Victoria. "*Dağlar* olamaz."

"Evet, dağlar. Kürdistan'ın karlı dağları. Ancak hava çok açıkken görünür."

Victoria kendini bir düşteymiş gibi huzurlu hissetti. Sonsuza dek böyle gidebilirdi. Keşke bu kadar kötü bir yalancı olmasaydı. Kendisini bekleyen tatsız yüzleşmeyi düşününce çocuk gibi büzüldü. Dr. Pauncefoot Jones nasıl biriydi? Uzun boylu, uzun kır sakallı ve şiddetle kaş çatan biri. Her neyse, Dr. Pauncefoot Jones ne kadar kızarsa kızsın, Catherine'i, Zeytin Dalı'nı ve Dr. Rathbone'u atlatmıştı.

"İşte geldik," dedi Richard.

İleriyi gösterdi. Victoria ufukta ufak bir kabartı görür gibi oldu.

"Kilometrelerce uzakta görünüyor."

"Oh hayır, ancak birkaç kilometre kaldı. Görürsün."

Gerçekten de, kabarcık şaşırtıcı bir hızla önce bir leke, sonra bir tepecik ve sonunda da kocaman, etkileyici bir höyük haline dönüştü. Bir yanında uzun, geniş bir kâgir bina vardı.

"Kazı Evi," dedi Richard.

Köpek havlamaları arasında havalı bir şekilde yanaştılar. Beyaz giysili hizmetkârlar gülümseyerek onları karşılamaya koştu.

Selamlaşma faslının ardından Richard, "Anlaşılan seni bu kadar erken beklemiyorlamış," dedi. "Ama yatağını hazırlayacaklar. Hemen sıcak su da getirecekler. Herhalde yıkanıp dinlenmek istersin? Dr. Pauncefoot Jones höyüğe çıkmış. Ben yanına gidiyorum. İbrahim seninle ilgilenecek."

Yürüyüp gitti ve Victoria gülümseyen İbrahim'in peşinden eve girdi. Dışarının güneşinden sonra içerisi ilk başta loş göründü. Ko-

caman masalarla birkaç eski koltuğun bulunduğu oturma odasından geçtiler ve bir avlunun çevresini dolanıp minicik tek bir penceresi olan küçük bir odaya geldiler. Odada bir yatak, kaba bir etajer, bir masa, üstünde bir ibrikle leğen ve bir de iskemle vardı. İbrahim gülümseyip başını salladı ve ona kocaman bir ibrikle biraz çamurlu sıcak su ve sert bir havlu getirdi. Sonra özür dileyen bir gülümsemeyle elinde küçük bir aynayla dönüp onu dikkatle duvardaki bir çiviye taktı.

Victoria yıkanma fırsatını bulduğuna minnettardı. Ne kadar yorgun ve bitkin olduğunu, ne kadar kir pas içinde kaldığını daha yeni yeni fark etmeye başlıyordu.

Aynaya yaklaşırken kendi kendine, korkunç görünüyor olmalıyım, diye söylendi.

Birkaç dakika aynadaki aksine hiçbir anlam veremedi.

Bu o değildi... bu Victoria Jones değildi.

Sonra, yüz hatları Victoria Jones'un narin, düzgün hatları olmakla birlikte, saçlarının artık platin sarısı olduğunu fark etti!

BÖLÜM 19

I

Richard, Dr. Pauncefoot Jones'u kazıda, ustabaşının yanında çömelmiş, küçük bir keskiyle duvara hafifçe vururken buldu.

Dr. Pauncefoot Jones meslektaşını çok normal bir tavırla karşıladı.

"Selam Richard, evlat, geldin demek. Salı günü geleceğini sanıyordum. Neden bilmiyorum?"

"Bugün salı," dedi Richard.

Dr. Pauncefoot Jones hiç umursamadan, "Sahi mi?" dedi. "Gel de bu konuda ne düşünüyorsun, söyle. Daha ancak bir metre indik ve kusursuz duvarlar ortaya çıkmaya başladı bile. Bence burada boya izleri de var. Gel gör ve ne düşündüğünü söyle. Bence umut vaat ediyor."

Richard hendeğe atladı ve iki arkeolog bir çeyrek saat kadar keyifle son derece teknik konulardan konuştular.

"Bu arada," dedi Richard. "Bir kız getirdim."

"Oh, öyle mi? Nasıl bir kız?"

"Sizin yeğeniniz olduğunu söylüyor."

"Yeğenim mi?" Dr. Pauncefoot Jones büyük çaba harcayarak düşüncelerini pişmiş toprak duvarlardan kopardı. Kuşkuyla, sanki varmış da unutmuş olabilirmiş gibi, "Bir yeğenim olduğunu sanmıyorum," dedi.

"Anladığım kadarıyla buraya sizinle çalışmaya geldi."

"Oh." Dr. Pauncefoot Jones'un yüzü aydınlandı. "Tabi. Veronica olmalı."

"Victoria dedi sanırım."

"Evet, evet, Victoria. Emerson, Cambridge'den onunla ilgili bir mektup göndermişti. Çok yetenekli bir kız anladığıma göre. Bir antropolog. İnsan neden antropolog olmak ister, hiç anlamam, ya sen?"

"Antropolog bir kızın buraya geleceğini duymuştum."

"Henüz onunla ilgili bir iş çıkmadı. Tabi daha yeni başlıyoruz. Aslında daha en az on beş gün sonra geleceğini sanıyordum, ama mektubunu pek dikkatle okumadım, sonra da kaybettim. O yüzden ne dediğini pek hatırlamıyorum. Eşim gelecek hafta -ya da ondan sonraki hafta- geliyor -peki *onun* mektubunu ne yaptım?- Venetia'nın da onunla geleceğini sanıyordum ama tabi her şeyi yanlış anlamış olabilirim. Pekâlâ, ondan yararlanabiliriz. Çok çömlek çıkıyor."

"Onda bir gariplik yok, değil mi?"

"Gariplik mi?" Dr. Pauncefoot Jones ona baktı. "Ne bakımdan?"

"Yani sinir krizi filan geçirmedi?"

"Emerson'un onun çok çalıştığını söylediğini hatırlıyorum. Diploma ya da master filan için, ama sinir krizinden söz ettiğini sanmam. Neden?"

"Onu yolun kenarında, tek başına dolaşırken buldum. Yoldan çıkmadan üç kilometre kadar önceki o küçük höyüğün üstünde..."

"Hatırladım," dedi Dr. Pauncefoot Jones. "Biliyor musun, bir zamanlar o höyüğün üstünde bir pişmiş bir Nuzu kabı parçası bulmuştum. Bu kadar güneyde bulmak çok olağanüstü aslında."

Richard arkeolojik konulara dalmayı reddedip sertçe devam etti.

"Bana olağanüstü bir hikâye anlattı. Saçını yıkatmaya gittiğini, ona kloroform verip bayılttıklarını, kaçırıp Mandali'ye götürdüklerini, bir evde hapsettiklerini ve gece yarısı kaçtığını söyledi. Hayatta duyduğum en inanılmaz hikâyeydi."

Dr. Pauncefoot Jones başını salladı.

"Hiç de olası gelmiyor insana," dedi. "Ülke çok sakin ve iyi korunuyor. Hiç daha güvenli olmamıştı."

"Aynen öyle. Her şeyi uydurduğu belli. Sinir krizi geçirip geçirmediğini bu yüzden sordum. Rahiplerin kendilerine âşık olduğunu ya da doktorların saldırdığını iddia eden o isterik kızlardan olmalı. Bize çok sorun çıkartabilir."

Dr. Pauncefoot Jones iyimser bir tavırla, "Oh, sanırım sakinleşir," dedi. "Şimdi nerede?"

"Onu yıkanıp kendine çekidüzen vermeye bıraktım." Duraksadı. "Yanında bavulu yok."

"Yok mu? Bu pek garip. Ona pijamalarımı ödünç vermemi beklemez herhalde, değil mi? Yalnızca iki pijamam var ve biri de çok kötü yırtıldı."

"Gelecek hafta kamyon gelene dek idare etmeli. Dağbaşında, yalnız başına ne iş çevirdiğini merak ettiğimi itiraf edeyim."

Dr. Pauncefoot Jones, "Bugünlerde kızlar inanılmaz," diye mırıldandı. "Her yerde dolanıyorlar. İnsan işine bakmak istediğinde çok can sıkıcı oluyor tabi. Burası ziyaretçilerin gelemeyeceği kadar uzak bir yer sanıyorsun, ama şaşarsın, insanın hiç ihtiyacı olmadığı anda insanlar ve arabalar nasıl bitiveriyor. Tanrım, adamlar çalışmayı bıraktı. Yemek zamanı olmalı. Eve dönsek iyi olur."

II

Endişe içinde bekleyen Victoria, Dr. Pauncefoot Jones'un hiç de hayal ettiği gibi olmadığını gördü. Yarı kel kafalı, gözleri pırıl pırıl, ufak tefek, tombul bir adamdı. Victoria onun ellerini uzatıp kendisine doğru yaklaştığını görünce çok şaşırdı.

"Pekâlâ, Venetia... yani Victoria," dedi. "Bu büyük bir sürpriz. Önümüzdeki ay geleceğini sanıyordum. Ama seni gördüğüme sevindim. Çok sevindim. Emerson nasıl? Astımı çok zahmet vermiyor umarım?"

Victoria kendini topladı ve temkinli bir şekilde astımın pek fena olmadığını söyledi.

"Boğazını çok fazla sarıyor," dedi Dr. Pauncefoot Jones. "Büyük hata. Ona da söyledim. Bütün bu bilim adamları üniversitelere tıkılıp kalıyor ve sağlıkları için çok fazla kaygılanıyorlar. Hiç düşünmemek gerekir, sağlıklı kalmanın yolu budur. Umarım rahat edersin -eşim önümüzdeki hafta gelecek- ya da sonraki hafta, biraz hastaydı biliyorsun. Onun mektubunu bulmam *gerek.* Richard bana bavullarını kaybettiğini söyledi. Nasıl idare edeceksin? Kamyon önümüzdeki haftadan önce gelmez."

Victoria, "O zamana kadar idare ederim herhalde," dedi. "Buna mecburum."

Dr. Pauncefoot Jones güldü.

"Richard da, ben de sana fazla bir şeyler ödünç veremeyiz. Diş fırçası olur. Depoda bir düzineden fazla var. İşine yararsa pamuk da var -ve bir düşüneyim- talk pudrası, birkaç da yedek çorap ve mendil. Başka pek bir şey yok korkarım."

Victoria, "İdare ederim," dedi ve gülümsedi.

Dr. Pauncefoot Jones, onu uyardı. "Sana göre bir mezarlık belirtisi yok henüz. Bazı güzel duvarlar belirdi, uzaktaki kazılardan da bir sürü çömlek parçası çıkıyor. Ama seni şu ya da bu şekilde meşgul ederiz. Fotoğraf çekiyor muydun, unuttum?"

Victoria temkinli bir şekilde, "Biraz bir şeyler bilirim," dedi. Nasıl işlediğini bildiği bir şeyden söz edilmesine rahatlamıştı.

"Güzel, güzel. Negatifleri banyo edebilir misin? Ben eskilerde kaldım, hâlâ levhalar kullanıyorum. Karanlık odamız biraz ilkeldir. Siz gençler her türlü yeni alete alışıksınız ve bu ilkel koşullarda biraz rahatsız oluyorsunuz."

"Ben aldırmam," dedi Victoria.

Depodan diş fırçası, macun, bir sünger ve biraz da talk pudrası aldı.

Konumunun tam olarak ne olduğunu anlamaya çalışırken hâlâ başı dönüyordu. Antoropolog olan ve kazıya katılmak üzere gelecek Venetia Briely isimli bir kızla karıştırıldığı apaçıktı. Victoria antropoloğun ne iş yaptığını bile bilmiyordu. Bir yerlerde bir sözlük varsa, bakmalıydı. Öteki kız anlaşılan bir haftadan önce gelmeyecekti. Pekâlâ o halde -bir haftalığına ya da kamyon Bağdat'a gidene dek- Victoria Venetia Bilmem Kim olacak ve rolünü elinden geldiğince iyi oynayacaktı. Neyse ki pek dalgın görünen Dr. Pauncefoot Jones'dan değil ama, Richard Baker'dan çekiniyordu. Baker'ın düşünceli bakışlarından hoşlanmıyor ve çok dikkatli olmadığı takdirde, kısa zamanda onun gerçek yüzünü göreceğinden endişe ediyordu. İyi ki kısa bir süreliğine Londra'daki Arkeoloji Enstitüsü'nde çalışmıştı ve şimdi işine yarayacak birtakım terimlerle ufak tefek kavramlar öğrenmişti. Ancak büyük bir açık vermemek için çok dikkatli olmak zorundaydı. Neyse ki, diye düşündü, erkekler kadınlara öyle tepeden bakarlardı ki, yapacağı herhangi bir hata kuşku çekmekten çok, kadınların ne kadar sersem olduklarının kanıtı olarak görülecekti!

Bu ara, onun için çok ihtiyaç duyduğunu hissettiği bir nefes alma dönemi olacaktı. Zeytin Dalı'nın açısından bakılacak olursa, ortadan kaybolması pek rahatsızlık vericiydi. Hapishanesinden kaçmıştı, ama daha sonra başına ne geldiğini takip etmek zordu. Richard'ın otomobili Mandali'den geçmediğinden, şu anda Tell Aswad'da ol-

duğunu kimse tahmin edemezdi. Hayır, onların açısından bakılacak olursa, Victoria buhar olup uçmuş gibiydi. Onun ölmüş olduğu sonucuna varabilirlerdi ve büyük olasılıkla da böyle düşüneceklerdi. Çölde kaybolmuş ve bitkin düşüp ölmüş olmalıydı.

Öyle düşünsünlerdi. Tabi ne yazık ki Edward da öyle düşünecekti! Pekâlâ, Edward dayanmak zorundaydı. Her neyse, zaten pek uzun süre dayanması gerekmeyecekti. Tam ona Catherine'le arkadaş olmasını söylediği için pişmanlık içinde yanarken Victoria ortaya çıkacak, birdenbire geri gelecek-ölümden dönecekti: Yalnız, kumral değil de, sarışındı artık.

Bu, düşüncelerini onların (her kimseler) saçını neden boyadıkları gizemine yöneltti. Bir nedeni olması gerek, diye düşündü, ama bunun ne olabileceğini anlayamadı. Bu haliyle, çok geçmeden saçları dipten uzamaya başladığında pek garip görünecekti. Yüzünde pudra, dudağında ruj olmayan, sahte bir sarışın! Bir kız için daha büyük bir talihsizlik olabilir miydi? Boş ver, diye düşündü Victoria, hayattayım, değil mi? Keyfime bakmamak için de bir neden göremiyorum; en azından bir haftalığına. Arkeolojik bir kazıya katılıp neye benzediğini görmek pek eğlenceliydi. Bir de rolünü iyi oynayıp açık vermese.

Rolü pek kolay değildi. İnsanlara, yayınlara, mimari stillerine ve çanak çömlek kategorilerine yapılan göndermelere çok temkinli yaklaşmak gerekiyordu. Neyse ki, iyi bir dinleyici her zaman takdir topluyordu. Victoria iki adam için de harika bir dinleyiciydi ve dikkatle işini yaparken mesleki sözcükleri de kolaylıkla öğrenmeye başladı.

Evde yalnız kaldığında deli gibi okuyordu. Arkeolojik yayınlarla dolu güzel bir kütüphane vardı. Victoria kısa zamanda konu hakkında bilgi edindi. Hiç beklemediği bir şekilde bu hayatı pek büyüleyici buldu. Sabahları çayı odasına getiriliyor, sonra kazıya gidiliyordu. Richard'a fotoğraf çekimlerinde yardımcı oluyordu. Çömlekleri birleştirip yapıştırıyordu. Adamların çalışmasını izliyor -kazıcıların beceri ve hassasiyetine hayranlık duyuyor- toprak dolu sepetlerini boşaltmaya koşan oğlanların şarkı ve kahkahalarından keyifleniyordu. Dönemleri, kazının yürütüldüğü çeşitli katmanları ve bir önceki sezonun çalışmalarını öğrendi. Tek korktuğu bir mezara rastlanmasıydı. Okuduklarından antropolog olarak kendisinden ne beklendiği hakkında hiçbir şey öğrenememişti! Kendi kendine, kemikler ya da bir mezar bulacak olursak, dedi. Çok fena üşütürüm ya da şiddetli bir nöbet geçiririm ve yatarım.

Ama hiçbir mezar bulunmadı. Bunun yerine sarayın duvarları yavaş yavaş ortaya çıkartıldı. Victoria büyülenmiş gibiydi ve herhangi bir özel beceri sergilemesini gerektiren hiçbir fırsat olmadı.

Richard Baker zaman zaman hâlâ sorgulayan bakışlarla bakıyor ve Victoria onun dile getirmediği eleştirisini seziyordu, ama tavırları hoş ve arkadaşçaydı. Victoria'nın hevesi samimi bir şekilde eğlendiriyordu onu.

Bir gün, "İngiltere'den geldiğin için sana her şey yeni," dedi. "İlk sezonumda ne kadar heyecanlı olduğumu hatırlıyorum."

"Ne kadar önceydi bu?"

Baker gülümsedi.

"Epey uzun zaman önceydi. On beş yok, on altı yıl önce."

"Bu ülkeyi çok iyi tanıyor olmalısınız."

"Oh, yalnızca burada değildim. Suriye ve İran'a da gittim."

"Çok güzel Arapça konuşuyorsunuz, değil mi? Onlar gibi giyinseniz sizi Arap sanırlar mı?"

Baker başını iki yana salladı.

"Oh hayır, o biraz zor. Bir İngilizin Arap kılığına girebileceğinden kuşkuluyum. Uzunca bir süre yani."

"Ya Lawrence?"

"Lawrence'in hiçbir zaman Arap rolü yaptığını sanmıyorum. Hayır, benim tanıdığım, yerlilerden hiç ayırt edilmeyen tek adam da buralarda doğmuştu. Babası Kaşgar'da ve başka uzak yerlerde konsolostu. Çocukken her türlü bilinmedik lehçeyi konuşurdu ve sanırım sonra da unutmadı."

"Ne oldu ona?"

"Okulu bitirdikten sonra izini kaybettim. Okulda beraberdik. Fakir derdik ona eskiden, çünkü hiç kıpırdamadan oturup garip bir şekilde transa girebiliyordu. Şimdi ne yapıyor bilmiyorum, gerçi iyi bir tahminde bulunabilirim."

"Okuldan sonra onu hiç görmediniz mi?"

"Garip ama, geçen gün rastladım ona, Basra'da. Çok garip bir işti."

"Garip mi?"

"Evet. Onu tanımadım. Arap kılığındaydı. *Kefiyesi,* çizgili maşlahı ve eski bir üniforma ceketi vardı. Zaman zaman taşıdıkları o amber tespihlerden biri vardı elinde ve herkes gibi tespih çekiyor-

du. Yalnız, bir ordu şifresi kullanıyordu. Mors alfabesi. *Bana* bir mesaj çekiyordu!"

"Ne diyordu?"

"İsmimi ya da daha doğrusu takma adımı ve onunkini, sonra bekle, olay çıkacak," diyordu.

"Olay çıktı mı?"

"Evet. Tam kalkıp kapıdan çıkmak üzereyken sakin, dikkat çekemeyen, gezgin tüccar tipli biri tabancasını çekti. Ben koluna vurdum, Carmichael da kaçtı."

"Carmichael mı?"

Baker, kızın sesinin tonunu duyunca hemen başını çevirip ona baktı.

"Gerçek adı buydu. Neden... onu tanıyor musun?"

Victoria kendi kendine düşündü. "O benim yatağımda öldü desem ne kadar garip olurdu."

"Evet," dedi ağır ağır. "Onu tanırdım."

"*Tanır* mıydın? Neden... yoksa o..."

Victoria başıyla onayladı.

"Evet," dedi. "O öldü."

"Ne zaman öldü?"

"Bağdat'ta Tio Oteli'nde." Alelacele ekledi. "Örtbas edildi. Kimse bilmiyor."

Baker ağır ağır başını salladı.

"Anlıyorum. O işlerden. Ama sen..." Ona baktı. "Sen nerden biliyorsun?"

"Ben de kazayla işe karıştım."

Baker, ona uzun uzun, düşünceli baktı.

Victoria birdenbire sordu.

"Okuldaki lakabınız Şeytan değildi, değil mi?"

Baker şaşırmıştı.

"Şeytan mı? Hayır. Bana Baykuş derlerdi, çünkü her zaman parlak gözlük takmak zorundaydım."

"Basra'da Şeytan diye birini tanıyor musunuz?"

Richard başını iki yana salladı.

"Şeytan, Sabahın Oğlu - düşmüş Melek."

Ekledi. "Ya da eski usul balmumu kaplı bir kibrit. Eğer doğru hatırlıyorsam, en iyi tarafı rüzgârda sönmemesiydi."

Konuşurken dikkatle kıza bakıyordu, ama Victoria kaşlarını çatmıştı.

"Keşke," dedi. "Basra'da neler olduğunu bana anlatsaydınız."

"Anlattım ya."

"Hayır. Yani bütün bunlar olduğunda nerdeydiniz?"

"Oh, anladım. Konsolosluktaki bekleme odasındaydık. Ben Konsolos Clayton'u görmek için bekliyordum."

"Başka kim vardı orada? Bu gezgin tüccar ve Carmichael'dan başka?"

"Bir iki kişi daha vardı. İnce, esmer bir Fransız ya da Suriyeli ve yaşlı bir adam. İranlıydı sanırım."

"Peki gezgin tüccar tabancasını çekip siz onu engellediğinizde Carmichael kaçtı. Nasıl?"

"Önce konsolosun odasına yöneldi. Koridorun ucundaydı ve bahçesi vardı..."

Victoria sözünü kesti.

"Biliyorum. Orada bir iki gün kaldım. Aslında sizin ayrılmanızdan hemen sonraydı."

"Öyle mi?" Baker bir kez daha dikkatle süzdü onu, ama Victoria fark etmedi. Gözlerinin önüne konsolosluktaki uzun koridoru getirmişti. Dipteki kapı, yeşil ağaçlara ve güneşe açılıyordu.

"Dediğim gibi, Carmichael önce o tarafa yöneldi. Sonra döndü ve tersi yöne koştu. Onu son görüşüm oydu."

"Ya gezgin tüccar?"

Richard omuz silkti.

"Bir gece önce birisi tarafından saldırıya uğrayıp soyulduğu ve konsolosluktaki Arabı o sandığı yolunda karmaşık bir şeyler anlatmış. Fazla bir şey öğrenemedim, çünkü Kuveyt'e uçtum."

Victoria, "O sırada konsoloslukta kimler kalıyordu?" diye sordu.

"Crosbie diye biri, petrolcülerden. Başka kimse yoktu. Oh evet, sanırım Bağdat'tan gelen birisi daha vardı, ama onunla karşılaşmadım. Adını hatırlayamıyorum."

Victoria, Crosbie, diye düşündü. Yüzbaşı Crosbie'yi; kısa, tıknaz tipini, kesik kesik konuşmasını hatırladı. Çok sıradan biriydi. Pek inceliği olmayan, düzgün bir adamdı. Hem Carmichael'ın Tio'ya geldiği gece Crosbie de Bağdat'taydı. Carmichael'ın birdenbire dönüp konsolosun odasına ulaşmaktansa sokağa yönelmesinin nedeni koridorun ucunda, güneşe karşı Crosbie'nin siluetini görmüş olması olabilir miydi?

Victoria dalmış bunları düşünüyordu. Suçluluk içinde irkildi ve başını kaldırdığında Baker'ın büyük bir dikkatle kendisini seyretmekte olduğunu gördü.

"Bütün bunları neden bilmek istiyorsun?" diye sordu Baker.

"İlgimi çekiyor."

"Başka sorun var mı?"

Victoria sordu.

"Lefarge isimli birini tanıyor musunuz?"

"Hayır, tanıdığımı söyleyemem. Kadın mı, erkek mi?"

"Bilmiyorum."

Crosbie'yi düşünüyordu. Crosbie? Şeytan?

Şeytan eşittir Crosbie mi?

III

Victoria o akşam iki adama iyi geceler dileyip yattıktan sonra, Richard, Dr. Pauncefoot Jones'a döndü.

"Emerson'un mektubuna bakabilir miyim acaba? Bu kız hakkında tam olarak neler dediğini bilmek istiyorum."

"Tabi, dostum, tabi. Buralarda bir yerde olmalı. Arkasına bazı notlar aldığımı hatırlıyorum. Yanlış hatırlamıyorsam Veronica'yı pek övüyordu; çok akıllıymış. Bana da hoş bir kız gibi geliyor, pek hoş. Bavullarını kaybetmesini hiç dert etmemesi de pek cesurca. Çoğu kız hemen ertesi gün yeni bir giysi almaya Bağdat'a götürül-

mesi için ısrar ederdi. Bence çok mert bir kız. Bu arada, bavullarını nasıl kaybetmiş?"

Richard hiç renk vermeden, "Kloroform vermişler, kaçırmışlar ve bir köy evinde hapsetmişler," dedi.

"Vay, vay, söylemiştin. Şimdi hatırladım. Olacak gibi değil. Aklıma geldi -ne geldiydi aklıma?- Ah! Evet, Elizabeth Canning, tabi. Hatırlarsın, o da on beş gün ortadan kaybolduktan sonra hiç olmayacak bir hikâyeyle çıkagelmişti. Kanıtlar, çok ilginç bir çelişki içindeydi, birtakım çingeneler hakkındaydı eğer doğru hatırlıyorsam. Üstelik öyle çirkince bir kızdı ki, olaya bir erkek karışmış olamazdı. Şimdi, küçük Victoria - Veronica - ismini asla doğru söyleyemiyorum - oldukça güzel biri. Bu işte büyük olasılıkla bir erkek parmağı vardır."

Richard soğuk bir ifadeyle, "Saçını boyamasa daha hoş olurdu," dedi.

"Boyuyor mu? Sahi. Bu konularda ne kadar bilgilisin."

"Emerson'un mektubu, efendim?"

"Tabi, tabi nereye koyduğum hakkında hiçbir fikrim yok. Ama istediğin yere bak -üstüne aldığım notlardan dolayı, bulmayı ben de çok istiyorum- bir de o tel sarma boncuğun fotoğrafı vardı."

BÖLÜM 20

Dr. Pauncefoot Jones ertesi gün öğleden sonra bir otomobil sesi duyup tiksinti dolu bir ifadeyle bağırdı. Çok geçmeden çölün içinde, höyüğe doğru yaklaşan otomobili gördü.

Hırsla, "Ziyaretçiler," dedi. "Hem de en olmayacak zamanda. Kuzeydoğu köşesine resmedilmiş rozetin selülozlanmasına nezaret etmek istiyordum. Mutlaka Bağdat'tan bir sürü dedikoduyla gelip kazıyı gezmek isteyen aptallardır."

Richard, "Victoria işte şimdi işe yarayacak," dedi. "Duydun mu Victoria? Özel bir tur düzenlemek sana düşüyor."

Victoria, "Herhalde en yanlış şeyleri söylerim," dedi. "Çok deneyimsizim biliyorsunuz."

Richard tatlı tatlı, "Bence pek güzel yaparsın," dedi. "Bu sabah o içbükey tuğlalar hakkındaki sözlerin dosdoğru Delongaz'ın kitabından çıkmaydı."

Victoria hafifçe kızardı ve bir daha yaptığı alıntıları daha özenle dile getirmeye karar verdi. O kalın merceklerin gerisindeki sorgulayan bakışlar onu bazen rahatsız ediyordu.

Yavaşça, "Elimden geleni yaparım," dedi.

Richard, "Bütün bu ıvır zıvır işleri sana yıkıyoruz," dedi.

Victoria gülümsedi.

Gerçekten de, son beş gündür yaptıkları onu epeyce şaşırtmıştı. Pamuktan süzülen suyu kullanarak içinde en kritik anlarda sönen bir mumun yandığı ilkel bir fenerin ışığında fotoğraf banyo etmişti. Karanlık odanın masası bir bavuldan oluşuyordu ve çalışmak için ikibüklüm eğilmek ya da diz çökmek zorundaydı. Karanlık odanın kendisi de Richard'ın dediği gibi, ortaçağdaki o ünlü Küçük Doğu'nun modern bir modeliydi. Dr. Pauncefoot Jones bir dahaki sene olanaklarının daha geniş olacağını söyledi, ama şimdilik işçilerin ücretini ödeyip sonuçlar almak için her kuruş önemliydi.

Kırık çömleklerle dolu sepetleri (belli etmemeye çok dikkat etse de) ilk başta pek komik bulmuştu. Bütün bu kaba saba, kırık parçalar ne işe yarardı ki?

Sonra, parçaları birbirlerine uydurup yapıştırarak kum dolu kutulara yerleştirdiğinde, ilgi duymaya başladı. Biçimleri ve tipleri tanımayı öğrendi. Sonunda da kendi aklıyla bu kapları yeniden birleştirmeyi deneyip üç bin küsur yıl önce nasıl ve ne amaçla kullanıldıklarını tahmin etti. Bazı yoksul özel evlerin ortaya çıkartıldığı küçük alanda; evlerin orijinal hallerini, içlerinde yaşayan insanları, onların ihtiyaçlarını, mallarını, işlerini, umutlarını ve korkularını gözlerinin önüne getirmeye başladı. Victoria'nın hayal gücü güçlü olduğundan, zihninde kolayca bir görüntü belirdi. İçinde yarım düzine altın küpe bulunan küçük, kil bir testinin bir duvara gömülü bu-

lunduğu gün çok heyecanlandı. Richard gülümseyerek, "Herhalde evin kızının çeyizi," dedi.

Tahıl dolu tabaklar, çeyiz için biriktirilen altın küpeler, kemikten dikiş iğneleri, öğütme dibek ve havanlar, küçük heykelcikler ve tılsımlar. Önemsiz, küçük insanların günlük yaşamı, korkuları ve umutları.

Victoria, Richard'a, "İşte bunu çok ilginç buluyorum," dedi. "Eskiden arkeolojinin yalnızca kral mezarları ve saraylardan ibaret olduğunu sanırdım."

Garip, küçük bir gülümsemeyle, "Babil Kralları," diye ekledi. "Ama en sevdiğim yanı, sıradan günlük insanlarla ilgilenmesi; benim gibi insanlarla. Kaybettiğim şeyleri benim için bulan Aziz Anthony'im -ve şanslı porselen domuzun- eskiden pasta yaparken kullandığım, içi dışı mavi, çok güzel kâsem. Kırıldıydı ve yerine aldığım yenisi asla aynı olmadı. Bu insanların en sevdikleri kâseleri ve tabakları neden ziftle onardıklarını anlayabiliyorum. Hayat gerçekten hep aynı değil mi? O zaman da, şimdi de."

Höyüğün yokuşunu tırmanan konukları seyrederken bir yandan da bunları düşünüyordu. Richard onları karşılamaya giderken Victoria da peşine takıldı.

Arkeolojiye ilgi duyan iki Fransızdı. Suriye ve Irak'ı geziyorlardı. Selamlaşmanın ardından Victoria onlara kazı yerlerini gezdirdi, olan biteni bir papağan gibi anlattı, ama Victoria olduğu için de dayanamayıp kendi kendine dediği gibi biraz daha heyecan katmak için kendi süslemelerini de ekledi.

İkinci adamın renginin çok kötü olduğunu ve etrafıyla pek ilgilenmeden kendini sürüklediğini fark etti. Adam çok geçmeden matmazel bağışlarsa eve çekilmek istediğini bildirdi. Sabahtan beri kendini iyi hissetmiyordu ve güneş durumunu daha da güçleştiriyordu.

O Kazı Evi'ne doğru yollandı, diğeri de sesini alçaltarak sorunun ne yazık ki mideden olduğunu söyledi. Bağdat hastalığı diyorlardı, değil mi? Aslında bugün hiç çıkmamalıydı.

Tur tamamlandı, Fransız Victoria'yla sohbete devam etti ve sonunda Fidos çağrıldı. Dr. Pauncefoot Jones kararlı bir misafirperverlik havasında konukların gitmeden önce çay içmelerinde ısrar etti.

Ancak Fransız bunu reddetti. Karanlığa kalmamaları gerekiyordu; yoksa yollarını asla bulamazlardı. Richard Baker hemen haklı olduğunu söyledi. Hasta arkadaş evden çağrıldı ve otomobil son hızla uzaklaştı.

Dr. Pauncefoot Jones, "Sanırım bu yalnızca bir başlangıç," diye homurdandı. "Artık her gün birileri gelir."

Kocaman bir dilim Arap ekmeği alıp kalın bir tabaka kayısı reçeli sürdü.

Richard çaydan sonra odasına çekildi. Cevaplaması gereken ve ertesi gün Bağdat'a gitme hazırlığında yazmak zorunda olduğu mektuplar vardı.

Birdenbire kaşlarını çattı. Görünürde pek derli toplu bir adam değildi, ama giysilerini ve evrakını hep aynı biçimde düzenlerdi. Şimdi bir bakışta çekmecesinin karıştırılmış olduğunu görebiliyor-

du. Hizmetkârların yapmadığından emindi. O halde, eve gitmek için bahane uyduran o hasta ziyaretçi olmalıydı. Soğukkanlılıkla eşyasını karıştırmıştı. Hiçbir şeyin kaybolmadığından emindi. Parasına dokunulmamıştı. O halde neyi aramışlardı? Olayın ne anlama geldiğini düşünürken yüz ifadesi ciddileşti.

Antika Odası'na gidip mühürlerin ve mühür baskılarının konduğu çekmeceye baktı. Acıklı acıklı gülümsedi. Hiçbir şeye el sürülmemişti. Oturma odasına geçti. Dr. Pauncefoot Jones ustabaşıyla beraber avludaydı. Odada yalnızca elinde kitabıyla kıvrılmış oturan Victoria vardı.

Richard doğrudan söze girdi. "Birisi odamı aramış."

Victoria şaşkınlık içinde başını kaldırdı.

"Ama neden? Kim?"

"Sen değil miydin?"

"Ben mi?" Victoria alınmıştı. "Tabi ki değildim. Neden eşyanızı karıştırmak isteyeyim ki?"

Richard, ona dik dik baktı.

"O halde o lanet olası yabancı olmalı, hasta numarası yapıp eve geldi."

"Bir şey çalmış mı?"

"Hayır," dedi Richard. "Hiçbir şey alınmamış."

"Ama insan neden..."

Richard sözünü kesti.

"Bunu *senin* bilebileceğini sanıyordum."

"Benim mi?"

"Anlattıklarına göre *senin* başına oldukça garip şeyler gelmiş."

"Oh şu... evet." Victoria biraz şaşırmış gibiydi. Ağır ağır konuştu. "Ama neden *sizin* odanızı aradıklarını anlamıyorum. Sizin hiçbir ilginiz yok ki..."

"Neyle?"

Victoria bir an cevap vermedi. Düşüncelere dalmış gibiydi.

Sonunda, "Özür dilerim," dedi. "Ne dediniz? Dinlemiyordum."

Richard soruyu tekrarlamadı. Bunun yerine şöyle sordu.

"Ne okuyorsun?"

"Burada hafif romanlarda pek seçenek yok. *İki Şehrin Hikâyesi, Gurur ve Önyargı, Floss Çayı Üzerindeki Değirmen.* Ben *İki Şehrin Hikâyesi*'ni okuyorum."

"Daha önce okumamış mıydın?"

"Hiç. Dickens'in sıkıcı olacağını sanmışımdır hep."

"Ne fikir!"

"Çok heyecanlı buldum."

"Nereye geldin?" Richard onun omzunun üstünden bakıp yüksek sesle okudu. "Örgü ören kadınlar Bir diye saydılar."

Victoria, "Bence çok korkunç," dedi.

"Madam Defarge mı? Evet, iyi bir karakter. Gerçi insan örgüsünde bir isim listesi tutabilir mi, hep kuşku duymuşumdur. Ama tabi ben örgü örmüyorum."

Victoria bunu düşününce, "Oh, bence örebilirsiniz," dedi. "Düz ve ters -ve diğer ilmikler- ara ara bir ters atıp bir atlıyorsun. Evet, yapılabilir, tabi ören acemiymiş ve hatalar yapmış gibi kamufle edilir..."

Birdenbire şimşek gibi bir ışık çaktı. Aklında iki şey bir araya geldi ve onu bir patlama şiddetiyle sarstı. Bir isim, görsel bir anı. Elinde sıkı sıkı tuttuğu eski kırmızı atkısıyla bir adam. Victoria sonradan atkıyı alelacele alıp bir çekmeceye atmıştı. O isimle birlikte. *Defarge* -Lefarge değil- *Defarge,* Madam Defarge.

Richard'ın nazikçe sormasıyla kendine geldi.

"Bir sorun mu var?"

"Yok... yok, yani, aklıma bir şey geldi."

"Anlıyorum." Richard en kibirli tavrıyla kaşlarını kaldırdı.

Yarın, diye düşündü Victoria, hep birlikte Bağdat'a gideceklerdi. Yarın tatili sona erecekti. Bir haftadan fazla bir süredir güvende, huzur içinde, kendini toplayacak zamanı bulmuş ve çok keyif almıştı. Belki de ben ödleğin biriyim, diye düşündü Victoria. Belki de bundan. Serüven konusunda neşeyle konuşmuş, ama gerçekten başına geldiğinde pek hoşuna gitmemişti. Kloroforma karşı çırpınmaktan ve ağır ağır boğulma duygusundan nefret etmiş; o perişan Arap yukarıdaki odada *"Bukra"* dediğinde çok, ama çok korkmuştu.

Şimdi de hepsine geri dönmek zorundaydı. Bay Dakin ona iş verdiğinden ve ücret ödediğinden, aldığı parayı hak etmeli ve cesur görünmeliydi! Zeytin Dalı'na dönmesi bile gerekebilirdi. Dr. Rathbone'u ve o sorgulayan bakışlarını düşününce ürperdi. Adam onu uyarmıştı...

Ama belki de geri gitmesi gerekmeyecekti. Bay Dakin belki de gitmemesinin daha iyi olduğunu artık onu tanıdıklarını söylerdi. Ancak, eşyasını almak için eve gitmek zorundaydı, çünkü o el örgüsü yün atkıyı bavuluna öylesine atıvermişti... Basra'ya giderken

her şeyi bavullara tıkmıştı. O atkıyı Bay Dakin'in eline verdikten sonra belki de işi biterdi. Bay Dakin belki filmlerde olduğu gibi ona, "Oh! Aferin Victoria," derdi.

Başını kaldırınca Richard Baker'ın onu seyrettiğini gördü.

"Bu arada," dedi Baker. "Yarın pasaportunu bulabilecek misin?"

"Pasaportumu mu?"

Victoria durumu düşündü. Kazıyla ilgili hareket planını henüz düşünmemiş olması çok tipikti. Gerçek Veronica (ya da Venetia) yakında İngiltere'den gelecek olduğuna göre, ortadan çekilmesi gerekliydi. Ama yalnızca kaybolmakla mı kalacaktı, yoksa aldatmacayı itiraf edip uygun cezayı çekecek miydi ya da niyeti neydi, bunu henüz çözülmesi gereken bir sorun olarak görmüyordu. Victoria her zaman "Nasılsa Bir Şey Çıkar" tavrını benimsemeye eğilimliydi.

"Aslında," diye vakit kazanmaya çalıştı. "Emin değilim."

Richard, "Bölge polisi istiyor," dedi. "Numarasını ve adını, yaşını, eşkâlini, vs. kaydediyorlar. Ne varsa. Pasaport elimizde olmadığına göre, sanırım en azından adını ve eşkâlini göndermemiz gerekiyor. Bu arada, soyadın nedir? Sana hep 'Victoria' dedim."

Victoria kibarca lafı döndürdü.

"Haydi ama," dedi. "Soyadımı benim kadar siz de biliyorsunuz."

"Bu doğru değil," dedi Richard. Dudakları hafif zalim bir gülümsemeyle kıvrıldı. "Ben senin soyadını biliyorum. Bilmeyen sanırım *sensin.*"

Victoria, "Kendi soyadımı tabi ki biliyorum," diye terslendi.

"O halde sana meydan okuyorum. Söyle bana, hemen, şimdi."

Sesi birdenbire sertleşmişti.

"Yalan söylemenin yararı yok," dedi. "Oyun bitti. Çok kurnazca davrandın. Dersini iyi çalışmışsın, çok ilginç bilgiler verdin, ama bu tür bir sahtekârlığı uzun süre sürdüremezsin. Sana tuzaklar kurdum ve hepsine de düştün. Çok saçma şeyler söyledim, kabul ettin." Durdu. "Sen Venetia Savile *değilsin*. Peki ama kimsin?"

Victoria, "Sizi ilk gördüğümde kim olduğumu söyledim," dedi. "Ben Victoria Jones'um."

"Dr. Pauncefoot Jones'un yeğeni mi?"

"Yeğeni değilim ama adım Jones."

"Bana başka pek çok şey daha söyledin."

"Evet, söyledim. Hepsi de *doğruydu*! Ama bana inanmadığınızı görebiliyordum. Bu da beni delirtti, çünkü zaman zaman yalan söylesem de -aslında oldukça sık söylerim- size söylediklerim yalan değildi. Bu yüzden, daha inandırıcı olmak için adımın Pauncefoot Jones olduğunu söyledim. Bunu buralarda daha önce de söylemişliğim var ve hep çok iyi karşılandı. Aslında buraya geliyor olduğunuzu nereden bilebilirdim?"

Richard ciddi bir tavırla, "Senin için ufak bir şok olmuştur herhalde," dedi. "Çok güzel idare ettin. Buz gibi bir soğukkanlılıkla."

"İçimden öyle değildim," dedi Victoria. "*Titriyordum*. Ama açıklama yapmak için buraya gelmeyi beklersem en azından güvende olacağımı düşündüm."

"Güvende mi?" Bu sözcüğü düşündü. "Baksana Victoria, bana anlattığın, o sana kloroform verdikleri hikâyesi gerçekten doğru muydu?"

"Tabi ki doğruydu! Görmüyor musunuz, bir hikâye uydurmak isteseydim çok daha iyisini yapabilirdim *ve* üstelik, daha da iyi anlatırdım!"

"Seni biraz daha yakından tanıyınca, bundaki doğruluk payını görebiliyorum! Ama kabul etmelisin ki, insan ilk duyduğunda inanılmaz gibi geliyor."

"Ama *şimdi* mümkün olabileceğini düşünüyorsunuz. Neden?"

Richard ağır ağır konuştu.

"Çünkü eğer dediğin gibi, Carmichael'ın ölümüne karıştıysan o halde doğru olabilir."

Victoria, "Her şey o zaman başladı," dedi.

"Bana anlat en iyisi."

Victoria, ona uzun uzun baktı.

"Acaba size güvenebilir miyim diye merak ediyorum," dedi.

"Şimdi roller değişti! İnanabiliyor musun ki, buraya sahte isimle geldiğinden, çünkü *benden* bilgi almak istediğinden kuşkulanıyordum? Belki de yaptığın budur gerçekten."

"Yani Carmichael hakkında onların bilmek istediği bir şey bildiğinizi mi söylemek istiyorsunuz?"

"Onlar kim oluyor?"

Victoria, "Size anlatmam gerekecek," dedi.

"Başka yolu yok ve eğer onlardan biriyseniz, zaten biliyorsunuzdur, o yüzden önemi yok."

Ona Carmichael'ın öldüğü geceyi, Bay Dakin'le görüşmesini, Basra yolculuğunu, Zeytin Dalı'nda çalışmasını, Catherine'in düş-

manlığını, Dr. Rathbone'u, uyarısını ve son olayları anlattı. Bir sır olarak kalan saçlarının boyanmasını da ekledi. Yalnızca kırmızı atkıyla Madam Defarge'ı atladı.

"Dr Rathbone mu?" Richard atıldı. "Sence *o* da mı bu işe karışmış? Bu işin arkasında mı? Ama canım, o çok önemli biri. Dünyanın her tarafında tanınıyor. Programlarına her yerden bağışlar yağıyor."

"Öyle olması gerekmez mi?" dedi Victoria.

Richard düşünceli bir ifadeyle, "Ben onu hep kendini beğenmişin biri olarak görmüşümdür," dedi.

"O da pek güzel bir kamuflaj."

"Evet... evet, sanırım öyle. Bana sorduğun Lefarge kimdi?"

"Yalnızca öyle bir isim," dedi Victoria. "Bir de Anna Scheele var."

"Anna Scheele mi? Hayır, hiç duymadım."

"O önemli," dedi Victoria. "Ama nasıl ve niçin tam olarak bilmiyorum. Her şey öyle karışık ki."

"Bana baştan anlat," dedi Richard. "Seni bu işlere sokan adam kimdi?"

"Edward, oh, Bay Dakin'i demek istiyorsun. Petrol işinde sanırım."

"Bezgin, ikibüklüm, donuk görünüşlü biri mi?"

"Evet ama aslında öyle değil. Boş değil yani."

"İçmiyor mu?"

"İnsanlar öyle söylüyor, ama içtiğini sanmıyorum."

Richard arkasına yaslanıp ona baktı.

"Phillips Oppenheim, William Le Queux ve başka pek çok başarılı taklitçi gibi mi? Bu gerçek mi? *Sen* gerçek misin? Hırpalanan kadın kahraman mısın, yoksa hain maceraperest mi?"

Victoria pratik bir tavırla cevap verdi.

"Önemli olan, Dr. Pauncefoot Jones'a benim için ne diyeceğiz?"

"Hiçbir şey," dedi Richard. "Gerekli olmayacak."

BÖLÜM 21

Erkenden yola çıktılar. Victoria'nın morali pek bozuktu. Dönüp Kazı Evi'ne bakarken boğazına bir yumru tıkandı. Öte yandan; kamyonun deli gibi sarsmasının yol açtığı rahatsızlık, o an çektiği işkenceden başka bir şey düşünmesini engelliyordu. Yeniden o sözümona yolda gitmek, eşeklerin yanından geçmek, tozlu kamyonlarla karşılaşmak pek garipti. Bağdat'ın kenar mahallelerine varmaları üç saat sürdü. Kamyon onları Tio Oteli'nde indirdi, aşçı ve şoför birlikte gerekli alışverişi yapmaya gittiler. Dr. Pauncefoot Jones ile Richard'ı bir yığın mektup bekliyordu. Marcus birdenbire ortaya çıktı; kocaman ve gülümseyerek, her zamanki dostça neşesiyle Victoria'yı karşıladı.

"Ah," dedi. "Seni görmeyeli çok oldu. Otelime gelmiyorsun. Bir hafta, iki hafta oldu. Neden böyle? Bugün yemeği burada yiyeceksiniz, ihtiyacınız olan her şey var. Piliçler. Kocaman biftek. Bir tek içli pilav ve özel baharatla doldurulmuş hindimiz yok, çünkü onu bana bir gün önceden söylemeniz gerekir."

Tio Oteli'ndekilerin Victoria'nın kaçırılmış olduğunu fark etmedikleri açıktı. Edward, Bay Dakin'in tavsiyesiyle polise gitmemişti herhalde.

Victoria, "Bay Dakin Bağdat'ta mı, biliyor musun Marcus?" diye sordu.

"Bay Dakin -ah evet, pek iyi bir adam- tabi, senin arkadaşın o. Dün buradaydı, hayır, evvelki gün. Ya Yüzbaşı Crosbie, onu tanıyor musun? Bay Dakin'in arkadaşı. Bugün Kirmanşah'tan geliyor."

"Bay Dakin'in ofisi nerde, biliyor musun?"

"Tabi biliyorum. Irak-İran Petrol Şirketi'ni herkes bilir."

"Şimdi oraya gitmek istiyorum. Taksiyle. Ama taksinin beni nereye götüreceğini bildiğinden emin olmak istiyorum."

Marcus, "Ona ben kendim söylerim," diye lütfetti.

Victoria'ya sokağın başına kadar eşlik etti ve her zamanki gibi şiddetle bağırdı. Şaşkın bir çocuk koşarak geldi. Marcus, ona bir taksi bulmasını emretti. Sonra Victoria'yı taksiye götürdüler ve Marcus şoföre adresi verdi. Daha sonra da geri çekilip el salladı.

"Bir de oda istiyorum," dedi Victoria. "Var mı?"

"Evet, evet. Sana çok güzel bir oda vereceğim ve bu akşam da çok büyük bir biftek ısmarlayacağım -çok özel- biraz da havyar. Önce de küçük birer içki içeriz."

"Harika," dedi Victoria. "Oh Marcus, bana biraz borç verebilir misin?"

"Tabi canım. İşte buyur. İstediğin kadar al."

Taksi bir korna sesiyle yola çıktı ve Victoria elinde bir sürü kâğıt ve bozuk para ile arkaya savruldu.

Victoria beş dakika sonra Irak-İran Petrol Şirketi'nin bürosuna girip Bay Dakin'i sordu.

Victoria içeri alındığında Bay Dakin masasında oturmuş, bir şeyler yazıyordu. Kalkıp resmi bir tavırla el sıktı.

"Bayan... şey... Bayan Jones, değil mi? Kahve getir Abdullah."

Ses geçirmez kapı kâtibin arkasından kapanırken yavaşça konuştu.

"Aslında buraya gelmemen gerekirdi, biliyorsun."

Victoria, "Bu kez mecburdum," dedi. "Size hemen söylemem gereken bir şey var; başıma başka bir şeyler daha gelmeden önce."

"Bir şey daha gelmeden mi? Başına bir şey mi geldi ki?"

"Bilmiyor musunuz?" diye sordu Victoria. "Edward size söylemedi mi?"

"Bildiğim kadarıyla sen hâlâ Zeytin Dalı'nda çalışıyorsun. Kimse bana bir şey söylemedi."

"Catherine!" diye bağırdı Victoria.

"Özür dilerim!"

"O Catherine cadısı! Eminim Edward'a saçma bir hikâye anlatmış, o da saf saf inanmıştır."

"Dinleyelim bakalım," dedi Bay Dakin. "Şey... kusuruma bakmazsan..." Bakışları Victoria'nın sarı saçlarında dolandı. "...kumral halini tercih ederim."

"Bu işin bir kısmı yalnızca," dedi Victoria.

Kapı vuruldu ve haberci elinde iki küçük fincan şekerli kahveyle içeri girdi. Gittikten sonra Dakin, Victoria'ya döndü.

"Şimdi, acele etme ve bana her şeyi anlat. Burada bizi kimse duyamaz."

Victoria serüvenlerini anlatmaya girişti. Dakin'le konuşurken her zaman olduğu gibi, hem tutarlı, hem de anlaşılır olmayı becer-

di. Hikâyesine Carmichael'ın düşürdüğü kırmızı atkı ve Bayan Defarge'la kurduğu bağlantıyı anlatarak son verdi.

Sonra endişeyle Dakin'e baktı.

İçeri girerken ona daha da bitkin görünüşlü gibi gelmişti. Şimdiyse gözlerinde bir pırıltı belirdiğini görüyordu.

"Dickens'i daha sık okumalıyım," dedi.

"O halde haklı olduğumu mu düşünüyorsunuz? Sizce söylediği Defarge mıydı, atkıda örülmüş bir mesaj mı var?"

Dakin, "Bence," dedi. "Bu ele geçirdiğimiz ilk somut ipucu ve bunun için sana teşekkür borçluyuz. Ama önemli olan atkı. Nerede o?"

"Eşyamın arasında. O gece bir çekmeceye tıktım, bavulumu toplarken de hiçbir şeyi ayırıp katlamadan hepsini birden tıkıştırdığımı hatırlıyorum."

"Bu atkının Carmichael'a ait olduğunu kimseye -*hiç kimseye*- söylemedin, değil mi?"

"Hayır, çünkü unutmuştum. Basra'ya giderken başka şeylerle birlikte bavula attım ve o günden beri de bavulu hiç açmadım."

"O halde sorun olmaması gerekir. Eşyanı karıştırmış bile olsalar, eski, pis bir yün atkıya önem vermezler... tabi bir ihbar almadılarsa, ama görebildiğim kadarıyla bu da olanaksız. Şimdi bütün yapman gereken eşyanın toplanıp sana gönderilmesini sağlamak. Bu arada, kalacak bir yer buldun mu?"

"Tio'da bir oda ayırttım."

Dakin başıyla onayladı.

"Senin için en iyi yer."

"Zeytin Dalı'na geri dönecek miyim, bunu istiyor musunuz?"

Dakin, ona dikkatle baktı.

"Korkuyor musun?"

Victoria çenesini kaldırdı.

"Hayır," diye meydan okudu. "İsterseniz giderim."

"Gerekli olacağını sanmıyorum... akıllıca da olmaz. Nasıl öğrendilerse öğrendiler, ama sanırım orada birisinin senin neler yaptığından haberi var. Bu halde başka bir şey öğrenemezsin, o yüzden en iyisi uzak durman."

Gülümsedi.

"Aksi halde seni bir daha gördüğümde kızıl saçlı olabilirsin."

Victoria, "Her şeyden çok da bunu bilmek istiyorum," diye bağırdı. "Neden saçımı boyadılar? Düşündüm, düşündüm, ama bir anlam veremedim. Ya siz?"

"Ancak cesedinin teşhis edilmesini güçleştirmek gibi tatsız bir neden olabilir."

"Ama ceset olmamı istiyorlarsa beni neden hemen öldürmediler?"

"Bu çok ilginç bir soru Victoria. Ben de her şeyden çok bunun cevabını istiyorum."

"Hiçbir fikriniz yok mu?"

Bay Dakin hafifçe gülümseyerek, "Yok," dedi.

"İpuçlarından söz açılmışken," dedi. "O sabah Tio'da Sir Rupert Crofton Lee'de anormal bir durum olduğunu söylediğimi hatırlıyor musunuz?"

"Evet."

"Siz onu şahsen tanımıyordunuz, değil mi?"

"Daha önce hiç karşılaşmamıştık, hayır."

"Ben de öyle düşünmüştüm. Çünkü, şu var ki, o adam Sir Rupert Crofton Lee *değildi."*

Bir kez daha, Sir Rupert'in ensesindeki siğilden başlayarak, hararetli hararetli anlatmaya başladı.

"Demek öyle yaptılar," dedi Dakin. "Carmichael'ın o gece *nasıl* gafil avlanıp öldürüldüğünü anlayamıyordum. Crofton Lee'nin yanına vardı ve Crofton Lee onu bıçakladı, ama yere yıkılmadan önce kaçıp senin odana sığınmayı başardı. Atkıyı da elinden bırakmadı, ölüm gibi."

"Sizce beni kaçırmalarının nedeni bunu size söylemeye geliyor olmam mı? Ama Edward hariç kimse bilmiyordu ki."

"Bence seni hemen ortadan kaldırmaları gerektiğini hissettiler. Zeytin Dalı'nda olup bitenlere fazla burnunu sokuyordun."

"Dr. Rathbone beni uyardı," dedi Victoria. "Uyarıdan çok tehdit gibiydi. Sanırım göründüğüm gibi olmadığımı anladı."

Dakin soğuk bir ifadeyle, "Rathbone aptal değildir," dedi.

"Oraya dönmek zorunda olmadığıma sevindim," dedi Victoria. "Cesur görünmeye çalışıyordum ama aslında çok korktum. Ancak, Zeytin Dalı'na gitmezsem Edward'ı nasıl bulabilirim?"

Dakin gülümsedi.

"O seni bulamazsa sen onu bulursun. Hemen ona bir mektup yaz. Tio'da olduğunu, giysilerinle bavullarını toplayıp oraya getirmesini söyle. Ben de bu sabah Dr. Rathbone'a kulüpte düzenlediği geceler konusunda danışacağım. Kolayca sekreterine not bırakabi-

lirim, böylece Catherine'in eline geçip kaybolması riski olmaz. Sana gelince, Tio'ya dön ve orada kal... ve Victoria..."

"Evet?"

"Eğer başın derde girerse -nasıl olursa olsun- elinden geleni yap. Seni olabildiğince gözetleyeceğiz, ama düşmanların çok güçlü ve ne yazık ki sen de çok şey biliyorsun. Bavulların Tio Oteli'ne gelir gelmez bana olan yükümlülüklerin sona ermiş sayılır. Bunu bil."

Victoria, "Şimdi doğruca Tio'ya gidiyorum..." dedi. "Yolda yalnızca biraz pudra, ruj ve krem alacağım. Ne de olsa..."

"Ne de olsa," dedi Bay Dakin. "İnsan sevgilisiyle görüşmeden silahlarını kuşanmalı."

"Richard Baker'la önemli değildi, gerçi istersem oldukça hoş görünebildiğimi onun da bilmesini isterim," dedi Victoria. "Ama *Edward...*"

BÖLÜM 22

Victoria sarı saçları özenle taranmış, burnu pudralanmış ve dudakları yeni boyanmış halde Tio'nun balkonunda oturuyordu. Bir kez daha Romeo'sunu bekleyen modern bir Jülyet rolündeydi.

Az sonra Romeo da geldi. Çimenlerin üstünde belirdi; bir o yana, bir bu yana bakınıyordu.

"Edward," dedi Victoria.

Edward başını kaldırdı.

"Oh, işte buradasın Victoria!"

"Yukarı gel."

"Tamam."

Bir dakika sonra boş olan balkona geldi.

"Burası daha sakin," dedi Victoria. "Az sonra aşağı ineriz, Marcus bize içki verir."

Edward şaşkınlık içinde ona bakıyordu.

"Baksana Victoria, saçlarına bir şey mi yaptın?"

Victoria sabırsızlıkla iç çekti.

"Biri bana saçlardan söz ederse, sanırım kafalarına bir şey indirivereceğim."

Edward, "Bence eski hali daha güzeldi," dedi.

"Bunu Catherine'e söyle!"

"Catherine mi? Onun bu işle ne ilgisi var?"

"Her şey," dedi Victoria. "Bana onunla arkadaş olmamı söyledin, ben de oldum ve sanırım başıma ne işler açtığından hiç haberin yok!"

"Bunca zamandır neredeydin Victoria? Çok endişelendim."

"Oh, endişelendin, öyle mi? Neredeyim sanıyordun?"

"Catherine bana mesajını verdi. Ondan bana birdenbire Musul'a gittiğini söylemesini istemişsin. Çok önemliymiş ve güzel bir habermiş, zamanı gelince beni arayacakmışsın."

"Sen de buna inandın mı?" Victoria neredeyse acıyan bir sesle soruyordu.

"Bir iz bulduğunu sandım. Tabi Catherine'e fazla bir şey söyleyemezdin..."

"Catherine'in yalan söylüyor olabileceği ve belki de benim başıma vurulmuş olduğu hiç aklına gelmedi mi?"

"Ne?" Edward bakakaldı.

"Uyutulup, kloroformla bayıltılıp aç bırakılıp..."

Edward sertçe etrafına bakındı.

"Aman Tanrım! Hiç düşünmedim... baksana, burada konuşmak hoşuma gitmiyor. Bu kadar pencere var. Odana gidemez miyiz?"

"Pekâlâ. Bavullarımı getirdin mi?"

"Evet. Kapıya bıraktım."

"Çünkü insan on beş gün üstünü değiştirmezse..."

"Victoria, neler oldu? Bak, araba burada. Devonshire'a gidelim. Sen oraya hiç gitmedin, değil mi?"

"Devonshire mi?" Victoria şaşkın şaşkın bakakaldı.

"Oh, yalnızca Bağdat yakınlarında bir yerin adı. Bu mevsimde pek güzel olur. Haydi gel. Yıllardır baş başa kalamadık."

"Babil'den beri. Ama ya Dr. Rathbone ve Zeytin Dalı'ndakiler ne der?"

"Boş ver Dr. Rathbone'u. O ihtiyar keçiden bıktım zaten."

Merdivenlerden inip dışarı, Edward'ın arabasını park ettiği yere koştular. Edward geniş bir caddeden güneye doğru gitti. Sonra döndü; hurma ağaçlarının arasından ve sulama kanalı köprülerinin üstünden sarsıla sarsıla ilerlediler. Sonunda, hiç beklenmedik bir şekilde karşılarına küçük bir koru çıktı. Sulama kanalları çevresini kuşatıyor, yer yer içinden geçiyordu. Korudaki ağaçlar çoğunlukla badem ve kayısı ağaçlarıydı ve daha yeni çiçek açıyorlardı. Rüya gibi bir yerdi. Korunun arkasında, biraz geride Dicle uzanıyordu.

Arabadan inip çiçek açan ağaçların arasında yürüdüler.

Victoria derin derin iç çekerek, "Burası çok güzel," dedi. "İlkbaharda İngiltere'de olmak gibi."

Hava yumuşak ve ılıktı. Az sonra devrik bir ağaç kütüğünün üstüne oturdular. Tepelerinden pembe çiçekli dallar sarkıyordu.

"Şimdi sevgilim," dedi Edward. "Sana neler olduğunu anlat. Çok üzüldüm."

"Öyle mi?" Victoria dalgın dalgın gülümsedi.

Sonra ona anlattı. Berber kızı. Kloroform kokusunu ve verdiği mücadeleyi. Uyutulduğunu ve hasta uyanışını. Nasıl kaçtığını ve tesadüfen Richard Baker'la karşılaşmasını. Kazıya giderken kendini Victoria Pauncefoot Jones olarak tanıtışını ve İngiltere'den yeni

gelen bir arkeoloji öğrencisi rolünü mucizevi bir şekilde nasıl sürdürdüğünü.

Bu noktada Edward kahkahalar attı.

"Harikasın Victoria! Neler düşünüp uyduruyorsun."

"Biliyorum," dedi Victoria. "Amcalarım. Dr. Pauncefoot Jones ve ondan önceki - piskopos."

O anda, Basra'da; Bayan Clayton sözlerini kesip içkiye çağırdığında, Edward'a neyi soracak olduğunu hatırladı.

"Sana daha önce soracaktım," dedi. "Piskoposu nereden biliyordun?"

Elini tutan elin aniden kasıldığını hissetti. Edward çabucak, fazla çabucak cevap verdi.

"Neden, bana sen anlatmıştın, değil mi?"

Victoria, ona baktı. Ne garip, diye düşündü daha sonra, çocukça bir dil sürçmesi nelere yol açmıştı.

Edward tamamen gafil avlanmıştı. Hazırda hiçbir hikâyesi yoktu, yüzü birdenbire savunmasız kaldı ve maskesi düştü.

Victoria, ona bakarken; tıpkı bir çiçek dürbünü gibi, her şey karışıp yerli yerine oturdu ve gerçeği gördü. Belki de aslında birdenbire değildi. Belki bilinçaltında o soru; Edward'ın piskoposu nereden bildiği sorusu hep onu rahatsız etmişti ve ağır ağır o bir tek, kaçınılmaz cevaba yaklaşmıştı... Edward; Llangow Piskoposu'nu ondan duymamıştı ve kendisi dışında bunu öğrenebileceği tek kişi de Bay ve Bayan Hamilton Clipp olabilirdi. Ancak, onlar da Victoria Bağdat'a geldikten sonra Edward'ı görmüş olamazlardı, çünkü Edward o sırada Basra'daydı. O halde, bunu İngiltere'den ayrılmadan *önce*

onlardan dinlemiş olmalıydı. Demek ki en başından beri Victoria'nın onlarla geleceğini biliyordu ve bu harika tesadüf de aslında hiç tesadüfi değildi. En başından beri planlanmıştı.

Edward'ın maskesi düşmüş yüzüne bakarken, Carmichael'ın Şeytan derken neyi kastettiğini birdenbire anladı. O gün koridordan konsolosluğun bahçesine bakarken neyi gördüğünü biliyordu. Şimdi karşısındaki bu genç ve güzel yüzü görmüştü; gerçekten güzel bir yüzdü bu.

Şeytan, Sabahın Oğlu, sen nasıl düştün?

Dr. Rathbone değil - *Edward!* Ufak bir rolü; sekreter rolünü oynayan, ama kontrol eden, planlayan, yöneten, Rathbone'u göstermelik olarak kullanan Edward... ve Rathbone vakit varken gitmesi için onu uyarmıştı...

O güzel, kötü yüze bakınca; bütün o masum, taze aşkı silindi ve Edward için hissettiklerinin asla aşk olmadığını anladı. Birkaç saat önce Humphrey Bogart, daha sonra da Edinburgh Dükü için de aynı şeyleri hissetmişti. Göz kamaşmasıydı bu. Edward da *onu* hiç sevmemişti. Çekiciliğini ve pırıltısını bilinçli olarak kullanmıştı. O gün onu seçmiş, çekiciliğini öyle rahat, öyle doğal kullanmıştı ki; Victoria hiç uğraştırmadan kanmıştı. Aptallık etmişti.

Birkaç saniye içinde insanın aklından neler geçebildiği inanılmazdı. Düşünmek gerekmiyordu. Her şey anlaşılıyordu. Tam ve net bilgi. Belki de aslında, içinden, en baştan beri hepsini biliyordu...

Victoria bir yandan da zihinsel melekeleri kadar hızlı bir kendini koruma güdüsü ile, yüzündeki aptalca ve körü körüne hayranlık ifadesini korudu. İçgüdüsel olarak büyük tehlike altında olduğu-

nu anlamıştı. Onu kurtarabilecek tek bir şey; oynayabileceği tek bir koz vardı. Acele etti.

"Başından beri biliyordun!" dedi. "Buraya geleceğimi biliyordun. Sen ayarlamış olmalısın. Oh Edward, *harikasın* sen!"

O hareketli yüze tek bir duygu yansıyordu; neredeyse iç bayıltan bir hayranlık. Tepkisi de gördü; hafif küçümseyen bir gülümse, rahatlama. Edward'ın kendi kendisine, "Küçük budala! Ne olsa yutacak!" dediğini duyar gibiydi. "Ona ne istesem yapabilirim!"

"Ama *nasıl* ayarladın?" dedi Victoria. "Çok güçlü olmalısın. Göründüğün gibi değilsin. Sen -geçen gün dediğin gibi- Babil Kralısın."

Onun yüzünü aydınlatan gururu gördü. Alçakgönüllü, hoş bir genç adam maskesi altında gizlenmiş; gücü, iktidarı, güzelliği ve zalimliği gördü.

Ben de Hıristiyan bir köleyim, diye düşündü Victoria. Çabucak ve endişeyle, son bir sanatçı dokunuşu olarak ekledi (ve bunun gururuna nelere mal olduğunu kimse asla bilemeyecekti), ama beni seviyorsun, değil mi?

Edward artık küçümsemesini saklamakta zorlanıyordu. Bu küçük budala, bütün bu budala kadınlar! Onları sevdiğinize inandırmak öyle kolaydı ki, tek aradıkları buydu! Yapının büyüklüğünü, yeni bir dünyayı hiç umursamıyorlar, yalnızca aşk için sızlanıyorlardı! Onlar köleydi ve insan kendi amaçları uğrunda birer köle gibi kullanıyordu onları.

"Tabi ki seni seviyorum," dedi.

"Ama bütün *bu* olan biten nedir? Söyler misin bana, Edward? Anlat."

"Yeni bir dünya, Victoria. Eskisinin çamurundan ve küllerinden doğacak olan yeni bir dünya."

"Anlat bana."

Ona anlattı ve Victoria her şeye rağmen kendini bu düşe kaptırdı. Eski kötü şeyler birbirlerini imha etmeliydi. Kârları uğruna ilerlemeyi engelleyen şişman yaşlı adamlar. Marxçı cennetlerini kurma peşindeki ikiyüzlü aptal Komünistler. Büyük bir savaş - her şey yok olmalıydı. Sonra - Yeni Cennet ve Yeni Dünya. Küçük, seçkin bir grup yüksek varlık, bilim adamları, tarım uzmanları, yöneticiler -Edward gibi genç adamlar- Yeni Dünya'nın Siegfriedleri. Hepsi de genç ve birer Süpermen olma kaderlerine inanmış. Yok oluş bitince *onlar* sahneye çıkacak ve dünyayı devralacaklardı.

Delilikti bu, ama yapıcı delilikti. Parçalanmış ve dağılmakta olan bir dünyada olabilecek bir şeydi.

"Ama düşün," dedi Victoria. "Önce öldürülecek bütün o insanları düşün."

Edward, "Anlamıyorsun," dedi. "Onun önemi yok."

Önemi yok; Edward'ın inancı buydu. Birdenbire, nedensiz yere, Victoria'nın aklına üç bin yıl önce ziftle onarılan o çömlekler geldi. Kuşkusuz onlar önemliydi; küçük günlük şeyler, yemek pişirilmesi gereken aile, evi kuşatan dört duvar, bir iki değerli mal. Dünyadaki binlerce sıradan insan, kendi işlerine bakıyor, toprağı sürüyor, çömlekler yapıyor, aile kuruyor, gülüyor ve ağlıyor; sabahları kalkıp akşam olunca yatıyorlardı. Önemli olanlar *onlardı;* kötü yüzleriyle yeni bir dünya yaratmaya kalkan ve bunu yaparken de kimlere zarar vereceklerini hiç umursamayan bu melekler değil.

Dikkatle, yavaşça konuştu, çünkü burada, Devonshire'de ölümün çok yakınında olabileceğini biliyordu.

"Harikasın Edward. Ama ya *ben?* Ben ne yapabilirim?"

"Yardım etmek mi istiyorsun? Buna inanıyor musun?"

Victoria çok temkinliydi. Birdenbire dönmek olmazdı. Fazla gelirdi.

"Sanırım ben *sana* inanıyorum!" dedi. "Bana söyleyeceğin her şeyi yaparım, Edward."

"Aferin," dedi Edward.

"Önce, neden buraya gelmemi ayarladın? Bir nedeni olmalı, değil mi?"

"Tabi ki vardı. O gün bir fotoğrafını çektiğimi hatırlıyor musun?"

"Hatırlıyorum," dedi Victoria.

Seni aptal, ne kadar da memnun olmuştun, nasıl kurumlanmıştın, diye düşündü kendi kendine.

"Profilinden çok etkilenmiştim, birine olan benzerliğinden. Emin olmak için fotoğraf çektim."

"Kime benziyorum?"

"Başımıza çok dert açan bir kadına, Anna Scheele'e."

"Anna Scheele." Victoria bomboş bir şaşkınlıkla ona bakakaldı. Beklediği her neyse, bu değildi. "Yani, o *bana* mı benziyor?"

"Yandan oldukça benziyor. Profilden hatlarınız hemen hemen aynı. Olağanüstü bir şey daha var; üst dudağında, solda ufak bir yara izi var..."

"Biliyorum. Çocukken oyuncak attan düşmüştüm. Keskin bir kulağı vardı ve oldukça derin kesmişti. Pudra sürdüğümde pek belli olmuyor."

"Anna Scheele'in de aynı yerde bir izi var. En değerli nokta buydu. Boyunuz ve bedeniniz benziyor, o senden dört beş yaş büyük. Asıl fark saçınızda; sen kumralsın, o ise sarışın. Senin saç modelin de oldukça farklı. Gözlerin daha koyu mavi, ama renkli gözlükle fark etmez."

"Bunun için mi Bağdat'a gelmemi istedin? Ona benzediğim için mi?"

"Evet, bu benzerliğin işe yarayacağını düşündüm."

"Böylece her şeyi ayarladın... Clippleri... Clippler kim?"

"Önemli değiller, yalnızca kendilerine söyleneni yapıyorlar."

Edward'ın ses tonundaki bir şey Victoria'yı ürpertti. Sanki insanlık dışı bir kayıtsızlıkla, "Onlar emrim altında," der gibiydi.

Bu çılgın projenin dini bir tarafı da vardı. Edward, diye düşündü. "Kendi kendinin Tanrısı. Bu kadar korkunç olan da *bu."*

Yüksek sesle, "Bana Anna Scheele'in *senin* gösterinde patron, Kraliçe Arı olduğunu söylememiş miydin?" dedi.

"Seni şaşırtmak için bir şey söylemem gerekiyordu. Zaten çok fazla şey öğrenmiştin."

Victoria, demek Anna Scheele'e benziyor olmasaydım, sonum olacaktı, diye düşündü.

"Aslında kim o?" diye sordu.

"Amerikalı ve uluslararası banker Otto Morganthal'ın sekreteri. Ama hepsi bu değil. Son derece kayda değer bir finans zekâsı var.

Parasal operasyonlarımızın pek çoğunun izini bulduğuna inanıyoruz. Üç kişi bizim için tehlikeliydi -Rupert Crofton Lee, Carmichael- her ikisi de ortadan kaldırıldı. Geriye bir tek Anna Scheele kalıyor. Üç güne kadar Bağdat'a gelecek. Bu arada ortadan kayboldu."

"Kayıp mı oldu? Nerede?"

"Londra'da. Görünüşe göre yeryüzünden silindi."

"Nerede olduğunu kimse bilmiyor mu?"

"Belki Dakin biliyordur."

Ama Dakin de bilmiyordu. Victoria bunu biliyordu ama Edward'ın haberi yoktu, o halde Anna Scheele neredeydi?

Victoria, "Gerçekten hiçbir fikriniz yok mu?" diye sordu.

Edward ağır ağır, "Bir fikrimiz var," dedi.

"Nedir?"

"Anna Scheele'in konferans için burada, Bağdat'ta olması çok önemli. O da bildiğin gibi, beş gün sonra."

"O kadar yakın mı? Bilmiyordum."

"Ülkeye tüm girişleri gözlem altına aldık. Kesinlikle kendi adıyla gelmiyordur. Hükümetin servis uçağıyla da gelmiyor. Onu da kontrol etme imkânımız var. Biz de bütün özel yolcuları inceledik. BOAC'de Grete Harden ismine ayrılmış bir yer var. Grete Harden'i araştırdığımızda böyle birisinin olmadığını gördük. Sahte bir isim. Verilen adres de uydurma. Grete Harden'in Anna Scheele olduğunu düşünüyoruz."

Ekledi.

"Uçağı öbür gün Şam'a iniyor."

"Ya sonra?"

Edward birdenbire onun gözlerinin içine baktı.

"Orası sana kalıyor, Victoria."

"Bana mı?"

"Onun yerini alacaksın."

Victoria ağır ağır konuştu.

"Sir Rupert Crofton Lee gibi mi?"

Neredeyse bir fısıltıydı. O yer değiştirme sırasında Sir Rupert Crofton Lee ölmüştü. Victoria yerini aldığında da herhalde Anna Scheele ya da Grete Harden ölecekti.

Edward bekliyordu. Bir an bile sadakatinden kuşku duyarsa o, Victoria, ölürdü. Hem de kimseyi uyarmaya imkân bulamadan.

Hayır, kabul etmeli ve Bay Dakin'e haber verme fırsatını bulmalıydı.

Derin bir nefes aldı.

"Ben... ben... oh, Edward, yapamam. Ortaya çıkar. Amerikan taklidi yapamam."

"Anna Scheele'in aksanı yok gibi. Zaten larenjit olmuş olacaksın. Dünyanın bu bölgesindeki en iyi doktorlardan biri öyle diyecek."

Victoria, her yerde adamları var, diye düşündü.

"Ne yapmam gerekiyor?" diye sordu.

"Grete Harden olarak Şam'dan Bağdat'a uçacaksın. Hemen yatacaksın. Saygıdeğer doktorun ancak son anda konferansa gitmene izin verecek. Orada, yanında getirdiğin belgeleri önlerine koyacaksın."

Victoria sordu. "Gerçek belgeler mi?"

"Tabi ki hayır. Kendimizinkilerle değiştireceğiz."

"Belgeler neyi gösterecek?"

"Amerika'daki muazzam bir Komünist planın ikna edici ayrıntılarını."

Victoria, ne kadar da iyi planlamışlar, diye düşündü.

Yüksek sesle, "Sence becerebilir miyim, Edward?" diye sordu.

Artık bir rol oynadığına göre, Victoria'ya endişeli bir içtenlik havasında sormak pek kolay geliyordu.

"Eminim yaparsın. Gördüğüm kadarıyla rol yapmak sana öyle keyif veriyor ki, sana inanmamak mümkün değil."

Victoria düşünceli bir ifadeyle, "Hâlâ Hamilton Clippleri düşündükçe kendimi aptal gibi hissediyorum," dedi.

Edward kibirli, güldü.

Victoria yüzünde bir hayranlık maskesiyle için için güldü. "Ama *sen* de Basra'da piskoposla ilgili o sözleri ağzından kaçırmakla büyük aptallık ettin. Eğer böyle yapmasaydın, gerçek yüzünü asla göremezdim."

Birdenbire, "Ya Dr. Rathbone?" diye sordu.

"Nasıl yani, ne olmuş ona?"

"O yalnızca bir sembol mü?"

Edward'ın dudakları zalim bir alaycılıkla kıvrıldı.

"Rathbone kendisine deneni yapmak zorunda. Bunca yıldır ne yapıyordu, biliyor musun? Dünyanın dörtbir yanından gelen abonman ücretlerinin dörtte üçüne el koyuyordu. Horatio Bottomley'den bu yana en kurnaz dolandırıcılık. Oh evet, Rathbone tamamen avucumuzun içinde. Her an ipliğini pazara çıkartabiliriz ve o da bunu biliyor."

Victoria birdenbire soylu, geniş alnı ve hasis, açgözlü ruhuyla o yaşlı adama minnet duydu. Dolandırıcı olabilirdi -ama merhametliydi de- ve Victoria'nın vakit varken kaçmasını sağlamaya çalışmıştı.

Edward, "Her şey Yeni Düzen'e hizmet ediyor," dedi.

Victoria kendi kendine, Edward bu kadar aklı başında görünmesine rağmen aslında deli, dedi. Belki de insan Tanrı rolü oynamaya kalkışınca deliriyor. Hep alçakgönüllülüğün, Hıristiyanlığın erdemlerinden biri olduğunu söylerlerdi. Nedenini şimdi anlıyorum. Alçakgönüllülük, insanın aklını başında tutuyor...

Edward kalktı.

"Gitme zamanı," dedi. "Seni Şam'a götürüp öbür gün orada planlarımızı uygulamaya koymalıyız."

Victoria telaşla kalktı. Devonshire'den uzaklaşıp Bağdat'ın kalabalığına döndüğünde, Marcus'un bağırıp çağırdığı, ona içki ikram ettiği Tio Oteli'ne vardığında Edward tehlikesi de geçmiş olacaktı. Ona iki taraflı oynamak düşüyordu: Köpek gibi, hastalıklı bir hayranlık gösterisiyle Edward'ı kandırmaya devam edecek ve gizliden gizliye planlarına karşı çıkacaktı.

"Sence Bay Dakin, Anna Scheele'in nerede olduğunu bilir mi?" diye sordu. "Belki bunu öğrenebilirim. Bir ipucu verebilir."

"Sanmam, hem zaten sen Dakin'i görmeyeceksin."

Victoria belkemiğinde hafif bir ürperti hissederek, "Bana bu akşam gidip onu görmemi söylemişti," diye yalan söyledi. "Görünmezsem garipser."

Edward, "Bu aşamada onun ne dediği önemli değil," dedi. "Planlarımız hazır." Sonra ekledi. "Bağdat'ı bir daha görmeyeceksin."

"Ama Edward, bütün eşyam Tio'da! Bir oda tutmuştum."

Atkı. O değerli atkı.

"Daha bir süre eşyana ihtiyacın olmayacak. Bir vasıta seni bekliyor. Haydi gel."

Yeniden arabaya bindiler. Victoria, Edward'ın onun gerçek yüzünü tanıdıktan sonra beni bir daha Bay Dakin'le görüştürecek kadar aptal olmayacağını bilmem gerekirdi, diye düşündü. Ona âşık olduğumu sanıyor -evet, sanırım bundan *emin*- ama yine de işi şansa bırakmayacak.

"Eğer ortadan kaybolursam beni aramayacaklar mı?" diye sordu.

"Biz hallederiz. Resmen köprüde bana veda edecek ve Batı Yakası'ndaki bazı arkadaşlarını görmeye gideceksin."

"Ama aslında?"

"Bekle ve gör."

Bozuk yolda hurma bahçelerinden ve küçük sulama köprülerinden geçerlerken Victoria sessizce oturdu.

"Lefarge," diye mırıldandı Edward. "Keşke Carmichael'ın bununla ne demek istediğini bilseydik."

Victoria'nın kalbi endişeyle hopladı.

"Oh," dedi. "Sana söylemeyi unuttum. Bir anlamı var mı, bilmiyorum. Tell Aswad'dayken bir gün kazıya A.M.Lefarge geldi."

"Ne?" Edward heyecandan az daha arabayı deviriyordu. "Ne zamandı bu?"

"Oh! Bir hafta kadar oluyor. Suriye'de bir kazıdan geldiğini söyledi. Bay Parrot'un kazısıdır herhalde, değil mi?"

"Siz oradayken André ve Juvet isimli iki kişi de geldi mi?"

"Ah evet," dedi Victoria. "Birinin midesi hastaydı. Eve gidip yattı."

Edward, "Onlar bizdendi," dedi.

"Neden geldiler oraya? Beni aramaya mı?"

"Hayır, orada olduğunu bilmiyordum. Ancak Richard Baker Carmichael'la aynı zamanda Basra'daydı. Belki Carmichael'ın ona bir şey geçirmiş olabileceğini düşündük."

"Eşyasının arandığını söyledi. Bir şey bulabilmişler mi?"

"Hayır, şimdi dikkatle düşün, Victoria. Lefarge denen şu adam diğer ikisinden önce mi, sonra mı geldi?"

Victoria inandırıcı bir tavırla düşünür gibi yaparken sözde Bay Lefarge'a neleri yaptıracağına karar verdi.

"O... evet, diğer ikisinin gelmesinden bir gün *önceydi.*"

"Ne yaptı?"

"Pekâlâ," dedi Victoria. "Dr. Pauncefoot Jones'la birlikte kazıya gitti. Sonra Richard Baker onu Antika Odası'ndaki bazı şeyleri görmesi için eve götürdü.

"Richard Baker'la birlikte eve gitti demek. İkisi konuştular mı?"

"Sanırım," dedi Victoria. "Yani, bir şeylere bakarken tam bir sessizlik içinde olmazsın, değil mi?"

Edward, "Lefarge," diye mırıldandı. "*Kim* bu Lefarge? Neden onu hiç tanımıyoruz?"

Victoria'nın içinden, o, Bayan Harris'in kardeşi, demek geliyordu ama kendini tuttu. Bay Lefarge'ı uydurmuş olduğuna memnundu. Gözlerinin önüne çok net olarak getirebiliyordu onu; ince, veremli görünüşlü, siyah saçlı, kaytan bıyıklı bir adamdı. Biraz sonra Edward sorduğunda onu dikkatle ve kesin bir şekilde tarif etti.

Bağdat'ın dış mahallelerine gelmişlerdi. Edward Avrupa tarzı modern villalarla dolu bir yan sokağa saptı. Buradaki evlerin balkonları ve çepeçevre bahçeleri vardı. Evlerden birinin önünde büyük bir minibüs duruyordu. Edward arkasına yanaştı ve Victoria'yla indiler. Basamaklardan çıkıp ön kapıya geldiler.

Kapıda onları esmer, zayıf bir kadın karşıladı. Edward onunla hızlı hızlı Fransızca konuştu. Victoria'nın Fransızcası neler konuşulduğunu tam olarak anlayacak kadar iyi değildi, ama anlaşılan genç hanımın bu olduğu ve değişimin hemen yapılması gerektiği söyleniyordu.

Kadın Victoria'ya dönüp Fransızca olarak kibarca, "Benimle gelin lütfen," dedi.

Victoria'yı bir odaya götürdü. Yatağın üstüne bir rahibe kıyafeti serilmişti. Kadın ona işaret etti, Victoria soyunup sert yünlüden iç eteği ve ortaçağdan kalma görüntüsü veren bol giysiyi giydi. Fransız kadın başlığını düzeltti. Victoria aynadan kendini gördü. Çenesinin altında kocaman başlığın beyaz pilileriyle küçük ve solgun yüzü, garip bir biçimde sanki bu dünyadan değilmiş gibi görünüyordu. Fransız kadın boynuna tahta bir tespih astı. Sonra ayağına çok büyük gelen ayakkabıları sürüyen Victoria'yı aşağıya, Edward'ın yanına götürdü.

Edward, "Güzel görünüyorsun," diye onayladı. "Özellikle etrafta erkekler varken bakışlarını yerden ayırma."

Bir iki dakika sonra Fransız kadın da benzer bir biçimde giyinmiş olarak geldi. İki rahibe evden çıkıp minibüse bindiler. Sürücü koltuğunda Avrupalı gibi giyinmiş uzun boylu, esmer bir adam oturuyordu.

Edward, "Artık iş sana kaldı, Victoria," dedi. "Sana söyleneni yap."

Sözlerinin gerisinde hafif bir tehdit vardı.

"Sen gelmiyor musun, Edward?" Victoria yalvarır gibiydi.

Edward, ona gülümsedi.

"Üç gün sonra görüşeceğiz," dedi. Sonra yeniden o ikna edici tavrıyla konuştu. "Beni düş kırıklığına uğratma sevgilim. Bunu ancak sen yapabilirsin. Seni seviyorum, Victoria. Bir rahibeyi öperken görülmek istemem, ama içimden öyle geliyor."

Victoria rahibe gibi gözlerini yere indirdi, ama asıl amacı içinde bir anlığına beliren gazabı gizlemekti.

Korkunç hain, diye düşündü.

Bunun yerine her zamanki tavrıyla, "Hıristiyan köle olduğum doğru," dedi.

"Aferin!" dedi Edward. Sonra ekledi. "Üzülme. Belgelerin çok düzgün, Suriye sınırında hiçbir sorun çıkmayacak. Bu arada, adın Rahibe Marie des Anges. Bütün belgeler yanındaki Rahibe Thérése'de ve sorumluluk da onda. Tanrı aşkına, onun emirlerine uy yoksa seni açıkça uyarıyorum, başın belada demektir."

Geri çekildi, neşeyle el salladı ve minibüs hareket etti.

Victoria koltuğa yaslanıp olası alternatifleri düşünmeye başladı. Bağdat'ın içinden geçerlerken ya da sınıra vardıklarında olay çıkartabilir, imdat diye bağırabilir, kaçırıldığını söyler, bir bahane bulabilirdi.

Bununla neyi elde edebilirdi? Büyük olasılıkla Victoria Jones'un sonu olurdu. Rahibe Thérése'in kıyafetinin yenine küçük bir otomatik tabanca sokuşturduğunu fark etmişti. Konuşmasına hiç fırsat bile verilmeyebilirdi.

Yoksa Şam'a gidene kadar beklese miydi? Orada mı itiraz etseydi? Herhalde kaderi yine aynı olur ya da söyledikleri sürücüyle diğer rahibenin söylediklerinin yanında önemsenmezdi. Belki akıl hastası olduğunu gösteren belgeler bile çıkartabilirlerdi.

En iyisi olayları akışına bırakmak, plana uymaktı. Anna Scheele olarak Bağdat'a gelip onun rolünü oynamalıydı. Ne de olsa, eğer böyle yaparsa, son gün bir an gelecek ve Edward artık onun ne dilini ne de hareketlerini kontrol edemeyecekti. Edward'ı kendisine söyleyeceği her şeyi yapacağına ikna ederse o an gelecek ve sahte evrakıyla konferansa katılacaktı. Edward da orada olmayacaktı.

İşte o zaman, "Ben Anna Scheele değilim. Bu belgeler de sahtedir," demesine kimse engel olamayacaktı.

Edward'ın bunu yapmasından neden çekinmediğini merak etti. Sonra kendini beğenmişliğin insanın gözlerini kör eden bir nitelik olduğunu düşündü. Kendini beğenmişlik bir zaaftı. Öte yandan Edward'la çetesinin planlarının başarıya ulaşması için bir Anna Scheele'e ihtiyaç duydukları da gerçekti. Doğru yerdeki yara izine varıncaya dek ona iyice benzeyen bir kız bulmak yeterince güçtü.

Victoria, Lyons Mail'de Dubosc'un bir kaşının üstünde bir yara izi ve bir elinin serçe parmağında çarpıklık olduğunu hatırladı. Biri doğuştan, diğeri sonradan olmaydı. Bu tesadüfler herhalde pek enderdi. Hayır, Süpermenlerin sekreter Victoria Jones'a ihtiyaçları vardı ve Victoria Jones da o ölçüde onları avucunda tutuyordu.

Minibüs hızla köprüden geçti. Victoria, Dicle'ye özlemle baktı. Sonra geniş, tozlu bir anayola çıktılar. Victoria tespihini çekmeye başladı. Boncukların şıkırtısı onu rahatlatıyordu.

Birdenbire rahatlayarak, ne de olsa, diye düşündü. Ben de Hıristiyanım ve insan Hıristiyansa; sanırım din uğruna ölmek, Babil Kralı olmaktan yüz kez daha iyidir. Bence kurban olma olasılığım çok büyük. Oh! Her neyse, en azından *aslanlarla* olmayacak. Aslanlardan nefret ederdim.

BÖLÜM 23

I

Büyük uçak havadan süzülüp geldi ve kusursuz bir iniş yaptı. Pistte ağır ağır ilerleyip belirlenen yerde durdu. Yolcuların inmesi istendi. Basra'ya devam edecekler, Bağdat uçağına bineceklerden ayrıldı.

İkinci grupta dört kişi vardı. Zengin görünüşlü Iraklı bir işadamı, genç bir İngiliz doktor ve iki kadın. Hepsi birden çeşitli kontrol ve sorgulardan geçtiler.

En önde yorgun yüzlü, dağınık saçlarını bir eşarpla öylesine örtmüş esmer bir kadın geliyordu.

"Bayan Pauncefoot Jones mu? İngiliz. Evet. Kocanızın yanına gidiyorsunuz. Bağdat'taki adresiniz lütfen? Yanınızda ne kadar para var?"

Böyle devam edip bitti. İkinci kadın birincinin yerini aldı.

"Grete Harden. Milliyetiniz? Danimarkalı. Londra'dan. Ziyaretinizin amacı? Hastanede masöz müsünüz? Bağdat'taki adresiniz? Yanınızda ne kadar para var?"

Grete Harden ince, sarışın bir kadındı. Koyu renk gözlük takıyordu. Alelacele yapılmış makyajı üst dudağındaki bir lekeyi gizlemişti. Derli toplu, ama hafif eski giysiler giyiyordu.

Fransızcası tutuktu. Ara sıra soruyu tekrarlatıyordu.

Dört yolcuya Bağdat uçağının öğleden sonra kalkacağı bildirildi. Şimdi dinlenip yemek yiyebilmeleri için Abbasid Oteli'ne götürüleceklerdi.

Grete Harden yatağında otururken kapı vuruldu. Açınca BOAC üniformalı uzun boylu, esmer bir kadın gördü.

"Çok özür dilerim, Bayan Harden. Benimle BOAC bürosuna kadar gelebilir misiniz? Biletinizde ufak bir sorun çıktı. Bu taraftan lütfen."

Grete Harden koridorda rehberini izledi. Bir kapının üstünde kocaman altın harflerle BOAC bürosu yazıyordu.

Hostes kapıyı açıp kadını içeri buyur etti. Sonra, tam Grete Harden girerken kapıyı dışarıdan kapatıp hemen tabelayı indirdi.

Grete Harden kapıdan girerken kapının arkasına gizlenmiş iki adam başına bir örtü attılar. Ağzını da tıkadılar. Birisi kadının kolunu sıvadı ve bir iğne yaptı.

Birkaç dakika içinde bedeni hareketsiz kaldı.

Genç doktor neşeyle, "Bu altı saat kadar icabına bakar onun," dedi. "Şimdi siz ikiniz, işinize bakın."

Başıyla odada bulunan diğerlerini işaret etti. İki rahibe pencerenin önünde hiç kıpırdamadan oturuyorlardı. Adamlar odadan çıktılar. Rahibelerden yaşlı olanı Grete Harden'in yanına gitti ve hare-

ketsiz yatan vücudundan giysilerini çıkartmaya başladı. Genç rahibe de hafifçe titreyerek soyundu. Az sonra Grete Harden rahibe kıyafeti içinde yatakta yatıyordu. Genç rahibe ise Grete Harden'in giysilerini giymişti.

Yaşlıca rahibe arkadaşının sarı saçlarıyla ilgilenmeye başladı. Aynaya dayadığı bir fotoğrafa bakarak saçlarını taradı, alnından geri çekip alçak bir topuz yaptı.

Geri çekilip Fransızca olarak, "İnsanı ne kadar değiştiriyor inanılmaz," dedi. "Koyu renkli gözlükleri tak. Gözlerin fazla mavi. Evet, şimdi çok güzel."

Kapı hafifçe vuruldu ve iki adam tekrar içeri girdi. Sırıtıyorlardı.

Biri, "Grete Harden gerçekten Anna Scheele'ymiş," dedi. "Evrakını bavulunda, 'Hastane Masajı' konulu Danca bir yayının içine gizlemiş." Victoria'ya dönüp yapmacık bir ciddiyetle eğilerek selam verdi. "Şimdi, Bayan Harden," dedi. "Benimle yemek yemek onurunu bahşeder misiniz?"

Victoria adamın peşinden odasından çıktı ve koridordan yürüdü. Öteki kadın yolcu resepsiyonda bir mesaj göndermeye çalışıyordu.

"Hayır," diyordu. "P A U N C E foot. Dr. Pauncefoot Jones. Bugün Tio Oteli'ne varış, yolculuk rahat."

Victoria, ona birdenbire ilgiyle baktı. Dr. Pauncefoot Jones'un karısı olmalıydı, ona katılmaya geliyordu. Beklenenden bir hafta erkenciydi ve Dr. Pauncefoot Jones birkaç kez varış tarihini bildiren

mektubunu kaybettiğinden yakınsa da, 26'sı olduğundan neredeyse emin olduğunu söylediğinden, Victoria hiç şaşırmadı!

Keşke Bayan Pauncefoot Jones aracılığıyla bir şekilde Richard Baker'a mesaj gönderebilseydi...

Adam sanki düşüncelerini okumuş gibi onu dirseğinden tutup resepsiyondan uzaklaştırdı.

"Yolcular arasında sohbet olmayacak, Bayan Harden," dedi. "Bu hanımefendinin sizin İngiltere'den beraber geldiği kişi olmadığınızı fark etmesini istemeyiz."

Onu yemeğe otelin dışında bir lokantaya götürdü. Dönerlerken Bayan Pauncefoot Jones otelin merdivenlerinden iniyordu. Victoria'yı hiç şüphelenmeden başıyla selamladı.

"Gezmeye mi çıktınız?" diye seslendi. "Ben de çarşıya gidiyordum."

Victoria, çantasına bir şey atabilsem, diye düşündü.

Ama bir saniye bile yalnız bırakılmadı.

Bağdat uçağı saat üçte havalandı.

Bayan Pauncefoot Jones'un koltuğu en öndeydi. Victoria arkada, kapıya yakındı ve geçidin karşısında da gardiyanı olan sarışın genç adam oturuyordu. Victoria'nın kadına uzanmasının ya da eşyasına bir not sokuşturmasının hiç imkânı yoktu.

Uçuş uzun sürmedi. Victoria aşağıda uzanan kenti ikinci kez havadan gördü. Dicle, altın bir çizgi gibi kenti yarıp geçiyordu.

Bu manzarayı göreli daha bir ay geçmemişti. O günden beri ne çok şey olmuştu.

İki gün içinde, dünyanın en yaygın iki ideolojisini temsil eden adamlar burada buluşup geleceği tartışacaklardı.

Ve onun, Victoria Jones'un da bir rolü olacaktı.

II

Richard Baker, "Biliyor musunuz," dedi. "O kız için endişeleniyorum."

Dr. Pauncefoot Jones, dalgın bir ifadeyle cevap verdi:

"Hangi kız?"

"Victoria."

"Victoria mı?" Dr. Jones etrafına bakındı. "Nerede? Aman Tanrım, dün onu almadan geldik."

Richard, "Fark ettiniz mi diye merak ediyordum," dedi.

"Çok dalgınım. Tell Bamdar'daki kazılarla ilgili rapor öyle ilgimi çekti ki. Hiç sağlam bir tabakalandırma değil. Kamyonu nerede bulacağını bilmiyor muydu?"

Richard, "Buraya dönmesi söz konusu değildi," dedi. "Aslında o Venetia Savile de değil."

"Venetia Savile değil mi? Ne garip. Ama ilk adının Victoria olduğunu söylediğini sandım."

"Öyle. Ama antropolog değil. Emerson'u da tanımıyor. Aslında, her şey... eh... bir yanlış anlamadan ibaret."

Tanrım, ne garip. Dr. Pauncefoot Jones biraz düşündü. *Çok* garip. Umarım suç benim değildir? Biraz dalgın olduğumu biliyorum. Acaba yanlış mektubu mu okudum?

Richard Baker kaşlarını çatıp Dr. Pauncefoot Jones'un düşüncelerine hiç aldırmadan, "Anlayamıyorum," dedi. "Anlaşılan genç bir adamla bir otomobile binip gitmiş ve bir daha da dönmemiş. Dahası, bavulları oradaymış ve açmaya bile zahmet etmemiş. Bu bana çok garip geldi, ne durumda olduğunu düşününce. Hemen toparlanıp süsleneceğini sanırdım. Hem öğle yemeğinde burada buluşmak üzere sözleşmiştik... Hayır, anlayamıyorum. Umarım başına bir şey gelmemiştir."

Dr. Pauncefoot Jones, "Oh, bir an bile düşünmem," diye onu rahatlattı. "Yarın H'ye inmeye başlayacağım. Genel plana bakarak bir arşiv bulma olasılığımızın en güçlü olduğu yerin orası olduğunu söyleyebilirim. O tablet parçası çok umut vaat ediyordu."

Richard, "Onu bir kez kaçırmışlardı," dedi. "Bir daha kaçırmış olmasınlar?"

"Pek olanaksız, pek olanaksız," dedi Dr. Pauncefoot Jones. "Bugünlerde ülke pek sakin. Sen kendin dedin."

"Keşke o petrol şirketinde çalışan adamın adını hatırlasaydım. Deacon mıydı? Deacon mı, Dakin mi? Öyle bir şeydi."

Dr. Pauncefoot Jones, "Hiç duymadım," dedi. "Bence Mustafa ile ekibini kuzeydoğu köşesine almalı. Böylece J çukurunu genişletebiliriz..."

"Yarın tekrar Bağdat'a gitsem bir sakıncası var mı efendim?"

Dr. Pauncefoot Jones birdenbire tüm dikkatini meslektaşına verdi ve ona bakakaldı.

"Yarın mı? Ama daha dün oradaydık."

"O kız için endişeleniyorum. Gerçekten."

"Aman Tanrım, Richard, *öyle* bir durum olduğunu fark etmemiştim."

"Nasıl bir durum?"

"Ona bağlandığını. Kazıda kadınların, özellikle de güzel kadınların bulunmasının en kötü yanı budur. Evvelsi yıl Sybil Muirfield'in sorun çıkartmayacağını düşünmüştüm -çirkince bir kızdı- ama bak ne oldu! Londra'dayken Claude'un sözüne kulak vermeliydim. O zamanlar kızın bacaklarına dikkat çekmişti, pek beğeniyordu. Tabi bu kız, Victoria mı, Venetia mı, her neyse *çok* çekici ve hoş biri. Sen zevklisin, Richard. Bunu kabul edeceğim. İşin garibi, bu senin ilgilendiğini gördüğüm ilk kız."

Richard kızarıp her zamankinden daha da kibirli bir tavırla, "Öyle bir şey yok," dedi. "Ben yalnızca... onun için endişeleniyorum. Bağdat'a geri *dönmeliyim*."

Dr. Pauncefoot Jones, "Eğer yarın gidiyorsan, o keskileri de getirirsin," dedi. "O aptal şoför unutmuş."

III

Richard şafakta yola çıktı ve doğruca Tio Oteli'ne gitti. Burada Victoria'nın geri dönmediğini öğrendi.

Marcus, "Beraber özel bir akşam yemeği yemeyi kararlaştırmıştık," dedi. "Hem ona çok güzel bir oda ayırdım. Garip, değil mi?"

"Polise gittiniz mi?"

"Ah hayır canım, iyi olmazdı. Onun hoşuna gitmeyebilir. Benim de *kesinlikle* hoşuma gitmezdi."

Richard birazcık soruşturduktan sonra Bay Dakin'in izini bulup bürosunda aradı.

Adam hakkında hatırladıkları doğruydu. Adamın düşük omuzlarına, kararsız yüzüne ve hafifçe titreyen ellerine baktı. Bu adam işe yaramazdı! Bay Dakin'den vaktini ziyan ediyor olabileceği için özür diledi, ama Bayan Victoria Jones'u görmüş müydü acaba?

"Evvelsi gün bana uğradı."

"Bana onun şimdiki adresini verebilir misiniz?"

"Tio Oteli'nde sanırım."

"Bavulları orada ama kendisi yok."

Bay Dakin kaşlarını hafifçe kaldırdı.

Richard, "Tell Aswad'daki kazıda bizimle çalışıyordu," diye açıklama yaptı.

"Oh anlıyorum. Korkarım size yardımcı olabilecek bir şey bilmiyorum. Bağdat'ta pek çok dostu var sanırım ama kimler olduğunu söyeleyebilecek kadar tanımıyorum onu."

"Şu Zeytin Dalı'na gitmiş olabilir mi?"

"Sanmıyorum. Bir sorabilirsiniz."

Richard, "Bakın," dedi. "Onu bulana kadar Bağdat'tan gitmeyeceğim."

Bay Dakin'e kaşlarını çatıp yürüdü ve odadan çıktı.

Kapı Richard'ın arkasından kapanırken Bay Dakin gülümsedi ve başını salladı.

"Ah Victoria," diye söylendi.

Richard öfkeyle Tio Oteli'ne daldığında Marcus tarafından gülümsemeyle karşılandı. Richard heyecanla, "Geri mi döndü?" diye sordu.

"Hayır, hayır. Bayan Pauncefoot Jones geldi. Bugün uçaktan ineceğini duydum. Dr. Pauncefoot Jones bana önümüzdeki hafta geleceğini söylemişti."

"Tarihleri hep karıştırır o. Ya Victoria Jones?"

Marcus'un yüzü tekrar asıldı.

"Hayır, ondan hiç haber alamadım. Bu hoşuma gitmiyor, Bay Baker. Hiç hoş değil. O çok genç bir kız. Çok da güzel. Hem de çok neşeli ve çekici."

Richard yüzünü buruşturarak, "Öyle, öyle," dedi. "En iyisi bekleyip Bayan Pauncefoot Jones'u karşılamak sanırım."

Victoria'ya acaba ne olmuştu, merak etti.

IV

Victoria gizlemediği bir nefretle, "Sen!" dedi.

Babil Palas Oteli'ndeki odasına çıkartıldığında ilk gördüğü kişi Catherine'di.

Catherine de aynı düşmanlıkla başını salladı.

"Evet," dedi. "Benim. Şimdi lütfen yat. Doktor birazdan gelir."

Catherine hemşire kıyafetindeydi ve işini çok ciddiye alıyordu. Anlaşılan Victoria'nın yanından ayrılmaya da hiç niyeti yoktu. Victoria huzursuz bir şekilde yatıp mırıldandı.

"Edward'ı bir yakalarsam..."

Catherine, "Edward! Edward!" diye dudak büktü. "Edward seni hiç umursamadı, seni aptal İngiliz kızı. Edward'ın sevdiği *benim!*"

Victoria, Catherine'in inatçı fanatik yüzüne donuk donuk baktı.

Catherine devam etti.

"Gelip kaba tavrınla Dr. Rathbone'u görmeyi istediğin o ilk sabahtan beri senden nefret ettim."

Victoria, onun canını sıkacak bir şey düşündü ve, "En azından ben senden daha vazgeçilmezim," dedi. "Senin hemşire rolünü herkes oynayabilir. Ama bütün iş *benim* rolümü oynamama bağlı."

Catherine kendini beğenmiş bir tavırla, "Kimse vazgeçilmez değildir. Bize bunu öğrettiler," dedi.

"*Ben* öyleyim ama. Tanrı aşkına güzel bir yemek ısmarla. Bir şeyler yemezsem zamanı gelince Amerikalı bir bankerin sekreteri rolünü nasıl oynayabilirim?"

Catherine hırsla, "Sanırım yiyebiliyorken yemelisin," dedi.

Victoria bu sinsi sözleri hiç umursamadı.

V

Yüzbaşı Crosbie, "Öğrendiğime göre Bayan Harden az önce gelmiş," dedi.

Babil Palas'ın bürosundaki havalı centilmen başını eğdi.

"Evet efendim. İngiltere'den geldi."

"Kız kardeşimin arkadaşıdır. Lütfen kartımı kendisine götürür müsünüz?"

Kartvizitinin üstüne birkaç sözcük yazıp bir zarf içinde yukarı gönderdi.

Götüren oğlan az sonra geri döndü.

"Hanımefendi iyi değiller efendim. Boğazı ağrıyormuş. Birazdan doktor gelecekmiş. Yanında bir hemşire var."

Crosbie döndü. Tio'ya gitti ve Marcus tarafından karşılandı.

"Ah canım, bir içki içelim. Bu akşam otelim epey dolu. Konferans nedeniyle. Ama ne yazık, Dr. Pauncefoot Jones evvelsi gün kazısına geri döndü ve bugün de eşi geldi. Doktorun onu karşılamak üzere burada olacağını sanıyordu. Hiç de memnun olmadı, hayır! Ona bu uçakla geleceğini bildirdiğini söylüyor. Ama doktor nasıldır bilirsin. Bütün tarihleri, bütün saatleri her seferinde yanlış anlar." Marcus her zamanki iyi niyetliliğiyle sözlerini, "Ama çok iyi biridir," diye tamamladı. "Onu da bir şekilde yerleştirmem gerek, UNO'dan çok önemli birini kabul etmedim..."

"Bağdat çıldırmış gibi."

"Çok polis çağırdılar -çok sıkı önlemler alıyorlar- diyorlar ki; duydun mu? Komünistler Başkan'a suikast hazırlıyorlarmış. Altmış beş öğrenciyi tutuklamışlar! Rus polisleri gördünüz mü? Herkesten kuşkulanıyorlar. Ama tüm bu olan bitenler, işler için çok iyi- hem de çok."

VI

Telefon çaldı ve hemen açıldı.

"Amerikan Büyükelçiliği."

"Burası Babil Palas Oteli. Bayan Anna Scheele burada kalıyor."

Anna Scheele mi? Konuşan ataşelerden biriydi. Bayan Scheele telefona gelebilir miydi?

"Bayan Scheele larenjitten yatıyor. Ben Dr. Smallbrook. Bayan Scheele'ye ben bakıyorum. Yanında bazı önemli belgeler var ve büyükelçilikten bir yetkilinin gelip onları almasını istiyor. Hemen olur mu? Teşekkür ederim. Sizi bekleyeceğim."

VII

Victoria aynaya arkasını döndü. İyi kesimli bir tayyör giyiyordu. Sarı saçlarının her bir teli yerindeydi. Sinirli, ama heyecanlıydı.

Dönerken Catherine'in gözlerindeki zafer pırıltısını gördü ve birdenbire işkillendi. Catherine neye seviniyordu?

Neler oluyordu?

"Seni bu kadar sevindiren nedir?" diye sordu.

"Birazdan görürsün."

Artık kötülüğünü gizlemiyordu.

Catherine, "Kendini çok zeki sanıyorsun," diye burun kıvırdı. "Her şeyin sana bağlı olduğunu sanıyordun. Pöh. Sen aptalın birisin."

Victoria bir sıçrayışta onun üstüne atıldı! Omuzlarından sıkı sıkı kavradı.

"Söyle bana ne demek istiyorsun, seni zalim kız."

"Ahh, canımı acıtıyorsun."

"Söyle..."

Kapı vuruldu. İki kez vuruldu, bir duraklama, sonra bir kez daha.

"Şimdi görürsün!" dedi Catherine.

Kapı açıldı ve içeri bir adam girdi. Uzun boyluydu ve uluslararası polis üniforması giyiyordu. Kapıyı arkasından kilitleyip anahtarı aldı. Sonra Catherine'e doğru ilerledi.

"Çabuk," dedi.

Cebinden bir ip çıkardı ve Catherine'in de yardımıyla onu çabucak bir iskemleye bağladı. Sonra bir eşarp çıkartıp onunla da ağzını bağladı. Geri çekilip başını salladı.

"İşte... böyle iyi."

Sonra Victoria'ya döndü. Victoria adamın elindeki kalın sopayı gördü ve asıl planın ne olduğunu bir anda anladı. Konferansta Anna Scheele rolünü oynamasını hiç düşünmemişlerdi. Böyle bir riski nasıl göze alabilirlerdi ki? Victoria Bağdat'ta çok iyi tanınıyordu. Hayır, plan en başından beri Anna Scheele'nin son anda bir saldırıya uğrayıp öldürülmesiydi. Öyle bir şekilde öldürülecekti ki, yüzü tanınmayacak hale getirilecekti. Geriye ancak yanında getirdiği o -dikkatle hazırlanmış- sahte belgeler kalacaktı.

Victoria pencereye doğru dönüp bir çığlık attı. Adam gülümseyerek üstüne doğru geldi.

Sonra birkaç şey oldu-bir cam kırılma sesi duyuldu- ağır bir tokat onu baş aşağı yere yıktı -yıldızları gördü- ve karanlık... Sonra karanlığın içinden iç rahatlatıcı bir İngilizce ses duyuldu.

"İyi misiniz hanımefendi?" diye soruyordu.

Victoria bir şeyler mırıldandı.

İkinci bir ses, "Ne diyor?" dedi.

Birinci adam kafasını kaşıdı.

"Cennette hizmet etmek cehennemde hükmetmekten yeğdir diyor," dedi.

Öteki, "Bu bir özdeyiş," dedi. "Ama yanlış söyledi," diye de ekledi.

Victoria, "Hayır, yanlış söylemedim," dedi ve bayıldı.

VIII

Telefon çaldı ve Dakin açtı.

Bir ses, "Victoria Operasyonu başarıyla tamamlandı," dedi.

"Güzel," dedi Dakin.

"Catherine Serakis ile doktoru yakaladık. Diğeri kendini balkondan attı. Ağır yaralı."

"Kız incinmedi ya?"

"Bayıldı ama iyi."

"Gerçek A.S.'den hâlâ haber yok mu?"

"Hiçbir haber yok."

Dakin ahizeyi bıraktı.

Neyse ki Victoria iyiydi. Anna'nın kendisi ölmüş olmalı, diye düşündü... Tek başına hareket etmekte ısrar etmiş, ayın 19'unda mutlaka Bağdat'ta olacağını söylemişti. Bugün 19'uydu ve Anna Scheele ortada yoktu. Belki de resmi düzenlemelere güvenmemekte haklıydı; bilmiyordu. Bazı sızıntılar, ihanetler olduğu kesindi. Ancak anlaşılan kendi zekâsı da fazla işe yaramamıştı.

Anna Scheele olmadan kanıtlar tamamlanamazdı.

Bir haberci elinde Bay Richard Baker ve Bayan Pauncefoot Jones yazılı bir kâğıtla geldi.

Dakin, "Şu anda kimseyi göremem," dedi. "Onlara çok üzüldüğümü, ama meşgul olduğumu söyle."

Haberci çekildi, ama az sonra geri döndü. Dakin'e bir not uzattı.

Dakin zarfı yırtıp okudu:

"Sizinle Henry Carmichael konusunda görüşmek istiyorum. R.B."

"İçeri alın," dedi Dakin.

Az sonra Richard Baker'la Bayan Pauncefoot Jones içeri girdiler. Richard Baker, "Zamanınızı almak istemiyorum, ama okulda Henry Carmichael adında biriyle beraber okudum," dedi. "Yıllarca birbirimizin izini kaybettik, ama birkaç hafta önce Basra'dayken konsolosluğun bekleme odasında ona rastladım. Arap gibi giyinmişti ve beni tanıdığı konusunda hiçbir belirti vermeden iletişim kurmayı becerdi. Bu ilginizi çekiyor mu?"

Dakin, "Çok ilgimi çekiyor," dedi.

"Carmichael'ın tehlikede olduğuna inandığı izlenimini edindim. Bu az sonra doğrulandı. Ona saldıran eli tabancalı adamı yere yıkmayı becerdim. Carmichael kaçtı, ama gitmeden önce cebime bir şey sokuşturmuş. Daha sonra buldum -önemli görünmüyordu- yalnızca bir nota benziyordu. Ahmet Muhammet isimli biri hakkında. Ama Carmichael için *önemli* olduğunu düşündüm."

"Bana hiçbir talimat vermediği için, bir gün geri isteyeceğini düşünerek özenle sakladım. Geçen gün Victoria Jones'tan onun öldüğünü duydum. Bana anlattığı başka şeylerden, bu notu iletmem gereken doğru kişinin siz olduğunuza karar verdim."

Kalktı ve üstü yazılı pis bir kâğıt parçasını Dakin'in masasına bıraktı.

"Bunun sizin için bir anlamı var mı?" diye sordu.

Dakin derin bir nefes aldı.

"Var," dedi. "Hayal bile edemeyeceğiniz kadar büyük bir anlamı var."

Ayağa kalktı.

"Size minnettarım Baker," dedi. "Bu görüşmeyi kısa kestiğim için beni bağışlayın, ama bir dakika bile kaybetmeden yapmam gereken çok şey var." Bayan Pauncefoot Jones'la da el sıkıştı ve, "Sanırım eşinizin kazısına katılacaksınız," dedi. "Umarım güzel bir sezon geçirirsiniz."

Richard, "Pauncefoot Jones'un bu sabah Bağdat'a gelmemiş olması aslında iyi oldu," dedi. "Sevgili Pauncefoot Jones olan biteni pek fark etmez, ama karısıyla baldızı arasındaki farkı görürdü herhalde."

Dakin hafif bir şaşkınlıkla Bayan Pauncefoot Jones'a baktı. Kadın yumuşak bir sesle konuştu.

"Kız kardeşim Elsie hâlâ İngiltere'de. Saçımı siyaha boyayıp onun pasaportuyla geldim. Kardeşimin kızlık adı Elsie Scheele'di. Bay Dakin, *benim adım da Anna Scheele.*"

BÖLÜM 24

Bağdat bambaşka bir yer olmuştu. Sokaklarda polisler diziliydi. Hepsi dışarıdan, Uluslararası Polis Teşkilatı'ndan getirilmişlerdi. Amerikalı ve Rus polisler ifadesiz yüzlerle yan yana duruyorlardı.

Durmadan söylentiler yayılıyordu, ağır toplardan hiçbiri gelmeyecekti! Rus uçakları iki kez eskort eşliğinde indi ve içlerinden yalnızca genç birer Rus pilot çıktı!

Ancak sonunda her şeyin yolunda olduğu haberleri yayıldı. ABD Başkanı ve Rus Diktatörü burada, Bağdat'taydılar. İkisi de Regent's Palas'taydı.

Tarihi konferans sonunda artık başlayabilirdi.

Küçük bir holdeyse tarihin akışını değiştirebilecek bazı olaylar cereyan ediyordu. Çoğu önemli olayda olduğu gibi, olan biten hiç de dramatik değildi.

Harwell Atom Enstitüsü'nden Doktor Alan Breck alçak, net bir sesle elindeki bilgileri veriyordu.

Müteveffa Sir Rupert Crofton Lee, ona analiz etmesi için bazı örnekler bırakmıştı. Bunları; Çin, Türkistan, Kürdistan ve Irak yol-

culuklarında toplamıştı. Dr. Breck'in ifadesi daha sonra son derece teknik bir hal aldı. Metal cevherleri... Yüksek uranyum içeriği... Madenin kaynağı tam olarak bilinemiyordu, çünkü Sir Rupert'in notları ve günlükleri savaşta düşman tarafından yok edilmişti.

Daha sonra Bay Dakin söz aldı. Yumuşak, yorgun bir sesle Henry Carmichael'ın hikâyesini, uygarlığın ulaşmadığı yerlerdeki dev tesisler ve yeraltı laboratuvarları konusunda duyduğu bazı söylenti ve hikâyelere nasıl inandığını anlattı. Araştırmalarından ve araştırmalarının başarısından söz etti. Büyük gezgin Sir Rupert Crofton Lee'nin o bölgelerle ilgili bilgisi dolayısıyla nasıl Carmichael'a inandığını, Bağdat'a gelmeyi kabul ettiğini ve nasıl öldüğünü söyledi. Sonra da Carmichael'ın Sir Rupert rolünü oynayan sahtekâr tarafından nasıl öldürüldüğünü anlattı.

"Sir Rupert ve Henry Carmichael öldüler. Ancak, hayatta kalan ve bugün burada olan üçüncü bir tanık var. Bayan Anna Scheele'yi ifade vermeye çağırıyorum."

Anna Scheele sanki Bay Morganthal'ın bürosundaymış gibi sakin ve soğukkanlı bir tavırla bir dizi isim ve rakam verdi. O olağanüstü finans zekâsının derinliklerinden, parayı tedavülden çekip uygar dünyayı iki zıt kutba bölmeyi amaçlayan eylemlerin finansmanına akıtan o muazzam finans ağını anlattı. Bu yalnızca bir iddia değildi. Söylediklerini doğrulayacak gerçekleri ve rakamları da sundu. Dinleyenler için Carmichael'ın hikâyesine henüz gösterilmeyen bir inandırıcılık taşıyordu.

Dakin tekrar konuştu.

"Henry Carmichael öldü," dedi. "Ancak o tehlikeli yolculuktan kesin ve elle tutulur kanıtlarla döndü. O kanıtları üstünde taşımaya cesaret edemedi; düşmanları izindeydi. Ama pek çok dostu da olan bir adamdı. O dostlarından ikisi aracılığıyla bu kanıtları bir başka dostuna; bütün Irak'ın tanıdığı ve saygı duyduğu bir adama gönderdi. Kendisi de büyük bir nezaketle bugün buraya gelmeyi kabul etti. Sözünü ettiğim kişi Kerbela'dan Şeyh Hüseyin el Ziyara'dır."

Şeyh Hüseyin el Ziyara Dakin'in de söylediği gibi, bütün Müslüman dünyasında hem bir din büyüğü, hem de ünlü bir şair olarak tanınan bir kişiydi. Pek çoğu onu aziz mertebesinde görürlerdi. Ayağa kalktı. Koyu kınalı sakalıyla çok etkileyici bir tipti. Sırma biyeli gri ceketinin üstüne incecik, uzun kahverengi bir pelerin almıştı. Başındaki yeşil sarığına sıra sıra simli *agal* işlenmişti ve bu ona çok saygın bir görünüm kazandırıyordu. Derin bir sesle konuştu.

"Henry Carmichael dostumdu," dedi. "Onun küçüklüğünü bilirdim ve büyük şairlerimizin dizelerini benden öğrenmişti. Kerbela'ya gezici sinema oynatan iki adam geldi. Basit adamlardır, ama Peygamberimiz'in izindedirler. Bana bir paket getirdiler. Arkadaşım İngiliz Carmichael'ın bunu elime teslim etmelerini tembihlediğini söylediler. Bunu gizli tutup saklayacak, yalnızca Carmichael'ın kendisine veya belirli bir parolayı söyleyen bir haberciye teslim edecektim. Eğer haberci sensen, konuş evlat."

Dakin konuştu. "Seyyid, bin yıl önce yaşayan 'sahte peygamber', Arap şair Mutannabi Halep'te Prens Seyf'ül Devle'ye bir şiir

yazdı. Şiirde şu dizeler geçiyor: *Zid haşşi başşi tafaddal adni surra sili.*"(*)

Şeyh Hüseyin el Ziyara gülümseyerek paketi Dakin'e uzattı.

"Ben de Prens Seyf'ül Devle gibi diyorum ki: 'Arzuna nail olacaksın...'"

Dakin, "Beyler," dedi. "Bunlar Henry Carmichael'ın hikâyesinin kanıtı olarak getirdiği mikrofilmlerdir..."

Bir tanık daha konuştu. Trajik, yıkılmış bir tipti. Bir zamanlar her yerde takdir edilen ve saygı gören geniş alınlı, yaşlı bir adamdı.

Trajik bir vakarla konuştu.

"Beyler," dedi. "Çok yakında dolandırıcılıktan tutuklanacağım. Ancak, benim bile içime sindiremediğim bazı şeyler var: Bir grup genç adam var. Çoğunlukla gençler ve bunların kalpleri de, amaçları da o kadar kötü ki, gerçeğe inanmak çok zor."

Başını kaldırıp kükredi.

"Deccal! Bunlar *durdurulmalı!* Yaralarımızı sarıp yeni bir dünya kurmak için barışa ihtiyacımız var. Bunu yapmak için de birbirimizi anlamaya çalışmalıyız. Ben para kazanmak için bir düzen kurdum ama Tanrı adına, kullandığım yöntemleri savunmasam da, sonunda kendi sözlerime inandım. Tanrı aşkına beyler, yeniden başlayalım ve kendimizi toplamaya çalışalım..."

Bir anlık sessizliğin ardından ince bir ses bürokrasinin o umursamaz kişiliksizliğiyle konuştu:

"Bu gerçekler ABD Başkanı ile SSCB Lideri'ne iletilecektir..."

(*) 'Ekle, gül, sevin, gerçekleştir, lütfet, sevindir, ver!'

BÖLÜM 25

I

Victoria, "Şam'da yanlışlıkla öldürülen o zavallı Danimarkalı kadına üzülüyorum," dedi.

Bay Dakin neşeyle, "Oh, onun bir şeyi yok," dedi. "Senin uçak kalkar kalkmaz Grete Harden'i hastaneye götüren Fransız kadını tutukladık. Kendine geldi. Bağdat işinin tamamlandığından emin olana dek onu uyutacaklardı. O da tabi bizden biriydi."

"Öyle mi?"

"Evet. Anna Scheele ortadan kaybolunca, karşı tarafa uğraşacak bir şeyler vermenin iyi olacağını düşündük. O yüzden Grete Harden'e yer ayırttık ve geçmişini gizlemeye de özen gösterdik. Onlar da kandılar. Hemen Grete Harden'in Anna Scheele olması gerektiği sonucuna vardılar. Bunu kanıtlamak için Harden'in eline de bir takım sahte belgeler verdik."

"Bu arada gerçek Anna Scheele, Bayan Pauncefoot Jones'un Bağdat'taki kocasının yanına gitme zamanı gelene dek klinikte sessizce bekledi."

"Evet. Çok basit, ama etkili. Gergin zamanlarda insanın ancak ailesine gerçekten güvenebileceği varsayımından hareket ettik. O da çok zeki bir genç hanım."

Victoria, "Gerçekten işimin bittiğini düşünmüştüm," dedi. "Sizinkiler hakikaten beni izliyorlar mıydı?"

"Her zaman. Senin Edward aslında sandığı kadar akıllı değildi, biliyorsun. Gerçekte, genç Edward Goring'in faaliyetlerini bir süredir izliyorduk. Carmichael'ın öldürüldüğü o gece bana hikâyeni anlattığında açıkçası senin için çok endişelendim."

"Aklıma gelen en iyi fikir seni bu tuzağa bilinçli bir casus olarak göndermekti. Edward benimle bağlantıda olduğunu bilirse nispeten güvende olacaktın, çünkü neler yaptığımızı senin aracılığınla öğrenebilecekti. Öldürülemeyecek kadar değerli olacaktın. Üstelik, senin aracılığınla bize yanlış bilgiler de iletebilirdi. Sen bir bağlantıydın. Ancak, sonra Rupert Crofton Lee'nin sahte olduğunu keşfettin ve Edward da sana Anna Scheele rolü için ihtiyaç duyulana dek (eğer duyulursa) işin dışında tutulmana karar verdi. Victoria, şu anda burada oturup bu şamfıstıklarını yiyebildiğin için çok şanslısın."

"Biliyorum."

Bay Dakin, "Edward'a ne kadar üzüldün?" diye sordu.

Victoria, onun gözlerinin içine baktı.

"Hiç. Aptalın biriymişim. Edward'ın o göz kamaştırıcı havasına kapıldım. Liseli kızlar gibi âşık oldum ve kendimi Jülyet gibi filan hayal etmeye başladım."

"Kendini çok fazla suçlamamalısın. Edward'ın kadınları büyüleme konusunda özel bir yeteneği vardı."

"Evet ve kullanıyordu da."

"Kullandığı kesin."

Victoria, "Bir daha âşık olduğumda," dedi. "Yakışıklılığa ya da havalara kapılmayacağım. Gerçek bir erkek isterim; insana güzel şeyler söyleyen birini değil. miş, gözlüklüymüş, aldırmayacağım. İlginç biri olmasını ve ilginç şeyler bilmesini isterim."

Bay Dakin, "Otuz, otuz beş yaşlarında mı olsun?" diye sordu.

"Oh, otuz beş," dedi Victoria.

"İçim rahatladı. Bir an için bana evlenme teklif ettiğini sandım."

Victoria bir kahkaha attı.

"Soru sormamam gerektiğini biliyorum, ama o örgü atkıda gerçekten bir mesaj var mıydı?"

"Bir isim vardı. Madam Defarge ile diğer *örgücüler* bir isimler listesi örüyorlardı. Atkıyla not da ipucunun iki yarısıydı. Biri bize Kerbela'daki Şeyh Hüseyin el Ziyara'nın adını, diğeri de iyot buharına tutulduğunda Şeyh'in beklediği parolayı verdi. Paketi saklamak için kutsal şehir Kerbela'dan daha güvenli bir yer olamazdı, biliyorsun."

"Taşıyanlar da bizim karşılaştığımız o iki sinemacı mıymış?"

"Evet. Basit ve bilinen tipler. Politik hiçbir yanları yok. Yalnızca Carmichael'ın kendi arkadaşları. Çok arkadaşı vardı."

"Çok hoş biriydi herhalde. Öldüğüne üzüldüm."

Bay Dakin, "Hepimiz bir gün öleceğiz," dedi. "Bundan sonra başka bir hayat daha varsa, ki ben olduğuna inanıyorum, inancının

ve cesaretinin şu yaşlı dünyamızı yeni bir kan ve acılar bataklığına düşmekten kurtarma yolunda kimsenin hayal bile edemeyeceği kadar büyük rol oynadığını bilip memnun olacaktır."

Victoria düşünceli bir şekilde, "Sırrın bir yarısının bende, bir yarısının da Richard'da olması ne garip değil mi?" dedi. "Sanki..."

Bay Dakin gözleri parlayarak onun sözlerini tamamladı. "Sanki kaderde yazılıymış gibi. Şimdi ne yapacaksın, sorabilir miyim?"

"Bir iş bulmam gerekecek," dedi Victoria. "Aramaya başlamalıyım."

"Fazla arama," dedi Bay Dakin. "Sanırım bir iş sana doğru geliyor."

Yavaşça yürüyüp uzaklaştı ve yerini Richard Baker'a bıraktı.

"Baksana Victoria," dedi Richard. "Venetia Savile gelemiyormuş. Kızamık olmuş anlaşılan. Sen kazıda çok işe yarıyordun. Yine gelmek ister misin? Korkarım yalnızca boğaz tokluğuna. Herhalde dönüş biletini de alabilirsin, ama onu daha sonra konuşuruz. Bayan Pauncefoot Jones da haftaya geliyor. Ne diyorsun?"

Victoria, *"Beni* gerçekten istiyor musunuz?" diye bağırdı.

Richard Baker her nedense kızardı. Öksürdü ve gözlüğünü sildi.

"Bence," dedi. "Sen... şey... oldukça yararlı olabilirsin."

"Bayılırım," dedi Victoria.

Richard, "O halde," dedi. "Hemen bavullarını toplayıp gelsen iyi olur. Bağdat'ta takılmak istemezsin, değil mi?"

"Hiç istemem," dedi Victoria.

II

Dr. Pauncefoot Jones, "Geldin demek, sevgili Victoria," dedi. "Richard senin için çok endişelendi. Umarım ikiniz çok mutlu olursunuz."

Dr. Pauncefoot Jones uzaklaşırken Victoria şaşkınlıkla, "Ne demek istiyor?" diye sordu.

"Hiç," dedi Richard. "O nasıldır, bilirsin. Birazcık erken konuşuyor."

